

เรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม

ความเชื่อ พิธีกรรมและบทบาทของศาลเจ้าจิ้นไต้หวัน : กรณีศึกษา
ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอไต้เทียนกง) จังหวัดสมุทรปราการ
BELIEFS, RITUALS AND ROLES OF CHINESE TAIWANESE SHRINES :
A CASE STUDY OF THAMMAKATANYU FOUNDATION SHRINE
(XIAN L00 TAI THIANKONG), SAMUTPRAKAN PROVINCE

WANG QINGHUA

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

พ.ศ. 2565

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ความเชื่อ พิธีกรรมและบทบาทของศาลเจ้าจีนไต้หวัน : กรณีศึกษา
ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) จังหวัดสมุทรปราการ
BELIEFS, RITUALS AND ROLES OF CHINESE TAIWANESE SHRINES : A CASE STUDY OF
THAMMAKATANYU FOUNDATION SHRINE (XIAN L00 TAI THIANKONG),
SAMUTPRAKAN PROVINCE

WANG QINGHUA

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)
เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2565

รองศาสตราจารย์ ดร.มณีปิ่น พรหมสุทธิรักษ์
ประธานกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

อาจารย์ ดร.อิมธิรา อ่อนคำ
อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ ดร.จันทรสุตา ไชยประเสริฐ
กรรมการ

อาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บุรณะกร
ประธานหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
(การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)

อาจารย์ ดร.อิมธิรา อ่อนคำ
กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิก สุนทรชัย
คณบดีคณะศิลปศาสตร์

ความเชื่อ พิธีกรรมและบทบาทของศาลเจ้าจิ้นไต้หวัน : กรณีศึกษา
ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญ (เสียนหลอไต้เทียนกง) จังหวัดสมุทรปราการ

WANG QINGHUA 636005

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: อิมจิรา อ่อนคำ, ประ.ด.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเชื่อและพิธีกรรมที่อยู่ในศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญ (เสียนหลอไต้เทียนกง) จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อวิเคราะห์บทบาทของศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญ (เสียนหลอไต้เทียนกง) ที่มีต่อคนไทยเชื้อสายจิ้นไต้หวันในสังคมไทย เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพที่ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร การสังเกตการณ์ และเก็บข้อมูลภาคสนามด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากผู้ที่เกี่ยวข้องจำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลมาศึกษาวิเคราะห์ และนำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญ (เสียนหลอไต้เทียนกง) มีประวัติศาสตร์ที่ยาวนาน และเป็นศาลเจ้าที่มีความศักดิ์สิทธิ์ โดยมาจากศาลเจ้าหนานคุณเฉินไต้เทียนฟูที่ไต้หวัน ซึ่งการสร้างศาลเจ้าแห่งนี้ในจังหวัดสมุทรปราการนั้น มีเหตุมาจากความเชื่อและความศรัทธาที่มีต่อเทพเจ้าอู่ฟูเซียนส่วยที่ชาวจิ้นไต้หวันต่างให้ความเคารพนับถือ และศาลเจ้าแห่งนี้ได้สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมจิ้นไต้หวันอย่างชัดเจนมี 8 ประการ ได้แก่ ความเชื่อเรื่องสุขภาพ ความมั่นคงของชีวิต ดวงชะตา ความเมตตา การค้าขาย การขอโชคลาภเงินทอง การขอบุตร และการงาน จากความเชื่อดังกล่าว จึงมีพิธีกรรมที่สำคัญจำนวน 5 พิธีกรรม คือ 1) การแก้ปีชง 2) วันตรุษจีน 3) วันเทศกาลหยวนเซียว 4) งานวันเกิดของเทพเจ้า 5) งานเทศกาลประจำปี ที่สะท้อนให้เห็นถึงบทบาทของ ศาลเจ้า คือ บทบาททางด้านจิตใจ การทำให้จิตใจสงบสุขและช่วยเป็นกำลังใจในการดำรงชีวิตต่อไปได้ บทบาททางด้านสังคม เป็นศูนย์รวมใจสร้างความสามัคคีที่มีการปลูกฝังให้เป็นคนดีมีคุณธรรม จริยธรรม และการช่วยเหลือสังคม บทบาทด้านวัฒนธรรม ที่มีการสืบทอดและเผยแพร่วัฒนธรรมความเชื่อของชาวจิ้นไต้หวัน และยังมีการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมจิ้นไต้หวันได้เป็นอย่างดี บทบาทด้านเศรษฐกิจ ศาลเจ้าถือเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ และยังช่วยสร้างรายได้ให้กับชาวบ้านบริเวณใกล้เคียงและศาลเจ้าได้อย่างดี ซึ่งผู้วิจัยถือว่าการมีอยู่ของศาลเจ้าเป็นการแสดงให้เห็นถึงความเชื่อที่เข้มแข็งของชาวจิ้นไต้หวันและยังคงมีการสืบทอดความเชื่อและพิธีกรรมเหล่านี้ให้คงอยู่ต่อไปได้ในปัจจุบัน

คำสำคัญ: ความเชื่อ บทบาท ศาลเจ้าจิ้นไต้หวัน ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญ (เสียนหลอไต้เทียนกง)

**BELIEFS, RITUALS AND ROLES OF CHINESE TAIWANESE SHRINES : A CASE STUDY OF
THAMMAKATANYU FOUNDATION SHRINE (XIAN LOO TAI THIANKONG),
SAMUTPRAKAN PROVINCE**

WANG QINGHUA 636005

MASTER OF ARTS (COMMUNICATIVE THAI AS A SECOND LANGUAGE)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: IMTHIRA ONKAM, Ph.D.

ABSTRACT

This research aimed to study the beliefs and rituals in the Thammakatanyu Foundation Shrine (Xian Loo Tai Thiankong), Samutprakan Province. To analyze the role of the Thammakatanyu Foundation shrine (Xian Loo tai Thiankong) towards Thai people of Chinese-Taiwanese descent in Thai society. It is a qualitative research that studied data from documents, observation and the field data was collected by in-depth interviews from 30 people involved. The data was analyzed and present the research results in a descriptive and analytical form.

The research results showed that the Thammakatanyu Foundation Shrine (Xian Loo Tai Thiankong). It had a long history and is a sacred shrine. By bringing the construction method from Nan Khun Shen Dai Tianfu Shrine in Taiwan. Which the construction of this shrine in Samut Prakan Province. It was caused by the belief and faith of the Chinese Taiwanese god Wu Fu Qian Su. This shrine still had 8 beliefs that reflect Chinese Taiwanese culture: health beliefs, stability of life, destiny, mercy, trading, asking for fortune, money, begging for children and work. Based on such beliefs, there are 5 important rituals which were: 1) Extraction in bad luck year 2) Chinese New Year 3) Yuanxiao Festival 4) God's Birthday 5) Distribution of gifts to the poor Festival. It reflected the role of the shrine, namely, its role in mental health, peace of mind and encouragement to continue living. Social role, It was the center of unity that is cultivated to be a good person with morals, ethics, and contributions to society. Cultural role with the inheritance and dissemination of the beliefs of the Chinese Taiwanese. And there was also a good mix of Thai culture and Chinese Taiwanese culture. Economic role Shrines are considered to promote cultural tourism in Samut Prakan Province. It also helped generate income for nearby villagers and shrines as well. The researchers regarded the existence of the shrine as a demonstration of the strong beliefs of the Taiwanese Chinese and that these beliefs and rituals are still being inherited today.

Keywords: beliefs, roles, Chinese Taiwanese shrines Shrine of the Thammakatanyu Foundation (Xian Loo Tai Thiankong)

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรปริญญาโท สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทย เป็นภาษาที่สอง มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่อง “ความเชื่อและบทบาทของศาลเจ้าจิ้นไต้หวัน : กรณีศึกษา ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหล่อใต้เทียนกง) จังหวัดสมุทรปราการ”

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ประสบความสำเร็จได้ด้วยความรู้และความช่วยเหลือจากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ คือ อาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บุรณะกร ประธานหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง และอาจารย์ ดร.อิมจิรา อ่อนคำ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ให้ความรู้ คำแนะนำ คำปรึกษา และตรวจทานแก้ไขวิทยานิพนธ์นี้จนสำเร็จอย่างสมบูรณ์ ขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ที่ให้ความช่วยเหลือในด้านการเรียนและการดำรงชีวิตอยู่ประเทศไทย

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ แก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทั้ง 10 คน ในชั้นเรียนสาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง ซึ่งได้เรียนร่วมกันตลอด 2 ปี และให้ความช่วยเหลือ รวมทั้งเป็นกำลังใจอย่างดีในทุก ๆ ด้านตลอดมา

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ SUN SHULEI และเพื่อน ๆ ทั้ง 10 คนที่ให้การสนับสนุนด้านการศึกษา และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยในการมาศึกษาเล่าเรียนในประเทศไทย

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์นี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจศึกษาความเชื่อและบทบาทของศาลเจ้าจิ้นไต้หวันในประเทศไทย

WANG QINGHUA

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์	4
1.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	5
1.5 คำนิยามศัพท์เฉพาะ	7
1.6 วิธีดำเนินการวิจัย	7
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อ	9
2.1.1 ความหมายของความเชื่อ	10
2.1.2 ประเภทของความเชื่อ	10
2.1.3 ลักษณะของความเชื่อ	11
2.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพิธีกรรม	12
2.2.1 ความหมายของพิธีกรรม	12
2.2.2 ความสำคัญของพิธีกรรม	13
2.2.3 ประเภทของพิธีกรรม	14
2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับศาลเจ้าจีนในประเทศไทย	15
2.3.1 ความหมายและความสำคัญของศาลเจ้าจีน	15
2.3.2 ประเภทของศาลเจ้าจีน	17
2.3.3 ลักษณะของศาลเจ้าจีน	19
2.3.4 ประวัติความเป็นมาของศาลเจ้าจีนในประเทศไทย	20

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
2.4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อและพิธีกรรมในสังคมไทย	21
2.4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทพเจ้าจีนในประเทศไทย	25
2.4.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศาลเจ้าและบทบาทของเทพเจ้าในประเทศไทย	29
บทที่ 3 ความเชื่อและพิธีกรรมที่อยู่ในศาลเจ้ามุลนิธิธรรมกัตัญญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) จังหวัดสมุทรปราการ	
3.1 ประวัติความเป็นมาของศาลเจ้ามุลนิธิธรรมกัตัญญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) ในจังหวัดสมุทรปราการ	34
3.1.1 ประวัติความเป็นมาและที่ตั้งของศาลเจ้าหนานคุนเฉินใต้เทียนฟู (南鯤鯓代天府) ที่ได้หวั่น	34
3.1.2 ประวัติความเป็นมาและที่ตั้งของศาลเจ้ามุลนิธิธรรมกัตัญญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) ที่จังหวัดสมุทรปราการ	37
3.2 ลักษณะของศาลเจ้าและรูปเคารพภายในศาลเจ้ามุลนิธิธรรมกัตัญญ (เสียนหลอใต้เทียนกง)	40
3.2.1 ลักษณะและรูปแบบของศาลเจ้ามุลนิธิธรรมกัตัญญ (เสียนหลอใต้เทียนกง)	40
3.2.2 รูปเคารพเทพเจ้าภายในศาลเจ้ามุลนิธิธรรมกัตัญญ (เสียนหลอใต้เทียนกง)	50
3.3 ความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับเทพเจ้าภายในศาลเจ้ามุลนิธิธรรมกัตัญญ (เสียนหลอใต้เทียนกง)	59
3.3.1 ความเชื่อเรื่องสุขภาพ	59
3.3.2 ความเชื่อเรื่องความมั่นคงของชีวิต	61
3.3.3 ความเชื่อเรื่องดวงชะตา	62
3.3.4 ความเชื่อเรื่องความเมตตา	63
3.3.5 ความเชื่อด้านการค้าขาย	64
3.3.6 ความเชื่อเรื่องการขอโชคลาภเงินทอง	65
3.3.7 ความเชื่อเรื่องการขอบุตร	67
3.3.8 ความเชื่อเรื่องการทำงาน	69

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.4 พิธีกรรมที่จัดขึ้นในรอบปีภายในศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง)	71
3.4.1 การแก้ปี่ชง	71
3.4.2 วันตรุษจีน	74
3.4.3 วันเทศกาลหยวนเซียว	79
3.4.4 งานวันเกิดของเทพเจ้า	81
3.4.5 งานเทศกาลประจำปี	84
บทที่ 4 บทบาทของศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) ที่มีต่อคนไทยเชื้อสายจีน ใต้หวันในสังคมไทย	
4.1 บทบาททางด้านจิตใจ	88
4.1.1 ทำให้จิตใจสงบสุข	89
4.1.2 ช่วยให้อำลั้งใจในการดำรงชีวิต	91
4.2 บทบาททางด้านสังคม	93
4.2.1 เป็นศูนย์รวมใจสร้างความสามัคคี	93
4.2.2 ส่งเสริมการมีคุณธรรมจริยธรรม	95
4.2.3 การช่วยเหลือสังคม	97
4.3 บทบาทด้านวัฒนธรรม	99
4.3.1 การสืบทอดและเผยแพร่วัฒนธรรมความเชื่อของชาวจีนใต้หวัน	99
4.3.2 การผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมจีนใต้หวัน	103
4.4 บทบาทด้านเศรษฐกิจ	107
4.4.1 การสร้างรายได้ให้กับศาลเจ้า	107
4.4.2 ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ	109
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย	112
5.2 อภิปรายผล	118
5.3 ข้อเสนอแนะ	120
บรรณานุกรม	121

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก เอกสารรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย	126
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์	127
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์	131
ประวัติผู้เขียน	133

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 ศาลเจ้าหนานคุนเฉินใต้เทียนฟู (南鯤鯓代天府)	36
2 แผนที่สังเขปของศาลเจ้าหนานคุนเฉินใต้เทียนฟู (南鯤鯓代天府)	37
3 ป้ายที่ได้กล่าวถึงประวัติความเป็นมาของศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง)	38
4 แผนที่สังเขปของศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง)	39
5 ประตูหนึ่งที่เข้าไปศาลเจ้า	40
6 ประตูสองที่เข้าไปศาลเจ้า	41
7 แผนที่สังเขปบริเวณศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง)	41
8 หลังคาของศาลเจ้า	42
9 หลังคาของวิหารที่ประดิษฐานเทพเจ้าทุกองค์	43
10 วิหารที่ประดิษฐานเทพเจ้าทุกองค์	44
11 หลังคาของวิหาร	44
12 มังกรที่อยู่บนหลังคาของวิหาร	45
13 หงส์ที่อยู่บนหลังคาวิหาร	45
14 เสาลวดลายมังกรใช้ก้อนหินมาแกะสลัก	45
15 สิ่งโตคู่ที่ตั้งอยู่ด้านหน้าวิหาร	47
16 หลังคารถเก๋ง	47
17 เสามังกรสีทอง	48
18 เสามังกรสีเทา	49
19 แกะสลักหิน	49
20 รูปเคารพของเทพเจ้าอู่ฟูเซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์)	52
21 โต๊ะที่จัดบูชาเทพเจ้าอู่ฟูเซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์)	52
22 โต๊ะที่จัดบูชาเทพเจ้าอู่ฟูเซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์)	52
23 รูปเคารพของเทพเจ้าจงจินหู่ (中军府)	53
24 รูปเคารพของเทพเจ้าเฉิงหวงเหย่ (城隍爷)	54
25 รูปเคารพของเทพเจ้าไท่ส่วยเอี้ย (太岁爷)	55
26 รูปเคารพของเจ้าแม่กวนอิม(观音)	56
27 รูปเคารพของเทพเจ้าแป๊ะกง (福德正神)	57

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
28 รูปเคารพของพระแม่บังเกิดเกล้า (注生娘娘)	57
29 รูปเคารพของเทพเจ้าว่านชานเหย่ (万善爷)	58
30 ป้ายคำแนะนำให้แก่ปีชง	72
31 ดวงไฟบูชาเทพเจ้าให้สวยเอ๊ย	73
32 ปิณฑระตูของวิหารใหญ่ที่ประดิษฐานเทพเจ้าทุกองค์	75
33 แจกอั่งเปาและส้มให้ผู้ที่มีร่วมพิธีกรรมวันตรุษจีน	76
34 ผู้ศรัทธากำลังข้ามสะพานผิงอัน (过平安桥)	76
35 ผู้ศรัทธามากกราบไหว้บูชาเทพเจ้าอู่ฟู่เซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) ในวันตรุษจีน	77
36 โคมไฟเป็นรูปเคารพของเทพเจ้าห้าพระองค์	79
37 โคมไฟภายในศาลเจ้ามุลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง)	80
38 ขนมลูกท้อที่ได้จัดบูชาของค์เทพเจ้าเนื่องในวันเกิดของเทพเจ้าอู่ฟู่เซียนส่วย	82
39 โต๊ะที่จัดไหว้เทพเจ้าอยู่บนสวรรค์	83
40 ของเช่นไหว้บูชาเทพเจ้าในวันเกิดเทพเจ้าอู่ฟู่เซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์)	83
41 ผู้ที่รอรับสิ่งของต่าง ๆ ภายในศาลเจ้ามุลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง)	85
42 ผู้ที่ได้รับสิ่งของจากศาลเจ้า	86
43 ผู้ศรัทธาเข้าร่วมพิธีกรรมในวันเกิดของเทพเจ้า	93
44 เจ้าหน้าที่กำลังแจกสิ่งของให้กับชาวบ้านและผู้ยากไร้	98
45 ผู้ได้รับสิ่งของจากศาลเจ้า	98
46 การ์ดสวดมนต์ของเทพเจ้าอู่ฟู่เซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์)	101
47 เพจเฟซบุ๊ก (Facebook) ของศาลเจ้ามุลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง)	102
48 วิดีโอที่ได้เผยแพร่ข้อมูลต่าง ๆ ของศาลเจ้าที่ได้เผยแพร่ลงในสื่อยูทูป (YouTube)	103
49 ป้ายชื่อของศาลเจ้ามุลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง)	104
50 ป้ายเขียนประวัติความเป็นมาของเทพเจ้าอู่ฟู่เซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์)	105
51 ป้ายบอกลำดับการเช่นไหว้องค์เทพเจ้าภายในศาลเจ้า	105
52 สิ่งของของผู้ศรัทธานำมากราบไหว้บูชาของค์เทพเจ้าต่าง ๆ	108
53 ของเช่นไหว้บูชาเทพเจ้าของศาลเจ้า	108
54 นักท่องเที่ยวมาเที่ยวชมโคมไฟของศาลเจ้า	110

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้กล่าวว่า “ศาลเจ้า” ถือเป็นสถานที่สถิตของเทพเจ้าและเทวดา ดังเช่น ศาลเจ้าพ่อกวนอู ศาลเจ้าตี่จูเอี๋ย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น. 140) ได้นิยามคำว่า “ศาลเจ้า” ซึ่งเรียกว่า “เมี่ยว” (厝) แต่เดิมหมายถึง เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์เพื่อบูชาและระลึกถึงบุคคลที่สำคัญ ทั้งทางเทวดา เทพเจ้า และบรรพบุรุษ และศาลเจ้ายังเป็นสิ่งที่พบในศาสนาพุทธ รวมถึงศาสนาพื้นบ้านของจีน คือ ลัทธิเต๋า ขงจื้อ จักริเซียนเทียนเต๋าและศาสนาซินโต ศาลเจ้ามีลักษณะที่แตกต่างกันไปหลายประการ ซึ่งในศาลเจ้าเชื่อกันว่าจะมีเทพเจ้า ปกป้องรักษาอยู่ สัมพันธ์กับความเชื่อทางศาสนาพุทธ ทำให้เกิดการพัฒนารูปแบบพิธีกรรมและได้มีการอัญเชิญเทพเจ้าและสิ่งศักดิ์สิทธิ์มาบูชาในศาลเจ้า ทั้งนี้เพื่อปกป้องคุ้มครองดูแลรักษาสถานที่ที่อยู่อาศัย เพื่อให้มีความเป็นสิริมงคลและความเจริญก้าวหน้าในชีวิต

ชาวจีนมีความเชื่อและนับถือศาสนา ดังที่ กุสศิริ อรุณภาคย์ (2553, น. 13) ได้แบ่งการนับถือศาสนาของคนจีนออกเป็น 3 กลุ่มสำคัญ ดังนี้ 1) ลัทธิขงจื้อ ขงจื้อคือ นักคิดนักปราชญ์ชาวจีนที่มีชื่อเสียง ที่มีชีวิตอยู่ในราวก่อน พ.ศ. 8 ถึง พ.ศ. 64 โดยมีผลงานทางปรัชญาจำนวนมากจนกลายเป็นแนวคิดที่แพร่หลายและได้รับการเคารพนับถือจากชาวจีน ซึ่งได้นำคำสอนไปปฏิบัติอย่างกว้างขวาง และกลายเป็นรากฐานทางวัฒนธรรมจีน 2) ศาสนาเต๋า กำเนิดขึ้นมากกว่า 1,000 ปีมาแล้ว เป็นความเชื่อดั้งเดิมของชาวจีนผสมผสานเข้ากับความเชื่อเรื่องฟอจดมอผี ซึ่งเชื่อว่าสามารถติดต่อกับดวงวิญญาณได้ และดำเนินชีวิตสัมพันธ์สอดคล้องกับธรรมชาติ 3) ศาสนาพุทธ นิกายมหายาน ศาสนาพุทธได้เผยแผ่เข้าไปในจีนกว่า 1,000 ปีมาแล้ว โดยเข้ามาผสมผสานกับความเชื่อดั้งเดิมทั้งขงจื้อและเต๋า นิกายมหายานให้ความสำคัญกับพระโพธิสัตว์ ซึ่งทรงสั่งสมบำเพ็ญคุณงามความดี ทรงเปี่ยมด้วยความเมตตา โปรดสัตว์โลกให้พ้นทุกข์

เมื่อครั้งที่คนจีนได้อพยพเข้ามาสู่ประเทศไทยก็ได้นำแนวคิดการดำรงชีวิต วัฒนธรรมและความเชื่อต่าง ๆ เข้ามาด้วย ซึ่งสามารถผสมผสานกับวัฒนธรรมไทยได้อย่างดี เมื่อกล่าวย้อนกลับไปในอดีต ชาวจีนเข้ามาประเทศไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัย (พ.ศ. 1910) ซึ่งประเทศจีนในช่วงเวลานั้นคือ ยุคสมัยของราชวงศ์หมิง ในยุคนั้นประเทศจีนได้มีการส่งของขวัญมาให้กับพระมหากษัตริย์ของประเทศไทยด้วย และตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา จึงมีการติดต่อเชื่อมสัมพันธ์ระหว่างกันเป็นระยะเวลาอันยาวนานตั้งแต่อดีตและต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ชาวจีนที่อพยพเข้ามาประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่อาศัยอยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศจีน คือกลุ่มชาวจีนแต้จิ๋ว ชาวจีนฮกเกี้ยน ชาวจีนแคะ (ฮากกา) และชาวจีนไหหลำ ชาวจีนใต้หวันส่วนใหญ่ก็เป็นคนชาวจีนฮกเกี้ยนที่อพยพไปที่

จีนใต้หวัน ดังนั้น ชาวจีนใต้หวันที่เข้ามาอาศัยอยู่ที่ประเทศไทย ส่วนใหญ่จึงเป็นกลุ่มชาวจีนที่มาจากภาคตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศจีน (กุลศิริ อรุณภาคย์, 2553, น. 13)

คนจีนได้เข้ามาตั้งหลักแหล่งในดินแดนใหม่ ย่อมไม่ลืมความเชื่อแบบดั้งเดิมของตน นั่นคือความเชื่อการบูชาเทพเจ้า ในลัทธิเต๋า อาทิ กวนฮุย (กวนอู) หรือเป็นโถงก เป็นตัน ซึ่งเมื่อพวกเขาได้ย้ายถิ่นที่ดินแดนใหม่ก็ได้นำองค์เทพเจ้าที่ตนเคารพนับถือมาด้วย แล้วจึงสามารถการสร้างศาลเจ้าขึ้นใหม่ในสถานที่ที่พวกเขาอาศัยอยู่ เพื่อเป็นที่ประดิษฐานรูปเคารพขององค์เทพเจ้าต่าง ๆ ที่ตนเองเคารพนับถือด้วย ซึ่งในปัจจุบันเรียกว่า ศาลเจ้า หรือศาลเจ้าจีน แปลมาจากคำว่า “เมี่ยว” (廟) “กง” (宮) ในขณะที่วัดจีนแปลมาจากคำว่า “ซื่อ” (寺) ดังที่ อชิรัชญ์ ไชยพจน์พานิช (2561, น. 3) มีความแตกต่างอีกประการหนึ่งคือ ศาลเจ้าจีนเกี่ยวข้องกับเทพในลัทธิเต๋า อีกทั้งไม่มีนักบวชประจำวัน มีเพียงผู้ดูแลศาลเจ้าซึ่งเป็นคนธรรมดาเท่านั้น ส่วนวัดจีนมีความสัมพันธ์กับพุทธศาสนานิกายมหายาน และจำเป็นต้องมีพระนักบวชจำพรรษาอยู่ด้วย มีนักวิชาการกล่าวว่า เมื่อชาวจีนอพยพถิ่นฐานไปต่างแดน พวกเขาหวังว่าสิ่งศักดิ์สิทธิ์จะปกป้องคุ้มครอง ดังนั้นจึงมีการสร้างวัดจีนและศาลเจ้าในดินแดนใหม่ที่ตนไปตั้งหลักปักฐาน ผู้เขียนเห็นพ้องกับคำกล่าวนี้นี้เพราะจะสังเกตได้ว่าทั้งศาลเจ้าจีนและวัดจีนจะต้องปรากฏในชุมชนจีนเสมอ

ชาวจีนที่อพยพเข้ามาในประเทศไทยสามารถแบ่งได้เป็น 5 กลุ่ม ดังที่ กุลศิริ อรุณภาคย์ (2553, น. 11) แบ่งได้เป็น ชาวจีนแต้จิ๋ว (潮州人) ที่มีถิ่นฐานเดิมอยู่ที่เมืองแต้จิ๋วอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นบริเวณรอบ ๆ เมืองชัวเถา มณฑลกวางตุ้ง พวกเขามีความเชี่ยวชาญทางการค้าและต่อมาได้กลายมาเป็นผู้บุกเบิกการค้าเข้ามาในประเทศไทย นอกจากนี้ยังมีส่วนในการพัฒนาด้านเกษตรกรรมของไทยด้วย ในเมืองไทยชาวแต้จิ๋วได้ตั้งถิ่นฐานอยู่อย่างหนาแน่นในกรุงเทพมหานคร และเป็นชาวจีนที่มีจำนวนมากที่สุดในเมืองไทย อีกทั้งยังเป็นกลุ่มที่มีบทบาททางด้านเศรษฐกิจด้วย ชาวจีนแคะ (客家) ไม่มีภูมิลำเนาที่แน่นอน แต่อาศัยอยู่กันจำนวนมากแถบตอนใต้ของประเทศจีน บริเวณซานเหมืองตะวันออก ตะวันตกของมณฑลฮกเกี้ยนและมณฑลกวางสีตลอดไปจนถึงทางเหนือของมณฑลกวางตุ้ง เกาะฮ่องกง และเกาะไหหลำ ชาวจีนแคะส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นช่างฝีมือชาวกวางตุ้ง (广东) มีถิ่นฐานใหญ่อยู่ในมณฑลกวางตุ้ง เป็นกลุ่มที่ชำนาญด้านการช่างงานเครื่องจักรกล นอกจากนี้ยังมีฝีมือเกี่ยวกับการพิมพ์โรงเหล็ก ชาวจีนฮกเกี้ยน (福建) มีถิ่นฐานเดิมอยู่ในมณฑลฮกเกี้ยน ซึ่งอุดมไปด้วยแร่ธาตุ ชาวจีนฮกเกี้ยนที่เดินทางมาไทย ส่วนใหญ่ตั้งถิ่นฐานอยู่ทางภาคใต้ ทำกิจการเหมืองแร่ คาดว่าเดิมอพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในแถบมาเลเซีย สิงคโปร์และปีนังก่อน ต่อมาจึงเคลื่อนย้ายเข้ามายังภาคใต้ของไทย ชาวจีนไหหลำ (海南) มีภูมิลำเนาตั้งเดิมอยู่ที่เกาะไหหลำ ส่วนใหญ่มีอาชีพด้านบริการ เช่น ขายน้ำแข็ง เครื่องดื่ม และอาหาร นอกจากนี้ยังเป็นช่างฝีมือในการต่อเรือการประมงด้วย

ชาวจีนใต้หวันถือเป็นชาวจีนอีกกลุ่มหนึ่งที่ได้อพยพเข้ามาอาศัยและใช้ชีวิตในประเทศไทย ในอดีต ได้มีกลุ่มชาวจีนใต้หวันเดินทางอพยพเข้ามาอาศัยในประเทศไทย ซึ่งปัจจุบันชาวจีนใต้หวันได้

กลายเป็นส่วนหนึ่งในสังคมไทย และลูกหลานของพวกเขาเรียกกลุ่มตนเองว่า “ชาวไทยเชื้อสายจีน ไต้หวัน” ปัจจุบันชาวจีนไต้หวันได้อาศัยในประเทศไทยกระจายตัวอยู่ตามพื้นที่ต่าง ๆ อีกทั้ง ชาวจีนไต้หวันได้มีการรวมกันสร้างสมาคมจีนไต้หวันขึ้นที่จังหวัดสมุทรปราการด้วย ดังที่ประธานคณะกรรมการมูลนิธิหนานคุนเฉินไต้หวันฟู (2537, น. 21) ได้กล่าวว่า อพยพเข้ามาอาศัยในจังหวัดสมุทรปราการของชาวจีนไต้หวันนั้น พวกเขาที่ต้องไม่ลืมแบบแผนแนวคิดดั้งเดิม รวมถึงความเชื่อดั้งเดิมของตนเอง ด้วยเหตุนี้กลุ่มชาวจีนไต้หวันจึงได้นำรูปแบบที่เป็นรูปเคารพของเทพเจ้าองค์ต่าง ๆ ที่ตนเองนับถือเข้ามาด้วย โดยเฉพาะความเชื่อที่มีต่อเทพเจ้าอุฟูเซียนส่วย โดยได้อัญเชิญให้มาประดิษฐานอยู่ในศาลเจ้า เนื่องมาจากความเชื่อความศรัทธาของกลุ่มชาวจีนไต้หวันที่มีต่อเทพเจ้าเพื่อจะได้มาขอพรจากองค์เทพเจ้าและมีกำลังใจในชีวิตต่อไป ชาวจีนไต้หวันเชื่อกันว่าเทพเจ้าห้าพระองค์นี้จะสามารถช่วยให้ชีวิตของพวกเขาโชคดีในต่างประเทศ ดังนั้นชาวจีนไต้หวันที่ได้อาศัยอยู่ในจังหวัดสมุทรปราการ จึงได้สร้างศาลเจ้าที่มีขนาดใหญ่และยังได้นำแนวคิดทางความเชื่อและสถาปัตยกรรมมาจากศาลเจ้าหนานคุนเฉินไต้หวันฟู (南鯤鯓代天府) ที่มณฑลไต้หวันด้วย ซึ่งถือเป็นการสืบทอดความเชื่อที่มีต่อเทพเจ้า และถือเป็นการได้ถ่ายทอดความเชื่อดั้งเดิมไปยังลูกหลานของชาวจีนไต้หวันให้คงอยู่สืบไป

ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอไต้เทียนกง) สร้างขึ้นจากความเชื่อ ความศรัทธาของชาวจีนไต้หวัน ที่มีต่อเทพเจ้า 5 ตระกูล หรือเรียกว่า เทพเจ้า 5 พระองค์ ได้แก่ เทพเจ้าที่มีนามว่า หลี่ ฉือ อุ จู ฟาน อุฟูเซียนส่วย (五府千岁) โดยการบูชาเทพเจ้า 5 ตระกูลนั้นไม่เพียงแต่ปรากฏที่จีนไต้หวันเท่านั้น แต่ยังได้รับความเชื่อความศรัทธาในประเทศไทยอีกด้วย ดังที่ประธานคณะกรรมการมูลนิธิหนานคุนเฉินไต้หวันฟู (2537, น. 21) ได้กล่าวว่า ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอไต้เทียนกง) ได้รับการถ่ายทอดความเชื่อทางศาสนาจากมูลนิธิหนานคุนเฉินไต้หวันฟูที่ไต้หวัน ซึ่งได้มีผู้อัญเชิญเสด็จเข้ามาประเทศไทยในปี พ.ศ. 2519 แต่เพิ่งได้สร้างศาลเจ้าแห่งนี้ขึ้นในปี พ.ศ. 2534 นอกจากนี้ ศาลเจ้าแห่งนี้ได้ประดิษฐานเทพเจ้าห้าพระองค์ และองค์เทพเจ้าอื่น ๆ เนื่องจากศาลเจ้าแห่งนี้ได้ตามความเชื่อของกลุ่มชาวจีนไต้หวันโบราณ จึงได้สัสมัศจรรย์อากาศแบบจีนโบราณ อีกทั้งยังเป็นศาลเจ้าแห่งหนึ่งที่มีลักษณะของสถาปัตยกรรมแบบภาคเหนือของจีนกับลักษณะของสถาปัตยกรรมแบบภาคใต้ของจีนด้วย

ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอไต้เทียนกง) ตั้งอยู่ที่ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูลเบื้องต้นพบว่า ประวัติของศาลเจ้าแห่งนี้เป็นของกลุ่มชาวจีนไต้หวันที่ได้อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทย เป็นศาลเจ้าที่มีขนาดใหญ่ ชื่อศาลเจ้าคือ ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอไต้เทียนกง) และมีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่สำคัญอย่างยิ่งได้ประดิษฐานภายในศาลเจ้าแห่งนี้คือ รูปเคารพเทพเจ้า ที่เป็นเทพเจ้าองค์พระประธาน อีกทั้งยังรวมถึงงานศิลปะต่าง ๆ ที่มีความสวยงามด้วย และเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตามแบบจีนไต้หวันที่มีการตกแต่งของศาลเจ้าแห่งนี้ ได้สะท้อนให้เห็นถึง

วิถีชีวิตของชาวจีนไต้หวันเป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นในด้านคติความเชื่อด้านวัฒนธรรมและด้านสังคม เนื่องจากศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) นี้ ถือเป็นสถานที่ที่มีความสำคัญอยู่ในจิตใจของชาวจีนไต้หวันด้วย ดังนั้นศาลเจ้าแห่งนี้จึงจะมีหน้าที่ที่สำคัญสำหรับกลุ่มชาวจีนไต้หวัน และลูกหลานของชาวจีนไต้หวันที่ใช้ชีวิตอยู่ในจังหวัดสมุทรปราการเป็นอย่างมาก

จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า ปัจจุบันสังคมไทยยังคงยึดถือความเชื่อจึงทำให้มีผู้ศรัทธาต่างเคารพนับถือเทพเจ้าองค์ต่าง ๆ ดังที่เทพเจ้าที่ประดิษฐานอยู่ภายในศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) แห่งนี้ อีกทั้งศาลเจ้าแห่งนี้ยังเป็นศาลเจ้าที่มีการสร้างตามแนวคิดแบบชาวจีนไต้หวันโบราณ เนื่องจากศาลเจ้าแห่งนี้ในรอบปีจะมีการจัดพิธีกรรมต่าง ๆ ที่นำศึกษาด้วย ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นชาวต่างชาติที่กำลังศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง จึงสนใจศึกษาความเชื่อ พิธีกรรมและบทบาทของศาลเจ้าจีนไต้หวัน: กรณีศึกษา ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความเชื่อและพิธีกรรมที่อยู่ในศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) จังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อวิเคราะห์บทบาทของศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) ที่มีต่อคนไทยเชื้อสายจีนไต้หวันในสังคมไทย

1.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ใช้กรอบแนวคิดในการวิจัย คือ แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาวิเคราะห์ความเชื่อและพิธีกรรม และแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของเทพเจ้าและศาลเจ้า ดังต่อไปนี้

1.3.1 แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาวิเคราะห์ความเชื่อและพิธีกรรม

ความเชื่อ คือ เป็นสิ่งที่มนุษย์ยอมรับว่าเป็นความจริง เชื่อว่ามีอำนาจสามารถควบคุมทุกข์สุข โชคดีโชคร้ายของมนุษย์สามารถช่วยให้ดำรงชีวิตดีกว่าเดิม ความเชื่อในสิ่งเหนือธรรมชาติเกิดจากความกลัวของมนุษย์ มนุษย์จึงแสวงหาสิ่งต่าง ๆ มาปกป้องคุ้มครองเพื่อพ้นจากภัยอันตรายและบันดาลดำรงชีวิตอย่างมีความสุข มนุษย์จึงมีความสัมพันธ์อย่างสนิทกับความเชื่อในสิ่งศักดิ์สิทธิ์กับอำนาจเหนือธรรมชาติและพยายามใช้อำนาจเหนือธรรมชาตินี้โดยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ประสบความสำเร็จตามที่คาดหวัง เช่น ความเชื่อเทพเจ้าภายในศาลเจ้านี้เกิดจากเชื่อว่าเทพเจ้ามีอำนาจเหนือธรรมชาติ ไหว้ท่านแล้วสามารถประสบความสำเร็จตามที่คาดหวัง

พิธีกรรม คือ การกระทำที่เป็นพิธีซึ่งดำเนินตามขั้นตอนและตามกฎเกณฑ์ของความเชื่อ โดยพิธีกรรมของแต่ละความเชื่อมีขั้นตอนที่แตกต่างกันไป ซึ่งการจัดพิธีกรรมสามารถส่งผลที่ดีต่อ

บุคคลในสังคม ทำให้ผู้ที่มีความเชื่อ เชื่อกันว่าการได้เข้าร่วมงานพิธีกรรมต่าง ๆ แล้วจะมีชีวิตที่ดี อีกทั้งจะช่วยให้มีกำลังใจสู้กับชีวิตไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคต่าง ๆ

1.3.2 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของศาลเจ้า

บทบาท คือ การกระทำของตำแหน่งหน้าที่ที่กำหนดไว้ของบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ ของสังคม ซึ่งจะมีลักษณะแตกต่างกันตามความคาดหวังของสังคม ซึ่งตำแหน่งและสถานภาพเป็นฝ่ายที่กำหนดบทบาทของคนใดคนหนึ่งหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่มีอยู่ในสังคม ดังเช่นศาลเจ้าถือเป็นสถานที่ที่มีบทบาทสำคัญ และยังเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์โดยเป็นที่ประดิษฐานของเทพเจ้าที่เป็นองค์ประธานพร้อมประกอบด้วยเทพเจ้าองค์อื่น ๆ ด้วย ทั้งยังเป็นสถานที่แสดงให้เห็นถึงความเชื่อกับพิธีกรรมต่าง ๆ ศาลเจ้ามีความสำคัญและมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับชุมชนและคนในสังคม สามารถส่งผลที่ดีต่อบุคคลและสังคม ผู้ศรัทธาจะทำตามคำสั่งสอนและคุณธรรมต่าง ๆ ตามความเชื่อศาลเจ้าหรือเทพเจ้า และทำให้ผู้ศรัทธาเกิดความมั่นใจ สบายใจ และมีความสุขกับชีวิตของตนเองมากยิ่งขึ้น

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความเชื่อ พิธีกรรมและบทบาทของศาลเจ้าจีนใต้หวัน : กรณีศึกษา ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) ที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านพื้นที่

ผู้วิจัยได้ศึกษาเฉพาะศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) ซึ่งตั้งอยู่เลขที่ 5 หมู่ 7 ถนนสุขุมวิท ตำบลบางปูใหม่ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ (อยู่ใกล้กับเมืองโบราณ) จากการศึกษาข้อมูลและลงพื้นที่พบว่า ศาลเจ้านี้มีประวัติศาสตร์มากกว่า 30 ปี อีกทั้งยังเป็นศาลเจ้าแห่งเดียวของชาวจีนใต้หวันสร้างขึ้น ที่ได้รับทุนกับสมาคมจีนใต้หวันในการจัดสร้างศาลเจ้าแห่งนี้ด้วย

1.4.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) และผู้มีความเชื่อความศรัทธาเข้ามากราบไหว้บูชาเทพเจ้าภายในศาลเจ้าแห่งนี้ ได้แก่ เจ้าของศาลเจ้า ผู้ดูแลศาลเจ้า ผู้ที่อยู่ในสมาคมใต้หวันและผู้ที่มาสักการะหรือผู้มีความศรัทธาต่อเทพเจ้าทุกองค์

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่าง 2 แบบ คือ การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 30 คน ได้แก่

1. เจ้าของศาลเจ้าหรือผู้เกี่ยวข้อง	จำนวน	1	คน (แบบเจาะจง)
2. คนดูแลศาลเจ้า	จำนวน	5	คน (แบบเจาะจง)
3. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากสมาคมไต้หวัน	จำนวน	4	คน (แบบบังเอิญ)
4. คนที่มาสักการะที่ศาลเจ้า	จำนวน	20	คน (แบบบังเอิญ)
รวม	จำนวน	30	คน

ผู้วิจัยมีเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด ดังนี้

1) ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคคลสำคัญของศาลเจ้า คือ เจ้าของศาลเจ้าหรือผู้เกี่ยวข้องศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียชีวิตได้เทียบกง) ซึ่งผู้วิจัยได้คัดเลือก 1 คน เพราะผู้เกี่ยวข้องศาลเจ้านั้นมีหลายคนและบางคนอาจจะเสียชีวิตไปแล้ว หรือบางคนมีอายุมากจึงเป็นอุปสรรคในการเก็บข้อมูล ดังนั้นผู้วิจัยจะคัดเลือกแค่ 1 ท่าน โดยให้เป็นตัวแทนในงานวิจัยครั้งนี้

2) การคัดเลือกคนที่ดูแลศาลเจ้านั้น ผู้วิจัยจะคัดเลือกจากคนที่ดูแลศาลเจ้า ตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป ได้เลือก 5 คน เพราะจากการสัมภาษณ์เบื้องต้น คนที่ดูแลศาลเจ้านั้นนอกจากจะเป็นผู้ดูแลศาลเจ้าแล้ว และยังเป็นผู้ที่มีความรู้และความเข้าใจในเรื่องของความเชื่อที่เกี่ยวกับศาลเจ้าที่ตนดูแล อีกทั้งยังได้ร่วมในการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ของศาลเจ้า

3) การคัดเลือกผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากสมาคมไต้หวัน ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่สัมภาษณ์เจ้าของศาลเจ้านี้ ในเบื้องต้นได้เห็นว่าบริเวณด้านหน้าของศาลเจ้านี้เป็นสมาคมจีนไต้หวัน และศาลเจ้านี้เป็นศาลเจ้าที่ชาวจีนไต้หวันได้ก่อสร้าง ดังนั้นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากสมาคมไต้หวันเป็นผู้ที่มีความรู้และความเข้าใจประวัติความเป็นมา ด้านวัฒนธรรมและด้านความเชื่อที่เกี่ยวกับศาลเจ้านี้ ผู้วิจัยจึงกำหนดจำนวนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากสมาคมไต้หวัน จำนวน 4 คน

4) การคัดเลือกคนที่มาสักการะที่ศาลเจ้า ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่สัมภาษณ์คนดูแลศาลเจ้าในเบื้องต้น พบว่า ในวันธรรมดามีคนที่มาสักการะที่ศาลเจ้านี้ 2-3 คนต่อวัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดจำนวนคนที่มาสักการะที่ศาลเจ้า จำนวน 20 คน

ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บข้อมูลด้วยการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม และใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-dept Interview) หรือจนกว่าจะได้ข้อมูลที่อิ่มตัวและได้ข้อมูลที่ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

1.4.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปผลการวิจัย ใช้ระยะเวลานาน 1 ปี ตั้งแต่เดือนมีนาคม พ.ศ. 2564 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2565 ตั้งแต่เริ่มศึกษาเก็บข้อมูลจนถึงลงพื้นที่เก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปผลการวิจัย

1.5 คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความเชื่อ หมายถึง ความเชื่อที่เกี่ยวกับศาลเจ้าและเทพเจ้าองค์ต่าง ๆ โดยเฉพาะเทพเจ้าอู่ฟู่เซียนส่วย ซึ่งชาวจีนไต้หวันรวมถึงคนไทยเชื้อสายจีนไต้หวันได้ยอมรับเทพเจ้าอู่ฟู่เซียนส่วย และมีความเชื่อว่าเทพเจ้าอู่ฟู่เซียนส่วยนั้นเป็นเทพเจ้าที่มีอยู่จริง อีกทั้งยังเชื่อว่าเทพเจ้าอู่ฟู่เซียนส่วยยังสามารถช่วยคุ้มครองชีวิตของตัวเองและให้ตนเองมีโชคชะตาที่ดี

2. พิธีกรรม หมายถึง การกระทำที่คนสมมุติขึ้นมาเป็นขั้นเป็นตอน มีระเบียบวิธี เพื่อให้เป็นสื่อผ่านทางที่จะนำมา ซึ่งความสำเร็จในสิ่งที่คาดหวังไว้ ซึ่งทำให้คนเราเกิดความสบายใจและมีกำลังใจ ในการดำเนินชีวิตต่อไปได้ พิธีกรรมในวิจัยนี้หมายถึง พิธีกรรมที่ปฏิบัติตามความเชื่อของ ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) และเทพเจ้าที่ประดิษฐานอยู่ในศาลเจ้าแห่งนี้ โดยเฉพาะเทพเจ้าอู่ฟู่เซียนส่วย ซึ่งผู้ที่มีความเชื่อความศรัทธาต่อเทพเจ้าอู่ฟู่เซียนส่วยจะปฏิบัติตามขั้นตอนหลาย ๆ ขั้นตอน เพื่อขอพรจากเทพเจ้าอู่ฟู่เซียนส่วยและเทพเจ้าองค์อื่น ๆ ที่ประดิษฐานภายในศาลเจ้าแห่งนี้

3. บทบาท หมายถึง การทำตามหน้าที่ที่มนุษย์มีความคาดหวังจากการสักการะเช่นไหว้ การร้อง หรือการขอพร บทบาทยังหมายถึงอิทธิพลของความเชื่อหรือพิธีกรรมนั้นๆ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมในระดับปัจเจกจนเกิดรูปแบบทางวัฒนธรรมที่ปรากฏผลในวงกว้าง บทบาทในงานวิจัยนี้หมายถึง บทบาทที่สำคัญต่อวิถีชีวิตความเชื่อและความศรัทธาของกลุ่มชาวจีนไต้หวัน รวมถึง กลุ่มคนไทยเชื้อสายจีนไต้หวัน ดังเช่น บทบาทด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านวัฒนธรรม

4. ศาลเจ้า หมายถึง สถานที่ที่ได้ประดิษฐานเทพเจ้าตามความเชื่อของชาวจีน และยังใช้ประกอบพิธีกรรมทางศาสนาตามระบบความเชื่อของตนเอง ดังเช่นศาสนาพื้นบ้านจีนในงานวิจัยนี้คือ ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) ที่เป็นสถานที่ประดิษฐานรูปเคารพที่เป็นเทพเจ้าอู่ฟู่เซียนส่วยและเทพเจ้าองค์อื่น ๆ ตามความเชื่อของทั้งชาวจีนไต้หวันและคนไทยเชื้อสายจีนไต้หวันที่ตั้งอยู่ในจังหวัดสมุทรปราการ

1.6 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และการเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Research) โดยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย

2. ศึกษาประวัติและความเป็นมาของศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) และคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างคือ เจ้าของศาลเจ้า ผู้ดูแลศาลเจ้า ผู้ที่อยู่ในสมาคมไต้หวัน และผู้ที่มาสักการะหรือผู้ที่มีความศรัทธาต่อองค์เทพเจ้าภายในศาลเจ้าแห่งนี้

3. สร้างเครื่องมือวิจัยโดยสร้างแบบสัมภาษณ์ที่ครอบคลุมวัตถุประสงค์ในงานวิจัย
4. ปรับแก้ไขเครื่องมือแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วจึงนำไปเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง
5. วิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตและสัมภาษณ์ในหัวข้อความเชื่อและพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง)
6. วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ในด้านบทบาทของของเทพเจ้าและศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) ตั้งอยู่เลขที่ 5 หมู่ 7 ถนนสุขุมวิท ตำบลบางปูใหม่ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ
7. นำเสนอผลการศึกษาวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยครั้งนี้คาดว่าจะได้รับประโยชน์ดังนี้

1. ทำให้ผู้ที่มีความเชื่อความศรัทธาต่อศาลเจ้าแห่งนี้ได้รับความรู้และความเข้าใจเกี่ยวข้องกับประวัติความเป็นมา ลักษณะ สถาปัตยกรรมของศาลเจ้าจินใต้หวัน รวมถึงทำให้พวกเขาสามารถเห็นได้ว่า คติความเชื่อและพิธีกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มชาวจีนใต้หวันที่มีต่อองค์เทพเจ้าต่าง ๆ ภายในศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) จังหวัดสมุทรปราการแห่งนี้
2. ทำให้สามารถเห็นถึงบทบาทของศาลเจ้าและองค์เทพเจ้าต่าง ๆ ที่มีผลต่อกลุ่มชาวจีนใต้หวันในหลายด้าน ได้แก่ ด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านการสืบทอดวัฒนธรรมของพวกเขาที่มีต่อศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) ให้คงอยู่สืบไป
3. ทำให้ลูกหลานของคนไทยเชื้อสายจีนใต้หวัน และชุมชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณศาลเจ้าได้มีความเข้าใจในประวัติศาสตร์ของพื้นที่ได้เป็นอย่างดี และยังสามารถทำให้คนไทยได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ศาลเจ้า และพัฒนาให้เป็นที่รู้จักของคนภายนอกพื้นที่ อีกทั้งยังเป็นการช่วยส่งเสริมให้ศาลเจ้าแห่งนี้ได้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของชาวจีนใต้หวันที่มีความสำคัญอีกแห่งหนึ่งของจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งงานวิจัยเล่มนี้ยังสามารถใช้เป็นฐานข้อมูลในการศึกษาเรื่องศาลเจ้าจินและชาวจีนใต้หวันในจังหวัดสมุทรปราการได้เป็นอย่างดี

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาความเชื่อและบทบาทของศาลเจ้าเงินไต้หวัน: กรณีศึกษา ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอไต้เทียนกง) จังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อ

2.1.1 ความหมายของความเชื่อ

2.1.2 ประเภทของความเชื่อ

2.1.3 ลักษณะของความเชื่อ

2.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพิธีกรรม

2.2.1 ความหมายของพิธีกรรม

2.2.2 ความสำคัญของพิธีกรรม

2.2.3 ประเภทของพิธีกรรม

2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับศาลเจ้าเงินในประเทศไทย

2.3.1 ความหมายและความสำคัญของศาลเจ้าเงิน

2.3.2 ประเภทของศาลเจ้าเงิน

2.3.3 ลักษณะของศาลเจ้าเงิน

2.3.4 ประวัติความเป็นมาของศาลเจ้าเงินในประเทศไทย

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อและพิธีกรรมในสังคมไทย

2.4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทพเจ้าเงินในประเทศไทย

2.4.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศาลเจ้าและบทบาทของเทพเจ้าในประเทศไทย

มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อ

ความเชื่อ เป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของสังคมที่มีความสัมพันธ์กับชีวิตมนุษย์ในทุกด้าน โดยความเชื่อมีมาตั้งแต่สมัยโบราณ มีการสืบทอดรุ่นสู่รุ่นจนถึงปัจจุบัน ศาลเจ้าเป็นสถานที่ที่สืบทอดพัฒนาและเผยแพร่ความเชื่อ ดังศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอไต้เทียนกง) ที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาดังต่อไปนี้

2.1.1 ความหมายของความเชื่อ

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของความเชื่อไว้หลายลักษณะดังต่อไปนี้
 อภิวัฒน์ สุธรรมดี (2558, น. 142) ได้กล่าวว่า ความเชื่อ หมายถึง สิ่งใดสิ่งหนึ่งที่มนุษย์
 ยอมรับนับถือและปฏิบัติสืบทอดกันมา สิ่งที่ยึดถือนั้นจะเกิดจากความรู้สึกหรือเกิดจากการไตร่ตรอง
 ด้วยเหตุผลก็ได้

ลักขณา ศกุนะสิงห์ (2556, น. 1) ได้กล่าวว่า ความเชื่อ คือ ความคิดเชื่อ ความยอมรับ
 หรือพฤติกรรมที่มนุษย์แสดงออกเป็นสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เรื่องใดเรื่องหนึ่ง ความเชื่ออาจเกิดจากความไม่รู้
 ไม่เข้าใจ ความกลัว หรือสิ่งที่ไม่สามารถหาเหตุผลอธิบายได้ มนุษย์เชื่อว่าทั้งนี้มีสิ่งลึกลับที่มีอำนาจ
 เหนือมนุษย์บันดาล มนุษย์จึงพยายามหาวิธีต่าง ๆ เพื่อบันดาลผลดี และให้กำลังใจชีวิตด้วย

วีรชญา เปล่งปรัชญา (2560, บทนำ) ได้กล่าวว่า ความเชื่อเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง
 ของมนุษย์ซึ่งมนุษย์ยอมรับสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นความจริงโดยไม่พิสูจน์ว่าสิ่งนั้นเป็นความจริงที่สมเหตุสมผล
 หรือตามหลักวิทยาศาสตร์หรือไม่ และยังเชื่อว่าสิ่งนั้นมีอำนาจสามารถบันดาลทุกข์สุขต่อชีวิตของมนุษย์
 เราได้

ฐาปนี (2549, น. 15-16) ได้กล่าวว่า ความเชื่อ หมายถึงความเห็นจริงด้วย อาจจะต้องเป็น
 สิ่งที่ใช้หลักการในการลงความเชื่อลงไป และช่วยการกำจัดความทุกข์เดือดร้อนด้วยวิธีที่เหมาะสม
 ควรเชื่อด้วยพิจารณาเหตุผล ไม่ใช่เชื่อถ้อยอย่างไรเหตุผล

กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม (2558, น. 22) กล่าวว่า ความเชื่อ คือ สิ่งต่าง ๆ
 ที่ไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าเป็นความจริงตามเหตุผลหรือไม่ แต่กลุ่มชุมชนหรือสังคมยอมรับว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่ง
 ที่ความจริง มีอยู่จริง และมีอำนาจที่จะบันดาลดำรงชีวิตของมนุษย์ให้เกิดผลดีหรือผลร้าย

จากแนวคิดของนักวิชาการหลายท่าน ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความเชื่อ หมายถึง สิ่งใดสิ่งหนึ่ง
 ที่มนุษย์ยอมรับนับถือและปฏิบัติสืบทอดกันมา ไม่ว่าจะสิ่งนั้นเป็นจริงหรือไม่ และมองเห็นสัมผัสได้หรือไม่
 ผู้ศรัทธาเชื่อว่ามีอยู่จริง มีอำนาจเหนือธรรมชาติสามารถบันดาลให้ชีวิตของมนุษย์มีความสำเร็จได้

2.1.2 ประเภทของความเชื่อ

ความเชื่อสามารถแบ่งเป็นหลายประเภทในมุมมองต่าง ๆ สามารถแบ่งประเภทของ
 ความเชื่อ ดังต่อไปนี้

ลักขณา ศกุนะสิงห์ (2556, น. 5) กล่าวว่า ความเชื่ออาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท
 ประเภทที่หนึ่ง ความเชื่อที่มีเจตนาซ่อนอยู่ ประเภทที่สอง ความเชื่อที่หลงเชื่อโดยไร้เหตุผล
 เพื่ออบรมสั่งสอนให้คนทำตัวให้ดี จะได้เกิดผลดีมีสุขแก่ตน แก่ครอบครัว และแก่สังคมด้วย

เสาวลักษณ์ อนันตศานต์ และ สุภัทรา บุญปัญญาโรจน์ (2560, น. 11) ได้กล่าวว่า ความเชื่อไม่ได้ขึ้นอยู่กับความจริงเชิงวัตถุวิสัยในเนื้อหา อาจจะเป็นความเชื่อเชิงวิทยาศาสตร์ ความเชื่อองมงาย หรือความเชื่อแปลกวิถีดารก็ได้ การกระทำที่ใช้สติปัญญาจะต้องการอาศัยมีความเชื่ออยู่ด้วยเสมอ แต่สติปัญญาเหล่านั้นอาจจะสามารถไขมาได้ทดสอบความเชื่อ และยังคงตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องของพื้นฐานความเชื่อเหล่านั้นได้

ฐานนี้ (2549, น. 18-20) กล่าวว่า ความเชื่อสามารถแบ่งได้ที่ประเภทใหญ่ 4 ประเภท 1) ความเชื่อเรื่องพระศรีอารีย์ เป็นความเชื่อที่ปลูกฝังเพื่อส่งเสริมให้บุคคลมีกำลังใจในการทำ ความดี ความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม 2) เป็นความเชื่อที่ได้รับอิทธิพลจากพุทธศาสนา ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ถ้าอยากได้ผลดี ควรทำดี พูดดี 3) ความเชื่อที่เกี่ยวกับผี เป็นความเชื่อที่คนส่วนใหญ่สนใจมาก แบ่งได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่ ผีชั้นปกครอง ผีบรรพบุรุษ และผีร้าย 4) ความเชื่อเรื่องนรก-สวรรค์ เป็นความเชื่อที่ได้รับอิทธิพลจากหนังสือเรื่องไตรภูมิพระร่วง ประพฤติตนเป็นคนดีเพื่อได้กรรมดี จะได้ส่งผลให้ไปสู่ภพภูมิที่ดีในชาติต่อไป

กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม (2559, น. 10-11) กล่าวว่า วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และวิถีชีวิตของคนในแต่ละท้องถิ่นมีความแตกต่างกัน ตามปัจจุบันที่ทำให้เกิดความเชื่อ อาจแบ่งได้ 3 ประเภท ได้แก่ 1) ความเชื่อที่กำหนดโดยคำสอนในลัทธิศาสนา เป็นความเชื่อที่ยึดตามหลักคำสอนบทบัญญัติข้อห้าม หรือแนวคิดของศาสนา 2) ความเชื่อที่กำหนดโดยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี 3) ความเชื่อที่ถูกกำหนดโดยวัฒนธรรมการดำเนินชีวิต หรือความเชื่อของชาวบ้าน เช่น เชื่อว่า “บาปอยู่กับคนทำ กรรมอยู่กับคนกิน”

จากแนวคิดการแบ่งประเภทของความเชื่อ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การจัดแบ่งความเชื่อที่เกิดจากความ คิดของมนุษย์ เนื่องจากมนุษย์เชื่อมั่นในจิตใจของตนเองและต่างคนต่างคิด จึงเกิดความเชื่อต่าง ๆ ดังนั้น สามารถแบ่งประเภทของความเชื่อคือ ความเชื่อที่มนุษย์มีต่อสิ่งที่เหนือธรรมชาติ ความเชื่อที่มีต่อธรรมชาติ และความเชื่อที่มนุษย์ต่อมนุษย์ด้วย

2.1.3 ลักษณะของความเชื่อ

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงลักษณะของความเชื่อไว้ ดังต่อไปนี้

เสาวลักษณ์ อนันตศานต์ และสุภัทรา บุญปัญญาโรจน์ (2560, น. 1) ได้กล่าวว่า ลักษณะของความเชื่อเป็นการเชื่อมโยงกันระหว่างสิ่งที่เป็นธรรมชาติกับสิ่งที่เหนือธรรมชาติ ซึ่งจะทำให้เกิดความผูกพันกันในการรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ ตั้งแต่มนุษย์เริ่มมีความคิดความเชื่อพิจารณาสิ่งที่พบในรอบตัวเองจนถึงปัจจุบัน

เสาวลักษณ์ อนันตศานต์ (2560, น. 256) ได้กล่าวถึงลักษณะของความเชื่อไว้ว่า ความเชื่อในเรื่องภูตผีปีศาจ เทพเจ้า หรือวิญญาณ ไม่ได้มีอยู่ในเฉพาะสังคมแบบโบราณเท่านั้น แต่ยังคงอยู่ในสังคมที่มีความเจริญแล้วด้วย ในประเทศต่าง ๆ ที่เจริญแล้วคนส่วนใหญ่นับถือศาสนาหลัก แต่ก็ยังมีคนบางส่วนนับถือไสยศาสตร์ควบคู่ไปด้วย ซึ่งไสยศาสตร์จะเป็นไปในลักษณะของความเชื่อด้วย

ชนิษฐา จิตชินะกุล (2545, น. 34) ได้กล่าวว่า ความเชื่อเกิดจากความกลัวของมนุษย์ เมื่อมนุษย์ไม่เข้าใจสาเหตุหรือไม่สามารถใช้คำอธิบายมาอธิบายปรากฏการณ์ต่าง ๆ ทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นได้ เช่น ฝนตก พายุฟ้าผ่า ฟ้าร้อง เป็นต้น และเกิดจากการที่มนุษย์มีพัฒนาการทางปัญญาแล้วต้องการให้สังคมมีความเป็นระบบระเบียบและความสงบสุข

จากแนวคิดของนักวิชาการหลายท่าน ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ลักษณะของความเชื่อคือ มนุษย์เป็นผู้ที่การเชื่อมโยงกันระหว่างสิ่งที่เป็นธรรมชาติกับสิ่งเหนือธรรมชาติ อีกทั้งยังมีความผูกพันกับชีวิตของมนุษย์อยู่ตลอดเวลา มนุษย์ไม่สามารถจะทราบด้วยเหตุผลตามหลักวิทยาศาสตร์ และสิ่งนี้อาจจะให้ดีหรือร้ายแก่ผู้คนที่เชื่อถือก็ได้

2.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพิธีกรรม

พิธีกรรมเกิดจากความเชื่อ โดยความเชื่อที่แตกต่างกันจะทำให้พิธีกรรมที่เกี่ยวข้องไม่เหมือนกัน การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับพิธีกรรมเกี่ยวข้องกับความหมายของพิธีกรรม ความสำคัญของพิธีกรรม และประเภทของพิธีกรรม ดังต่อไปนี้

2.2.1 ความหมายของพิธีกรรม

นักวิชาการหลายคนได้ให้ความหมายของพิธีกรรมไว้ ดังต่อไปนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542) อธิบายคำ “พิธี” ไว้ว่าพิธีกรรม คือ งานที่ได้จัดขึ้นตามลัทธิหรือความเชื่อที่ตนเองนับถือตามขนบธรรมเนียมของประเพณีเพื่อความเป็นสิริมงคลหรือความขลังหรือ เป็นต้น เช่น พิธีประสาทปริญญาบัตร และพิธีกรรมเป็นมงคลสมรส แล้วยังได้อธิบายคำว่า “พิธีกรรม” ว่าเป็นการบูชาเช่นไหว้แบบอย่างหรือแบบแผนต่าง ๆ ที่ปฏิบัติในทางศาสนาด้วย

ฐาปณี (2549, น. 9-10) ได้กล่าวว่า พิธีกรรม หมายถึง พฤติกรรมที่มนุษย์ปฏิบัติต่อความเชื่อทางศาสนา ไม่ว่าจะเป็ศาสนาใด ต่างก็มีการปฏิบัติต่อศาสนาของตนเองตามความเชื่อและความศรัทธาของตนเอง ในแต่ละศาสนาจึงก่อให้เกิดพิธีกรรมทางด้านศาสนาด้วยความเชื่อ ความศรัทธาถือเป็นกิจกรรมบูชา หรือการปฏิบัติการทำพิธีซึ่งเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ประจำวันทั่วไป และอ้างถึงความเชื่อเก่าแก่ของชาวหมู่บ้านในชุมชนบททั้งสิ้น นอกจากนี้ยังบ่งบอกถึงวัฒนธรรมของมนุษย์ของผู้ที่อยู่ในสังคมนั้น ๆ

สุริยา รัตนกุล (2549, น. 1) ให้ความคิดเห็นว่า คำว่า “พิธี” และ “พิธีกรรม” เป็นคำศัพท์ที่มีความหมายมาประกอบกัน หลายหน่วย คำว่า พิธีมีหลายหน่วย เป็นการจัดงานขึ้นตามลัทธิความเชื่อนับถือ ตามขนบธรรมเนียมประเพณี เป็นการจัดขึ้นเพื่อความเป็นสิริมงคล

ศิริพร ณ ถลาง (2548, น. 9-10) ได้กล่าวว่า พิธีกรรมคือสื่อและวิธีการสำคัญที่มนุษย์ใช้ในการสื่อสารและต่อรองกับอำนาจเหนือธรรมชาติ นอกจากนี้พิธีกรรมยังเป็นที่ได้ทำให้ระบบศาสนาครบวงจร ระบบศาสนามืองค์ประกอบ 2 ส่วน คือ ความเชื่อและพิธีกรรม พิธีกรรมเป็นสิ่งที่จะทำให้ความต้องการของมนุษย์และความเชื่อของมนุษย์บรรลุผล เพราะพิธีกรรมคือสิ่งที่ป็นรูปธรรมได้สร้างบรรยากาศแห่งความศักดิ์สิทธิ์ พิธีกรรมยังเป็นกลวิธีสำคัญที่จะใช้ในการถ่ายทอดความคิดและความเชื่อ

ปัญญา นันทะภิกขุ (2561, น. 4) ได้กล่าวว่า พิธี เป็นงานที่จัดขึ้นตามลัทธิ หรือความเชื่อถือตามขนบธรรมเนียมประเพณี เพื่อความศักดิ์สิทธิ์หรือความเป็นสิริมงคล เป็นต้น พิธีกรรมจึงหมายถึง การบูชา รูปแบบ หรือแบบแผนต่าง ๆ ที่ปฏิบัติในทางศาสนาด้วย

จากแนวคิดของนักวิชาการหลายท่าน ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า พิธีกรรม หมายถึง สิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อแสดงให้เห็นถึงความเชื่ออย่างชัดเจน และพิธีกรรมเป็นการแสดงออกของความเชื่อ การประพฤติปฏิบัติตามความเชื่ออย่างมีระเบียบพิธีและเป็นขั้นตอน เช่น การบูชาเทพเจ้าตามลัทธิความเชื่อทางศาสนา มีการกำหนดขั้นตอนการบูชา ไม่ว่าจะเป็นศาสนาใดก็ตามต่างก็มีการปฏิบัติต่อศาสนาของตนตามความเชื่อและความศรัทธาของตน พิธีกรรมเป็นสิ่งที่ปฏิบัติสืบทอดต่อกันมา พิธีกรรมที่มนุษย์จัดขึ้นตามขนบธรรมเนียมประเพณีนั้น ส่วนมากเป็นการจัดขึ้นเพื่อความขลังหรือความเป็นสิริมงคล

2.2.2 ความสำคัญของพิธีกรรม

นักวิชาการหลายคนได้กล่าวถึงความสำคัญของพิธีกรรมไว้ ดังต่อไปนี้

กาญจนา แก้วเทพ (2553, น. 23) ได้กล่าวไว้ว่า พิธีกรรมต่าง ๆ นั้นมีความสำคัญเนื่องจาก เมื่อพิจารณาถึงการกำเนิดของศาสนาก็จะพบว่า มนุษย์ยังต้องได้พบเจอกับปัญหาชีวิต ความกังวล และความไม่แน่นอน รวมถึงได้พบกับภัยต่าง ๆ จากมือของมนุษย์เอง เช่น ความขัดแย้งทางการเมือง เศรษฐกิจตกต่ำ สงคราม เป็นต้น ดังนั้น มนุษย์ยังคงต้องการ “ศาสนาพิธีกรรม” ต่าง ๆ มาเป็นเครื่องบรรเทาปโลบประโลมใจ ให้ปลุกพลังความกล้าหาญให้เผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ด้วย

ศิริพร ณ ถลาง (2548, น. 322) ได้กล่าวถึงความสำคัญของพิธีกรรมว่า พิธีกรรมจะช่วยให้มนุษย์มีความมั่นคงทางใจ และความสบายใจมากขึ้น เพราะพิธีกรรมมักจะเกี่ยวกับการขอรับรองให้อำนาจเหนือธรรมชาติช่วยเหลือในสิ่งที่มนุษย์ที่ไม่มั่นใจ เช่น ขอให้ผลผลิตดี และขอให้หายเจ็บไข้ เป็นต้น การจัดพิธีกรรมขึ้นเพื่อรักษาความเจ็บป่วยหรือขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วยให้หายจากความลำบาก จึงนับว่าได้ทำหน้าที่เป็นเครื่องช่วยยึดเหนี่ยวจิตใจของคนในชุมชนได้เป็นอย่างดี

พระพรหมคุณาภรณ์ (2559) ได้กล่าวถึงความสำคัญของพิธีกรรมว่า พิธีกรรม คือ จุดนัยหมายให้ตั้งใจเริ่มทำการอย่างจริงจัง เป็นวินัยพื้นฐานและนำคนให้ประสานเข้าในชีวิตชุมชน เป็นเครื่องน้อมนำศรัทธาที่จะพาให้เข้าถึงธรรมที่สูงขึ้นไป ยังเป็นโอกาสสำหรับพระที่จะปรากฏตัว และให้ธรรม และอีกทั้งยังเป็นรูปแบบที่จะสื่อธรรมสำหรับคนหมู่ใหญ่ด้วย

พิมุต รุจิรากุล (2554, น. 9) ได้กล่าวว่า พิธีกรรมสามารถสื่อถึงความจริง เช่น การไหว้ การเคารพบูชา เป็นต้น เป็นสัญลักษณ์ที่สื่อความรู้สึกของมนุษย์ มีความอ่อนน้อมหรือความเคารพ ต่อสิ่งหรือบุคคล และพิธีกรรมเน้นจิตใจเป็นสำคัญเพื่อสร้างกำลังใจต่อมนุษย์และเกิดความสบายใจ เนื่องจากความเชื่อในสิ่งที่มีอำนาจเหนือธรรมชาติมีแต่จิตใจสามารถสัมผัสได้เท่านั้น การประกอบ พิธีกรรมให้ความหวังในสิ่งเหล่านั้น

จากแนวคิดของนักวิชาการหลายท่าน ผู้วิจัยสรุปได้ว่า พิธีกรรมมีความสำคัญต่อวิถีชีวิต ของมนุษย์หลาย ๆ ด้าน พิธีกรรมจะสามารถช่วยให้บุคคลประสานเข้าในชีวิตของมนุษย์และชุมชน เพื่อสร้างความสบายใจและให้กำลังใจต่อมนุษย์ ให้มีความหวังในสิ่งต่าง ๆ พิธีกรรมยังเป็นสิ่งน้อมนำ จิตให้เกิดความเลื่อมใสและเพิ่มพูนศรัทธา เช่น พิธีกรรมสวดมนต์สามารถทำให้ผู้ศรัทธาจิตใจสงบ เป็นต้น

2.2.3 ประเภทของพิธีกรรม

นักวิชาการหลายคนได้กล่าวถึงประเภทของพิธีกรรมไว้ ดังต่อไปนี้

กาญจนา แก้วเทพ (2553, น. 17-19) ได้กล่าวว่า พิธีกรรมในสังคมสมัยใหม่ได้มี พิธีกรรมที่หลากหลาย เช่น พิธีกรรมประชาชน คือ พิธีกรรมต่าง ๆ ทางการเมืองไม่ว่าจะเป็นพิธีกรรม สาบานตัวเข้ารับตำแหน่ง หรือพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับสันตนาการต่าง ๆ เช่น พิธีเปิดกีฬาโอลิมปิก พิธีการจัดคอนเสิร์ต เป็นต้น ส่วนพิธีกรรมทางศาสนา เนื่องจากพิธีกรรมทางศาสนาเป็นต้นแบบของ พิธีกรรมอื่น ๆ และมีมาอย่างยาวนานควบคู่กับประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติ ดังนั้น ในหมวดหมู่นี้จึง ประกอบด้วยพิธีกรรมย่อย ๆ อีกมากมาย และพิธีกรรมแห่งช่วงชีวิตสำหรับสังคมในอดีตพิธีกรรมที่ จัดขึ้นสำหรับในช่วงรอยต่อของชีวิตแต่ละช่วงอาจจะมีความชัดเจนมาก เช่น พิธีกรรมที่เกี่ยวกับการ เกิด การเปลี่ยนสถานะเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ การบวช การแต่งงาน เป็นต้น

เสาวลักษณ์ อนันตศานต์ และสุภัทรา บุญปัญญาโรจน์ (2560, น. 100-105) ได้กล่าวว่า พิธีกรรมของชุมชนสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) พิธีกรรมแห่งความเป็นปึกแผ่น และเป็น พิธีกรรมทำหน้าที่สนับสนุนเอกลักษณ์ของกลุ่ม มีวัตถุประสงค์ที่เฉียบพลันและชัดเจนมาก เช่น การเรียกร้องให้พลังอำนาจเหนือธรรมชาติมาป้องกันคุ้มครองชีวิต หรือเพิ่มผลผลิตและความอุดมสมบูรณ์ ของพืชผล 2) พิธีกรรมผ่านภาวะ เป็นพิธีที่เครื่องหมายของความเปลี่ยนแปลงตำแหน่งทางสังคมของ มนุษย์ช่วยทั้งมนุษย์และสังคม ให้จัดการกับความเปลี่ยนแปลงตอนสำคัญในชีวิตได้ เช่น ตอนเกิดตอน เข้าสู่วัยรุ่น ตอนแต่งงาน และตอนตาย

พิธีกรรมที่เกี่ยวกับศาสนาสามารถแบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ ก็คือ พิธีศาสนาใช้สำหรับพระ หมายถึง ระเบียบวิธีที่พระสงฆ์จะต้องการปฏิบัติตามพระธรรมวินัย เช่น พิธีอุปสมบท พิธีรับกฐิน และพิธีเข้าพรรษา เป็นต้น ส่วนพิธีกรรมอีกประเภทหนึ่งคือ ศาสนพิธีสำหรับชาวบ้าน กล่าวคือ ถือเป็นระเบียบแบบแผนที่พุทธศาสนิกชนจะสามารถปฏิบัติด้วยได้ (“ความหมายของพิธีกรรมและศาสนพิธี” 2556 : ออนไลน์)

กรมการศาสนากระทรวงวัฒนธรรม (2552, น. 9-10) ได้กล่าวว่า พิธีกรรมต่าง ๆ ได้แยกประเภทออกมาเป็นประเภทใหญ่ได้ 2 ประเภท คือพิธีกรรมที่เกี่ยวกับการชำระล้างบาป พิธีกรรมที่เกี่ยวกับการเลี้ยงราชบัณฑิตพราหมณ์หรือนักปราชญ์ในวาระสำคัญของผู้ประสงค์เป็นเจ้าภาพ พิธีกรรมที่เกี่ยวกับผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว พิธีกรรมที่เกี่ยวกับการเบิกปฐมฤกษ์ด้วยการกระทำในฤกษ์งามยามดีสำหรับสถานที่ทำงาน พิธีกรรมที่เกี่ยวกับประเพณี พิธีกรรมเฉพาะบุคคล พิธีกรรมที่เกี่ยวกับการอ้อนวอนพระเจ้า พิธีที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน ได้แก่ พิธีแต่งงาน พิธีงานศพ พิธีเลี้ยงผี ฯลฯ และพิธีที่เกี่ยวกับศาสนา ได้แก่ การทำบุญบ้าน พิธีสิบสองเดือน ฯลฯ นอกจากนี้พิธีกรรมที่จัดเป็นประเภทใหญ่ ๆ เหล่านี้แล้วยังสามารถแบ่งเป็นประเภทย่อย ๆ อีก 10 ประเภทคือ พิธีการอัญเชิญสิ่งศักดิ์สิทธิ์มาสถิตชั่วคราวแล้วเชิญกลับ พิธีกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำวัน พิธีการบวงสรวงพระภูมิเจ้าที่ พิธีกรรมที่ปฏิบัติเป็นครั้งคราว เป็นต้น

จากแนวคิดของนักวิชาการหลายท่าน ผู้วิจัยสรุปได้ว่า พิธีกรรมสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) พิธีกรรมทางศาสนา เป็นพิธีที่เกี่ยวกับศาสนา เช่น การทำบุญบ้าน พิธีกรรมการบูชาเทพเจ้า ฯลฯ 2) พิธีกรรมแห่งช่วงชีวิต เป็นพิธีที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน ได้แก่ พิธีแต่งงาน พิธีงานศพ และพิธีเลี้ยงผี เป็นต้น

2.3 ข้อมูลที่เกี่ยวกับศาลเจ้าเงินในประเทศไทย

ศาลเจ้าเงิน หมายถึง ศาสนสถานที่เกี่ยวข้องกับเทพเจ้าเงิน เมื่อชาวจีนโพ้นทะเลอพยพออกจากบ้านเกิดสู่ประเทศไทย ได้นำความเชื่อเกี่ยวกับเทพเจ้าของตนมาด้วย เพื่อขอพรให้เกิดความสบายใจ และรวมใจของชาวจีนในประเทศไทย สถานที่ประดิษฐานเทพเจ้าเงินจึงเรียกว่า “ศาลเจ้าเงิน” ที่สร้างขึ้นเพื่อคนไทยเชื้อสายจีนได้มากราบสักการะบูชาเทพเจ้า

2.3.1 ความหมายและความสำคัญของศาลเจ้าเงิน

ศาลเจ้า เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจสำหรับชาวจีนโพ้นทะเลที่จากแผ่นดินเกิด ซึ่งชาวจีนแต่ละกลุ่มต่างมีความเชื่อและมีเทพเจ้าที่เคารพและศรัทธาแตกต่างกันออกไปซึ่งสามารถอธิบายได้ ดังต่อไปนี้

ขรรค์ชัย อภิสุภพ (2547, น. 10) ได้กล่าวว่า ศาลเจ้าจีน หมายถึง ศาสนาสถานที่ซึ่งเกี่ยวกับความเชื่อของชาวไทยเชื้อสายจีน อันประกอบด้วยอาคารสถานที่เทพเจ้าประจำศาลเจ้าจีน และส่วนประกอบต่าง ๆ และ รตพร ปัทมเจริญ (2544, น. 30) ยังได้กล่าวว่า ศาลเจ้าจีนเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมจีนมีความเป็นมาก็คือ ก่อนที่ชาวจีนจะเริ่มหันมาเคารพนับถือหลักปรัชญาแบบเต๋า ขงจื้อ รวมไปถึงการยอมรับเอาศาสนาพุทธลัทธิขงจื้อมาเป็นศาสนาประจำชาตินั้น ชาวจีนนับถือเทพเจ้าต่าง ๆ และดวงวิญญาณกันมาก่อน ในสมัยราชวงศ์เซี่ย (夏朝) และราชวงศ์เซี่ยอัน (汉朝) เป็นราชวงศ์ของการก่อตั้งอาณาจักรชาวจีน การบูชาปรากฏการณ์ธรรมชาติต่าง ๆ เช่น ดวงอาทิตย์ ทะเล ภูเขา และดวงจันทร์ โดยเชื่อว่าสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มีเทพเจ้าประจำอยู่ และเทพเจ้าเหล่านั้นมีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์มากยิ่งขึ้น พิธีเช่นสรวงบูชาจึงเกิดขึ้น ชาวจีนนิยมใช้กระดูกสัตว์เป็นเครื่องบูชา โดยใช้เป็นเครื่องเสียงทวยด้วย ไฟ เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ขาดไม่ได้ในการบูชา เทพเจ้าของชาวจีน ความเชื่อโดยทั่วไปเกี่ยวกับไฟนั้นเชื่อว่าเป็นการนำพาสิ่งของเช่นไหว้ไปถึงเทพเจ้า การเผาของบูชาไปกับไฟจึงถือเป็นความนิยมที่ทำกันสืบต่อมาจนทุกวันนี้

ในสมัยราชวงศ์โจว (周朝) เป็นราชวงศ์ต่อมา ชาวจีนเริ่มหันมานับถือเทพเจ้าอันเกิดจากมนุษย์ และเทพเจ้าบนสรวงสวรรค์ตามที่นักปราชญ์ และนักคิดในเวลานั้นกำหนดขึ้น ความเชื่อนับถืออันนี้รวมไปถึงความเชื่อในการเซ่นไหว้บูชาบรรพบุรุษด้วย ส่วนในสมัยราชวงศ์ซาง ก็มีการบูชาดวงวิญญาณของบรรพบุรุษ มีการบูชาด้วย โดยใช้สัตว์ เช่น แกะ สุนัข วัว หมู และควาย ต่อมาพิธีจึงได้เปลี่ยนไปเป็นการนำของจำลองมาเข้าพิธีแทน หรือที่เรียกว่า พิธีกงเต็ก (功德)

ตัวน ลี เซิง และบุญยั้ง ไธสุขสิริ (2543, น. 1) ได้กล่าวว่า ศาลเจ้าจีนถือเป็นสถานที่ทำกิจกรรมทางศาสนาของสาธารณชน คำว่า ศาลเจ้า ในภาษาจีนใช้คำว่า “ซื่อ” (寺) หรือ “ซื่อเลี้ยว” (寺/庙) แต่ดั้งเดิมหมายถึงบ้านพักของข้าราชการจาก หนังสือสุเหวินเจิ้นซื่อ ซึ่งเขียนโดย ลีเจิน (寺卿) ในสมัยราชวงศ์ฮั่น (汉朝) ได้สามารถอธิบายว่า “ซื่อ” (寺) เป็นบ้านพักของข้าราชการมีระบบข้าราชการเรียกว่า สามกุงเก้าซิง บ้านพักของสามกุงเรียกว่า “ฝู” (府) ด้วย

อชิรัชญ์ ไชยพจน์พานิช (2561, น. 3-5) ได้กล่าวว่า ศาลเจ้าจีนและวัดจีนอาจจะต้องปรากฏในชุมชนจีนเสมอ ด้วยสาเหตุเมื่อชาวจีนได้อพยพถิ่นฐานไปต่างดินแดน พวกเขาหวังว่า สิ่งศักดิ์สิทธิ์จะสามารถปกป้องคุ้มครองตนเองได้ จึงนิยมการสร้างศาลเจ้าจีนและวัดจีนในดินแดนใหม่ที่ตนเองไปตั้งถิ่นฐาน ในปัจจุบัน ศาลเจ้าจีนแต่ละกลุ่มสร้างขึ้นตามความเชื่อที่แตกต่างกัน แต่ยังคงอัตลักษณ์ของความเป็นจีนแต่ละกลุ่มไว้ตามวัฒนธรรมความเชื่อของตนเองนับถือ ซึ่งได้แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มแต้จิ๋ว กลุ่มฮกเกี้ยน กลุ่มกวางตุ้ง กลุ่มฮากกา (จีนแคะ) และกลุ่มไหหลำ

รุ่ง สุจินันท์กุล (2542, น. 5) ได้กล่าวว่า ศาลเจ้า หมายถึง ศาสนสถานที่ยกขึ้น โดยแรงศรัทธาในศาสนาเต๋า (道教) และความเชื่อพื้นบ้านเป็นหลัก โดยไม่มีพระจำพรรษาอยู่ แต่ดูแลโดยผู้ดูแลศาลเจ้าที่เรียกว่า “เฮียงกง” (ภาษาแต้จิ๋ว) และในประเทศไทยส่วนใหญ่จะขึ้นตรงกับสมาคมจีนของแต่ละกลุ่มภาษาด้วย

จากแนวคิดของนักวิชาการหลายท่าน ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ศาลเจ้า เป็นสถานที่ประดิษฐานเทพเจ้าตามความเชื่อของชาวจีน เป็นผู้ที่ยึดมั่นในประเพณีและความเชื่อดั้งเดิมอย่างเคร่งครัด และชาวจีนก็มักสร้างศาสนสถานไว้ เพื่อประดิษฐานเทพเจ้า และใช้ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ตามระบบความเชื่อของตนตามพื้นที่ที่มีชาวจีนอาศัยอยู่เป็นชุมชนนั้น ๆ

2.3.2 ประเภทของศาลเจ้าจีน

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับประเภทของศาลเจ้าจีนดังต่อไปนี้

Gao Feng (2555, น. 88) ได้กล่าวว่า ประเภทของศาลเจ้าจีนตั้งอยู่ที่ประเทศจีน แบ่งตามประเภทของศาสนา ดังนี้

- 1) ศาลเจ้าของศาสนาพุทธนิกายมหายาน
- 2) ศาลเจ้าของพุทธศาสนา (佛教)
- 3) ศาลเจ้าของศาสนาเต๋า (道教)
- 4) ศาลเจ้าของศาสนาอิสลาม

สกุนตลา ปัญจกุล และศิริมงคล ศุภธนาเศรษฐ์ (2555, น. 3) ได้กล่าวถึง ศาลเจ้าจีนในกรุงเทพมหานครนั้นมีเป็นจำนวนมากทั้งมีเพราะความแตกต่างในกลุ่มชาวจีนในสังคมไทยนั่นเอง การแบ่งโดยมีกฎเกณฑ์ ดังนี้

กลุ่มการใช้ภาษาจีนแบ่งได้ออกเป็น

1) ศาลเจ้าจีนกวางตุ้ง เป็นศาลเจ้าของชาวกวางตุ้งในกรุงเทพมหานครมีเพียงแห่งเดียวด้วย คือ ศาลเจ้าที่ประจำสมาคมกวางตุ้ง หรือที่เรียกว่า ศาลเจ้ากวงจิวถั่ง (พ.ศ. 2423)

2) ศาลเจ้าของชาวจีนฮกเกี้ยน ถือเป็นศาลเจ้าที่มีความเก่าแก่ที่สุดในจังหวัดกรุงเทพมหานคร นั่นคือ ศาลเจ้าจิหนันเปี้ยวที่ตั้งอยู่บริเวณริมคลองบางลำไ้ (เดิม) เนื่องจากศาลมีความเก่าและทรุดโทรมมาก ทั้งพื้นที่ของศาลเจ้าบางส่วนได้ถูกตัดออกเป็นถนน จึงทำให้ศาลเจ้าแห่งนี้ได้ถูกรื้อและสร้างปรับปรุงขึ้นใหม่ ตั้งอยู่ในบริเวณใกล้เคียง (ปี พ.ศ. 2499)

3) ศาลเจ้าจีนแคะ (ฮากกา) มีศาลเจ้าที่เก่าแก่ที่สุดของชาวจีนแคะ ก็เป็นศาลเจ้าขำใน (พ.ศ. 2390) ทำดินแดงธนบุรี

4) ศาลเจ้าไหหลำ เป็นศาลเจ้าที่เก่าแก่ที่สุด เรียกว่า ศาลเจ้าแม่ทับทิม (พ.ศ. 2384) อยู่บริเวณสามเสนเชิงสะพานซังฮี้ฝั่งพระนคร

5) ศาลเจ้าเงินแต่จีว ศาลเจ้าที่เก่าที่สุด คือ ศาลเจ้าบ้านหม้อ (อายุประมาณ 200 ปี)

ศาลเจ้าที่แบ่งตามเกณฑ์นี้สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

ศาลเจ้าที่มาจากศาสนาเต๋า (道教) และความเชื่อพื้นบ้าน ซึ่งเกือบทั้งหมดของศาลเจ้าในกรุงเทพมหานครจะเป็นศาลเจ้าประเภทนี้ ศาลเจ้าที่สร้างมาจากพุทธศาสนาจะมีรูปเคารพองค์เทพเจ้าเป็นพระภิกษุชาวจีนในศาสนาพุทธและเป็นบุคคลที่ทำคุณงามความดี จนเมื่อมรณภาพผู้คนก็ยกย่องนับถือและเคารพกราบไหว้เทพเจ้าที่ตนเองเคารพนับถือ ดังเช่นเป็นเทพองค์หนึ่ง

การแบ่งเกณฑ์ในเรื่องของกรรมสิทธิ์เป็นเจ้าของศาลเจ้าสามารถแบ่งได้ออกเป็น 2 ประเภท

ประเภทที่หนึ่ง คือ ศาลเจ้าของเอกชน คือศาลเจ้าที่เอกชนได้มีกรรมสิทธิ์ครองที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เช่น ศาลเจ้าเงินประจำตระกูล ศาลเจ้าประเภทนี้ภาครัฐเป็นผู้กำกับดูแลตามกฎหมาย เช่น อาคารโบราณ กฎหมายควบคุม กฎหมายสาธารณสุข เป็นต้น

ประเภทที่สอง ศาลเจ้าที่ขึ้นทะเบียนเป็นศาลเจ้าตามกฎหมายว่าด้วยที่กุศลสถาน ชนิดศาลเจ้า เป็นศาลเจ้าที่อยู่ในการกำกับดูแลของทางราชการ โดยกรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย จะสามารถนับถือกรรมสิทธิ์ในโฉนดที่ดินแทนศาลเจ้าด้วย เพื่อปกป้องรักษาที่ของศาลเจ้าแทนประชาชนโดยไม่ให้ผู้ใดนำที่ของศาลเจ้าไปใช้ประโยชน์ส่วนตนเองหรือพวกพ้อง

กฤษี อรรถภาคย์ (2553, น. 15) ได้กล่าวถึงว่า การแบ่งประเภทของศาสนสถานของชาวจีนแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม ดังต่อไปนี้

1) ศาลเจ้าบรรพบุรุษ หรือศาลประจำตระกูลแซ่ ประดิษฐานเทพเจ้าซึ่งตระกูลแซ่นั้น ๆ เคารพนับถือและตั้งป้ายดวงวิญญาณบรรพบุรุษผู้ล่วงลับให้ลูกหลานได้กราบไหว้

2) วัดในศาสนาพุทธนิกายมหายาน ประดิษฐานเทพเจ้า 3 พระองค์

3) ศาลเจ้าในศาสนาเต๋า และความเชื่อพื้นถิ่น ประดิษฐานเทพเจ้าต่าง ๆ สร้างอยู่ตามชุมชนจีนทั่วไป

จากแนวคิดของนักวิชาการหลายท่านผู้วิจัยสรุปได้ว่า ประเภทของศาลเจ้าเงินสามารถจำแนกออกได้หลายประเภท และสามารถจำแนกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 3 ประเภท คือ ลัทธิขงจื้อ ชาวจีนนำคำสอนของขงจื้อไปปฏิบัติอย่างกว้างขวาง ศาลเจ้าของศาสนาเต๋า ศาสนาเต๋าเป็นความเชื่อดั้งเดิมของชาวจีน อีกทั้งยังเป็นความเชื่อที่ใกล้ชิดกับวิถีชีวิตของชาวจีน และศาลเจ้าของพุทธศาสนา ศาสนาพุทธเข้ามาผสมผสานกับความเชื่อดั้งเดิมของจีน

2.3.3 ลักษณะของศาลเจ้าจีน

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของศาลเจ้าจีนดังต่อไปนี้

Jin Limin (2551, น. 88) ได้กล่าวว่า ลักษณะของศาลเจ้าจีนตั้งอยู่ที่บริเวณ หมิ่นหนาน (闽南) ของสาธารณรัฐประชาชนจีน ลักษณะของศาลเจ้าแห่งนั้นตามสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมของบริเวณหมิ่นหนาน เช่น มีการเจาะช่องหน้าต่างทรงกลมด้วยแผงฉลุลาย ซึ่งเป็นลักษณะที่เรียกว่า “ถื่อหูซวง” (螭虎窗) ส่วนหลังคาของศาลเจ้าโจวซื่อกง ตั้งอยู่ในประเทศไทยจะนิยมใช้หลังคาแบบจีนที่เรียกว่า “เซียนซานต้ง” (歇山顶) ขนาบประตูทางเข้ายังมีการออกแบบโครงสร้างไม้บนผนังด้านหน้าอาคารทางเข้าเพื่อระบายอากาศมีการออกแบบหลังคาเป็นทรงสามเหลี่ยมหน้า จั่วซ้อนกันสองชั้นด้วย

รตพร ปัทมเจริญ (2544, น. 30) ได้กล่าวถึงศาลเจ้าจีนว่า ถื่อได้ว่าเป็นสิ่งที่เก่าแก่เกิดและมีขึ้นมานับตั้งแต่อาณาจักรจีนได้เกิดขึ้น ในสมัยราชวงศ์ฮั่น (汉朝) พุทธศาสนาเข้าไปในประเทศจีน แต่ศาสนาพุทธในประเทศจีนได้ถูกปรับเปลี่ยนให้เข้ากับวัฒนธรรมดั้งเดิม คือ เรื่องของการนับถือเคารพเทพเจ้า พระพุทธเจ้าของชาวจีนจึงเป็นเทพองค์หนึ่งที่มีอยู่ในศาลเจ้าร่วมกับเทพองค์อื่น ๆ ด้วยจากการยึดมั่นในการนับถือเทพเจ้าและบรรพบุรุษ ประเพณีการเช่นสรวงบูชา เทพเจ้าจึงยังคงดำรงอยู่สืบต่อมาจนกระทั่งถึงปัจจุบัน ศาลเจ้ายังเป็นที่สุดของเทพเจ้าทั่วไปจึงยังคงปรากฏและสร้างสืบทอดกันต่อมาจนทุกวันนี้ด้วย และดังที่ รตพร ปัทมเจริญ (2544, น. 33) ยังได้กล่าวต่อไปว่า กลุ่มชาวจีนที่อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยสามารถแบ่งออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ตามลักษณะของภาษา ได้แก่ จีนแต้จิ๋ว จีนฮกเกี้ยน จีนกวางตุ้ง จีนแคะ (ฮากกา) และจีนไหหลำ ซึ่งชาวจีนแต่ละกลุ่มเหล่านั้นต่างก็มีศาลเจ้าประจำกลุ่มของตนเองด้วย ได้แบ่งประเภทของศาลเจ้าตามชาวจีน กลุ่มจีนฮกเกี้ยน ศาลเจ้าที่เก่าแก่ที่สุดในกรุงเทพมหานคร เชื่อกันว่าเป็นศาลเจ้าของ ชาวจีนฮกเกี้ยน จีนแต้จิ๋ว จีนกวางตุ้ง จีนแคะ (ฮากกา) และจีนไหหลำ

สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร (2559, น. 29-30) ได้กล่าวว่า งานสถาปัตยกรรมจีนของทั้ง 5 กลุ่ม ภาษามีลักษณะบางประการร่วมกัน โดยศาลเจ้าจีนที่ปรากฏในไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรุงเทพมหานคร ล้วนสืบทอดเอกลักษณ์มาจากจีนโดยตรง ทั้งในส่วนของผังอาคารและโครงสร้างรับน้ำหนักอาคารด้วย

กุลศิริ อรุณภาคย์ (2553, น. 17) ได้กล่าวว่า ศาลเจ้าจีนเหล่านั้น แม้จะมีที่มาจากความเชื่อของศาสนาเต๋า (道教) และความเชื่อท้องถิ่นก็ตาม แต่จากการศึกษาของนักวิชาการพบว่า ในความเป็นจริงแล้วยังมีการนำความเชื่อต่าง ๆ ทั้งพุทธศาสนาและลัทธิขงจื้อ นิยายมหายานเข้าผสมผสานไว้ด้วยกันอย่างกลมกลืนด้วย ซึ่งเป็นการผสมผสานที่เกิดขึ้นทั่วไปตั้งแต่ในเมืองจีนแล้ว

จากแนวคิดของนักวิชาการหลายท่าน ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ศาลเจ้าจีน เป็นศาสนสถานที่เกี่ยวข้องกับเทพในลัทธิขงจื้อและลัทธิเต๋า ศาลเจ้าจีนเป็นที่พึ่งทางด้านจิตใจของชาวจีน อีกทั้งยังเป็นสถานที่ผูกสัมพันธ์ทางสังคมของชาวจีน ดังนั้นศาลเจ้ามีหลายประเภท แต่ละประเภทก็มีลักษณะของตนเองที่ชัดเจน แต่วัตถุประสงค์ของการสร้างศาลเจ้าส่วนใหญ่ไม่มีความแตกต่างกัน

2.3.4 ประวัติความเป็นมาของศาลเจ้าจีนในประเทศไทย

นักวิชาการหลายท่านได้ศึกษาประวัติความเป็นมาของศาลเจ้าจีนในประเทศไทยดังต่อไปนี้

ตัวน ลี เซิง และ บุญยิ่ง ไร่สุขสิริ. (2543, น. 6-7) ได้กล่าวว่า ตั้งแต่สมัยสุโขทัยคนไทยก็ไปมาหาสู่คนจีน สมัยเดียวกัน ในสังคมเชื่อกันว่าพ่อขุนรามคำแหงมหาราชไปเยือนเมืองจีนและนำช่างกระเบื้องของจีนมาช่วยคิดประดิษฐ์ทำขามสังคโลกแบบไทย ซึ่งปรากฏหลักฐานในแผนที่โบราณที่ระบุว่า กษัตริย์ไทยแต่งสำเภาไปค้าขายยังเมืองต่าง ๆ รวมถึงเมืองจีนด้วย สมัยอยุธยา ชาวจีนกับคนไทยทำการค้ากันมากขึ้น ชาวจีนเดินทางและอพยพหนีสงครามจากจีนมาใช้ชีวิตในไทยมากขึ้น จนถึงสมัยกรุงธนบุรี ชาวจีนรับราชการและได้สามารถรับการแต่งตั้งเป็นขุนนาง มีบทบาทสำคัญในการสร้างศาลเจ้าจีนต่าง ๆ ในประเทศไทย เช่น ศาลเจ้ากวนอูที่เยาวราช ซึ่งสร้างโดยพระยาอาชาชาติหรือเฉินอี้ซาน เป็นข้าราชการ ในสมัยนั้นชาวจีนในสมัยกรุงธนบุรียังมีบทบาทถึงขั้นช่วยสังคมไทยออกรบกับพม่าและพระเจ้ากรุงธนบุรีหรือพระเจ้าตากสินมหาราชก็ถือเป็นลูกหลานมังกร พระราชบิดาของพระองค์เป็นชาวจีน จึงทำให้ชาวจีนยิ่งเดินทางมาที่ประเทศไทยมากขึ้นอีก เพราะรู้สึกมั่นใจในการเข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภาร แต่ในยุคนี้อีกยังไม่มีการสร้างวัดจีน ชาวจีนอาศัยทำบุญไหว้พระในวัดไทย จนเมื่อมีคนญวนมากขึ้น คนญวนกับชาวจีนจึงร่วมกันสร้างวัดจีนมหายานแบบญวนให้พระญวนจำพรรษาหลายแห่งเรียกว่ามีวัดญวนเกิดขึ้นก่อน

เนตรนภา แก้วแสงธรรม ยานะชโกว (2554, น. 5-7) ได้กล่าวว่า เมื่อชาวจีนรวมตัวกันได้และมีความเป็นปึกแผ่นก็เริ่มสร้างศาลเจ้าตามความเชื่อของตนเองในแถบถิ่นเดิม กล่าวว่าเป็นคนจีนแต่จีวก็สร้างศาลเจ้าแบบแต่จีว สร้างรูปปั้นเทพแบบแต่จีว จีนกวางตุ้ง ชาวจีนแคะ จีนไหหลำก็สร้างศาลในแบบของตนเอง ความหลากหลายของศาลเจ้าจีนในไทยจึงมีมากพอสมควร มองเผิน ๆ เหมือนไม่แตกต่างแต่ที่จริงแล้วกลับแฝงด้วยเอกลักษณ์เฉพาะตนเอง

ศาลเจ้าจีนในกรุงเทพมหานคร มีหลายแห่ง เนื่องจากชาวจีนมีความศรัทธาต่อเทพเจ้าหลายองค์เทพเจ้าที่ชาวจีนนิยมกราบไหว้บูชาที่ศาลเจ้า ได้แก่ เจ้าพ่อกวนอู เจ้าพ่อเสือ เจ้าพ่อหังเจีย เจ้าแม่กวนอิม เทพเจ้าโชคลาก (ไฉ่สิ่งเอี้ย) เทพโป๊ยเซียน เจ้าแม่ทับทิม และเทพเจ้า ผู้กุมชะตา (ไท่ส่วยเอี้ย) เป็นต้น ศาลเจ้านั้นสร้างขึ้นด้วยเหตุผลหลายประการไม่ได้สร้างเพื่อเป็นที่เคารพสักการะเทพเจ้าเพียงอย่างเดียว บางศาลเจ้าเป็นศาลเจ้าประจำตระกูล บางศาลเจ้าสร้างเพื่อแก้บนหรือเพื่อการค้า

ซึ่งทำให้กำลังใจในการทำการค้า และในปัจจุบันศาลเจ้ามีทั้งที่ขึ้นตรงกับวัดจีนมูลนิธิและเป็นของเอกชน

อชิรัชญ์ ไชยพจน์พานิช (2561, น. 3-5) ได้กล่าวว่า ศาลเจ้าจีนและวัดจีนจะต้องปรากฏในชุมชนจีนเสมอ ด้วยสาเหตุเมื่อชาวจีนอพยพมาตั้งถิ่นฐานไปต่างดินแดน พวกเขาหวังว่าสิ่งศักดิ์สิทธิ์สามารถปกป้องคุ้มครองตนได้ จึงนิยมการสร้างศาลเจ้าจีนและวัดจีนในดินแดนใหม่ที่ตั้งถิ่นฐานในปัจจุบัน ศาลเจ้าจีนแต่ละกลุ่มสร้างขึ้นนั้นจะมีความเชื่อที่แตกต่างกัน แต่ยังคงอัตลักษณ์ของความเป็นจีนแต่ละกลุ่มไว้ตามวัฒนธรรมความเชื่อของตนเอง อีกทั้งยังสามารถแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มฮกเกี้ยน กลุ่มกวางตุ้ง กลุ่มไหหลำ และกลุ่มฮากกา (จีนแคะ)

จากแนวคิดของนักวิชาการหลายท่าน ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ชาวจีนเริ่มการสร้างศาลเจ้าตามความเชื่อในแถบถิ่นเดิม และชาวจีนแต่ละกลุ่มสร้างศาลเจ้าก็มีรูปแบบของตนเอง เมื่อชาวจีนได้อพยพอาศัยอยู่ที่ประเทศไทยก็นำวัฒนธรรมด้านความเชื่อเข้ามาด้วย ดังนั้นในประเทศไทยเริ่มมีศาลเจ้าจีนตั้งแต่สมัยกรุงธนบุรี

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาความเชื่อและบทบาทของศาลเจ้าจีนได้ห้วน ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) จังหวัดสมุทรปราการ โดยได้ค้นคว้าข้อมูลงานวิจัยในแง่มุมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยเรื่องนี้ ดังต่อไปนี้

2.4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อและพิธีกรรมในสังคมไทย

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อและพิธีกรรมในสังคมไทยมีอยู่ดังต่อไปนี้

HE ZHONGHUAN (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความเชื่อและพิธีกรรมของศาลเจ้ากวนอูในพื้นที่กรุงเทพมหานคร: กรณีศึกษาฝั่งธนบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเชื่อและพิธีกรรมของศาลเจ้ากวนอูในพื้นที่กรุงเทพมหานครฝั่งธนบุรี และเพื่อวิเคราะห์บทบาทของเทพเจ้าและศาลเจ้ากวนอูที่มีต่อสังคมไทย ขอบเขตของการวิจัย คือ เจ้าของศาลเจ้าหรือผู้เกี่ยวข้อง ผู้ดูแลศาลเจ้า ผู้ที่มาสักการะที่ศาลเจ้า และผู้ขายของอยู่แถวศาลเจ้าจำนวน 40 คน ผลการวิจัยพบว่า ความเชื่อที่ปรากฏในเทพเจ้ากวนอู มี 5 ความเชื่อคือ ความเชื่อด้านโชคลาภเงินทอง ด้านสุขภาพ ด้านความปลอดภัยด้านครอบครัว และด้านการประสบความสำเร็จ ซึ่งความเชื่อเหล่านั้นยังคงมีอยู่ในปัจจุบันอย่างชัดเจนและผู้ศรัทธาต่อองค์เทพเจ้านี้ภายในศาลเจ้าแห่งนี้ยังได้เดินทางมาเข้าร่วมพิธีกรรมที่ได้จัดขึ้นภายในศาลเจ้าแห่งนี้ ศาลเจ้ากวนอู (ตลาดสมเด็จพระยา) ได้จัดพิธีกรรมขึ้นภายในรอบปี ทั้งหมดมี 4 พิธีกรรม คือ วันเกิดของเทพเจ้ากวนอู วันง่วนเซียว วันขอบคุณเทพเจ้า และทิ้งกระจาด พิธีกรรมรอบปีที่จัดในศาลเจ้ากวนอู (ตลาดพลู) มี 6 พิธีกรรม คือวันง่วนเซียว วันเกิดของเทพเจ้ากวนอู งานแห่

เจ้าพ่อกวานอุ เทศกาลกินเจ ทิ้งกระจาด และวันเสี่ยซิ่ง ซึ่งถือเป็นวันขอบคุณเทพเจ้า จากความเชื่อ และพิธีกรรมสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทของเทพเจ้าและศาลเจ้ากวานอุทั้ง 2 แห่งนี้ คือ บทบาทด้านจิตใจ ซึ่งเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจสำหรับผู้ศรัทธา ทำให้ผู้ศรัทธาเกิดความสบายใจ และมีกำลังใจในการต่อสู้กับชีวิต บทบาทด้านสังคม ซึ่งยึดหลักคุณธรรม จริยธรรมของเทพเจ้ากวานอุ ในการดำเนินชีวิต บทบาทด้านการตอบแทนช่วยเหลือสังคม เช่น ทิ้งกระจาดแจกข้าวสารให้กับผู้ยากไร้ ในสังคมด้วย บทบาทด้านเศรษฐกิจ ผู้คนที่มาสักการะเทพเจ้าที่ศาลเจ้ากวานอุจะสามารถช่วยสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนเพราะศาลเจ้าทั้งสองแห่งถือเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความสำคัญ อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของศาลเจ้าจีนอีกด้วย และบทบาทด้านวัฒนธรรม โดยศาลเจ้ากวานอุถือเป็นแหล่งที่มีการสืบทอดและเผยแพร่วัฒนธรรมจีน เพราะชาวบ้านในชุมชนและบริเวณโดยรอบศาลเจ้าแห่งนี้รวมถึงผู้ที่มีความเชื่อความศรัทธายังคงมีการสืบทอดความเชื่อและพิธีกรรมเหล่านี้ให้คงอยู่ได้ในปัจจุบัน และการมีอยู่ของศาลเจ้าทั้งสองแห่งยังได้เกิดการผสมผสาน วัฒนธรรมไทย-จีนได้เป็นอย่างดี

พรศักดิ์ พรหมแก้ว (2544) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความเชื่อและพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนับถือผี กับบทบาททางสังคมของชาวไทยที่นับถือศาสนาพุทธในภาคใต้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา วิเคราะห์ความเชื่อและพิธีกรรมเกี่ยวกับการนับถือผีของชาวไทยที่นับถือศาสนาพุทธในภาคใต้ และเพื่อศึกษาบทบาทของความเชื่อและพิธีกรรมที่มีต่อสังคมชาวไทยพุทธภาคใต้ ขอบเขตของการวิจัย กำหนดพื้นที่ศึกษาเป็นภาคใต้ประกอบด้วย จังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลา ภูเก็ต พัทลุง และปัตตานี เป็นต้น ผลการวิจัยพบว่า ในสังคมของคนภาคใต้ จะมีความเชื่อเรื่องดังกล่าวนี้เช่นเดียวกับสังคมของคนไทยในภูมิภาคอื่น และความเชื่อในเรื่อง “ผี” ของคนภาคใต้ที่นับถือศาสนาพุทธ เป็นสาเหตุที่สามารถทำให้เกิด “พิธีกรรม” ที่เกี่ยวข้องกันมีลักษณะต่าง ๆ อย่างมาก พิธีกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเคารพนับถือผีของคนไทยพุทธนิยมปฏิบัติกันออกอย่างกว้าง ๆ ได้เป็น 2 ลักษณะใหญ่ คือ พิธีกรรมเกี่ยวข้องกับการทำประมง และพิธีกรรมเกี่ยวกับชีวิต เช่น พิธีกรรมเกี่ยวกับการเกิด การแต่งงาน การตาย และการทำงาน เป็นต้น คติความเชื่อและพิธีกรรมต่าง ๆ เกี่ยวข้องกับการนับถือ “ผี” มีบทบาทในด้านสังคม สามารถออกได้เป็นหลายลักษณะบทบาท ได้แก่ บทบาทเกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพ การดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ บทบาทเกี่ยวข้องกับการสร้างขวัญและกำลังใจ บทบาทเกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพ บทบาทเกี่ยวข้องกับการสร้างพลังอำนาจของบุคคล และบทบาทเกี่ยวกับการเสี่ยงโชคเสี่ยงทาย

วีระพล ภูวนนท์ (2548) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความเชื่อและพิธีกรรมเกี่ยวกับพระพุทธรูปหลวงพ่อสองพี่น้องบ้านหนองเขียด อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ประวัตติความเชื่อและพิธีกรรมเกี่ยวกับพระพุทธรูปหลวงพ่อสองพี่น้อง ตำบลหนองเขียด อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ขอบเขตของการวิจัย คือ กลุ่มผู้รู้ประชาชน ผู้ที่เข้าร่วมพิธีกรรมและผู้ที่เกี่ยวข้อง

จำนวน 70 คน ผลการวิจัยพบว่า ในด้านความเชื่อและความศรัทธา ชาวตำบลหนองเขียดและประชาชนในเขตใกล้เคียงได้มีความเชื่อความศรัทธาในองค์พระพุทธรูปหลวงพ่อสองพี่น้องมากเกี่ยวกับแรงบันดาลให้สำเร็จดังความปรารถนาของผู้มาบนบาน ให้ประสบผลสำเร็จในเรื่องของลาภยศ คดีความ การศึกษา และความสุขในครอบครัว เป็นต้น การศึกษาพิธีกรรมพบว่า พิธีกรรมที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธรูปหลวงพ่อสองพี่น้อง เป็นพิธีอัญเชิญลงมาจากยอดพระธาตุ พิธีบูชาบวงสรวง พิธีสงฆ์ พิธีแห่ไปตามหมู่บ้าน พิธีบนบาน พิธีอัญเชิญขึ้นประดิษฐานไว้บนยอด พระธาตุตลอดจนและพิธีแก้บน เป็นต้น

พระครูวุฒิชัยธรรมสถิต (2547) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ความเชื่อและพิธีกรรมเรื่องความตายของชุมชนปากห้วยปากคาน ตำบลหนองผือ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเชื่อและพิธีกรรมเรื่องความตายของชุมชนปากห้วยปากคานและศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อและพิธีกรรมเรื่องความตายกับวิถีชุมชนปากห้วยปากคาน ขอบเขตของการวิจัย คือ ชุมชนปากห้วยปากคาน ตำบลหนองผือ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย โดยเก็บข้อมูลจากผู้แนะนำพิธีกรรมพระสงฆ์ ญาติผู้ตาย นักการเมืองท้องถิ่น ข้าราชการ นักธุรกิจและประชาชนทั่วไปจำนวน 73 คน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความเชื่อในเรื่องอำนาจเหนือธรรมชาติและจิตวิญญาณของมนุษย์ที่ตายแล้ว และเชื่อว่าผีมีทั้งให้คุณและให้โทษแก่มนุษย์ด้วย พิธีพราหมณ์เป็นพิธีกรรมที่เกี่ยวกับเวทมนตร์คาถาอาคม พลังอำนาจศักดิ์สิทธิ์เครื่องรางของขลังพิธีพุทธเกี่ยวข้องกับพิธีบาปบุญและพิธีกฐนแห่งกรรมถูกนำมาใช้แก้ปัญหาในชีวิต จิตใจ อารมณ์ ความกลัวและความตายด้วย พิธีกรรมก่อนตายจะทำให้ผู้ป่วยทำบุญให้กรรมฐาน เมื่อสิ้นใจมีการเขียนคาถาป้องกันนรกใส่มือผู้ตาย นิมนต์พระมาสวดมาติกาบังสุกุลอาบน้ำศพ แต่งตัวศพให้ตรงข้ามกับตอนมีชีวิต มัดตราสังศพอยู่ในหมู่บ้าน ชาวบ้านจะไม่ทำงานเพื่อป้องกันผี ป้องกันสิ่งไม่ดีที่จะเกิดขึ้นกับชุมชน และป้องกันโรคติดต่อ ในด้านความสัมพันธ์ของความเชื่อและพิธีกรรมกับวิถีชีวิตชุมชนพบว่า ความสัมพันธ์เป็นไปอย่างกลมกลืน งานศพในระยะแรก ๆ คือกิจกรรมระหว่างเครือญาติ ต่อมากิจกรรมงานศพสามารถขยายออกไปนอกกลุ่มเครือญาติ ปัจจุบันกระแสการแพร่กระจายทางวัฒนธรรมและกระแสทางธุรกิจเริ่มเข้ามามีบทบาทต่อการรักษาศพ การจัดงานศพด้วย การฉีดยา มีโลงศพไฟฟ้า วางพวงหรีดและดอกไม้จันทน์ขอมาศพมีการพนันและมหรสพมาแทนที่ ผลประโยชน์ทางธุรกิจก็มากขึ้น มีข้าราชการ นักธุรกิจ นักการเมืองเข้ามาร่วมกัน จะได้มีบทบาทในการจัดงานศพมากขึ้น ความสัมพันธ์นี้สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตของชุมชนพฤติกรรมและความเชื่อของคนที่ย้ายไปจากเดิม

สร้อยญา แสงลับ (2548) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ความเชื่อและพิธีกรรมเกี่ยวกับเจ้าพ่อพระยาศรีโตนของชุมชน ตำบลหนองบัว อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเชื่อและองค์ประกอบของพิธีกรรมการเลี้ยงศาลเจ้าพ่อพระยาศรีโตนและเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ทางความเชื่อและพิธีกรรมในเรื่องศาลเจ้าพ่อพระยาศรีโตนที่มีต่อวิถีชุมชนชาว ตำบลหนองบัว

อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย ขอบเขตของการวิจัย คือ การเก็บข้อมูลจากผู้นำชุมชน ผู้นำวัฒนธรรม ศาสนาราชากรและชาวบ้านทั้งหมดจำนวน 79 คน ผลการวิจัยพบว่า ชาวบ้านในชุมชน ตำบลหนองบัว ยังคงมีความเชื่อต่อเจ้าพ่อพระยาศรีโพน และยังคงยึดถือเป็นสถานที่อันศักดิ์สิทธิ์ของชุมชน อีกทั้งยังพร้อมใจกันประกอบพิธีกรรมเกี่ยวกับศาลเจ้าพ่อเป็นประจำทุกปี องค์ประกอบของพิธีกรรมแบ่งออกได้เป็น 3 ด้าน ได้แก่ องค์ประกอบแรกคือ องค์ประกอบด้านเวลาและสถานที่ ซึ่งจะมีพิธีกรรมเกี่ยวข้องกับเจ้าพ่อมีทั้ง 2 พิธีกรรม คือ พิธีกรรมการเชิญเจ้านายเจ้าเมืองและพิธีกรรมการเลี้ยงศาลเจ้าพ่อพระยาศรีโพน องค์ประกอบที่สอง คือ องค์ประกอบด้านบุคคล องค์ประกอบสุดท้ายคือ องค์ประกอบด้านวัสดุ ส่วนขั้นตอนของการประกอบพิธีกรรมจะดำเนินไปตามลำดับขั้นตอนของพิธีกรรม แม้จะมีการเปลี่ยนแปลงบางส่วนของพิธีกรรมเพื่อให้เข้ากับวิถีชีวิตและความเปลี่ยนแปลงของสังคม แต่ชาวบ้านยังคงมีความเลื่อมใสและเชื่อมั่นเหมือนเดิมด้วย เพราะจากการประกอบพิธีกรรมตามคติความเชื่อ ทุกปีเกิดผลในด้านดีต่อชุมชนตำบลหนองบัวและสามารถทำให้สังคมมีระเบียบก่อให้เกิดความสงบสุขของสังคม ความสัมพันธ์ของความเชื่อและพิธีกรรมเรื่องศาลเจ้าพ่อพระยาศรีโพนกับวิถีชีวิตชาวบ้านในชุมชน ตำบลหนองบัว อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย ยังคงมีความเชื่อที่ได้รับอิทธิพลมาจากบรรพบุรุษ ที่ได้ปลูกฝังอยู่ในจิตสำนึกของลูกหลาน ชาวบ้านจึงพร้อมใจร่วมกันประกอบพิธีกรรมตามความเชื่อ ซึ่งทำให้เกิดความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตด้านต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์ชัดเจนคือ ความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพของชุมชน ความสัมพันธ์ด้านสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวกับสภาพป่าไม้มีความอุดมสมบูรณ์ด้านสังคมที่ส่งผลให้สังคมมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทำให้สังคมสงบสุข ความสัมพันธ์ด้านวัฒนธรรมมีการปฏิบัติตามประเพณีของท้องถิ่น

เฉลิมรัฐ ขนอม (2544) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ศึกษาความเชื่อและพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับเจ้าแม่กวนอิมของชาวไทยเชื้อสายจีนในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเชื่อและพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับเจ้าแม่กวนอิมและผลกระทบของความเชื่อและพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับเจ้าแม่กวนอิม ขอบเขตของการวิจัย คือ กำหนดพื้นที่ศึกษาเป็นเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ชาวไทยเชื้อสายจีนในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ยังคงมีความเชื่อและพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับเจ้าแม่กวนอิมจำแนกได้ 3 ประเด็น คือ ความเชื่อและพิธีกรรมเกี่ยวกับความศักดิ์สิทธิ์ของเจ้าแม่กวนอิม ความเชื่อเกี่ยวกับประวัติเจ้าแม่กวนอิม และความเชื่อและพิธีกรรมเกี่ยวกับการปฏิบัติตนของผู้ศรัทธาต่อเจ้าแม่กวนอิม ชาวไทยเชื้อสายจีนมีความเชื่อว่าเจ้าแม่กวนอิม เป็นเทพเจ้าพระมหาโพธิสัตว์อวโลกิเตศวรแห่งความเมตตากรุณา สามารถจะช่วยเหลือผู้เดือดร้อนให้พ้นทุกข์ บันดาล ความเป็นสิริมงคลให้แก่ผู้ศรัทธา จึงมีการทำพิธีปลุกเสกรูปเคารพเจ้าแม่กวนอิม ความเชื่อในฤกษ์ยามในการปลุกเสกรูปเคารพการเตรียมเครื่องเซ่นไหว้บูชาการทำพิธีปลุกเสกรูปเคารพเจ้าแม่กวนอิม เพื่อนำรูปเคารพของเจ้าแม่กวนอิมไว้เป็นที่บูชาด้วยความศักดิ์สิทธิ์ของรูปเคารพ

เจ้าแม่กวนอิม ชาวไทยเชื้อสายจีนมีความเชื่อว่ารูปเคารพเจ้าแม่กวนอิมได้ดลบันดาลได้รักษาโรคภัยไข้เจ็บ ให้เกิดโชคลาภ ความศักดิ์สิทธิ์ของเจ้าแม่กวนอิม จะทำให้ผู้ศรัทธาทำพิธีเช่นไหว้บูชาเจ้าแม่กวนอิมในวาระต่าง ๆ เช่น ในวาระปกติ ในวาระพิเศษเพื่อเป็นการแสดงเคารพนับถือ ความกตัญญูต่อเจ้าแม่กวนอิม นอกจากความเชื่อและพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับเจ้าแม่กวนอิมดังกล่าวแล้ว ผลกระทบของความเชื่อและพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับเจ้าแม่กวนอิมที่สำคัญ คือ ผลกระทบต่อสังคมและผลกระทบต่อเศรษฐกิจและวัฒนธรรม

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อและพิธีกรรมในสังคมไทย ผู้วิจัยสรุปได้ว่าความเชื่อคือ เป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของสังคมที่มีความสัมพันธ์กับชีวิตมนุษย์ในทุกด้าน อีกทั้งยังเป็นสิ่งที่มนุษย์ยอมรับนั้นเป็นความจริง ความเชื่อมีความหลากหลายและแต่ละที่มีความเชื่อแตกต่างกัน และความเชื่อดั้งเดิมของชาวบ้านส่วนมากเพื่อขอพรด้านคุ้มครองชีวิตเป็นหลัก ทำให้ผู้ศรัทธาเกินความมั่นใจและความสบายใจต่อชีวิต ดังนั้นความเชื่อจึงก่อให้เกิดพิธีกรรม และความเชื่อต่าง ๆ และพิธีกรรมก็สามารถส่งผลที่ดีต่อสังคม

2.4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทพเจ้าเงินในประเทศไทย

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทพเจ้าเงินในประเทศไทยมีอยู่ ดังนี้ Liyu Huang (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความเชื่อและพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับไต้ฮงกงในสังคมไทย: กรณีศึกษาเฉพาะกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเชื่อและพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับไต้ฮงกงในสังคมไทย และเพื่อวิเคราะห์บทบาทของความเชื่อและพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับไต้ฮงกงที่มีต่อสังคมไทยในปัจจุบัน ขอบเขตการวิจัย คือ กำหนดพื้นที่ศึกษาเป็นสถานที่ที่มีรูปเคารพไต้ฮงกง 3 สถานที่ คือ มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง โรงพยาบาลหัวเฉียว และมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ และเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ที่มากราบไหว้สักการะบูชาเทพเจ้าทั้ง 3 สถานที่ จำนวน 40 คน ผลการวิจัยพบว่า ไต้ฮงกงเป็นตัวอย่างที่ดีในสังคม ได้บำเพ็ญสาธารณกุศลสงเคราะห์ผู้คนทั่วไปมาตลอดชีวิต จึงทำให้ผู้คนเชื่อกันว่าไต้ฮงกงเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมที่สามารถช่วยเหลือคุ้มครองชีวิตให้ดีในด้านต่าง ๆ ช่วยดลบันดาลให้มีชีวิตที่ดีมีความเจริญรุ่งเรืองในด้านโชคลาภสุขภาพและการศึกษา ทำให้มีการจัดตั้งศาลเจ้าไต้ฮงกงขึ้นเพื่อเป็นที่เคารพรำลึกไต้ฮงกงและมีการจัดพิธีกรรมตามเทศกาลจีนต่าง ๆ ดังสถานที่มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง โรงพยาบาลหัวเฉียวและมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ การจัดพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับไต้ฮงกงได้จัดขึ้นที่มูลนิธิป่อเต็กตึ๊งมี 3 พิธีกรรม ได้แก่ การทิ้งกระจาด เทศกาลตรุษจีนและเทศกาลกินเจ พิธีกรรมที่จัดขึ้นที่โรงพยาบาลหัวเฉียวทั้งหมดมี 2 พิธีกรรม ได้แก่ เทศกาลตรุษจีน พิธีกรรมที่จัดขึ้นในวันก่อตั้งโรงพยาบาล ส่วนพิธีกรรมที่จัดขึ้นในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติมี 2 พิธีกรรม คือ เทศกาลวันตรุษจีนและพิธีกรรมแห่ไต้ฮงกง ซึ่งการจัดพิธีกรรมจะสามารถทำให้เห็นถึงบทบาทของไต้ฮงกงที่มีต่อสังคมไทย ไม่ว่าจะเป็นบทบาทต่อสังคมด้านคุณธรรม จริยธรรม การเป็นศูนย์รวมใจสร้างความสามัคคี บทบาทด้านเศรษฐกิจ

การค้าขายและการท่องเที่ยว และยังมีบทบาทต่อวัฒนธรรมด้านการสืบทอด วัฒนธรรมจีนที่ผสมผสานกับวัฒนธรรมไทย ดังนั้นจึงสามารถสะท้อนให้เห็นว่าผู้คนได้ให้ความสำคัญกับได้ฮ่องกงเป็นอย่างมาก โดยการแสดงออกมาผ่านความเชื่อและพิธีกรรมต่าง ๆ ที่มีต่อได้ฮ่องกงร่วมกัน อีกทั้งยังเป็นสิ่งที่จะได้ช่วยในการสืบทอด และ สืบสานความเชื่อต่อได้ฮ่องกงนี้ให้คงอยู่ต่อไป

Shan Linyu (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความเชื่อที่เกี่ยวกับมาจู่ของชาวไทยเชื้อสายจีนแต่จิว: กรณีศึกษาเฉพาะย่านเยาวราชของกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการสื่อสารและเผยแพร่ของวัฒนธรรมมาจู่ที่อยู่ในสังคมไทยและวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของความเชื่อที่เกี่ยวกับมาจู่ที่อยู่ในเมืองไทย ขอบเขตของการวิจัยนี้ คือ เก็บข้อมูลจากเอกสารทั้งประเทศไทยและประเทศจีน ด้วยการสัมภาษณ์คนไทยเชื้อสายจีนแต่จิวที่อาศัยอยู่ในย่านเยาวราชจำนวน 46 คน ผลการวิจัยพบว่า คนจีนได้อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในเมืองไทยและได้ตั้งถิ่นฐานในย่านเยาวราชจะทำให้วัฒนธรรมจีนสามารถเผยแพร่และมีอิทธิพลต่อสังคมไทยด้วย ความเชื่อที่เกี่ยวกับมาจู่เป็นวัฒนธรรมจีนส่วนหนึ่งซึ่งชาวจีนแต่จิวได้สืบทอดและนำเข้ามาเมืองไทยนั้นได้มีการปรับเปลี่ยนไปในสังคมไทยที่น่าสนใจ คือ จากบทบาทหน้าที่ดั้งเดิมของมาจู่ที่มีความเชื่อว่าเทพเจ้าองค์นี้จะช่วยดูแลรักษาความปลอดภัยจากการเดินทางทะเลชาวไทยเชื้อสายจีน และยังได้ประทานพรในเรื่องโชคลาภในการค้าขายด้วย

YANG HAIYAN (2563) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ความเชื่อและพิธีกรรมที่เกี่ยวกับศาลเจ้าพ่อเสือในสังคมไทย: กรณีศึกษาเฉพาะกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเชื่อและพิธีกรรมที่เกี่ยวกับศาลเจ้าพ่อเสือในสังคมไทย และเพื่อวิเคราะห์บทบาทของความเชื่อและพิธีกรรมที่เกี่ยวกับศาลเจ้าพ่อเสือที่มีต่อสังคมไทยขอบเขตการวิจัย คือ กำหนดพื้นที่ศึกษาเป็นสถานที่ในกรุงเทพมหานครมีศาลเจ้าพ่อเสือ จำนวน 4 ศาล คือ ศาลเจ้าพ่อเสือบางหว้า ศาลเจ้าพ่อเสือสมเด็จเจ้าพระยา ศาลเจ้าพ่อเสือเสาชิงช้า และศาลเจ้าพ่อเสือบางแค และได้เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้มากราบไหว้สักการะบูชาเทพเจ้าภายในศาลเจ้าแห่งนี้ จำนวน 32 คน ผลการวิจัยพบว่า ศาลเจ้า พ่อเสือเสาชิงช้าและศาลเจ้าพ่อเสือบางหว้ายังคงมีความเชื่อที่ปรากฏให้เห็นได้อย่างชัดเจน 5 ประการ คือ การขอบุตรเพื่อให้คนที่มิบุตรยากได้สมหวัง การขอโชคลาภเพื่อการค้าขายร่ำรวย การขอเรื่องสุขภาพเพื่อให้หายจากโรคร้ายต่าง ๆ การขอด้านการงานเพื่อให้การงานก้าวหน้า และการขอเรื่องการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งความเชื่อดังกล่าวจะสามารถทำให้มี 6 พิธีกรรม คือ 1) พิธีแห่เจ้าโดยจะอัญเชิญเจ้าพ่อเสือและเทพเจ้าอื่น ๆ ภายในศาลออกแห่ เพื่อทำให้ประชาชนมีโอกาสดำเนินการพนันถืต่อเทพเจ้า 2) พิธีลอยกระทง เป็นการทำบุญให้กับผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว 3) พิธีวันจับโหงวเป็นพิธีกรรมการขอบุตร 4) พิธีสวดมนต์และเวียนเทียนเป็นการระลึกถึงเจ้าพ่อเสือและเทพตัวเหล่าเอี้ย 5) พิธีวันเกิดเจ้าพ่อเสือเป็นพิธีกรรมการเป็นการเฉลิมฉลองและขอบคุณเจ้าพ่อเสือ 6) พิธีเทกระจาด เป็นการทำบุญให้แก่วิญญาณไร้บ้านและ

แจกทานให้กับผู้ยากไร้ ถือเป็นการทำงานบุญครั้งใหญ่ของศาลเจ้าพ่อเสือ ดังจะเห็นได้ว่า ปัจจุบันศาลเจ้าพ่อเสือยังคงมีความเชื่อและได้ปฏิบัติพิธีกรรมต่าง ๆ อยู่เสมอ ซึ่งความเชื่อและพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาลเจ้าพ่อเสือทั้ง 2 แห่งนี้มีบทบาทต่อสังคมไทยเป็นอย่างดี สามารถสรุปเป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านวัฒนธรรม เป็นการผสมผสานและสืบทอดวัฒนธรรมไทย-จีนให้สืบไป 2) ด้านจิตใจ ทำให้ผู้ศรัทธาจิตใจสงบสุขและมีกำลังใจในการดำรงชีวิต 3) ด้านเศรษฐกิจ สร้างรายได้ให้กับชุมชนบริเวณศาลเจ้าและช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม 4) ด้านสังคม เป็นศูนย์รวมใจสร้างความสามัคคีทั้งภายในและภายนอกชุมชนและทำให้เกิดการแบ่งปันและสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อสังคม

สร้อยสุดา ไชยเหล็ก (2558) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง ตำนานไต้ส่วยเอี้ยะ 60 องค์และพิธีแก้ปีชงในศาสนสถานจีนในสังคมไทยร่วมสมัย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเนื้อหาและโครงสร้างของตำนานไต้ส่วยเอี้ยะ 60 องค์ ที่เผยแพร่ในสังคมไทยร่วมสมัย ศึกษาองค์ประกอบและขั้นตอนของพิธีแก้ปีชงในศาสนสถานจีน และเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตำนานไต้ส่วยเอี้ยะ 60 องค์ กับพิธีแก้ปีชง ขอบเขตของการวิจัยนี้ คือ ตำนานไต้ส่วยเอี้ยะ 60 องค์ ที่มีการตีพิมพ์เป็นภาษาไทยจำนวน 2 ฉบับรวมทั้งสิ้น 120 เรื่อง ศาลเจ้าที่ประดิษฐานรูปเคารพไต้ส่วยเอี้ยะ 60 องค์ในภาคกลางของประเทศไทยจำนวน 5 แห่ง คือ ศาลเจ้าพ่อเสือ จังหวัดนครปฐม ศาลเจ้าหน้าจาช่าไต้จื่อ จังหวัดชลบุรี วัดเมตตารธรรมโพธิญาณ จังหวัดกาญจนบุรี วัดมังกรบุปผาราม จังหวัดจันทบุรี สำนักสงฆ์สุธรรม กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ในด้านเนื้อหาและโครงสร้างพบว่า ตำนานไต้ส่วยเอี้ยะ 60 องค์ สามารถจำแนกสามารถแบ่งออกเป็น 4 แบบ คือ แบบเรื่องบุรุษผู้ปกป้องคุ้มครองบ้านเมือง แบบเรื่องบุรุษผู้บำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ราษฎร แบบเรื่องบุรุษผู้เปี่ยมคุณธรรมและแบบเรื่องบุรุษผู้เป็นเลิศในศาสตร์เฉพาะด้าน ในด้านองค์ประกอบและขั้นตอนของพิธีแก้ปีชงพบว่า สัญลักษณ์ ในพิธีกรรมมีความสัมพันธ์กับตำนานและความเชื่อเกี่ยวกับการแก้ปีชง คือ รูปเคารพไต้ส่วยเอี้ยะ 60 องค์เป็นวัตถุสัญลักษณ์ในพิธีกรรมที่ช่วยให้เข้าใจลักษณะเฉพาะของไต้ส่วยเอี้ยะแต่ละองค์เหตุการณ์สำคัญในตำนานและปีนักษัตรต่าง ๆ ของประเทศจีน ของเซ่นไหว้และเครื่องกระตาศในพิธีกรรมจึงสะท้อนให้เห็นถึงการนับถือไต้ส่วยเอี้ยะในฐานะที่เป็นเทพเจ้าคุ้มครองดวงชะตา ที่มีตำนานวีรบุรุษผู้ศักดิ์สิทธิ์รองรับส่วนพฤติกรรมสัญลักษณ์ในพิธีกรรมแก้ปีชงในศาสนสถานจีนในสังคมไทยร่วมสมัย มีการนำความเชื่อเรื่องดวงดาวแห่งโชคเคราะห์ในวัฒนธรรมจีนกับความเชื่อเรื่องการสวดนพเคราะห์และการทำทานในวัฒนธรรมไทยเข้าไปผสมผสานด้วย

กนกพร เจริญแสนสวย (2557) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การศึกษามิติสัมพันธ์ของความเชื่อส่วนบุคคลในเทพเจ้ากวนอู สำหรับการสร้างแรงผลักดันทางธุรกิจของชาวไทยเชื้อสายจีนย่านเยาวราช มีวัตถุประสงค์เพื่อวิจัยเอกสารที่เกี่ยวข้องสำหรับสร้างความเชื่อมโยงในมิติความเชื่อส่วนบุคคลของนักธุรกิจจีนย่านเยาวราชที่มีต่อเทพเจ้ากวนอู และเพื่อศึกษามิติสัมพันธ์ของชาวไทยเชื้อสายจีนที่เป็น

ความเชื่อส่วนบุคคลในการสร้างแรงผลักดันทางธุรกิจ ขอบเขตของการวิจัยนี้ คือ กลุ่มชาวไทยเชื้อสายจีนโดยเฉพาะนักธุรกิจจีนย่านเยาวราชที่มีความเชื่อส่วนบุคคลต่อเทพเจ้ากวนอูอันเป็นแรงผลักดันในการทำธุรกิจด้วยสถานประกอบการห้างร้านค้า โดยไม่จำกัดขนาดของธุรกิจ ทั้งกิจการขนาดเล็กกิจการขนาดกลางและกิจการขนาดใหญ่ในระยะเวลารวมทั้งสิ้น 6 เดือน ตั้งแต่เดือนมกราคมไปจนถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2558 ผลการวิจัยพบว่า ความเชื่อของบุคคลมองเทพเจ้ากวนอูเป็นบุคคลที่ควรเคารพในด้านชื่อเสียง อดทน ขยัน ความกล้าหาญ เข้มแข็งความเชื่อส่วนบุคคลในเทพเจ้ากวนอูมักจะถูกถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นถึงคุณงามความดีและบุคลิกลักษณะเด่นของกวนอูที่ปรากฏในอดีต เพราะจะได้มีเรื่องเล่าถึงพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างที่สามารถนำมาใช้ได้พร้อมกัน ชาวบ้านทั่วไปเมื่อนำความเชื่อนั้นมาใช้มักจะได้คิดว่าบุคคลเหล่านั้นสามารถทำให้ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน ซึ่งอาจเป็นเพราะปัจจุบันการสื่อสารและการสร้างภาพลักษณ์ในต่อ เทพเจ้ากวนอูตามคติความเชื่อจะมีการสร้างสรรค์ผ่านสื่อในรูปแบบต่าง ๆ จะทำให้การรับรู้ความเชื่อของธุรกิจของชาวไทยเชื้อสายจีนย่านเยาวราชมีลักษณะความเชื่อที่คล้ายคลึงกันเพียงแต่อาจปรับเปลี่ยนบริบทให้เหมาะสมกับธุรกิจของชาวไทยเชื้อสายจีนให้นำความเชื่อนั้นไปเป็นหลักคิดและประยุกต์ใช้กับบริบทให้เหมาะสมกับธุรกิจของชาวไทยเชื้อสายจีน และใช้กับชีวิตประจำวันต่อไป

Long Gaoyun (2557) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ศาลเจ้าหน้าจาช่าไท่จื้อ: ความเชื่อ รูปเคารพและบทบาท มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการกำเนิดและพัฒนาการของศาลเจ้าหน้าจาช่าไท่จื้อ และศึกษาความเชื่อของคนไทยเชื้อสายจีนและการวางแผนผัง ตลอดจนการตกแต่งของศาลเจ้าทั้งศึกษา ความเชื่อของรูปเคารพที่ปรากฏอยู่ในศาลเจ้าหน้าจาช่าไท่จื้อและศึกษากิจกรรมของผู้มากราบไหว้ตลอดจนวัตถุประสงค์ของการมากราบไหว้ เพื่อศึกษาบทบาทของศาลเจ้าหน้าจาช่าไท่จื้อที่ต่อชุมชน ขอบเขตของการวิจัยนี้ คือ ประชาชนที่มากราบไหว้เทพเจ้าที่ศาลเจ้าหน้าจาช่าไท่จื้อและผู้มีความรู้เกี่ยวกับศาลเจ้า ผลการวิจัยพบว่า ความเชื่อของชาวไทยเชื้อสายจีนมีปรากฏในการวางแผนผังการตกแต่งและการจัดวางตำแหน่งของรูปเคารพด้วย การเน้นความสมดุลในการก่อสร้างอาคารต่าง ๆ การประดับตกแต่งด้วยประติมากรรมและภาพจิตรกรรมแบบศิลปกรรมจีนเป็นความเชื่อในลัทธิเต๋า (道教) นอกจากนี้รูปเคารพของเทพเจ้าที่ประดิษฐานภายในศาลเจ้าแห่งนี้ทั้งหมดมาจากลัทธิเต๋า บทบาทของศาลเจ้าหน้าจาช่าไท่จื้อต่อชุมชน คือเป็นสถานที่พึ่งทางจิตใจ เป็นสถานที่ประกอบพิธีกรรมแก้ปีชง และทำบุญต่าง ๆ นอกจากนี้ศาลเจ้าแห่งนี้ยังเป็นสถานที่พบปะสมาคมเรียนรู้ให้ ความบันเทิงให้ความช่วยเหลือและเป็นศูนย์กลางของลัทธิเต๋าในประเทศไทยจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทพเจ้าจีนในประเทศไทยด้วย

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า คนจีนได้นำวัฒนธรรม และการสืบทอดความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับเทพเจ้าเงิน เข้ามาในประเทศไทย ทำให้คนไทยเชื้อสายจีนและคนไทยเกิดการยอมรับเทพเจ้าเงินต่าง ๆ ซึ่งมีบทบาทที่สำคัญต่อคนไทยเชื้อสายจีนเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นด้านจิตใจที่เป็นที่พึ่งทางใจ และทำให้ผู้ศรัทธามีกำลังใจในการดำเนินชีวิต หรือด้านคุณธรรมที่ทำให้ผู้ศรัทธาต้องเป็นคนที่ดี ซึ่งความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับเทพเจ้าเงินมีความสำคัญต่อคนไทยเชื้อสายจีนและผู้ศรัทธาในสังคมไทย เป็นอย่างมาก

2.4.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศาลเจ้าและบทบาทของเทพเจ้าในประเทศไทย

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศาลเจ้าและบทบาทของศาลเจ้าในประเทศไทย ดังนี้

รตพร ปัทมเจริญ (2544) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของศาลเจ้าเงินในการธำรงอัตลักษณ์ชาติพันธุ์: ศึกษากรณีในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์จีนผ่านศาลเจ้าในบริบทสังคมไทย มีขอบเขตของวิจัย คือ ศึกษาศาลเจ้าในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ศาลเจ้ามีบทบาทที่สำคัญในการรักษาเอกลักษณ์ของชาติพันธุ์จีนในชุมชนคนไทยเชื้อสายจีน ไม่ว่าจะเป็นด้านพยายามรื้อฟื้นภาษาจีนที่โรงเรียนสอนภาษาจีนอีกครั้ง ด้านความเชื่อต่อศาลเจ้าเงิน ช่วยรักษาความเชื่อของชาวไทยเชื้อสายจีนให้คงอยู่ หรือด้านการจัดกิจกรรมทางความเชื่อของศาสนา ได้เห็นว่า ศาลเจ้าเงินมีบทบาทสำคัญในการรักษาเอกลักษณ์ของชาติพันธุ์จีนของชุมชนชาวไทยเชื้อสายจีนด้วย เช่น พิธีกรรมการ กินเจ ผู้นำชุมชนขององค์กรชาวไทยเชื้อสายจีน ควบคุมการดำเนินงานของศาลเจ้าและโรงเรียนจีน มีบทบาทในการชี้แนะและสร้างความต่อเนื่องในการปกป้องอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ด้วย

เรือนแก้ว ภัทรานุประวัติ (2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความต่อเนื่องและการเปลี่ยนแปลงของศาลเจ้าเงินในจังหวัดสมุทรสงคราม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่ของศาลเจ้าเงินในจังหวัดสมุทรสงคราม และการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในศาลเจ้าเงิน มีขอบเขตด้านพื้นที่ คือ ศึกษาเฉพาะศาลเจ้าเงินในจังหวัดสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า ศาลเจ้าเงินมีบทบาทที่สำคัญในหลายด้าน เช่น เป็นศาสนสถานที่ประดิษฐานสิ่งศักดิ์สิทธิ์และรูปเคารพต่าง ๆ เป็นที่พึ่งทางใจ เป็นศาลเจ้าประจำตระกูล และยังเป็นสถานที่สำหรับจัดงานพิธีกรรมและรวมถึงเทศกาลสำคัญต่าง ๆ ถือเป็นแหล่งความรู้ในการศึกษาศิลปะและวัฒนธรรมของจีน เป็นต้น การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของศาลเจ้าในจังหวัดสมุทรสงคราม นั้นได้มีความเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ รวมถึงด้านวัฒนธรรมของจีนด้วย การเปลี่ยนแปลงทางสังคม เช่น รูปแบบพิธีกรรม ลักษณะของอาคาร ศาลเจ้าเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง เทศกาลมีการสูญหายหรือการเปลี่ยนบทบาท การเป็นศูนย์กลางของสังคมชาวจีนมีการเปลี่ยนแปลง การมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีต่อกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของศาลเจ้า การอนุรักษ์และการสืบทอดศิลปวัฒนธรรมจีน อาทิ อุปรากรเงินหรือจิวจิน การใช้ภาษาจีน เป็นต้น

Yulu Zhong (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความเชื่อและพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาลเจ้าแม่ทับทิมของคนไทยเชื้อสายจีนในย่านเยาวราช มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเชื่อและพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาลเจ้าแม่ทับทิมของคนไทยเชื้อสายจีนในย่านเยาวราช และเพื่อวิเคราะห์บทบาทของความเชื่อและพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาลเจ้าแม่ทับทิมที่มีต่อสังคมไทย ขอบเขตของการวิจัย คือ เก็บข้อมูลจากผู้ดูแลศาลเจ้า ผู้ที่เข้าร่วมพิธีกรรมในเทศกาล และผู้ที่มาไหว้เทพเจ้าในเวลาปกติจำนวน 30 คน ผลการวิจัยพบว่า เจ้าแม่ทับทิมเป็นเทพเจ้าที่มีความเมตตาและมีพลังอำนาจมากจะช่วยให้ผู้คนในด้านต่าง ๆ เช่น ในด้านการค้าขายค้าขายเจริญรุ่งเรือง ด้านความปลอดภัย เดินทางไม่ประสบอุบัติเหตุ ด้านการขอบุตร ผู้หญิงได้มีลูก ด้านขอให้พบคู่รัก ผู้ที่มากกราบไหว้ได้พบคู่รัก ช่วยทำให้สบายใจอุ่นใจช่วยให้สุขภาพแข็งแรง และทำให้เกิดความเข้มแข็งทางจิตใจด้วย ชาวจีนและชาวไทยเชื้อสายจีนจึงจัดตั้งศาลเจ้าแม่ทับทิมเพื่อแสดงเคารพนับถือและจัดพิธีกรรมต่าง ๆ ภายในศาลเจ้าแม่ทับทิมวัดเกาะ มีวันเทศกาล 4 ครั้ง เป็นงานประจำปี ศาลเจ้าแม่ประตูและศาลเจ้าอาม้าเก็ง มีวันเทศกาล 3 ครั้ง พิธีกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับศาลเจ้าแม่ทับทิมตามความเชื่อของชาวจีนมีบทบาทต่อสังคมอย่างมาก มีบทบาทต่อเศรษฐกิจในด้านการค้าขายและการท่องเที่ยว บทบาทต่อมนุษย์ในด้านจิตใจและวิถีชีวิต บทบาทต่อสังคมด้านคุณธรรมจริยธรรมและการเป็นศูนย์รวมใจสร้างความสามัคคี และบทบาทต่อวัฒนธรรมในด้านการสืบทอดวัฒนธรรมจีนและการผสมผสานกับวัฒนธรรมไทย

SU SHENGYING (2562) ได้ศึกษาเรื่อง ความเชื่อและบทบาทของศาลเจ้า: กรณีศึกษาตลาดน้อยเขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา ลักษณะศาลเจ้า และความเชื่อของศาลเจ้าที่ตั้งอยู่ในตลาดน้อยเขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร และเพื่อวิเคราะห์บทบาทของศาลเจ้าที่มีต่อชุมชน และผู้ที่มากกราบสักการะศาลเจ้าที่ตั้งอยู่ในตลาดน้อย ขอบเขตของการวิจัย คือ เก็บข้อมูลจากผู้ก่อตั้งศาลเจ้าแต่ละศาลเจ้า ผู้ดูแลศาลเจ้าทั้ง 5 ศาลเจ้า และผู้ที่มากกราบสักการะบูชาเทพเจ้าภายในศาลเจ้าทั้ง 5 ศาลเจ้าจำนวน 45 คน ผลการศึกษาพบว่า ศาลเจ้าภายในตลาดน้อยมีประวัติศาสตร์ที่ยาวนานเพราะมีอายุไม่ต่ำกว่า 100 ปีขึ้นไป ศาลเจ้าถือได้ว่าอยู่คู่กับวิถีชีวิตของคนไทยเชื้อสายจีนในชุมชนตลาดน้อยมาตั้งแต่อดีต และศาลเจ้าได้ตั้งอยู่ภายในตลาดน้อยแห่งนี้มีจำนวน 5 ศาล โดยการสร้างศาลเจ้าเกิดจากกลุ่มชาวจีนที่ได้อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในบริเวณตลาดน้อยของประเทศไทย จำนวน 3 กลุ่ม คือ กลุ่มจีนฮากกา (จีนแคะ) กลุ่มจีนฮกเกี้ยน และกลุ่มจีนไหหลำ ซึ่งการสร้างศาลเจ้าของชาวจีนกลุ่มนี้มีเหตุปัจจัยมาจากคติความเชื่อเรื่องเทพเจ้าจากกลุ่มจีนไหหลำ ซึ่งของเทพเจ้าองค์พระประธานที่ได้อันเชิญมาจากประเทศจีนและด้วยความเชื่อเรื่องเทพเจ้านั้นจึงจะทำให้คนที่ศรัทธา พากันมากกราบไหว้ขอพรจากเทพเจ้ามาตั้งแต่อดีตและได้สืบทอดความเชื่อนี้มาจนถึงปัจจุบัน จากการศึกษาศาลเจ้า 5 ศาลนี้ สามารถปรากฏความเชื่อเรื่องสุขภาพครอบครัว โชคลาภเงินทอง และการแก้ปิ้ง ความเชื่อทำให้เกิดประเพณีและพิธีกรรมการเช่นไหว้บูชา

เทพเจ้า เช่น ประเพณีเทศกาลหยวนเซียวและประเพณีเทศกาลกินเจ ได้สะท้อนให้เห็นถึงบทบาทของศาลเจ้าคือ บทบาทด้านเศรษฐกิจศาลเจ้าถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์จีน และยังช่วยให้ชุมชนมีเศรษฐกิจที่ดี บทบาทด้านสังคม ที่มีการปลูกฝังให้เป็นคนดีมีคุณธรรม จริยธรรม และให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ บทบาทด้านวัฒนธรรมที่มีการสืบทอดและเผยแพร่วัฒนธรรมจีนที่ผสมผสานกับวัฒนธรรมไทยได้เป็นอย่างดี ผู้วิจัยถือว่าการมีอยู่ของศาลเจ้า ถือเป็น การแสดงให้เห็นถึงคติความเชื่อที่เข้มแข็งของคนไทยเชื้อสายจีนแห่งนี้และยังคงมีการสืบทอดให้คงอยู่สืบไป

นกุล ธรรมจง (2556) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง บทบาททางเศรษฐกิจและสังคมของศาลเจ้าจีนในเขตเทศบาลเมืองโพธาราม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาและกระบวนการดำเนินงานของศาลเจ้าจีน เพื่อศึกษาบทบาททางเศรษฐกิจและสังคมของศาลเจ้าจีน ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองโพธาราม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ขอบเขตของการวิจัย คือ เลือกลุ่มตัวอย่างคนไทยเชื้อสายจีนในเขตเทศบาลเมืองโพธาราม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ที่มาประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ที่ ศาลเจ้าจีนในเขตเทศบาลเมืองโพธาราม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า เมื่อกาลเวลาผ่านไป ชาวจีนโพ้นทะเลรุ่นแรกเริ่มทยอยกันเสียชีวิตลง และขณะนี้ สังคมก้าวสู่ยุคศตวรรษที่ 21 ชาวจีนรุ่นที่ 2 ก็อายุมากขึ้น บ้างก็เสียชีวิต และบ้างก็เริ่มล้มป่วย จนจะทำให้ศาลเจ้าในเขตเทศบาลเมืองโพธารามขาดสภาพคล่อง เนื่องจากเงินบริจาคจากผู้มีจิตศรัทธา น้อยลง ด้วยเหตุผลนี้ ศาลเจ้าแห่งนี้จึงต้องลดต้นทุน โดยการจับคู่ศาลเจ้าที่แบ่งตามกลุ่มภาษา การจัดงานประจำปีขึ้น เพื่อเป็นการช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจของเมืองโพธารามทางอ้อม สำหรับการสื่อสารกันในหมู่สังคมนักโพธารามนั้น ส่วนใหญ่ใช้ภาษาจีนแต้จิ๋ว ซึ่งยังคงเป็นเพราะว่าชุมชนชาวจีนโพธารามส่วนมากเป็นชาวจีนแต้จิ๋ว สำหรับด้านเศรษฐกิจนั้น บทบาทของศาลเจ้าจีนในปัจจุบัน หลังจากความทันสมัยเข้ามามีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ ปรากฏว่ากลับไม่ค่อยมีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจอย่างเป็นรูปธรรมมากนัก เนื่องจากว่าศาลเจ้าแห่งนี้มีการบริหารจัดการในรูปของคณะกรรมการที่หมุนเวียนผลัดเปลี่ยนกันไป จึงทำให้นโยบายแต่ละยุคสมัยแตกต่างกัน จนขาดความต่อเนื่อง และยังทำให้เกิดมิติการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ ส่วนบทบาททางสังคมของศาลเจ้าจีนในปัจจุบัน ปรากฏว่าหลังจากความทันสมัยเข้ามามีอิทธิพลต่อชุมชนโพธาราม ได้ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างชัดเจน กล่าวคือการไปศาลเจ้าเพื่อขอพรให้เกิดความเป็นสิริมงคลแก่ครอบครัวและเกิดความสงบสุขทางด้านจิตใจ

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศาลเจ้าและบทบาทของเทพเจ้าในประเทศไทย ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ศาลเจ้าจีนในประเทศไทยมีหลายแห่ง เนื่องจากคนจีนได้อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทย ได้นำวัฒนธรรมและการสืบทอดความเชื่อของตนมาด้วย ชาวจีนสร้างศาลเจ้าจีนขึ้นมาในประเทศไทย เพื่อถวายบูชาเทพเจ้าที่นับถือไว้ของตนเอง ขอให้ปกป้องคุ้มครองชีวิตของผู้ศรัทธาในสถานที่ใหม่ จากการตกแต่งในการก่อสร้างอาคารของศาลเจ้า สามารถสะท้อนให้เห็นความเชื่อและวัฒนธรรมของ

ชาวจีน บริเวณศาลเจ้าส่วนมากเป็นชุมชนของชาวจีน ศาลเจ้าประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ตามความเชื่อของศาลเจ้านั้น ๆ มีบทบาทสำคัญในการรักษาเอกลักษณ์ของชาติพันธุ์จีน และมีบทบาทสำคัญในด้านเศรษฐกิจกับด้านวัฒนธรรม

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น ผู้วิจัยได้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความเชื่อ พิธีกรรม เทพเจ้า และศาลเจ้าจีน ผู้วิจัยได้เห็นถึงสาระสำคัญที่เกี่ยวกับหัวข้องานวิจัย ทำให้แนวในการศึกษาวิจัยมีความชัดเจนมากขึ้น นอกจากนี้ยังเพิ่มองค์ความรู้ในด้านวัฒนธรรมไทย-จีน โดยเฉพาะวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับความเชื่อ พิธีกรรม และศาสนา

บทที่ 3

ความเชื่อและพิธีกรรมที่อยู่ในศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) จังหวัดสมุทรปราการ

ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) เป็นศาลเจ้าที่สร้างจากแบบสถาปัตยกรรมจีนแท้ ๆ โดยรูปแบบของศาลเจ้าแห่งนี้จะมีต้นแบบมาจากศาลเจ้าของมูลนิธิหนานคุนเซินใต้เทียนฟู (南鯤鯓代天府) ที่จีนไต้หวัน และมีความศักดิ์สิทธิ์ในหลายเรื่องที่ได้รับการยอมรับจากทั้งกลุ่มชาวจีนไต้หวัน ชาวไทยเชื้อสายจีนไต้หวันและรวมถึงชาวไทย ความเชื่อและพิธีกรรมต่าง ๆ ที่ของศาลเจ้าแห่งนี้ ได้เห็นถึงการรักษาวัฒนธรรมตามแบบจีนไต้หวันและการผสมกลมกลืนระหว่างวัฒนธรรมไทย-จีนไต้หวันเป็นอย่างดี ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาที่ศาลเจ้าแห่งนี้เนื่องจากศาลเจ้าแห่งนี้ เป็นศาลเจ้าที่มีขนาดใหญ่และเป็นศาลเจ้าแห่งเดียวของชาวจีนไต้หวัน ที่ได้มีการร่วมทุนกับสมาคมจีนไต้หวันในการสร้างศาลเจ้าแห่งนี้ขึ้นมา จึงแสดงให้เห็นถึงศิลปะที่มีความประณีตและสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมที่มีความสวยงาม แฝงคติความเชื่อและพิธีกรรมต่าง ๆ ตามแบบชาวจีนไต้หวันโบราณ ได้เป็นอย่างดี

ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ศึกษาถึง ความเชื่อ พิธีกรรมและบทบาทของศาลเจ้าจีนไต้หวัน: กรณีศึกษา ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) จังหวัดสมุทรปราการ ดังนี้

3.1 ประวัติความเป็นมาของศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) ในจังหวัดสมุทรปราการ

3.1.1 ประวัติความเป็นมาและที่ตั้งของศาลเจ้าหนานคุนเซินใต้เทียนฟู (南鯤鯓代天府) ที่ไต้หวัน

3.1.2 ประวัติความเป็นมาและที่ตั้งของศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) ที่จังหวัดสมุทรปราการ

3.2 ลักษณะของศาลเจ้าและรูปเคารพภายในศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง)

3.2.1 ลักษณะและรูปแบบของศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง)

3.2.2 รูปเคารพเทพเจ้าภายในศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง)

3.3 ความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับเทพเจ้าภายในศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง)

3.3.1 ความเชื่อเรื่องสุขภาพ

3.3.2 ความเชื่อเรื่องความมั่นคงของชีวิต

3.3.3 ความเชื่อเรื่องดวงชะตา

3.3.4 ความเชื่อเรื่องความเมตตา

3.3.5 ความเชื่อด้านการค้าขาย

3.3.6 ความเชื่อเรื่องการขอโชคลาภเงินทอง

3.3.7 ความเชื่อเรื่องการขอบุตร

3.3.8 ความเชื่อเรื่องการทำงาน

3.4 พิธีกรรมที่จัดขึ้นในรอบปีภายในศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง)

3.4.1 การแก้ปีชง

3.4.2 วันตรุษจีน

3.4.3 วันเทศกาลหยวนเซียว

3.4.4 งานวันเกิดของเทพเจ้า

3.4.5 งานเทศกาลประจำปี

มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 ประวัติความเป็นมาของศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) ในจังหวัดสมุทรปราการ

ชาวจีนใต้หวันถือเป็นชาวจีนอีกกลุ่มหนึ่งที่ได้อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยจำนวนมาก ซึ่งในอดีตมีชาวจีนใต้หวันกลุ่มหนึ่งได้เดินทางอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทย และปัจจุบันพวกเขาได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของสังคมไทย กลุ่มชาวจีนใต้หวันได้สามารถการรวมกันสร้างสมาคมจีนใต้หวันขึ้นในจังหวัดสมุทรปราการ เนื่องจากพวกเขาได้อาศัยอยู่ในจังหวัดสมุทรปราการ โดยชาวจีนใต้หวันยังคงไม่ลืมเรื่องคติความเชื่อดั้งเดิมของตนเอง ดังนั้นจึงได้นำประติมากรรม คติความเชื่อ รูปเคารพของเทพเจ้าต่าง ๆ เข้ามาด้วย เนื่องจากพวกเขาจะมีความเชื่อต่อองค์เทพเจ้าอู๋ฟูเซียนส่วยเป็นหลัก ดังนั้นชาวจีนใต้หวันจึงได้มีการร่วมกันจัดสร้างศาลเจ้าแห่งนี้ขึ้น เพื่อให้ผู้ที่มีความเชื่อ ความศรัทธาสามารถได้เดินทางมากราบไหว้ และขอพรจากองค์เทพเจ้าต่าง ๆ และขอองค์เทพเจ้าช่วยประทานพรทำให้ผู้ศรัทธามีกำลังใจในการดำเนินชีวิตไปได้อย่างดี

3.1.1 ประวัติความเป็นมาและที่ตั้งของศาลเจ้าหนานคุนเฉินใต้เทียนฟู (南鯤鯓代天府) ที่ใต้หวัน

1) ประวัติความเป็นมาของศาลเจ้าหนานคุนเฉินใต้เทียนฟู (南鯤鯓代天府) ที่ใต้หวัน

ศาลเจ้าหนานคุนเฉินใต้เทียนฟู (南鯤鯓代天府) เป็นศาลเจ้าที่สร้างขึ้นเพื่ออุทิศให้เทพเจ้าหลี่ฟู ฉือฟู อู๋ฟู จูฟู และฟ่านฟู ซึ่งเป็นเทพเจ้า 5 พระองค์ และยังมีชื่อเสียงที่สุดในจีนใต้หวันด้วย ดังที่ตัวหนังสือและบุญยิง ไร่สุซูลิ (2543, น. 153) ได้กล่าวไว้ว่า ในช่วงปลายราชวงศ์ หมิงและต้นราชวงศ์ชิง มีการนับถือ เทพเจ้าอู๋ฟูเซียนส่วย ของชาวฮกเกี้ยนและชาวจีนกวางตุ้ง และความเชื่อนี้ได้เผยแพร่ไปถึงเกาะใต้หวัน จึงได้มีการสร้างศาลเจ้าที่หนานคุนเฉินที่จีนใต้หวันเป็นระยะเวลาประมาณ 300 ปีมาแล้ว จึงทำให้มีผู้คนนับถือเป็นจำนวนมากและยังมีผู้คนไปกราบไหว้อย่างไม่ขาดสาย ดังนั้นจึงทำให้มีการสร้างศาลเจ้าหนานคุนเฉินใต้เทียนฟู (南鯤鯓代天府) ในพื้นที่ต่าง ๆ เป็นจำนวนทั้งหมด 3,500 แห่ง โดยตั้งอยู่ในพื้นที่ของจีนใต้หวัน

ดั่งที่ท่านประธานคณะกรรมการมูลนิธิหนานคุนเฉินได้เขียนฟู (2537, น. 62) กล่าวว่า ศาลเจ้าหนานคุนเฉินได้เขียนฟู (南鯤鯓代天府) ได้พบหลักฐานการบันทึกกรอบ ๆ ศาลเจ้าอู่ฟูเซียนส่วย (ศาลเจ้า 5 พระองค์) ว่าเป็นตำแหน่งขุนนางจำนวน 5 คน เรียกว่า “จิ้นซื่อ” อีกทั้งขุนนาง 5 คนนี้ ยังถูกพระเจ้าแผ่นดินนามว่าถังหมิงหวัง ในยุคสมัยนั้นเข้าใจผิดสั่งลงโทษประหารชีวิตทั้ง 5 คนพร้อมกัน หลังจากนั้นเมื่อความจริงได้ปรากฏพระเจ้าถังหมิงหวัง จึงได้ทราบความจริงว่าทั้ง 5 คน เป็นผู้บริสุทธิ์ ดังนั้นจึงได้แต่งตั้งให้เป็นเทพเจ้าโดยประทานตำแหน่งให้กับขุนนาง 5 คนนี้นามว่า “จิ้นซื่อ” ตามลำดับตระกูลทั้งห้าคือ “หลี่ฟู ฉือฟู อู่ฟู จูฟู และฟ่านฟู”

คุณงามความดีของเทพเจ้าอู่ฟูเซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) นี้ได้โด่งดังเลื่องลือไปไกล เพราะเป็นเทพเจ้าที่คอยช่วยเหลือมนุษย์ผู้อ่อนแอ ช่วยกำจัดคนพาล และชำระไว้ซึ่งคุณธรรมจึงทำให้เง็กเซียนฮ่องเต้บนสวรรค์ทรงโปรดปรานเป็นอย่างมาก และได้แต่งตั้งให้เป็นผู้ออกตรวจราชการหน่วยพิเศษบนสวรรค์ มีนามว่า “ไต้เทียนฟู (代天府)” และยังสามารถอาศัยอยู่ได้ทั้งในเมืองมนุษย์และเมืองนรก เพื่อคอยควบคุมทั้งเมืองมนุษย์และเมืองนรกตลอดกาลด้วย

ด้วยเหตุนี้ เทพเจ้า 5 พระองค์จึงมีตำแหน่งเป็นเทพเจ้าที่ตรวจสอบทั้งทิศเหนือและทิศใต้ เพื่อตรวจตราความดีและความชั่วของมนุษย์ทั้งหลาย และยังช่วยอวยพรให้มนุษย์มีชีวิตอยู่อย่างร่มเย็นเป็นสุข อีกทั้งยังมีตำนานกล่าวไว้ว่า

เมื่อนานมาแล้ว “มีชาวประมงหลายสิบคนกำลังตกปลาที่หนานคุนเฉิน และได้เห็นเรือใบสามลำปรากฏขึ้น เรือนั้นได้แล่นอย่างช้า ๆ ไปทางทิศใต้ของอ่าวหนานคุนเฉิน ชาวประมงเดินเข้ามาใกล้เรือและได้เห็นรูปเคารพของเทพเจ้าห้าพระองค์อยู่บนเรือ และได้เขียนว่า “หลี่ฟูเซียนส่วย ฉือฟูเซียนส่วย อู่ฟูเซียนส่วย จูฟูเซียนส่วย และฟ่านฟูเซียนส่วย” ดังนั้นจึงทำให้ชาวประมงเชื่อว่าท่านเป็นเทพเจ้าที่คอยปกป้องผู้ประกอบอาชีพประมง” ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ชาวประมงได้อันเชิญรูปเคารพองค์เทพเจ้าทั้งห้าพระองค์มาไว้ที่ริมอ่าวหนานคุนเฉิน โดยสร้างเป็นศาลเจ้าขนาดเล็ก มีการสักการะด้วยการเผาเครื่องหอมในช่วงเช้าและเย็น จากการตั้งศาลเจ้าเทพเจ้าทั้งห้าพระองค์ทำให้ชาวประมงสามารถจับปลาได้เป็นจำนวนมาก และยังทำให้ชาวบ้านมีรายได้มากขึ้น ดังนั้นผู้ที่อาศัยอยู่ที่หนานคุนเฉินจึงได้ปรับสร้างให้ศาลเจ้ามีขนาดใหญ่ที่สุดเพื่อเป็นการบูชาเทพเจ้า 5 พระองค์ จึงทำให้ศาลเจ้ามีชื่อเสียงเป็นอย่างมาก และทำให้ศาลเจ้าแห่งนี้สามารถดึงดูดผู้ศรัทธามากขึ้นเรื่อย ๆ

ในปัจจุบันศาลเจ้าหนานคุนเฉินได้เขียนฟู (南鯤鯓代天府) ตั้งอยู่ในเขตประตูทิศเหนือของเมืองไถหนาน มณฑลไต้หวันของประเทศจีน ศาลเจ้าได้ตั้งอยู่บนยอดเขามีชื่อว่าเสื่อของภูเขาที่ตั้งไต้หวัน โดยการสร้างขึ้นก็เพื่ออุทิศให้เทพเจ้า หลี่ฟู ฉือฟู อู่ฟู จูฟู และฟ่านฟู ซึ่งมีชื่อเสียงที่สุดในจีนไต้หวัน ดังภาพที่ 1 ซึ่งเป็นศาลเจ้าที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่ง โดยมีอาคารศาลเจ้าขนาดใหญ่ เป็นศูนย์รวมความเชื่อแห่งชาติที่เก่าแก่ที่สุดในรอบพันปีของเทพเจ้าอู่ฟูเซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์)

ภาพที่ 1 ศาลเจ้าหนานคุนเฉินใต้เทียนฟู (南鯤鯓代天府)

ที่มา: Baidu (ศาลเจ้าหนานคุนเฉินใต้เทียนฟู) ค้นมาเมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2564

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ศาลเจ้าหนานคุนเฉินใต้เทียนฟู (南鯤鯓代天府) เป็นศาลเจ้าที่เป็นที่ประดิษฐานขององค์เทพเจ้าอู๋ฟูเซียนสัวย (เทพเจ้า 5 พระองค์) ที่เป็นองค์ประธานภายในศาลเจ้า และจากการเก็บข้อมูลได้พบว่า ชาวจีนใต้หวันใต้มีความเชื่อเรื่องเทพเจ้าอู๋ฟูเซียนสัวย (เทพเจ้า 5 พระองค์) เป็นอย่างมาก โดยจะแสดงความเชื่อความศรัทธาผ่านการสร้างศาลเจ้าและยังได้มีการอัญเชิญเทพเจ้าที่ตนเองได้นับถือมาประดิษฐานภายในศาลเจ้าแห่งนี้ร่วมด้วย

2) ที่ตั้งของศาลเจ้าหนานคุนเฉินใต้เทียนฟู (南鯤鯓代天府) ที่ไต้หวัน

ศาลเจ้าหนานคุนเฉินใต้เทียนฟู (南鯤鯓代天府) ตั้งอยู่เลขที่ 976 ถนน คุณเจียง เขตเป่ย์เหมิน เมืองไถหนาน มณฑลไต้หวัน ดังภาพที่ 2 แผนที่สังเขปของศาลเจ้าหนานคุนเฉินใต้เทียนฟู (南鯤鯓代天府) ทำให้เห็นว่าบริเวณของศาลเจ้าแห่งนี้มีร้านค้าขายต่าง ๆ ศาลเจ้าแห่งนี้ถือเป็นสิ่งก่อสร้างที่มีความโดดเด่นตั้งอยู่ริมถนนคุณเจียง ด้ายซ้ายของศาลเจ้านี้มีสมาคมคุนเฉินหวัง เป็นสถานที่ที่สร้างเพื่อให้ผู้ศรัทธามาไหว้บูชาที่ศาลเจ้าหนานคุนเฉินใต้เทียนฟู (南鯤鯓代天府) พักผ่อนและด้านขวาเป็นตึกคูนหยวน เป็นสวนสาธารณะที่สวยงาม และยังเป็นสถานที่สำหรับผู้ศรัทธาที่จะได้พักผ่อน

ภาพที่ 2 แผนที่สังเขปของศาลเจ้าหนานคุนเฉินใต้เทียนฟู่ (南鯤鯓代天府)

ที่มา: Baidu (ศาลเจ้าหนานคุนเฉินใต้เทียนฟู่) ค้นมาเมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2564

3.1.2 ประวัติความเป็นมาและที่ตั้งของศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) ที่จังหวัดสมุทรปราการ

1) ประวัติความเป็นมาของศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) ที่จังหวัดสมุทรปราการ

ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) ได้รับการถ่ายทอดแนวคิดของ ความเชื่อทางศาสนา จากศาลเจ้ามูลนิธิหนานคุนเฉินใต้เทียนฟู่ที่จีนไต้หวัน เพราะศาลเจ้าแห่งนี้ ได้เป็นที่ประดิษฐานและมีการบูชาเทพเจ้าอู่ฟู่เซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) เป็นหลัก ซึ่งคนไทย ที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียงกับศาลเจ้าแห่งนี้จะเรียกเทพเจ้าอู่ฟู่เซียนส่วยว่า “เทพเจ้า 5 พระองค์”

ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) เป็นศาลเจ้าขนาดใหญ่และ มีความเก่าแก่ที่สุดแห่งหนึ่งของชาวจีนไต้หวัน และศาลเจ้ายังได้เป็นศูนย์ใจศุนย์รวมความศรัทธาของ ชาวจีนไต้หวันและลูกหลานที่เป็นชาวไทยเชื้อสายจีนไต้หวันในจังหวัดสมุทรปราการแห่งนี้ ศาลเจ้า แห่งนี้เป็นศาลเจ้าที่ได้ขยายความศักดิ์สิทธิ์ เพราะได้นำแนวคิดการสร้างศาลเจ้ามาจากศาลเจ้าจินไต้หวัน หนานคุนเฉินใต้เทียนฟู่ โดยชาวจีนไต้หวันโพ้นทะเลได้อัญเชิญเทพเจ้าอู่ฟู่เซียนส่วยของ ศาลเจ้า หนานคุนเฉินใต้เทียนฟู่ของจีนไต้หวัน และนำมาประดิษฐานไว้ที่ประเทศไทยตั้งแต่ พ.ศ. 2519 แต่เพิ่งได้มาก่อสร้างศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) ขึ้นภายหลังเมื่อปี พ.ศ. 2534 ดังที่ ต้วน ลี เิง และบุญยั้ง ไร่สุขสิริ (2543, น. 153) กล่าวว่า ชาวจีนไต้หวันได้อพยพมาอาศัยอยู่ที่ ประเทศไทยและยังได้นำวัฒนธรรม ความเชื่อของตนเองเข้ามาด้วย เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515 ได้มีผู้นำชาวจีนไต้หวันโพ้นทะเลชื่อว่า เจิ่นจี้เหย้า (郑景耀) ได้อัญเชิญเทพเจ้าอู่ฟู่เซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) มาจากจีนไต้หวันและมาตั้งสักการะบูชาที่บ้านของตนเอง เวลาต่อมาก็ได้มี ชาวจีนไต้หวันและชาวไทยเชื้อสายจีนไต้หวันจำนวนมากได้ทราบ จึงได้มากกราบไหว้บูชาเทพเจ้า

อู่ฟูเซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) ที่บ้านของเขา ด้วยเหตุนี้จึงทำให้กรรมการมูลนิธิธรรมกัตถุญได้ร่วมกันจัดสร้างศาลเจ้าเสียนหลอใต้เทียนกง ที่อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการในปัจจุบัน

ท่านประธานคณะกรรมการมูลนิธิหนานคุนเฉินใต้เทียนฟู (2537, น. 21) ได้กล่าวว่า ในช่วงฤดูใบไม้ร่วง ปี พ.ศ. 2519 มีผู้นำชาวจีนใต้หวันโพ้นทะเลชื่อว่า เจิ้นจีเหยา (郑景耀) ได้นำทีมงานของเขาไปอัญเชิญเทพเจ้าอู่ฟูเซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) ที่จีนใต้หวัน ร่วมกับประธานคณะกรรมการมูลนิธิหนานคุนเฉินใต้เทียนฟู ก็ได้เดินทางไปเพื่ออัญเชิญเทพเจ้าอู่ฟูเซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) เข้ามาในประเทศไทย อีกทั้งยังได้จัดพิธีอัญเชิญเทพเจ้าอู่ฟูเซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) ให้เข้าสู่ที่ประทับพระอาสน์อันยิ่งใหญ่ เพื่อแสดงความนับถือต่อเทพเจ้าอู่ฟูเซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) ตลอดไป ด้วยเหตุนี้จึงทำให้มีการแผ่ขยายความศักดิ์สิทธิ์ของเทพเจ้าอู่ฟูเซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

ตั้งแต่เทพเจ้าอู่ฟูเซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) ได้แผ่ขยายความศักดิ์สิทธิ์มาถึงประเทศไทย ชาวจีนใต้หวันโพ้นทะเลได้เดินทางมาราบไหว้สักการบูชาเทพเจ้าทุกองค์ที่ประดิษฐานภายในศาลเจ้าแห่งนี้ เพราะเมื่อขอพรเรื่องอะไรก็จะประสบความสำเร็จ ทำให้มีการบอกเล่าปากต่อปาก และทำให้มีผู้คนเคารพศรัทธาเพิ่มขึ้นทุกวัน ดังนั้นสมาคมจึงได้ปรึกษารื้อกันเพื่อสร้างเป็น ศาลเจ้าขึ้นดังภาพที่ 3 โดยในศาลเจ้ามีป้ายที่ได้กล่าวถึงประวัติความเป็นมาของศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) ซึ่งผู้วิจัยได้แปลจากภาษาจีนเป็นภาษาไทย ความหมายว่า ศาลเจ้าแห่งนี้ได้ประดิษฐานเทพเจ้าอู่ฟูเซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) เป็นหลัก และยังเป็นศาลเจ้าที่ขยายความศักดิ์สิทธิ์มาจากศาลเจ้าจีนใต้หวันหนานคุนเฉินใต้เทียนฟู (南鯤鯓代天府) เมื่อปี พ.ศ. 2519 แล้วการสร้างเป็นศาลเจ้าที่ไหว้บูชาเทพเจ้าห้าพระองค์นี้ในปี พ.ศ. 2534 ปัจจุบันศาลเจ้าแห่งนี้ได้สร้างบนที่ดิน 26 ไร่

ภาพที่ 3 ป้ายที่ได้กล่าวถึงประวัติความเป็นมาของศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง)

ที่มา: WANG QINGHUA (ฉวนฉี) ถ่ายเมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2564 ที่ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง)

จากแผ่นป้ายประวัติของศาลเจ้าข้างต้น ผู้วิจัยได้พบข้อมูลของศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) พบว่า การสร้างศาลเจ้าแห่งนี้เกิดขึ้นมาจากกลุ่มชาวจีนไต้หวันที่อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานอาศัยอยู่ในประเทศไทย โดยกลุ่มชาวจีนไต้หวันที่อพยพเข้ามาต่างได้นำ ความเชื่อของตนเองมาด้วย โดยได้แสดงให้เห็นถึงความเชื่อความศรัทธาที่ต่อองค์เทพเจ้าต่าง ๆ ที่ตนเองเคารพนับถือได้ผ่านการสร้างศาลเจ้าขึ้น

2) ที่ตั้งของศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) ที่จังหวัดสมุทรปราการ ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) ตั้งอยู่เลขที่ 5 หมู่ 7 ถนนสุขุมวิท ตำบลบางปูใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ การเดินทางใช้ถนนสุขุมวิท (สายเก่า) ทางเดียวกันกับที่ไปเมืองโบราณและบางปู จากภาพจะเห็นทางเข้าอยู่ด้านซ้ายมือ ดังภาพที่ 4 เป็นแผนที่สังเขปของศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) ศาลเจ้าแห่งนี้มีขนาดใหญ่และมีความสวยงามอย่างมาก ซึ่งอยู่ใกล้กับเมืองโบราณเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของจังหวัดสมุทรปราการด้วย

ภาพที่ 4 แผนที่สังเขปของศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญ (เสียนหลอใต้เทียนกง)

ที่มา: WANG QINGHUA (ญาติ) จัดทำเมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2564

จากการลงพื้นที่พบว่า ชาวจีนไต้หวันได้เลือกทำเลที่ตั้งของศาลเจ้าแห่งนี้โดยมีเหตุปัจจัยมาจากความเชื่อดั้งเดิมตามประเพณีจีนโบราณ 3 ประการ ประการที่หนึ่ง คือ บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดี ใกล้กับแม่น้ำเจ้าพระยา ประการที่สอง คือ ตามลักษณะภูมิประเทศ และประการที่สาม คือ ถูกหลักฮวงจุ้ย (風水) ซึ่งศาลเจ้าแห่งนี้ได้ตั้งอยู่บนพื้นที่ตรงนี้เนื่องจากชาวจีนไต้หวันและคนไทยเชื้อสายจีนไต้หวัน ได้มีที่พักอาศัยอยู่บริเวณรอบ ๆ หรือไม่ไกลจากศาลเจ้า และกลุ่มชาวจีนไต้หวันถือเป็นกลุ่มใหญ่ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดสมุทรปราการ

3.2 ลักษณะของศาลเจ้าและรูปเคารพภายในศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญ (เสียนหลอใต้เทียนกง)

ลักษณะของศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) คือ ลักษณะของศาลเจ้าของกลุ่มชาวจีนแต่ละกลุ่มที่จะมีความแตกต่างกัน โดยผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากแผนผังอาคารศาลเจ้า รวมถึงศิลปะแบบจีนใต้หวัน รวมถึงบทโคลงคู่ที่เป็นภาษาจีน ลักษณะของศาลเจ้าที่สามารถสื่อถึงความคิด ที่มีความสวยงามด้วย โดยได้สะท้อนถึงความเชื่อ และสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมของสังคมจีนใต้หวันด้วย จากการลงพื้นที่ได้พบว่า ลักษณะของศาลเจ้าแห่งนี้ มีรายละเอียดดังนี้

3.2.1 ลักษณะและรูปแบบของศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญ (เสียนหลอใต้เทียนกง)

ประตูทางเข้าศาลเจ้าแห่งนี้มีการก่อสร้างที่ได้ตามรูปแบบกลุ่มชาวจีนฮกเกี้ยน ดังภาพที่ 5 เนื่องจากประตูที่หนึ่งของศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) มีการแกะสลักไม้ชื่อ และได้วาดภาพที่เสาเป็นเสาหลอดลายมังกร โดยความพิเศษคือบนยอดหลังคาของศาลเจ้าเป็นศิลปะของจีนใต้หวัน

ภาพที่ 5 ประตูหนึ่งที่เข้าไปศาลเจ้า

ที่มา: WANG QINGHUA (ญาติ) ถ่ายเมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2564 ที่ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญ (เสียนหลอใต้เทียนกง)

ก่อนจะเข้าถึงตัวอาคารของศาลเจ้า บริเวณทางเดินด้านหน้าจะมีซุ้มทางเข้าที่สร้างเป็นแนวยาวและมีเสาทรงกลมขนาดใหญ่สีแดงสดตั้งอยู่ตลอดแนว ส่วนของหลังคาจะมีความสูงชันกัน 4 ชั้น ดังภาพที่ 6 ประตูของอาคารศาลเจ้าจะเป็นแบบซุ้มประตูแบบจีนโบราณ ซึ่งมี 5 ช่อง หมายถึง อู่ฝูหลินเหมิน (五福临门 WU FU LIN MEN) แปลว่า พรหมงคล 5 ประการ ประตูทางเข้าศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) ส่วนที่เป็นปลายหลังคาจะโค้งงอนตามรูปแบบหลังคาจีนมุงด้วยกระเบื้องลอนแบบวัดจีน เจึงใต้หลังคาจะติดแผ่นป้ายบอกชื่อ 代天宮 มูลนิธิธรรมกัตัญญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) ไว้ทั้งอักษรภาษาไทยและภาษาจีน และประดับด้วยภาพวาดรูปมังกรมีความสวยงามประดับโคมไฟแบบจีนห้อยอยู่เป็นคู่ ๆ แนวด้านข้างซ้าย-ขวา เป็นลักษณะของศาลาทางเดินสร้างเป็น

แนวยาวตอนลึก คล้ายกับระเบียงคดของวัดไทย ศาลาทางเดิน 2 ข้างนี้ เป็นทางเดินนี้มีทางลาด สำหรับนำรถเข็นขึ้นได้ จะสามารถช่วยเหลือคนที่นั่งรถเข็นเข้าไปศาลเจ้า นอกจากนี้ยังช่วยให้ขนย้าย สิ่งของหนักได้ง่ายขึ้น

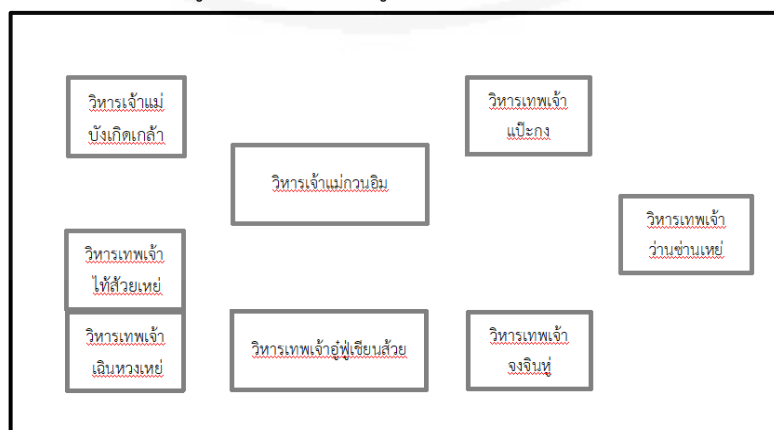
ภาพที่ 6 ประตูสองที่เข้าไปศาลเจ้า

ที่มา: WANG QINGHUA (ญาติ) ถ่ายเมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2564 ที่ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง)

ส่วนของอาคารวิหารหลังใหญ่จะเป็นที่ประดิษฐานของเทพเจ้าองค์ต่าง ๆ ที่ประดิษฐาน ภายในศาลเจ้าแห่งนี้ ดังภาพที่ 7 ส่วนด้านหน้าจะประดิษฐานเทพเจ้าอู่ฝูเซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) และด้านหลังได้ประดิษฐานรูปเคารพองค์เจ้าแม่กวนอิมที่มีความศักดิ์สิทธิ์ ด้านหน้าขวามือประดิษฐาน เทพเจ้าจิงจินหู่ ด้านหน้าซ้ายมือจะประดิษฐานเทพเจ้าเฉิงหวงเหย่ และประดิษฐานองค์เทพเจ้านามว่า ไท่ส่วยเอี้ย เทพเจ้าแป๊ะกง พระแม่บังเกิดเกล้า แล้วด้านซ้ายของวิหารหลังใหญ่เป็นแยกวิหารเล็กจะ ประดิษฐานเทพเจ้าวานซ่านเหย่

ภาพที่ 7 แผนผังบริเวณศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง)

ที่มา: WANG QINGHUA (ญาติ) จัดทำเมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2564

การตกแต่งหลังคาของศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) เป็นศิลปะที่มาจากทางภาคเหนือของสาธารณรัฐประชาชนจีน ดังภาพที่ 8 คือหลังคาที่มีศิลปะมาจากทางภาคเหนือของสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งหลังคาทั้งสองแบบนี้เป็นสถาปัตยกรรมแบบจีนที่เรียกว่า “เซียนซานต้ง” (歇山顶) ตามแบบโบราณของประเทศจีน การสร้างหลังคาเป็นลักษณะนี้เพื่อเป็นการระบายอากาศได้ดี การตกแต่งหลังคาจะใช้สีแดงและสีเหลือง ที่แสดงถึงความสมบูรณ์ โชคลาภ มีความเป็นสิริมงคล สีเหลืองแสดงถึงความมีอำนาจ เป็นสัญลักษณ์ของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และมีความจงรักภักดี ส่วนบนหลังคาที่มีศิลปะมาจากภาคเหนือของประเทศจีน ส่วนหลังคาที่มาจากศิลปะทางภาคใต้ของประเทศจีน ดังภาพที่ 9 คือหลังคาที่มีศิลปะมาจากทางภาคใต้ของสาธารณรัฐประชาชนจีนจะเห็นว่ามีการใช้สีแดง สีทองเป็นหลัก และมีสีฟ้า ส้ม เหลือง เขียว และสีขาว การใช้สีแดงและสีทองเป็นหลักก็แสดงว่าสถาปัตยกรรมที่มีฐานะสูงใช้สีที่แจ่มใสมากที่สุด บนหลังคาก็ปูกระเบื้องและประดับด้วยสัตว์มงคลตามความเชื่อของชาวจีน ซึ่งมีทั้งหงส์ และมังกร และยังมีส่วนละครในนิทานพื้นบ้านเก่าแก่ของชาวจีนอีกด้วย ดังที่ ZHANG JINZHONG (คนใต้หวัน) ผู้ดูแลศาลเจ้า ได้กล่าวว่า

“ในภาคใต้ของสาธารณรัฐประชาชนจีน และมณฑลใต้หวัน ก็อยู่ติดกับทะเลมักจะมีพายุไต้ฝุ่น บนหลังคาได้ประดับประดาด้วยสัตว์ และตัวละครต่าง ๆ เพื่อเสริมหลังคา แล้วสิ่งนั้นก็เป็นที่มงคล”

(ZHANG JINZHONG, สัมภาษณ์, 24 พฤษภาคม 2564)

จากการสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่า ศิลปะของศาลเจ้าแห่งนี้ ถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมจีนใต้หวันที่ได้เผยแพร่มายังประเทศไทย ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นถึงคติความเชื่อและแนวคิดทางศิลปะของชาวจีนใต้หวันในสมัยโบราณได้เป็นอย่างดี

ภาพที่ 8 หลังคาของศาลเจ้า

ที่มา: WANG QINGHUA (ญาติ) ถ่ายเมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2564 ที่ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง)

ภาพที่ 9 หลังคาของวิหารที่ประดิษฐานเทพเจ้าทุกองค์

ที่มา: WANG QINGHUA (ญาติ) ถ่ายเมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2564 ที่ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง)

ในทางด้านซ้ายและทางด้านขวาของวิหารใหญ่เป็นที่ตั้งของอาคารหกเหลี่ยม ดังภาพที่ 10-11 ซึ่งอาคารหกเหลี่ยมสร้างโดยรูปแบบศิลปะจีนโบราณ ภายในศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) และบนหลังคาของอาคารวิหารยังเป็นที่ประดิษฐานของเทพเจ้าที่มีชื่อเสียงอีกด้วย ดังคำสัมภาษณ์ของ JIANG CHUHAO (คนไทยเชื้อสายจีนไต้หวัน) ผู้ที่ดูแลศาลเจ้า ได้กล่าวว่า

“บนหลังคาของวิหารกลางเป็นเทพเจ้าทั้งสามองค์ก็คือ

ฮก ลก ชิว (福 祿 寿) หากเรียกในสำเนียงจีนกลางจะเรียกว่า ฝู่ ลู่ โชว

เป็นเทพสามองค์ที่เป็นตัวแทนของความเป็นสิริมงคลแก่ชีวิต”

(JIANG CHUHAO, สัมภาษณ์, 24 พฤษภาคม 2564)

จากการสัมภาษณ์พบว่า เทพเจ้าที่ประดิษฐานอยู่บนหลังของอาคารคือ เทพเจ้า “ฮก ลก ชิว” (福 祿 寿) การไปประดิษฐานอยู่บนหลังอาคารนั้นเป็นคติความเชื่อที่มีความหมายที่เป็นมงคลจึงสามารถสร้างไว้ที่บนหลังคา คำว่า “ฮก” (福) คือ เทพเจ้าผู้เป็น 1 ใน 3 เทพเจ้าในสำเนียงจีนกลางอ่านว่า “ฝู่ซิง” (福星) เป็นสัญลักษณ์ของความสุขสมหวังและความ โชคดี คำว่า “ลก” (祿) คือ เทพเจ้าผู้เป็น 1 ใน 3 เทพเจ้า ในสำเนียงจีนกลางอ่านว่า “ลู่ซิง” (禄星) เป็นสัญลักษณ์แห่งลาภยศและความมั่งคั่งด้วย จึงเป็นที่นิยมสำหรับผู้ที่วาดหวังในความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงานและความมั่งคั่งร่ำรวย ส่วน คำว่า “ชิว” (寿) คือเทพเจ้าผู้เป็น 1 ใน 3 เทพเจ้าในสำเนียงจีนกลางอ่านว่า “โช่วซิง” (寿星) เป็นสัญลักษณ์แห่งอายุวัฒนะและความมีอายุที่ยืนยาว

ภาพที่ 10 วิหารที่ประดิษฐานเทพเจ้าทุกองค์

ที่มา: WANG QINGHUA (ญาติ) ถ่ายเมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2564 ที่ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง)

ภาพที่ 11 หลังคาของวิหาร

ที่มา: WANG QINGHUA (ญาติ) ถ่ายเมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2564 ที่ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง)

ในส่วนของหลังคาวิหารยังมีการประดับตกแต่งตามคติความเชื่อเพิ่มเติมคือ ประดับตกแต่งด้วยมังกรคู่ 2 ตัว ดังภาพที่ 12 เป็นการประดับตกแต่งด้วยมังกรมีการใช้สีฟ้าและสีทองเพื่อแสดงให้เห็นว่ามังกรมีความเป็นสิริมงคล และยังมีการประดับด้วยหงส์คู่อีก 2 ตัว ดังภาพที่ 13 โดยจะใช้สีแดงและสีทองเป็นหลัก เพื่อแสดงให้เห็นถึงความมงคลตามคติความเชื่อของชาวจีนใต้หวันด้วย ภายในศาลเจ้าได้มีการตกแต่งด้วยโคมไฟสีแดงจำนวนมาก และมีเสาที่ตกแต่งด้วยลวดลายมังกรใช้ก้อนหินมาแกะสลัก ดังภาพที่ 14 ซึ่งแสดงถึงความตั้งใจของผู้สร้างศาลเจ้าแห่งนี้ที่สะท้อนให้เห็นถึงแนวคิด คติความเชื่อ และศิลปะแบบจีนใต้หวันอย่างแท้จริง

ภาพที่ 12 มังกรที่อยู่บนหลังคาของวิหาร

ที่มา: WANG QINGHUA (ญาติ) ถ่ายเมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2564 ที่ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง)

ภาพที่ 13 หงส์ที่อยู่บนหลังคาวิหาร

ที่มา: WANG QINGHUA (ญาติ) ถ่ายเมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2564 ที่ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง)

ภาพที่ 14 เสาลวดลายมังกรใช้ก้อนหินมาแกะสลัก

ที่มา: WANG QINGHUA (ญาติ) ถ่ายเมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2564 ที่ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง)

ด้านหน้าทางเข้าวิหารจะมีสิงโตคู่อยู่ทั้งด้านซ้าย-ขวา ซึ่งเป็นสิงโตคู่ที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ดังภาพที่ 15 และยังเป็นสิงโตที่แกะสลักมาจากหินหยกเขียว ที่ได้นำเข้าจากประเทศจีน ซึ่งตามคติความเชื่อนั้น เชื่อกันว่า สิงโตคู่ เป็นสัตว์มงคลของจีน โดยสิงโตที่อยู่ด้านหน้าวิหารนั้นได้เข้าพิธีปลุกเสกสวดพระคาถาโดยนักพรตผู้ปฏิบัติธรรมในลัทธิเต๋า จึงถือว่าเป็นสิงโตที่มีความศักดิ์สิทธิ์ที่จะช่วยปกป้องสิ่งชั่วร้าย ช่วยขจัดปัดเป่าภูตผีและอาถรรพ์ต่าง ๆ ตามศาสตร์ของ ฮวงจุ้ย และสิงโตคู่นี้ยังช่วยเพิ่มความเป็นสิริมงคล เรียกโชคลาภ และมีความสง่างามเกรงขามด้วย ดังที่ นายโหว (คนใต้หวัน) ผู้ช่วยดูแลศาลเจ้า ได้กล่าวว่า

“สิงโตคู่นี้เป็นสิงโตคู่ที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย และหินที่ยกมาทำเป็นสิงโตมาจากประเทศจีน ศาลเจ้าสร้างสิงโตคู่นี้อยู่ด้านหน้าของวิหารก็เพื่อกำจัดสิ่งชั่วร้าย และเป็นมงคล”

(นายโหว, สัมภาษณ์, 23 พฤษภาคม 2564)

จากการสัมภาษณ์ผู้ดูแลศาลเจ้าพบว่า สิงโตคู่นี้เป็นสิงโตคู่ที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย โดยแกะสลักขึ้นจากหินหยกเขียว นำเข้าจากประเทศจีน สิงโตหินลักษณะนี้ได้สืบทอดจากวัฒนธรรมจีนในสมัยโบราณ ซึ่งคนจีนจะสร้างสิงโตหิน 2 ตัววางที่หน้าประตูด้านซ้าย 1 ตัวและด้านขวา 1 ตัว ป้องกันภูตผีปีศาจและคอยปกป้องบ้านของตนเอง สิงโตคู่ตามความเชื่อของชาวจีนนั้นถือว่าเป็นสิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อความเป็นสิริมงคล และสำหรับสิงโตคู่ที่ศาลเจ้าแห่งนี้ยังได้รับการปลุกเสกคาถาศักดิ์สิทธิ์จากนักพรตในลัทธิเต๋า ที่ถือเป็นคติความเชื่อว่า สิงโตคู่มีความศักดิ์สิทธิ์ ที่สามารถช่วยกำจัดสิ่งชั่วร้าย ภูตผีปีศาจ และสิ่งอาถรรพ์ทั้งปวงได้ ปิยะแสง จันทร์วงศ์ไพศาล (2552, น. 185) กล่าวว่า “สิงโต” หรือในภาษาจีนเรียกว่า “ชื้อ” (獅) หรือ “ชื้อจื้อ” (獅子) เป็นสัตว์สัญลักษณ์สิริมงคลที่เดิมทีสิงโตนั้นไม่ใช่สัตว์ที่มีกำเนิดในประเทศจีน ด้วยความที่รูปร่างลักษณะของสิงโตมีความดุร้ายและองอาจจึงได้รับสมญาให้เป็นเจ้าป่า ชาวจีนนิยมใช้สิงโตเป็นสัญลักษณ์แห่งอำนาจบารมีและยังใช้ในความหมายของการคุ้มครองปกป้องตลอดจนขวางกั้นมิให้สิ่งชั่วร้ายใด ๆ มากล้ำกราย

ภาพที่ 15 สิงโตคู่ที่ตั้งอยู่ด้านหน้าวิหาร

ที่มา: WANG QINGHUA (ญาติ) ถ่ายเมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2564 ที่ศาลเจ้ามูลินิธรรมกัตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง)

การตกแต่งศิลปะบนฝ้าเพดานภายในศาลเจ้าแห่งนี้มีรูปร่างเหมือนรถเก๋งหรือที่เรียกกันทั่วไปว่า “หลังคารถเก๋ง” โดยมีรูปร่างที่เป็นเอกลักษณ์และยังได้กลายเป็นจุดเด่นทางสถาปัตยกรรมแบบจีนใต้หวันที่เป็นเอกลักษณ์ของศาลเจ้า ดังภาพที่ 16 ส่วนของระเบียงทางเดินและวิหารใหญ่ที่บูชาเทพเจ้าก็จะมีหลังคารูปทรงเป็นแบบนี้ด้วย

ภาพที่ 16 หลังคารถเก๋ง

ที่มา: WANG QINGHUA (ญาติ) ถ่ายเมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2564 ที่ศาลเจ้ามูลินิธรรมกัตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง)

วิหารประดิษฐานเทพเจ้าอู่ฟูเซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) เป็นวิหารที่มีความสวยงามทั้งภายนอกและภายใน ประตูทางเข้าด้านหน้าวิหารมีประตู 3 บาน ตามความเชื่อแล้วประตูด้านข้างจะเป็นทางเข้าออกสำหรับมนุษย์ ส่วนประตูตรงกลางนั้นถือว่าเป็นประตูสำหรับองค์เทพเจ้าออกเมื่อเข้าไปภายในวิหาร ตรงกลางประดิษฐานองค์เทพเจ้าอู่ฟูเซียนส่วย หรือที่เรียกรวมกันว่า เทพเจ้า 5 พระองค์ บริเวณวิหารใหญ่ที่บูชาเทพเจ้าอู่ฟูเซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) ภายในวิหารจะมีเสามังกร (龙柱) โดยมีสองแบบ คือ เสามังกรเป็นสีทองและเสามังกรสีเทา ดังภาพที่ 17 และภาพ 18 โดยเสามังกรสีเทาจะเป็นเสาที่ใช้หินในการสร้าง ปิยะแสง จันทรวงศ์ไพศาล (2553, น. 155) ได้กล่าวว่าเสามังกรเป็นสัญลักษณ์แห่งหนึ่ง มีความเชื่อว่าเป็นอิทธิฤทธิ์แห่งมังกรที่นำพาลมฝนมาสู่มนุษยชาติ นำความอุดมสมบูรณ์ ความรุ่งเรือง และความผาสุกมาให้แต่มนุษย์ ดังนั้นสัญลักษณ์รูปมังกรจึงถูกนำมาสร้างไว้ตามส่วนต่าง ๆ ของงานสถาปัตยกรรมจีน

ภาพที่ 17 เสามังกรสีทอง

ที่มา: WANG QINGHUA (ญาติ) ถ่ายเมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2564 ที่ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง)

ภาพที่ 18 เสามังกรสี่เทา

ที่มา: WANG QINGHUA (ญาติ) ถ่ายเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2564 ที่ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง)

ภายในศาลเจ้าแห่งนี้ยังมีสถาปัตยกรรมที่สวยงามอีกหลายแห่ง การตกแต่งศาลเจ้า จะใช้การแกะสลักหินให้เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมจีนได้วันต่าง ๆ ดังภาพที่ 19 การแกะสลักหินของศาลเจ้าแห่งนี้ได้นำแบบเรื่องราวที่เกี่ยวกับสัตว์นำโชคของประเทศจีน และเป็นการแสดงสัญลักษณ์ความเป็นมงคลตามความเชื่อของชาวจีนได้วัน

ภาพที่ 19 แกะสลักหิน

ที่มา: WANG QINGHUA (ญาติ) ถ่ายเมื่อวันที่ 26 กันยายน 2564 ที่ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า ลักษณะศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) แสดงให้เห็นถึงลักษณะของศิลปะวัฒนธรรมชาวจีนใต้หวันอย่างชัดเจนโดยเฉพาะส่วนหลังคา จะมีการใช้แบบจีนที่เรียกว่า “เซียนซานต้ง” (歇山顶) ส่วนภายในศาลเจ้าแห่งนี้ได้ตกแต่งศิลปะแบบการแสดงงิ้ว และมีการนำเสนอเรื่องราวตามคติความเชื่อของชาวจีนใต้หวัน คือ เรื่องที่เกี่ยวกับเทพเจ้าฮก ลก ชิว (福禄寿) เรื่องที่เกี่ยวกับงิ้วจีน (中国戏曲) ส่วนการใช้สีสັນในภาพจิตรกรรมจะเป็นรูปแบบจีนใต้หวันโบราณ เพราะศาลเจ้าแห่งนี้ถือเป็นการสืบทอดศิลปะตามแบบจีนใต้หวันโบราณ และทำให้ศาลเจ้ามีความงดงาม อีกทั้งยังสะท้อนให้เห็นถึงคติความเชื่อดั้งเดิมของชาวจีนใต้หวันด้วย

3.2.2 รูปเคารพเทพเจ้าภายในศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง)

รูปเคารพองค์เทพเจ้าจีนที่ประดิษฐานไว้ในศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) มีความสัมพันธ์กับความเชื่อที่ได้สืบทอดกันมาของชาวจีนใต้หวันที่เป็นผู้สร้างศาลเจ้า เพราะรูปเคารพของเทพเจ้าที่เป็นองค์หลักหรือองค์ต่าง ๆ ภายในศาลเจ้าได้อัญเชิญมาจากจีนใต้หวันทั้งสิ้น แต่เทพเจ้าองค์รองลงมาก็จะเป็นเทพเจ้าที่มีรูปเคารพอยู่ในประเทศไทยมาแล้ว ซึ่งความเชื่อเรื่องเทพเจ้าของชาวจีนใต้หวันนั้นยังมีความสัมพันธ์กับความเชื่อทางศาสนารวมอยู่ด้วย คือ พุทธศาสนาแบบเต๋า (道教) ซึ่งเป็นความเชื่อพื้นบ้านและศาสนาพุทธ (佛教) ด้วย และผู้วิจัยได้พบข้อมูลว่าภายในศาลเจ้าแห่งนี้ยังมีรูปเคารพที่เป็นเทพเจ้าจีนใต้หวันอยู่เป็นจำนวนมาก เพราะเมื่อพวกเขาได้อพยพไปอาศัยอยู่ยังต่างประเทศก็จะนำคติความเชื่อของตนเองเข้ามาอยู่ในจิตใจด้วยเสมอ ดังนั้นพวกเขาจึงได้การสร้างศาลเจ้าขึ้นและรวมถึงศาลเจ้าในพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อแสดงความเคารพต่อองค์เทพเจ้าต่าง ๆ ที่ตนเองนับถือ และได้อัญเชิญเทพเจ้ามาประดิษฐานไว้ในศาลเจ้าตามคติความเชื่อของตนเอง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) รูปเคารพของเทพเจ้าอู่ฟู่เซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์)

เทพเจ้าอู่ฟู่เซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) เป็นเทพเจ้าที่มาจากตำนานของ 5 ยอดขุนพลในสมัยราชวงศ์ถัง ที่เคยสร้างความยิ่งใหญ่ไว้เมื่อราว 1,600 ปีมาแล้ว ซึ่งขุนพลทั้ง 5 คนนี้ เป็นผู้ที่มีความเฉลียวฉลาด ซื่อสัตย์ ทรงคุณธรรม กัตถุญ และมีความจงรักภักดีต่อประเทศชาติเป็นอย่างมาก กล่าวว่่าชื่อเสียงของทั้ง 5 ท่าน ได้เลื่องลือไปไกลจนถึงเมืองสวรรค์ จนเบื้องบนได้แต่งตั้งให้เป็นเทพเจ้าผู้คอยดูแลหล่มวลมนุษยโลก เทพเจ้าอู่ฟู่เซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) นี้เป็นจอมพลที่มีชื่อเสียงของกษัตริย์ถังไทจงแห่งราชวงศ์ถัง เทพเจ้า 5 พระองค์นี้เป็นพี่น้องร่วมสาบานซึ่งรับราชการอยู่ในสมัยราชวงศ์ถัง โดยเป็นข้าราชการตรวจงานแผ่นดิน คนรุ่นหลังนับถือกันว่าเป็นเทพเจ้าอันเป็นความเชื่อในการที่นับถือผู้มีคุณธรรมของชาวจีนใต้หวัน เทพเจ้าอู่ฟู่เซียนส่วยประกอบด้วย 5 ท่าน จาก 5 ตระกูล ได้แก่

เทพเจ้าองค์ที่ 1 หลี่ฟู่เซียนส่วย ยอดขุนพลจากตระกูลหลี่ มีชื่อว่าหลี่ต้าเหลียง เป็นผู้มีความเฉลียวฉลาด สติปัญญาดี มีคุณธรรม และภูมิศาสตร์

เทพเจ้าองค์ที่ 2 ฉือหู่เซียนส่วย ยอดขุนพลจากตระกูลฉือ มีชื่อว่าฉือม่งเปียว เป็นผู้มีความเที่ยงธรรม เข้มแข็ง และชำนาญในการรบ เป็นเสนาธิการทหาร

เทพเจ้าองค์ที่ 3 อู่ฟู่เซียนส่วย ยอดขุนพลจากตระกูลอู่ มีชื่อว่าอู่เสี่ยวก้วน เป็นแม่ทัพที่นิสัยห้าวหาญเด็ดเดี่ยว มียันต์คุ้มครองประจำองค์

เทพเจ้าองค์ที่ 4 จิวหู่เซียนส่วย ยอดขุนพลจากตระกูลจิว มีชื่อว่าจิวชู่ยื่อเทพเจ้าแห่งความเที่ยงธรรม ยึดมั่นในคุณความดีและความถูกต้อง มีกระจกวิเศษประจำกาย จะสามารถหยั่งรู้ใจคนได้

เทพเจ้าองค์ที่ 5 ฟางหู่เซียนส่วย ยอดขุนพลจากตระกูลฟาน มีชื่อว่า ฟานฉินเหยอ เป็นผู้ที่มีอิทธิฤทธิ์มาก เหาะเหินเดินอากาศ และชอบช่วยเหลือมนุษย์ผู้ตกยาก

รูปเคารพของเทพเจ้าอู่ฟู่เซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) ดังภาพที่ 20 ได้เห็นว่ารูปร่างของเทพเจ้า 5 พระองค์ มีการจัดวางประดิษฐานไว้บริเวณส่วนตรงกลาง ทั้งรูปร่างที่ขนาดใหญ่และขนาดเล็ก ลักษณะรูปเคารพของเทพเจ้าอู่ฟู่เซียนส่วยการใช้สีทอง ใบหน้าของเทพเจ้าแต่ละองค์เป็นสีดำ และใส่หมวกสีทอง รูปเคารพของเทพเจ้าอู่ฟู่เซียนส่วยมีลักษณะคือนั่งอยู่ด้านหน้าโดยได้จัดวางไว้สองโต๊ะเพื่อบูชาเทพเจ้า 5 พระองค์นี้ โต๊ะบูชาที่วางกระถางธูปไว้เมื่อมีผู้มากราบไหว้จะต้องมีวิธีไหว้ คือ ต้องจุดธูป 3 ดอกและขอพรเทพเจ้าอู่ฟู่เซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) และยังมีของบูชาที่ถูกจัดวางไว้อีก 4 อย่างที่วางไว้บนโต๊ะ คือ ขิง เกลือ น้ำตาล และถั่วเขียว เพื่อสื่อให้เห็นว่าท่านจะช่วยขจัดสิ่งชั่วร้าย ดังภาพที่ 21 และโต๊ะตัวที่สองจะจัดวางสิ่งของที่บูชาเทพเจ้า เช่น ผลไม้หรือสิ่งของอื่น ๆ ซึ่งอาจจะเป็นผู้ศรัทธานำมาไว้บูชาเทพเจ้า โดยผลไม้ที่จะบูชาเทพเจ้าต้องมีสับปะรด เพราะสับปะรดเป็นผลไม้ที่เป็นเอกลักษณ์ของมณฑลไต้หวัน ชาวจีนไต้หวันเรียกว่า “ฟ่งหลี” (鳳梨) ดังภาพที่ 22 ด้านหลังของเทพเจ้าห้าพระองค์นี้เป็นรูปภาพของมังกรที่มีความสวยงาม ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามังกรเหล่านี้จะช่วยปกป้องคุ้มครองรูปเคารพของเทพเจ้าอู่ฟู่เซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) ด้วย

ภาพที่ 20 รูปเคารพของเทพเจ้าอู่เฟี๋เซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์)

ที่มา: WANG QINGHUA (ญาติ) ถ่ายเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2564 ที่ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง)

ภาพที่ 21 โต๊ะที่จัดบูชาเทพเจ้าอู่เฟี๋เซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์)

ที่มา: WANG QINGHUA (ญาติ) ถ่ายเมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2564 ที่ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง)

ภาพที่ 22 โต๊ะที่จัดบูชาเทพเจ้าอู่เฟี๋เซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์)

ที่มา: WANG QINGHUA (ญาติ) ถ่ายเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2564 ที่ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง)

ภายในศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) ได้มีการบูชาเทพเจ้าอื่น ๆ ด้วย ได้แก่ เทพเจ้าจางจินหู่ (中军府) เทพเจ้าเฉิงหวงเหย่ (城隍爷) เทพเจ้าไท่ส่วยเอี้ย เจ้าแม่กวนอิม เทพเจ้าแปะกง พระแม่บังเกิดเกล้า (注生娘娘) และเทพเจ้าว่านซ่านเหย่ (万善爷) มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2) รูปเคารพของเทพเจ้าจางจินหู่ (中军府)

เทพเจ้าจางจินหู่ (中军府) ภาษาไทยเรียกว่า “แม่ทัพ” เพราะศาลเจ้านี้เป็นศาลเจ้าที่บูชาเทพเจ้าอู่ฟู่เซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) เป็นหลัก เทพเจ้า 5 พระองค์นี้เป็นทหาร ตำแหน่งนายพลที่อยู่ในราชวงศ์ถัง ดังนั้นจึงต้องมี จางจินหู่ มาช่วยคุ้มครองเมือง ดังภาพที่ 23 จะเน้นได้ว่า เทพเจ้าองค์นี้จะมีลักษณะใช้สีทองเป็นหลัก ใบหน้าจะมีสีดำ และใส่หมวกสีทอง เสื้อคลุมยาว ส่วนภาพวาดที่ผนังด้านหลังจะเป็นรูปกิลเลนสีทอง ซึ่งเรามักจะเรียกกิลเลนตามลักษณะว่า “ม้ามังกร” แต่หากเรียกในสำเนียงจีนกลางคือ “ฉีหลิน” (麒麟) ตามความเชื่อในวัฒนธรรมจีน การเคารพกิลเลน เป็นความเคารพสัตว์วิเศษที่มีความศักดิ์สิทธิ์ และกิลเลนมาจากความเชื่อว่ามีลักษณะคล้ายกับหงส์ที่ว่า “เมื่อใดที่กิลเลนปรากฏกาย เมื่อนั้นจะมีจอมปราชญ์ผู้ทรงธรรมมาบังเกิด” ดังนั้น กิลเลนจึงเป็นสัญลักษณ์ของคุณธรรม ความสุภาพ ความดีงาม ความสมบูรณ์ของครอบครัวและชื่อเสียงลายนานัปการ

ภาพที่ 23 รูปเคารพของเทพเจ้าจางจินหู่ (中军府)

ที่มา: WANG QINGHUA (ญาติ) ถ่ายเมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2564 ที่ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง)

3) รูปเคารพของเทพเจ้าเฉิงหวงเหย่ (城隍爷)

ตั้งที่ ZHANG JINZHONG (คนใต้หวัน) ผู้ดูแลศาลเจ้า ได้กล่าวว่า

“เฉิงหวงเหย่ภาษาจีนเรียกว่า城主 (CHENG ZHU) หมายความว่า
ก็เป็นเจ้าเมือง แล้วเทพเจ้าเฉิงหวงเหย่ (城隍爷) เป็นเทพเจ้าสำคัญของ
หนึ่งที่ชาวจีนใต้หวันนิยมบูชาในสมัยโบราณ”

(ZHANG JINZHONG, สัมภาษณ์, 24 พฤษภาคม 2564)

จากการสัมภาษณ์ได้เห็นว่า เทพเจ้าเฉิงหวงเหย่ (城隍爷) โดยทั่วไป คือ เจ้าพ่อหลักเมือง เป็นเทพเจ้าสำคัญของหนึ่งที่นิยมบูชาในวัฒนธรรมทางศาสนาของจีนโบราณ ส่วนใหญ่จะรับใช้วีรบุรุษ ที่มีชื่อเสียง และยังมีส่วนช่วยเหลือผู้คนในท้องถิ่นถือเป็นเทพเจ้าของชาวจีนใต้หวันตามลัทธิเต๋าที่เชื่อว่า จะช่วยปกป้องเมือง รูปเคารพมีขนาดที่ไม่ใหญ่ ดังภาพที่ 24 จะเห็นได้ว่า เทพเจ้าเฉิงหวงเหย่ มีลักษณะ เป็นสีทอง มีใบหน้าสีดำและใส่หมวกสีทอง ด้านหลังเป็นรูปกิเลนสีทองด้วย

ภาพที่ 24 รูปเคารพของเทพเจ้าเฉิงหวงเหย่ (城隍爷)

ที่มา: WANG QINGHUA (ญาติ) ถ่ายเมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2564 ที่ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง)

4) รูปเคารพของเทพเจ้าไท่ส่วยเอี้ย (太岁爷)

“ไท่ส่วยเอี้ย” เป็นชื่อใช้เรียกเทพเจ้าและยังเป็นชื่อเรียกของดวงดาวด้วย เพราะ ไท่ส่วยจะมีการเดินทางโคจรมาใหม่ทุกปี ปีละ 1 องค์กร หรือ 1 ดวงดาว โดยจะสลับหมุนเปลี่ยนเวียนกันไป ซึ่งจะปรากฏทั้งหมด 60 องค์กรต่อ 5 รอบปีนักษัตรด้วย

ดังนั้น เทพเจ้าไท่ส่วยเอี้ยจึงเป็นเทพเจ้าที่มีความใกล้ชิดกับการกระทำทั้งดีชั่ว ของมนุษย์มากที่สุด ท่านจึงสามารถช่วยบรรเทาโทษภัยให้น้อยลงได้ หรือท่านยังจะช่วยขจัดเภทภัย ได้อีกด้วย ดังภาพที่ 25 จะเห็นได้ว่า ในปัจจุบันเทพเจ้าไท่ส่วยเอี้ยที่ประดิษฐานภายในศาลเจ้าแห่งนี้

จะมีสามหน้า ใบหน้าของเทพเจ้าไท่ส่วยเอี้ยเป็นสีเหลือง และมีแปดแขน โดยจะถือดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ กระจก ตรีประทับสีทอง ธนูโค้ง หอก ง้าวในแต่ละมือ องค์ไท่ส่วยเอี้ยประจำปีจะเป็นชีวิตของทุกสิ่งทั้งบนสวรรค์และโลกของมนุษย์ ด้านสองข้างของเทพเจ้าไท่ส่วยเอี้ยจะล้อมรอบไปด้วยเทพเจ้านักซัตร 60 องค์

ภาพที่ 25 รูปเคารพของเทพเจ้าไท่ส่วยเอี้ย (太岁爷)

ที่มา: WANG QINGHUA (ญาติ) ถ่ายเมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2564 ที่ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง)

5) รูปเคารพของเจ้าแม่กวนอิม (观音)

ปิยะแสง จันทรวงศ์ไพศาล (2552, น. 23) ได้กล่าวว่า “เจ้าแม่กวนอิม” (观世音, 观音) เป็นพระโพธิสัตว์ของพุทธศาสนาฝ่ายมหายานที่มีผู้รู้จักและศรัทธามากที่สุด เป็นพระโพธิสัตว์ที่ได้รับความนิยมจากชาวจีนทั่วทุกมุมโลก และแพร่หลายไปอย่างกว้างขวางในทุก ๆ พื้นที่ที่มีชาวจีนอาศัยอยู่ด้วย ตามคตินิยมทางสัญลักษณ์วัฒนธรรมมงคลของชาวจีน องค์ เจ้าแม่กวนอิม คือพระผู้ทรงเปี่ยมด้วยความรักความเมตตาต่อสรรพสัตว์ เป็นพระผู้เปี่ยมด้วย ความกตัญญู และเป็นสัญลักษณ์แห่งเมตตาตามหakarุณย์เพื่อโปรดสัตว์ให้หลุดพ้นจากห้วงทุกข์ ดังคำปณิธานของพระองค์ที่ว่า “หากยังมีสัตว์ตกทุกข์ได้ยากอยู่ก็จะไม่ขอบรรลุปุทธภูมิ” ดังภาพที่ 26 ได้เห็นว่า เจ้าแม่กวนอิมจะมีการตกแต่งด้วยสีทองเป็นหลัก ส่วนใบหน้าเป็นสีเหลือง สวมเสื้อคลุมสีส้ม บนเสื้อคลุมมี ดอกบัว ซึ่งดอกบัวในวัฒนธรรมจีนถือเป็นสัญลักษณ์แห่งความบริสุทธิ์

ภาพที่ 26 รูปเคารพของเจ้าแม่กวนอิม(观音)

ที่มา: WANG QINGHUA (ญาติ) ถ่ายเมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2564 ที่ศาลเจ้ามูลินีธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง)

6) รูปเคารพของเทพเจ้าแป๊ะกง (福德正神)

ตั้งที่ นายสมศักดิ์ (คนไทย) ผู้ดูแลศาลเจ้า ได้กล่าวว่า

“แป๊ะกงภาษาจีนมีอีกหนึ่งเรียกว่าเป็น 地主爷 (DI ZHU YE)

แปลว่า ตู๋จูเอี้ย เป็นเทพเจ้าที่ดูแลพื้นดิน แต่ในจีนใต้หวันก็เรียกว่าเป็นแป๊ะกง”

(นายสมศักดิ์, สัมภาษณ์, 24 พฤษภาคม 2564)

ดังภาพที่ 27 จะเห็นได้ว่า รูปเคารพเทพเจ้าแป๊ะกงมีการใช้สีทองเป็นหลัก เทพเจ้าองค์นี้จะมีหนวดเคราเหลือง มีใบหน้าผ่องใส สวมเสื้อคลุมสีน้ำเงิน ในมือซ้ายของเทพเจ้าแป๊ะกงถือเงินหยวนเป่า (元宝) มีลักษณะเป็นแท่งเงินปลายโค้งสูงทั้งสองข้าง ในด้านวัฒนธรรมจีนเงินหยวนเป่าคือเป็นสัญลักษณ์ของความมั่งคั่งร่ำรวย เทพเจ้าแป๊ะกง เป็นเทพเจ้าองค์ที่มีอยู่ทุกหนทุกแห่ง เพราะท่านจะช่วยคุ้มครองและดูแลผืนแผ่นดิน ดังนั้นจึงต้องมีการเซ่นไหว้เทพเจ้าผู้ดูแลสถานที่แห่งนั้น เพื่อจะได้มีความอยู่เย็นเป็นสุข ซึ่งเป็นแนวคิดและความเชื่อของคนจีนในสมัยโบราณ

ภาพที่ 27 รูปเคารพของเทพเจ้าแป๊ะกง (福德正神)

ที่มา: WANG QINGHUA (ญาติ) ถ่ายเมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2564 ที่ศาลเจ้ามุณีธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง)

7) รูปเคารพของพระแม่บังเกิดเกล้า (注生娘娘)

“พระแม่บังเกิดเกล้า” ในภาษาจีนเรียกว่า 注生娘娘 (ZHU SHEG NIANG NIANG) ถือเป็นเทพเจ้าที่ดูแลเรื่องการให้พรการกำเนิดบุตรของชาวจีนฮกเกี้ยน ชาวจีนไต้หวัน และชาวจีนแต้จิ๋ว เป็นเทพเจ้าดูแลการตั้งครรภ์และการคลอดบุตรของสตรี ท่านจะดลบันดาลให้สตรีที่มีบุตรยากให้มีบุตรง่าย ดังภาพที่ 28 จะเห็นได้ว่า พระแม่บังเกิดเกล้ามีลักษณะที่เป็นสีทองเป็นหลัก ใบหน้าจะมีสีเหลือง สวมเสื้อคลุมสีเหลือง และไม่ได้ใส่หมวกสีทอง

ภาพที่ 28 รูปเคารพของพระแม่บังเกิดเกล้า (注生娘娘)

ที่มา: WANG QINGHUA (ญาติ) ถ่ายเมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2564 ที่ศาลเจ้ามุณีธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง)

8) รูปเคารพของเทพเจ้าว่านชานเหย่ (万善爷)

เทพเจ้าว่านชานเหย่ เป็นเทพเจ้าแห่งคุณงามความดี เป็นผู้ประทานพรด้านการเรียน การค้าขาย ดังภาพที่ 29 จะเห็นได้ว่า เทพเจ้าว่านชานเหย่จะมีลักษณะเป็นสีทอง ใบหน้าของท่าน เป็นสีเหลือง สวมเสื้อคลุมที่มีสีส้ม ส่วนภาพที่ผนังด้านหลังจะเป็นรูปกวาง ดังที่ ปิยะแสง จันทรวงศ์ไพศาล (2552, น. 208) กล่าวว่า คติความเชื่อเรื่องกวางของชาวจีนมองว่า กวางเป็นสัตว์สัญลักษณ์มงคลที่มีอายุยืนยาว เป็นสัตว์มีลักษณะพิเศษ คือมีเขาที่ยาวสวยงาม ซึ่งถือเป็นของมีค่ามีราคา เนื่องจากนิสัยของกวางมักจะชอบขุดรากโสมมากิน ทำให้ชาวจีนโบราณเห็นว่า เขากวางสะสมโสมเอาไว้มากมาย จึงอุดมไปด้วยสรรพคุณที่บำรุงร่างกาย และจะทำให้มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ดังนั้นเขากวางจึงกลายมาเป็นสมุนไพรและเป็นตัวยาอีกแขนงหนึ่งตามหลักการแพทย์จีนแผนโบราณด้วย

ภาพที่ 29 รูปเคารพของเทพเจ้าว่านชานเหย่ (万善爷)

ที่มา: WANG QINGHUA (ฉวนฉี) ถ่ายเมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2564 ที่ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง)

จึงสรุปได้ว่า รูปเคารพของเทพเจ้าองค์ต่าง ๆ ที่ได้ประดิษฐานอยู่ที่ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) จะตั้งตามวัตถุประสงค์จากความเชื่อดั้งเดิมของกลุ่มชาวจีนไต้หวัน โดย รูปเคารพของศาลเจ้าแห่งนี้ ได้มีการผสมผสานกับความเชื่อพื้นบ้าน ความเชื่อศาสนาพุทธ (เต๋า 道教) และความเชื่อศาสนาพุทธ (佛教) ดังนั้นรูปเคารพองค์เทพเจ้าต่าง ๆ ที่มีความเชื่อที่แตกต่างกัน ความเชื่อดังกล่าวได้มีการถ่ายทอดผ่านประเพณีการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มชาวจีนไต้หวันที่ปรากฏให้เห็นสืบทอดจากอดีตมาจนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะกลุ่มชาวจีนไต้หวันที่อยู่อาศัยเข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทยก็ยังคงได้สืบทอดคติความเชื่อต่าง ๆ มาด้วย

3.3 ความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับเทพเจ้าภายในศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง)

ความเชื่อถือเป็นสิ่งที่อยู่ในชีวิตของมนุษย์ทุกคน คนไทยเชื้อสายจีนได้หันก็เช่นเดียวกัน ดังกลุ่มชาวจีนได้หันที่ผู้วิจัยได้ศึกษากลุ่มนี้เมื่อได้อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยต่างก็จะได้นำคติความเชื่อของตนเองเข้ามาด้วย อีกทั้งพวกเขายังได้ร่วมกันการสร้างศาลเจ้ามีการอัญเชิญเทพเจ้าต่าง ๆ ที่ตนเองเคารพนับถือมาประดิษฐานภายในศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) จึงทำให้เห็นความเชื่อต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในศาลเจ้า ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.3.1 ความเชื่อเรื่องสุขภาพ

สุขภาพเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับชีวิตของมนุษย์เมื่อมนุษย์มีสุขภาพแข็งแรงจึงได้ดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุขและทำงานต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งชาวบ้านที่อาศัยอยู่บริเวณของศาลเจ้า รวมทั้งลูกหลานของคนไทยเชื้อสายจีนได้หัน ยังคงมีความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับเทพเจ้าห้าพระองค์ ซึ่งพวกเขาได้เชื่อว่าเทพเจ้าห้าพระองค์จะช่วยประทานพรให้ผู้ศรัทธาได้มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง โดยเฉพาะเทพเจ้าห้าพระองค์นี้ ในสมัยโบราณเป็นเทพเจ้าที่ช่วยรักษาโรคต่าง ๆ ที่แพร่เชื้ออย่างร้ายแรง เนื่องจากผู้ที่ได้นับถือเทพเจ้าห้าพระองค์นี้ จึงเมื่อได้พบเจอกับปัญหาเรื่องสุขภาพโรคร้ายต่าง ๆ ก็จะมาสักการะและขอพรจากองค์เทพเจ้าห้าพระองค์ เพื่อขอพรจากเทพเจ้าก็จะทำให้มีจิตใจที่สงบ และมีกำลังใจในการใช้ชีวิต และยังเผชิญกับโรคร้ายไข้เจ็บที่เกิดขึ้นได้ ดังที่ คุณน้ำ (คนไทยเชื้อสายจีนได้หัน) ผู้ที่มาสักการะบูชาเทพเจ้าอุปัชฌาย์เซียนส่วย ได้กล่าวว่า

“แต่ก่อนฉันมาที่ศาลเจ้าแห่งนี้กราบไหว้องค์เทพเจ้ากับครอบครัวค่ะ แต่วันนี้ฉันมาไหว้คนเดียว เพราะในช่วงนี้สุขภาพของพ่อไม่ค่อยดี และไปหาหมอก็ยังไม่หายเลย ดังนั้นฉันจึงได้มาไหว้เทพเจ้าห้าพระองค์นี้ เพื่อขอให้ท่านช่วยรักษาโรคของพ่อ และช่วยประทานพรให้พ่อหายป่วยเร็วขึ้นค่ะ เนื่องจากเมื่อฉันไม่ค่อยสบายใจ พ่อได้พาฉันมาไหว้และขอพรจากเทพเจ้าห้าพระองค์นี้ แล้วจะสามารถทำให้ฉันรู้สึกสบายใจมากขึ้น”

(คุณน้ำ, สัมภาษณ์, 29 มิถุนายน 2564)

ซึ่งได้สัมพันธ์กับคำให้สัมภาษณ์ของผู้มากราบไหว้องค์เทพเจ้าห้าพระองค์นี้อีกคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า

“ฉันพักอยู่ที่บริเวณของศาลเจ้าแห่งนี้ แต่ก่อนไม่เคยมากราบไหว้เทพเจ้าอุปัชฌาย์เซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) เคยมีช่วงเวลาที่พ่อไม่ค่อยสบายใจ แล้วมีเพื่อนแนะนำมาไหว้เทพเจ้าอุปัชฌาย์เซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) ที่นี่ ฉันมาไหว้แล้วรู้สึกสบายใจมากขึ้น รู้สึกศาลเจ้า

แห่งนี้ศักดิ์สิทธิ์ ไหว้แล้วได้ผล ตั้งแต่นั้นจึงมาสักการะบูชาเทพเจ้า
ห้าพระองค์นี้บ่อย ๆ”

(คุณอ้อย, สัมภาษณ์, 23 มิถุนายน 2564)

จากตัวอย่างการสัมภาษณ์ได้พบว่า ผู้มากราบไหว้องค์เทพเจ้าห้าพระองค์นี้ที่ศาลเจ้า
แห่งนี้ส่วนใหญ่จะเป็นผู้คนที่ได้มีความเชื่อต่อเทพเจ้าห้าพระองค์นี้ และเป็นชาวบ้านที่พักอยู่บริเวณ
ใกล้ศาลเจ้า ซึ่งจะมากกราบไหว้และขอพรตามความเชื่อทั่วไป โดยจะขอเรื่องสุขภาพ ทำให้มีผลด้านจิตใจ
เกิดความสบายใจขึ้น ผู้ศรัทธาและชาวบ้านจึงมาไหว้เป็นบ่อย ๆ

ตั้งที่ ศิริพรรษา ซาดิดา (คนไทย) ผู้มากราบไหว้เทพเจ้าอุปัชฌาย์เซียนส่วย ได้กล่าวว่า

“เรามากัน 3 คน ส่วนมากทำธุรกิจค้าขายอยู่บริเวณใกล้
ศาลเจ้า ฉันทเคยมาศาลเจ้านี้หลายครั้งแล้ว ศาลเจ้าแห่งนี้เป็นศาลเจ้า
ศักดิ์สิทธิ์ เรามาไหว้ที่นี่เพราะรู้สึกไหว้แล้วได้ผลจริง ๆ มาไหว้เทพเจ้า
อุปัชฌาย์เซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) ที่นี่คือมาขอสุขภาพแข็งแรงกับการเดินทาง
ปลอดภัย เพราะคนที่ทำธุรกิจค้าขายไปสถานที่อื่นๆ เชื่อว่าไหว้ เทพเจ้า
อุปัชฌาย์เซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) แล้วจะมีสุขภาพแข็งแรงกับการเดินทาง
ปลอดภัย แล้วค้าขายดีค่ะ และเราไหว้แล้วก็รู้สึกราบรื่น เหมือนทุกอย่าง
ดีขึ้นค่ะ”

(ศิริพรรษา ซาดิดา, สัมภาษณ์, 26 กันยายน 2564)

จากตัวอย่างการสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่า ผู้ที่มาสักการะเทพเจ้าอุปัชฌาย์เซียนส่วย
(เทพเจ้า 5 พระองค์) ที่ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียเงินหลักร้อยบาท) ได้ทราบมาว่าศาลเจ้าแห่งนี้
เป็นศาลที่มีความศักดิ์สิทธิ์ ท่านจะสามารถคุ้มครองประทานพรให้จริง ๆ จึงได้มาไหว้บ่อยครั้ง และ
เมื่อมีปัญหาในเรื่องสุขภาพก็จะมาขอพรให้หายจากโรคร้ายต่าง ๆ

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า เทพเจ้าอุปัชฌาย์เซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) เป็นเทพเจ้าองค์หลักของศาลเจ้า
แห่งนี้ และท่านก็มีความศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งผู้มากราบไหว้จะมีความนับถือเทพเจ้าอุปัชฌาย์เซียนส่วย (เทพเจ้า
5 พระองค์) และมีความเชื่อว่าหากเกิดเจ็บป่วยมีปัญหาด้านสุขภาพร่างกาย หรือสุขภาพไม่ค่อยแข็งแรง
เมื่อได้มากกราบไหว้เทพเจ้าอุปัชฌาย์เซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) นี้ท่านก็จะช่วยคุ้มครองขจัดโรคร้ายต่าง ๆ
ให้มีสุขภาพแข็งแรง ไม่เจ็บป่วย เป็นต้น จากการลงภาคสนามยังพบว่า คนที่มาสักการะเทพเจ้า
อุปัชฌาย์เซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) ยังมีบางคนที่มาขอพรด้านอื่นด้วย เช่น ขอให้การเดินทางปลอดภัย
ขอให้ค้าขายดี ซึ่งจากการสักการะขอพรกับเทพเจ้าอุปัชฌาย์เซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) จึงทำให้ผู้ศรัทธา
เกิดความสบายใจ มั่นใจ และมีความสงบสุขในการดำเนินชีวิต

3.3.2 ความเชื่อเรื่องความมั่นคงของชีวิต

ภายในศาลเจ้าแห่งนี้จะมีองค์เทพเจ้ามีนามว่า “เฉิงหวงเหย่” ถือเป็นองค์เทพเจ้าที่ชาวบ้านได้มีเชื่อกันว่า ท่านจะช่วยดูแลความมั่นคงของชีวิตมนุษย์ และท่านยังสามารถทำให้ชีวิตของผู้ศรัทธาได้มีการพัฒนาดีด้วย ดังที่ คุณดาริน (คนไทย) ผู้ทำงานที่สมาคมไต้หวัน ได้กล่าวว่า

“พี่ฟังคนแก่พูดว่า ในอดีตพวกเขาทุกคนก็นิยมเดินทางมาสักการบูชาและขอพรจากองค์เทพเจ้าเฉิงหวงเหย่ เพื่อขอท่านช่วยปกป้องรักษาความมั่นคงของเกาะจีนไต้หวันค่ะ เนื่องจากนี่จึงทำให้ทหารฝรั่งเศสสามารถมียันต้องพ่ายแพ้กลับไปด้วย จากนั้นจึงมีผู้ที่มีความเชื่อความศรัทธาได้เดินทางมาสักการบูชาท่าน เพื่อขอท่านประทานพรดูแลความมั่นคงของครอบครัวด้วย”

(คุณดาริน, สัมภาษณ์, 24 มิถุนายน 2564)

จากการสัมภาษณ์พบว่า เนื่องจากกลุ่มชาวจีนไต้หวันมีความเชื่อกันว่าองค์เทพเจ้าเฉิงหวงเหย่ จะสามารถคอยช่วยปกป้องชีวิตจากเหตุชั่วร้ายต่าง ๆ ได้ ดังนั้นผู้ที่มาสักการบูชา และขอพรจากองค์เทพเจ้า เพื่อขอให้ท่านช่วยปกป้องรักษาทำให้ได้พบเจอแต่สิ่งดี ๆ ในชีวิต

ดังที่ นายหลุย (คนไต้หวัน) ผู้มาสักการะที่ศาลเจ้า ได้กล่าวว่า

“ผมมาที่นี่ไม่กี่ครั้งเอง ส่วนใหญ่มากับครอบครัวครับ ที่นี้สงบสวยงาม รู้สึกเฉิงหวงเหย่ที่นี่ศักดิ์สิทธิ์กว่า พ่อแม่บอกว่าไหว้แล้วสามารถได้ผลจริง ๆ ผมเคยมาขอเรื่องการทำงาน รู้สึกมาไหว้แล้วการทำงานดีขึ้น และสบายใจขึ้น เดือนหน้าจะเดินทางไปต่างประเทศ แต่พ่อแม่ไม่อยากให้ไป ก็มาไหว้และอยากถามเทพเจ้าเฉิงหวงเหย่ว่า ผมไปและไม่ไปถ้าให้ไปพ่อแม่จะยอมรับครับ ครั้งนี้จึงมาขอเดินทางปลอดภัยและขอให้ครอบครัวสุขภาพดีครับ”

(นายหลุย, สัมภาษณ์, 30 กันยายน 2564)

ซึ่งได้สัมพันธ์กับคำให้สัมภาษณ์ของผู้มาสักการะที่ศาลเจ้าอีกคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า

“ป้าคุณได้รู้ว่าที่นี่มีศาลเจ้าของชาวจีนไต้หวันที่สร้างขึ้นก็เข้ามาไหว้และมาเที่ยวด้วย ชาวจีนไต้หวันนับถือเทพเจ้าอู๋ฟูเซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) อย่างมาก และเทพเจ้าเฉิงหวงเหย่เป็นองค์เทพเชื้อสายและชื่อตรง ผู้คนจึงนับถือ ครั้งนี้ป้ามาร่วมพิธีกรรมของศาลเจ้าแห่งนี้ก็มาไหว้เทพเจ้าเฉิงหวงเหย่ ขอเรื่องความมั่นคงของชีวิต ขอให้ครอบครัวปลอดภัยและขอให้ปลอดภัยในเวลาเดินทางไปไหน แล้วช่วยให้ชีวิตของครอบครัวได้ดีขึ้น”

(คุณป้าหลิน, สัมภาษณ์, 30 กันยายน 2564)

จากการสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่า ผู้ศรัทธาเคารพนับถือเทพเจ้าเฉิงหวงเหย่ ก็เชื่อว่า เทพเจ้าเฉิงหวงเหย่ที่นี้จะมีศักดิ์สิทธิ์อย่างมาก ดังนั้นผู้ศรัทธาจะต้องเดินทางไปยังต่างประเทศ ก็จะนิยมาขอพรจากท่านเพื่อให้ประทานพรเดินทางปลอดภัย รวมถึงขอพรให้ครอบครัวเกิดความรัก ความปรองดองกัน และท่านจะประทานพรป้องกันรักษาความมั่นคงชีวิตมนุษย์ และช่วยให้ชีวิตของผู้ศรัทธามีความเจริญก้าวหน้าด้วย

3.3.3 ความเชื่อเรื่องดวงชะตา

ดวงชะตา ถือเป็นตำแหน่งของดาวพระเคราะห์ที่อยู่ในบนสวรรค์ ในขณะที่ได้เกิด อุปสรรคต่าง ๆ ซึ่งจึงตามคติความเชื่อทางโหราศาสตร์จีนด้วย จึงสามารถแสดงให้เห็นว่า บางผู้ศรัทธา จะมีความเชื่อ ความศรัทธาต่อองค์เทพเจ้าไท้ส่วยเอี้ยจะสามารถช่วยดูแลดวงชะตาของมนุษย์ เพราะ ท่านได้ช่วยควบคุมปกป้องความดีความชั่วของมนุษย์ด้วย ดังที่ คุณหวัง (คนใต้หวัน) คนมาสักการะ ที่ศาลเจ้า ไต้กล่าวว่

“บางคนส่วนใหญ่ได้มากกราบไหว้บูชาและขอพรจากองค์ เทพเจ้าไท้ส่วยเอี้ย เพื่อให้ท่านช่วยดูแลดวงชะตาของตนเอง เพราะ ผู้ที่มากกราบไหว้ท่านมีความเชื่อว่า เมื่อได้พบเจอปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับปีชง จะต้องการมาสักการะเทพเจ้าองค์นี้ได้ตามวันที่ เดือนและปีของตนเองมาไหว้ จึงจะสามารถทำให้ท่านประทานพรช่วยผ่านปัญหาไปอย่างรวดเร็ว”

(คุณหวัง, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2564)

จากการสัมภาษณ์พบว่า คนที่มากกราบไหว้เทพเจ้าไท้ส่วยเอี้ยจะมีความเชื่อว่าเทพเจ้า ไต้ส่วยเอี้ยคอยช่วยดูแลความดีและความชั่วของมนุษย์ในแต่ละรอบปี ดวงชะตาชีวิตของมนุษย์จะมี ปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในชีวิตทุกปี ซึ่งจึงทำให้ผู้ศรัทธาได้มาสักการะบูชาและขอพรจากท่าน เพื่อขอท่านช่วยป้องกันรักษาจากอุปสรรคให้ผ่านพ้นไปได้ อีกทั้งยังทำให้ผู้ศรัทธาสามารถผ่าน ปีชง ไปได้ด้วยความราบรื่น

ดังที่ นายนิ (คนใต้หวัน) คนมาสักการะที่ศาลเจ้า ไต้กล่าวว่

“ในปัจจุบันผมก็เชื่อเรื่องปีชงจะขอจากเทพเจ้าที่ตนเองนับถือ รักษาตนเองระหว่างช่วงปีชงและแนะนำวิธีแก้ปัญหาดัง ๆ มีการแก้ปีชงกัน ตามศาลเจ้าด้วยหลายวิธี เช่น ทำบุญ เข้มขีเพื่อความสบายใจและสามารถใช้ชีวิตได้อย่างไม่ประมาท ดังนั้นผมก็มาไหว้ขอพรดวงชะตาก็มาไหว้เทพเจ้า ไต้ส่วยเอี้ย เพื่อการแก้ปีชง ทุกครั้งผมมาไหว้และขอพรดวงชะตาแล้ว ก็รู้สึก สบายใจมาก และจะทำให้ชีวิตของตัวเองไม่ได้เกิดปัญหาอะไรเลย”

(นายนิ, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2564)

จากการสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่า การขอพรเรื่องดวงชะตาจะเรียกอีกอย่างว่า “การแก้ปีชง” ซึ่งการแก้ปีชงถือเป็นความเชื่อทางโหราศาสตร์จีนซึ่งเป็นประเพณีที่ได้สืบทอดกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) ยังถือเป็นอีกสถานที่หนึ่งที่สามารถช่วยผู้ต้องการแก้ปีชงได้ โดยการมาไหว้ขอพรดวงชะตาจากเทพเจ้าไท่ส่วยเอี้ย จะทำให้ผู้นั้นเกิดความสุขสบาย ลดความกังวลด้านจิตใจลงไปด้วย

จึงสรุปได้ว่า ความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดวงชะตาที่มีการสืบทอดกันมาตั้งแต่สมัยโบราณของกลุ่มชาวจีนไต้หวัน มีความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับเทพเจ้าไท่ส่วยเอี้ย เนื่องจากท่านเป็นองค์เทพเจ้าที่จะช่วยคุ้มครองดวงชะตาชีวิตมนุษย์ และท่านยังทำหน้าที่คอยควบคุมดูแลความดีความชั่วประจำปีของมนุษย์ด้วย เนื่องจากดวงชะตาชีวิตของเราจะมีการเปลี่ยนแปลงไปทุกปี รวมถึงแก้ปีชงก็ถือเป็นปัญหาที่อยู่ในจิตใจมนุษย์ ดังนั้นผู้ศรัทธาที่มาราบไหว้และขอพรจากเทพเจ้าไท่ส่วยเอี้ย ส่วนใหญ่ก็เพื่อขอเทพเจ้าองค์นี้ให้ช่วยคุ้มครองป้องกันให้ผ่านจากอุปสรรคทั้งปวงให้ผ่านพ้นไปได้ ทำให้มีความสุขสบายในดำเนินชีวิต

3.3.4 ความเชื่อเรื่องความเมตตา

ความเมตตา หมายถึง ความรักใคร่ปรารถนาดีอยากให้คนมีความสุข เทพเจ้าที่มีนามว่า เจ้าแม่กวนอิม ท่านเป็นเทพเจ้าที่คอยช่วยเหลือคนที่ยากลำบาก เจ้าแม่กวนอิมจะคอยช่วย ปกป้องรักษา และบรรเทาภัยพิบัติต่าง ๆ เนื่องจากในสังคมไทยมีความเชื่อว่าท่านถือเป็นองค์เทพเจ้าที่มีความอ่อนโยน ซึ่งผู้ที่กำลังพบเจอปัญหาต่าง ๆ อยู่ในจิตใจและอยู่ในชีวิต จะสามารถได้เดินทางมาราบไหว้บูชาเทพเจ้าองค์นี้ เพราะท่านก็ช่วยประทานพรทำให้ผู้ศรัทธาได้ผ่านพ้นไปได้อย่างดี ดังที่ คุณชู (คนไทยเชื้อสายจีนไต้หวัน) ผู้มาสักการะที่ศาลเจ้า ได้กล่าวว่า

“วันนี้ที่ได้เดินทางมาสักการะบูชาและขอพรจากเทพเจ้าองค์นี้ เพราะที่เชื่อว่าท่านเป็นเทพเจ้าที่มีใจที่ดีที่สุด และได้ช่วยเหลือมนุษย์ อยู่เสมอด้วย ดังนั้นเมื่อที่กำลังพบเจอกับปัญหาติดขัด ทุกข์กาย ทุกข์ใจ มาไหว้เจ้าแม่กวนอิมแล้วก็ทำให้จิตใจสงบและสามารถหาทางได้แล้ว”

(คุณชู, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2564)

ซึ่งได้สัมพันธ์กับคำให้สัมภาษณ์จากคนมาสักการะที่ศาลเจ้าอีกคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า

“ป้ามาที่นี่เพื่อขอความช่วยเหลือในทุกด้าน ขอให้มีความปลอดภัย ขอให้ค้าขายดี ขอให้มั่งคั่งร่ำรวย ขอให้มีความสุขสำเร็จ ฯลฯ เจ้าแม่กวนอิมมีจิตใจเมตตา ถ้ามีปัญหาที่มานี้ เทพเจ้าองค์นี้จะช่วยแก้ปัญหาได้ มาที่นี่ทำการบูชาและทำบุญแล้ว ป้ารู้สึกมีความสุข สบายใจมาก”

(ณัฐวรา กลัดบุบผา, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2564)

จากการสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่า องค์เจ้าแม่กวนอิมซึ่งท่านเป็นเทพเจ้าที่เป็นสัญลักษณ์แห่งความเมตตาและความดี จึงทำให้มีผู้มากราบสักการบูชา เพื่อขอพรจากท่าน ซึ่งท่านจะทำให้ผู้ที่มากราบไหว้บูชา และขอพรได้เกิดความสุขใจ ได้ประสบความสำเร็จ และยังช่วยให้ได้หาทางแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตของตนเองได้ ยังช่วยให้ค้าขายดี และช่วยให้หายเจ็บป่วย และประสบความสำเร็จ

ดั่งที่ คุณหลิน (คนใต้หวัน) ผู้ที่ดูแลศาลเจ้า ได้กล่าวว่า

“วิหารที่บูชาเจ้าแม่กวนอิมอยู่ข้างหลังของวิหารที่บูชาเทพเจ้าอุฟูเซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) ก็เพราะตามตำนานเล่าว่าเจ้าแม่กวนอิมเป็นผู้ไกลเกลี่ยให้อูฟูเซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) กับเทพเจ้าवानชานเหย่เล็กวิวาทแย่งชิงกัน จึงทำให้ชีวิตของผู้คนที่อยู่ใกล้กับศาลเจ้าได้มีความสุขและความสงบ”

(คุณหลิน, สัมภาษณ์, 30 กันยายน 2564)

จากการสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่า ความเชื่อว่าเจ้าแม่กวนอิมจะมีความเมตตาเป็นอย่างมาก ท่านจะคอยช่วยปกป้องเทพเจ้าแต่ละองค์ภายในศาลเจ้าด้วย และเจ้าแม่กวนอิมยังประทานพรเพื่อให้ศาลเจ้าแห่งนี้ได้มีความเจริญรุ่งเรือง ช่วยปกป้องชีวิตมนุษย์ ให้ผู้ศรัทธาได้มีชีวิตที่ดี จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งก็ราบรื่นอีกด้วย

จึงสรุปได้ว่า ชาวจีนใต้หวัน ชาวไทยเชื้อสายจีนใต้หวัน และรวมถึงคนไทย ก็ยังคงมีความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับเจ้าแม่กวนอิมในหลายด้าน เนื่องจากเจ้าแม่กวนอิมเป็นเทพเจ้าที่มีความเมตตา ท่านจะคอยช่วยเหลือคนที่ยากลำบาก เมื่อได้พบเจอปัญหาต่าง ๆ ผู้คนก็จะไปกราบไหว้เจ้าแม่กวนอิม ซึ่งเชื่อกันว่าเจ้าแม่กวนอิมจะประทานพรช่วยในการแก้ปัญหา และเจ้าแม่กวนอิมยังประทานพรให้ผู้ศรัทธามีการดำรงชีวิตต่อไปได้ และให้ชีวิตได้เจริญรุ่งเรืองด้วย

3.3.5 ความเชื่อด้านการค้าขาย

ผู้ที่ประกอบธุรกิจหรืออาชีพค้าขายโดยส่วนใหญ่คนกลุ่มนี้จะมีความเชื่อเรื่องเทพเจ้าองค์นี้เพื่อให้การค้าขายดี ซึ่งภายในศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) ได้มีเทพเจ้าองค์หนึ่ง คือเทพเจ้า“แป๊ะกง” ซึ่งเป็นองค์เทพเจ้าที่จะอวยพรให้ผู้ศรัทธาขอพรให้การค้าขายดีขึ้น ดั่งที่ นายเฉิน (คนใต้หวัน) คนมาสักการะที่ศาลเจ้า ได้กล่าวว่า

“ในแถวนี้ที่มีชาวจีนใต้หวันหลายคนมาเปิดร้านสินค้า เพราะอยู่ใกล้กับศาลเจ้า ซึ่งพวกเขาได้เจอปัญหาอะไร ก็มากราบไหว้และขอพรจากองค์เทพเจ้าแป๊ะกง ทุกคนก็อยากมีความสำเร็จและเงินทองไหลมาเทมาก็นับถือเทพเจ้าแป๊ะกงด้วยพยายามทำอาชีพการค้าขาย ผมก็เหมือนกัน”

(นายเฉิน, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2564)

ซึ่งได้สัมพันธ์กับคำให้สัมภาษณ์ของคนมาส์การะที่ศาลเจ้าอีกคนหนึ่ง ได้กล่าวว่า

“พี่ปกติมาตอนเช้ากับเพื่อน มาขอให้การทำธุรกิจสำเร็จ
ครอบครัวของพี่ได้เปิดบริษัทในแถวนี้ ไม่ไกลกับศาลเจ้าแห่งนี้ ทุกสัปดาห์
ก็มา แต่ไม่แน่นว่ามากี่ครั้ง ในวันเทศกาลก็ต้องจุกธูปเทพเจ้าแป๊ะกงจะสามารถ
ช่วยการค้าขาย ถ้าเราทำการค้าขาย และการทำธุรกิจได้มีความสำเร็จ เราก็มา
กราบไหว้อีก”

(นายหวาง, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2564)

ซึ่งยังได้สัมพันธ์กับคำให้สัมภาษณ์ของคนมาส์การะที่ศาลเจ้า ได้กล่าวว่า

“พี่มากราบไหว้ปกติเดือนละ 2 ครั้งกับพ่อแม่ คือวันที่ 1
และวันที่ 15 ตามปฏิทินจีน เพราะว่าสองวันนี้ เป็นวันพระจีน ต้องเข้ามา
ศาลเจ้าไหว้เทพเจ้าแป๊ะกง ร้านของพี่ไม่อยู่แถวนี้ และไกลกับศาลเจ้าแห่งนี้
ดังนั้นมาบ่อย ๆ ไม่ค่อยได้ มาที่นี้ก็ขอให้ค้าขายดี ไม่มีเจ็บป่วย เงินทองไหล
มาเทมาอย่างนี้”

(คุณหมี, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2564)

จากการสัมภาษณ์แสดงพบว่า ผู้ประกอบธุรกิจค้าขายต่าง ๆ หรือผู้ที่ได้ใช้ชีวิตอยู่บริเวณ
ใกล้กับศาลเจ้า จึงจะสามารถเดินทางมาสักการะองค์เทพเจ้าแป๊ะกง โดยมีความเชื่อว่า ท่านจะประทานพร
ช่วยให้พ่อค้าแม่ค้าขาย อีกทั้งยังมีนักธุรกิจทำกิจการรุ่งเรือง ค้าขายร่ำรวย โดยเทพเจ้าแป๊ะกงมีหน้าที่ดูแล
การค้าขาย ทำให้พ่อค้าแม่ค้ามีโชคลาภ ซึ่งสามารถทำให้ชีวิตของตนเองได้ดีขึ้นด้วย

จึงสรุปได้ว่า เทพเจ้าแป๊ะกงซึ่งเป็นเทพเจ้าที่อวยพรให้ผู้ศรัทธามาขอพรให้การค้าขายดี
ซึ่งผู้ศรัทธานับถือเทพเจ้าแป๊ะกงเป็นเทพเจ้าที่คุ้มครองการค้าขาย จึงจะมีการขอพรด้านการค้าขาย
โดยเฉพาะคนที่ทำค้าขายนิยมมากราบไหว้เทพเจ้าแป๊ะกง เชื่อว่าเทพเจ้าแป๊ะกงมีความศักดิ์สิทธิ์
อธิษฐานขอให้ค้าขายดี มีเงินเข้า และได้กำไรดี ไม่ว่าจะเป็นการค้าขายใหญ่หรือการค้าขายเล็ก ท่าน
จะประทานพรได้หมด

3.3.6 ความเชื่อเรื่องการขอโชคลาภเงินทอง

โชคลาภเงินทอง ถือเป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนต่างพึงปรารถนาให้เกิดขึ้นกับตนเอง โดยที่ได้
เกิดจากการขอพรสิ่งที่มีความศักดิ์สิทธิ์ด้วย ภายในศาลเจ้าแห่งนี้ได้ประดิษฐานองค์เทพเจ้านิยามว่า
“วานช่านเหย่” เป็นเทพเจ้าที่ได้ขอพรในด้านโชคลาภเงินทอง จะประทานพรให้ค้าขายดี ธุรกิจราบรื่น
มีเงินมีทอง ดังที่ ฐานิภูฏ (คนไทย) คนมาส์การะที่ศาลเจ้า ได้กล่าวว่า

“ฉันมาไหว้อองค์เทพเจ้าวานช่านเหย่หลายปีแล้ว เพราะสาม
ของเป็นคนจีนใต้หวัน และสามีบอกพี่ว่าเทพเจ้าวานช่านเหย่เป็นเทพเจ้าที่มี
ถิ่นกำเนิดมาจากจีนใต้หวัน และเวลาที่เรามาไหว้ก็จะรู้สึกสบายใจมาก แล้ว

ยังรู้สึกว่าคุณทำให้เรามีความมั่นใจในการทำอะไรต่าง ๆ มากขึ้น และเป็น การเพิ่มกำลังใจให้กับตัวเอง มาให้รู้สึกเป็นเรื่อง ดี ๆ จะกลับไปเจอเรื่อง ดี ๆ ด้วย”

(ฐานิภูมฺ, สัมภาษณ์, 6 กรกฎาคม 2564)

ซึ่งได้สัมพันธ์กับคำให้สัมภาษณ์ของคนมาสักการะที่ศาลเจ้า ได้กล่าวว่า

“ปกติที่มาไหว้ขอเรื่องการทำงาน หรือทำธุรกิจด้วย ก็มี ความเชื่อว่ามากราบไหว้และขอพรจากองค์เทพเจ้าว่านชานเหยแล้วได้ ผลจริง ๆ เพราะเมื่อที่พี่ได้มากราบไหว้และขอพรจากท่านแล้ว ก็รู้สึกมี ความมั่นใจไปทำงานต่อค่ะ อีกทั้งยังเป็นการเสริมกำลังใจให้กับพี่ด้วย พี่เชื่อว่าต่อไปในชีวิตของพี่จะได้พบเจอเรื่องดี ๆ ด้วย”

(วิภาภรณ์ นาสมวงศ์, สัมภาษณ์, 6 กรกฎาคม 2564)

จากการสัมภาษณ์พบว่า ชาวจีนไต้หวันและคนไทยจะมีความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับเทพเจ้า ว่านชานเหยในเรื่องการขอโชคลาภเงินทอง โดยผู้ศรัทธาที่มาสักการะเทพเจ้าว่านชานเหยจะมีความเชื่อ เรื่องงาน และเรื่องธุรกิจ ซึ่งถือเป็นหนึ่งในความเชื่อด้านโชคลาภเงินทอง ผู้ศรัทธาเชื่อว่า เทพเจ้า ว่านชานเหยจะช่วยประทานพรให้พวกเขาที่มีความมั่นใจมากขึ้นในสิ่งที่จะประกอบธุรกิจต่าง ๆ และ ยังช่วยให้มีกำลังใจการดำรงชีวิตต่อไปได้ ซึ่งอีกทั้งยังเชื่อว่ากราบไหว้ เทพเจ้าว่านชานเหยจะได้ พบเจอแต่สิ่งดี ๆ ในชีวิตของตนเอง ซึ่งถือเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจด้วย

ตั้งที่ คุณเหยา (คนไต้หวัน) คนมาสักการะที่ศาลเจ้า ได้กล่าวว่า

“ฉันมีความนับถือเทพเจ้าว่านชานเหยมากและนานแล้ว ปกติฉันมาขอเรื่องค้าขายกับอากง ขอให้ค้าขายดี ราบรื่น เรารู้จักกับ ผู้จัดการศาลเจ้า เวลาถึงงานเขาจะแจ้งให้เราทราบ เข้าร่วมงานของศาลทุกปี ถ้าถามว่าอากงสามารถคุ้มครองให้พรจริง ๆ ไหม มันแล้วแต่เป็นความเชื่อ ของแต่ละคน แต่สำหรับเรา เรารู้สึกว่าเทพเจ้าว่านชานเหยส่งผลทางด้าน จิตใจของเรา ซึ่งมาไหว้แล้วจะมีกำลังใจและมั่นใจกับสิ่งที่จะทำ”

(คุณเหยา, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2564)

ซึ่งได้สัมพันธ์กับคำให้สัมภาษณ์ของคนมาสักการะที่ศาลเจ้า ได้กล่าวว่า

“ป้ามาไหว้เทพเจ้าว่านชานเหยบ่อยค่ะ มีความเชื่อความศรัทธา ต่อเทพเจ้าองค์นี้ เพราะฟังจากผู้ใหญ่พูดและตนเองก็เกิดที่นี่ เราศรัทธาเทพเจ้า ว่านชานเหยนับถือเทพเจ้าองค์นี้ เชื่อว่าเทพเจ้าว่านชานเหยจะให้โชคลาภ เงินทองแก่เราเสมอ เราอยากรู้อะไร ก็ไปถาม เทพเจ้าว่านชานเหยได้ นอกจากนี้เทพเจ้าองค์นี้ยังช่วยให้ค้าขายของเราดีขึ้น ร่ำรวย มีเงินพอใช้

มีเงินเก็บ หลังจากขอพรแล้ว ก็เหมือนมีคนช่วยเราค้าขายจะคล่องกว่าเดิม
มีคนมาซื้อของกับเราเยอะกว่าปกติ”

(คุณอรุณีชา, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2564)

จากการสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่า ในสังคมไทยก็มีความเชื่อว่าเทพเจ้าว่านชานเหย่สามารถประทานพรโชคลาภเงินทองให้ผู้ศรัทธา ผู้ศรัทธามากราบไหว้และขอพรจากเทพเจ้าว่านชานเหย่จะมีส่วนหนึ่ง คือผู้ที่ประกอบการอาชีพการค้าขายหรือทำธุรกิจ เทพเจ้าว่านชานเหย่สามารถช่วยประทานพรให้การค้าขายราบรื่น และช่วยให้ครอบครัวร่ำรวย นอกจากนี้ ผู้ศรัทธายังมากราบไหว้เทพเจ้าว่านชานเหย่ เพื่อขอลาภเทพเจ้าว่านชานเหย่เกี่ยวกับเรื่องลงทุนทำธุรกิจต่าง ๆ โดยเทพเจ้าว่านชานเหย่จะให้คำตอบที่ตรงกับความเป็นจริงเสมอ

จึงสรุปได้ว่า ผู้ศรัทธาที่นับถือเทพเจ้าว่านชานเหย่ ซึ่งท่านถือเป็นเทพเจ้าแห่งโชคลาภเงินทอง ซึ่งผู้ศรัทธาจะขอพรด้านโชคลาภเงินทองจากเทพเจ้าว่านชานเหย่ โดยเฉพาะผู้คนที่ทำธุรกิจและทำให้การค้าขายก็จะนิยมมากราบไหว้เทพเจ้าว่านชานเหย่ เนื่องด้วยความศรัทธาในด้านโชคลาภเงินทอง ไม่ว่าจะเป็ธุรกิจประเภทไหน การค้าขายใหญ่หรือเล็ก เทพเจ้าว่านชานเหย่ก็จะประทานพรให้ได้ผลที่ดี แต่สิ่งทีอิชฐานต้องเป็นสิ่งที่ถูกต้องและมีความสมควร หากมีสิ่งที่ไม่ดีเกิดขึ้นเทพเจ้าองค์นี้ก็จะปกป้องคุ้มครองตลอดเวลา จึงให้ผู้ศรัทธามีกำลังใจและมั่นใจกับสิ่งที่จะลงมือทำ และช่วยสามารถได้เกิดความสบายใจด้วย

3.3.7 ความเชื่อเรื่องการขอบุตร

ในสังคมยุคปัจจุบันยังคงมีหลายครอบครัวยังไม่มีบุตร ซึ่งกลุ่มคนเหล่านี้จึงได้ไปโรงพยาบาลเพื่อปรึกษาแพทย์เพื่อได้มีลูก แต่ยังมีบางครอบครัวที่พึ่งพาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ต่อเทพเจ้าที่ตนเองนับถือเพื่อขอพรจากเทพเจ้าช่วยทำให้ได้มีบุตรด้วย เนื่องจากในสังคมไทยจึงมีความเชื่อว่าศาลเจ้าแห่งนี้มีความศักดิ์สิทธิ์ โดยเฉพาะได้มีองค์เทพเจ้าที่มีนามว่า “พระแม่บังเกิดเกล้า” ซึ่งมีความศักดิ์สิทธิ์ในด้านการขอบุตรอย่างมาก จึงได้ทำให้ครอบครัวที่ต้องการมีบุตร จะได้เดินทางมากราบไหว้ขอพรจากเทพเจ้าองค์นี้ได้ ดังที่ คมกฤษ์ ชิตตวัตร (คนไทย) คนมาสักการะที่ศาลเจ้าได้กล่าวว่า

“วันนี้ฉันมาเพื่อขอลูกค่ะ ฉันแต่งงานหลายปีแล้ว แต่ยังไม่มียูกค่ะ ได้ยินเพื่อนพูดว่าที่นี่มีเทพเจ้าองค์หนึ่งนิยามว่า “พระแม่บังเกิดเกล้า” มีศักดิ์สิทธิ์ในด้านเรื่องการขอลูก ดังนั้นฉันจึงได้มากราบไหว้และขอพรจากท่านค่ะ ฉันได้มาขอพรจากท่านแล้ว ก็รู้สึกมีสบายใจมากและจะได้ลูกไม่นานค่ะ เพราะเชื่อว่าท่านจะประทานพรให้ฉันค่ะ”

(คมกฤษ์ ชิตตวัตร, สัมภาษณ์, 6 กรกฎาคม 2564)

จากการสัมภาษณ์พบว่า เทพเจ้าองค์นี้นามว่า พระแม่บังเกิดเกล้าภายในศาลเจ้าถือเป็นองค์เทพเจ้าที่มีความศักดิ์สิทธิ์ในด้านการขอบุตร ดังนั้นครอบครัวที่ต้องการมีบุตร ก็จะได้เดินทางมากราบไหว้บูชาและขอพรจากท่านได้ และยังเห็นได้ว่า ผู้ที่ขอบุตรได้สำเร็จจะต้องการกลับมากราบไหว้และขอบคุณเทพเจ้าองค์นี้ที่ประทานพรให้ครอบครัวได้มีบุตร

ตั้งที่ คุณหญิง (คนใต้หวัน) ผู้ที่ทำงานที่สมาคมใต้หวัน ได้กล่าวว่า

“ผู้ที่มากราบไหว้ที่ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) มีคนบางส่วนมาเพื่อขอลูกจากเทพเจ้าพระแม่บังเกิดเกล้า เนื่องจากเทพเจ้าพระแม่บังเกิดเกล้าที่นี้ขึ้น เชื่อว่ามีความศักดิ์สิทธิ์ในการขอลูก ใครที่แต่งงานแล้วยังไม่มีลูกสามารถมาขอกับเทพเจ้าองค์นี้ได้ อาจจะมีแนะนำของไหว้ในการไหว้เทพเจ้าพระแม่บังเกิดเกล้า เพื่อขอลูกและสอนวิธีขอลูกให้ ถ้าสมหวังก็ต้องเอาของเซ่นไหว้มาขอบคุณเทพเจ้า พระแม่บังเกิดเกล้า คนที่มาขอลูกมักจะได้กันทุกคน”

(คุณหญิง, สัมภาษณ์, 24 มิถุนายน 2564)

ซึ่งได้สัมพันธ์กับคำให้สัมภาษณ์ของคนมาสักการะที่ศาลเจ้า ได้กล่าวว่า

“ผมมากับภรรยากราบไหว้เทพเจ้าพระแม่บังเกิดเกล้าที่ประดิษฐานภายในศาลเจ้าแห่งนี้บ่อย ๆ เพื่อขอลูก ตอนนี้มีลูกชายสองคนแล้ว อยากได้ลูกสาวเพิ่ม จึงพารรยามาขอพรจากเทพเจ้าองค์นี้ เราเคยได้ยินว่าที่นี่ศักดิ์สิทธิ์ในเรื่องการขอบุตรมานานแล้ววันนี้ได้มาขอและกราบไหว้เทพเจ้าต่าง ๆ ก็รู้สึกดีใจ เชื่อว่าเทพเจ้าพระแม่บังเกิดเกล้ามีความเมตตาจะช่วยให้ลูกสาวของเรามาหาเรา”

(นายจิรพัฒน์ ปราโมทกุล, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2564)

จากการสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่า พระแม่บังเกิดเกล้าเป็นเทพเจ้าที่มีความสำคัญอีกองค์หนึ่งที่ประดิษฐานอยู่ภายในศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) แห่งนี้ ซึ่งผู้ศรัทธาจะมีความเชื่อว่าเทพเจ้าองค์นี้มีความศักดิ์สิทธิ์ในเรื่องการขอบุตร โดยครอบครัวที่ไม่มีบุตรก็สามารถมากราบไหว้เพื่อขอบุตรจากพระแม่บังเกิดเกล้าองค์นี้ได้ และยังมีคนอีกกลุ่มหนึ่งที่มีบุตรแล้วแต่อยากมีบุตรเพิ่มหรือต้องการมีบุตรไม่ว่าเพศชายหรือเพศหญิง ก็จะได้เดินทางมากราบไหว้และขอพรจากพระแม่บังเกิดเกล้า ซึ่งจะทำให้ผู้ศรัทธามีสุขภาพจิตและอารมณ์ดี และมีความเชื่อมั่นในตนเองว่าจะมีบุตรโดยเร็ว

จึงสรุปได้ว่า พระแม่บังเกิดเกล้าที่ประดิษฐานภายในศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) มีความศักดิ์สิทธิ์ในด้านการขอบุตรซึ่งเป็นที่ยึดมั่นในสังคมไทยอย่างแพร่หลายโดยเฉพาะในกลุ่มคนจีนใต้หวันหรือลูกหลานของคนไทยเชื้อสายจีนใต้หวัน ซึ่งจะทำให้ครอบครัวต่าง ๆ ที่มี

ความคาดหวังว่าเมื่อมาราบไหว้ขอพระแม่บังเกิดเกล้าภายในศาลเจ้าแห่งนี้ เชื่อว่าพระแม่บังเกิดเกล้าจะประทานพรให้ครอบครัวได้มีบุตรโดยเร็ว ซึ่งความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับ การขอบุตรจากพระแม่บังเกิดเกล้าจะคอยช่วยให้ผู้ศรัทธาที่อยากได้มีบุตรในเร็ววันอีกทั้งยังทำให้เกิดความสบายใจและมั่นใจ เพราะท่านได้ประทานพรไปยังครอบครัวจำนวนมากได้สมหวังและมีบุตรตามต้องการ

3.3.8 ความเชื่อเรื่องการทำงาน

ในสังคมยุคปัจจุบันมีการแข่งขันในสังคมค่อนข้างสูง จึงทำให้ผู้ที่อยากจะทำตัวเองได้ความเจริญก้าวหน้าในการทำงานเป็นจำนวนมาก ซึ่งพวกเขาจะต้องการไปหาที่พึ่งทางใจด้วย ดังนั้นเทพเจ้าจางจินหู่เป็นองค์เทพเจ้าที่คอยอวยพรในเรื่องของการทำงาน เพราะไม่ว่าผู้ศรัทธาจะประกอบอาชีพอะไรก็ตาม ต่างต้องการที่จะทำให้มีความเจริญก้าวหน้าในการทำงาน ดังนั้นจึงมีผู้นิยมมาราบไหว้องค์เทพเจ้าจางจินหู่ภายในศาลเจ้าแห่งนี้ เพื่อขอพรให้ได้การทำงานประสบความสำเร็จ ดังที่ นันทน์ภัส (คนไทยเชื้อสายจีน) คนมาสักการะที่ศาลเจ้า ได้กล่าวว่า

“เทพเจ้าจางจินหู่เป็นเทพเจ้าที่ทำหน้าที่คุ้มครองทัพ นายทัพ มีหลายคนที่มาไหว้เทพเจ้าจางจินหู่ภายในศาลเจ้าแห่งนี้ มาขอให้ตนเองได้ทำงานที่ดี”

(นันทน์ภัส, สัมภาษณ์, 2 สิงหาคม 2564)

ซึ่งได้สัมพันธ์กับคำให้สัมภาษณ์ของคนมาสักการะที่ศาลเจ้า ได้กล่าวว่า

“ผมมาไหว้เทพเจ้าจางจินหู่บ่อย ๆ ผมเชื่อว่าเทพเจ้าจางจินหู่สามารถช่วยชีวิตผมได้ทุกอย่าง คราวนี้มาขอพรให้ลูกของผม ตอนนี้อยู่ภรรยา ยังไม่ได้งานทำ มาขอให้ลูกได้งานดี ๆ เพราะเคยมาขอให้ลูกชาย ลูกชายได้งานค่อนข้างดีก็เลยมาขอให้ลูกสาวด้วย ผมเชื่อว่าถ้าเรานับถือศรัทธาเทพเจ้าจางจินหู่จากใจ เทพเจ้าองค์นี้จะช่วยเหลือเราได้ ได้ถวายของไหว้มาขอพรจากเทพเจ้าจางจินหู่ก็รู้สึกสบายใจ ทำให้ลูกมีความเชื่อมั่นในการทำงานมากขึ้น”

(คุณหลิน, สัมภาษณ์, 2 สิงหาคม 2564)

จากการสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่า ผู้ที่มาราบไหว้เทพเจ้าจางจินหู่บางคนเคยมา ขอเทพเจ้าองค์นี้ช่วยพรการทำงานและได้สมหวังแล้ว จึงได้มาราบไหว้บูชาและขอพรจากท่านในด้านการทำงานอีกครั้ง ผู้ที่มีความเชื่อความศรัทธาต่อองค์เทพเจ้านี้ จึงจะทำให้พวกเขาได้เกิดความเชื่อมั่นใจในการทำงานที่ดีด้วย เพราะเชื่อว่าท่านจะประทานพรช่วยได้หางานที่ดี ซึ่งพวกเขาที่มาขอพรในด้านการงานนั้นมีบางส่วนมาขอด้วยตนเองบางส่วนเป็นผู้ใหญ่จะมาขอพรให้ครอบครัว ทำให้ทราบว่าไม่ว่าคนที่ขอพรในด้านการงานจากเทพเจ้าจางจินหู่มาที่ศาลเจ้าหรือไม่ เทพเจ้าจางจินหู่ก็ช่วยเหลือเช่นกัน

ซึ่งยังได้สัมพันธ์กับคำให้สัมภาษณ์ของผู้ที่ทำงานที่สมาคมได้หวั่น ได้กล่าวว่า

“พี่เคยฟังอำมาเล่าว่าเทพเจ้าจิ้งจิงหู่เป็นเทพเจ้าองค์หนึ่ง
ที่ศักดิ์สิทธิ์ สามารถช่วยเหลือคนในหลายเรื่อง ตอนเด็ก ๆ ก็มากับอำมาบ่อย ๆ
พอโตขึ้นก็มาขอพรเองบ้าง สิ่งที่มาขอจากเทพเจ้าจิ้งจิงหู่มากที่สุดน่าจะเป็น
เรื่องการทำงาน ทุกครั้งที่พี่รู้สึกงานที่พี่ทำไม่มีความสุข หรืออยากได้งานดี ๆ ก็
จะมาขอพรจากเทพเจ้าจิ้งจิงหู่ บอกกับเทพเจ้าองค์นี้ว่าพี่อยากได้อะไร
ขอให้ท่านช่วยพี่หน่อย เมื่ออธิษฐานเสร็จพี่ก็จะรู้สึกสบายใจ ตั้งแต่เด็กจนโต
ที่ศรัทธาเทพเจ้าจิ้งจิงหู่ ก็มีความรู้สึกว่เทพเจ้าจิ้งจิงหู่ได้คุ้มครองพี่จริง ๆ”

(นางศรัยพร, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2564)

จากการสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่า ผู้คนที่มากราบไหว้เทพเจ้าจิ้งจิงหู่จะมีความเชื่อว่า
ท่านจะช่วยประทานพรในด้านการทำงานเป็นอย่างดี ซึ่งความเชื่อความศรัทธาที่มีต่อเทพเจ้าจิ้งจิงหู่จึง
ทำให้ผู้ศรัทธามีความเชื่อมั่นในการทำงานและผู้มีความต้องการที่จะมีความก้าวหน้าในการทำงาน
หรือกำลังหางานที่ดีกว่าเดิมประสบผลสำเร็จ ก็จะได้มากกราบไหว้บูชาและขอพรจากองค์เทพเจ้า
นิยามว่าจิ้งจิงหู่ เพื่อให้ท่านประทานพรช่วยทำให้ผู้ศรัทธาจะได้มีงานดี อีกทั้งยังทำให้ชีวิตได้ดีขึ้นด้วย
ผู้วิจัยได้พบว่า ความเชื่อต่อองค์เทพเจ้าจิ้งจิงหู่ในด้านการทำงานยังได้มีการสืบทอดต่อกันอยู่
ในสังคมไทยเป็นอย่างดี เนื่องจากปัจจุบันนี้ได้มีผู้ศรัทธามากกราบไหว้เทพเจ้าจิ้งจิงหู่ เพื่อได้งานทำ
และขอพรให้การทำงานตนเองก้าวหน้า โดยเชื่อกันว่าเทพเจ้าจิ้งจิงหู่จะช่วยประทานพรและให้กำลังใจ
ในการหางานและทำให้การทำงานมีความก้าวหน้า ซึ่งไม่ว่าจะมาขอพรด้วยตัวเองหรือขอพรให้คน
ในครอบครัว ผู้ศรัทธาต่างก็มีความเชื่อว่าเทพเจ้าจิ้งจิงหู่สามารถช่วยเหลือให้สมหวัง และมีความมั่นใจ
ในการดำรงชีวิตต่อไปได้

จากการศึกษาประเด็นความเชื่อ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความเชื่อและความศรัทธาของชาวบ้านที่มี
ต่อองค์เทพเจ้าที่ประดิษฐานอยู่ในศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) มีมาอย่างยาวนาน
ดังนั้นจึงสามารถทำให้ผู้ศรัทธาได้เดินทางมากกราบไหว้บูชาและขอพรจากองค์เทพเจ้าต่าง ๆ เพื่อได้
รับประทานพรช่วยเหลือคุ้มครองชีวิตของตนเองหลายด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพ ด้านความมั่นคงของชีวิต
ด้านดวงชะตา ด้านความเมตตา ด้านการค้าขาย ด้านโชคลาภเงินทอง ด้านการขอบุตร และด้าน
การทำงาน เนื่องจากผู้ที่ได้มากกราบไหว้บูชาของค์เทพเจ้าต่าง ๆ ที่ประดิษฐานภายในศาลเจ้าแห่งนี้
ส่วนใหญ่จะเป็นชาวบ้านที่อาศัยอยู่แถวบริเวณใกล้กับศาลเจ้า หรือเป็นคนไทยเชื้อสายจีนได้หวั่นที่มี
ความนับถือต่อศาลเจ้าด้วย ดังนั้นความเชื่อจะสามารถทำให้ชีวิตของตนเองกับคนในครอบครัวมีชีวิต
ได้ดีขึ้น

ความเชื่อนั้นถือได้ว่ามีอยู่ในจิตใจของมนุษย์เสมอ จึงทำให้ผู้ที่มีความเชื่อต่างไปกราบไหว้
สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ประดิษฐานในสถานที่ต่าง ๆ ดังผู้ที่เดินทางมากกราบไหว้เพื่อขอพรกับเทพเจ้าภายใน

ศาลเจ้า โดยผู้ที่มาขอพรเทพเจ้าต่าง ๆ เดินทางมาด้วยความศรัทธาและความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับเทพเจ้าองค์ต่าง ๆ จะสามารถทำให้ได้รับพรจากเทพเจ้าในการดำรงชีวิต การทำงาน การค้าขายต่าง ๆ จึงทำให้บรรดาผู้ที่ศรัทธาต่างช่วยกันสืบทอดและเผยแพร่วัฒนธรรมความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับเทพเจ้าองค์ต่าง ๆ ภายในศาลเจ้านี้ให้คงอยู่ได้จนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) ยังเป็นสถานที่ที่ถือได้ว่าเป็นที่พึ่งทางใจ เนื่องจากความเชื่อจากเทพเจ้าภายในศาลเจ้า ถือเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจสำหรับผู้ศรัทธา ไม่ว่าจะเป็นชาวจีนไต้หวัน คนไทยเชื้อสายจีนไต้หวัน และรวมถึงคนไทย ที่ได้มีความเชื่อความศรัทธาและเดินทางมายังศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) เพื่อทำให้ผู้ศรัทธาได้มีความสุข มีสติปัญญาในการใช้ชีวิต และมีกำลังใจในการดำรงชีวิตที่ดียิ่งขึ้นต่อไปได้

3.4 พิธีกรรมที่จัดขึ้นในรอบปีภายในศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง)

พิธีกรรม หมายถึง การกระทำที่เป็นรูปธรรมตามแนวคิดของความเชื่อ ที่เป็นรูปแบบต่าง ๆ ของมนุษย์ที่ได้ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ทางความเชื่อรวมถึงธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ความเชื่อ ดังกล่าว จึงทำให้เกิดพิธีกรรมขึ้นเพื่อบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่รวมถึงองค์เทพเจ้าภายในศาลเจ้าขึ้น ทั้งนี้เพื่อการแสดงออกถึงความเชื่อความศรัทธา ประเพณี และวัฒนธรรมของตนเองทั้งสิ้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) ที่ยังคงมีอยู่คือ พิธีกรรม การแก้ปีขง วันตรุษจีน วันเทศกาลหยวนเซียว งานวันเกิดของเทพเจ้า และงานเทศกาลประจำปี มีรายละเอียดดังนี้

3.4.1 การแก้ปีขง

คำว่า “ปีขง” (逢冲) นั้นเป็นความเชื่อทางโหราศาสตร์จีน และประวัติความเป็นมาของความเชื่อจีนในประเทศไทยนั้น คำว่า “ปีขง” จากข้อมูลที่ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลมาจากหนังสือปีขงของสิบลองนักฆัตร (2564, น. 3) เป็นภาษาจีน และผู้วิจัยได้แปลเป็นภาษาไทย ความว่า “ปีขง” (สิบลองนักฆัตร 十二生肖) คือปีที่อยู่ตรงกันข้ามกันเป็นปีไม่ถูกกัน ในช่วงปีขงนี้จะเกิดความขัดแย้ง โดยเชื่อว่าช่วงเวลานี้จะทำให้จังหวะชีวิตมีวิบากกรรม มีอุปสรรค ความทุกข์ เจ็บป่วย และผิดหวัง เป็นต้น ซึ่งจะทำอะไรก็ไม่ราบรื่น ปีขงที่อยู่ในความเชื่อจีนจะมี 6 คู่ที่ไม่ถูกกัน คือ ปีชวดชงกับปีมะเมีย (鼠马相冲) ปีฉลูชงกับปีมะแม (牛羊相冲) ปีชาลชงกับปีวอก (虎猴相冲) ปีมะโรงชงกับปีจอ (龙狗相冲) ปีมะเส็งชงกับปีกุน (蛇猪相冲) ปีเถาะชงกับปีระกา (兔鸡相冲) ผู้ที่มีความเชื่อเรื่องปีขงก็จะอิงกับการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตไม่ว่าจะเป็นการทำงาน การหาคู่ครอง หรือรวมถึงการแก้ปัญหาของครอบครัว โดยเชื่อกันว่าปีขงเป็นปัญหาที่อยู่ในชีวิตของตนเอง หากต้องแก้ปีขงจะต้องไปแก้ปีขงที่ศาลเจ้าพร้อมกับขอพรจากเทพเจ้าองค์ต่าง ๆ เพื่อช่วยแก้ปีขง

ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) เป็นศาลเจ้าที่มีการแก้ปีชงด้วย โดยมีการแจ้งไว้อย่างชัดเจน และได้กำหนดวิธีการแก้ปีชงด้วย เทพเจ้าไท่ส่วยเอี้ยภายในศาลเจ้าแห่งนี้ เป็นไท่ส่วยหกสิบ เพราะเทพเจ้าไท่ส่วยเอี้ยมีการเดินทางโคจรมาใหม่ทุกปี ปีละ 1 องค์กรหรือ 1 ดวง สลับหมุนเวียนเวียนกันไป โดยจะมาปรากฏทั้งหมด 60 องค์กร ต่อ 5 รอบปีนักษัตร LONG GAOYUN (2557) ได้อธิบายว่า ไท่ส่วยหกสิบองค์ตามโປ้ยหฺลื่อสี่เถียว (八字生辰 BA ZI SHENG CHEN) ของชาวจีน ซึ่งจัดราศีบนเทียนกง (天干) 10 ตัว คือราศีบน 10 ราศี เรียกว่า ราศีบนฟ้า มาผสมกับราศีล่างที่ 12 นักษัตร จับคู่กันได้ 60 คู่ โดยในช่วง 60 ปี ซึ่งจะเวียนมาบรรจบครบรอบกันครั้งหนึ่ง ทำให้ท่านมีอายุยืนครบรอบถึง 60 ปี มีเทพไท่ส่วยประจำอยู่ในแต่ละปี ดังนั้นไท่ส่วยเอี้ยแต่ละปีจึงมีชื่อไม่เหมือนกัน ซึ่งมีการระบุถึงปีชงตามปีนักษัตร ดังภาพที่ 30 ภายในศาลเจ้าก็จะป้ายคำแนะนำให้แก้ปีชงให้คนมา สักการะที่ศาลเจ้าได้ด้วย

ภาพที่ 30 ป้ายคำแนะนำให้แก้ปีชง

ที่มา: WANG QINGHUA (ญาติ) ถ่ายเมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2564 ที่ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง)

ตั้งที่ นายสมศักดิ์ (คนไทย) ผู้ที่ดูแลศาลเจ้า ได้กล่าวว่า

“ปีนี้การแก้ปีชงตั้งแต่วันที่ 3 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564 ถึงเวลานี้ ในปีหน้า ในระหว่างเวลานี้ก็มาแก้ปีชงได้ตลอดเวลา ในปัจจุบันพวกเราก็ยัง เชื่อเรื่องปีชงจะขอจากเทพเจ้าที่ตนเองนับถือรักษาตนเองระหว่างช่วงปีชง และแนะนำวิธีแก้ปัญหิต่าง ๆ คนที่มาแก้ปีชงให้กรอกรายละเอียดในใบสี้ขมพู่ เกี่ยวกับชื่อ ที่อยู่และวันเดือนปีเกิด เสียค่าใช้จ่ายท่านละจำนวน 500 บาท จะได้รับองค์ไท่ส่วยเอี้ยไปพกติดตัวไว้ 1 เหรียญ แล้วเจ้าหน้าที่จะแนะนำวิธี ให้ทำตาม”

(นายสมศักดิ์, สัมภาษณ์, 23 พฤษภาคม 2564)

จากการสัมภาษณ์ได้พบว่า ความเชื่อเรื่องการแก้ปีชง จะประกอบพิธีกรรมในช่วงวันที่ 3 กุมภาพันธ์ (ทุกปี) ซึ่งยึดถือตามปฏิทินจันทรคติของจีน และมีคำศัพท์ที่เรียกว่า สุริยะ ในภาษาจีน 立春 (LI CHUN) แปลว่า การเริ่มต้นฤดูใบไม้ผลิ ภายในศาลเจ้าแห่งนี้จะจัดพิธีกรรมขึ้นเพื่อช่วยให้ผู้ที่ปีนักษัตรได้เดินทางมาแก้ปีชงด้วย ดังนั้นผู้ที่ตรงกับปีนักษัตรก็จะสามารถเดินทางมาศาลเจ้ามากราบไหว้บูชาและขอพรจากองค์เทพเจ้าไท่ส่วยเอี้ย โดยการเขียนอายุ วันเกิด ปีนักษัตรของตนเองใส่ในซองสีแดงที่ศาลเจ้าเตรียมไว้ให้ จากนั้นก็นำไปใส่ไว้ในหีบที่ปิดด้วย ผ้ายันต์และก็นำไปเก็บไว้ในห้องที่ได้ประดิษฐานเทพเจ้าไท่ส่วยเอี้ยพร้อมกับจุดดวงไฟบูชาเทพเจ้า ไ่ส่วยเอี้ย ดังภาพที่ 31 เพื่อให้ชีวิตจะได้มีความสุขตลอดไป และเพื่อให้เทพเจ้าไท่ส่วยเอี้ยช่วยคุ้มครองดวงชะตาบรรเทาเคราะห์กรรม หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าการฝากดวงให้กับเทพเจ้า ไ่ส่วยเอี้ย และทำให้ผู้ที่มาแก้ปีชงได้รู้สึกสบายใจ มีจิตใจสงบ ไม่วิตกกังวล และมีสมาธิในการทำงานมากขึ้น

ภาพที่ 31 ดวงไฟบูชาเทพเจ้าไท่ส่วยเอี้ย

ที่มา: WANG QINGHUA (ญาติ) ถ่ายเมื่อวันที่ 26 กันยายน 2564 ที่ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง)

จึงสรุปได้ว่า “ปีชง” ถือเป็นความเชื่อทางโหราศาสตร์ของชาวจีนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดวงชะตา และเรื่องสิบสองนักษัตร ซึ่งความเชื่อและการประกอบพิธีกรรมการแก้ปีชงนั้นได้มีการสืบทอดกันมาตั้งแต่สมัยโบราณในประเทศจีน รวมถึงกลุ่มชาวจีนไต้หวันได้อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยด้วย ดังนั้นความหมายของคำว่าปีชงทั้งภาษาจีนและภาษาไทยจะมีความเหมือนกัน โดยเชื่อว่า ปีนักษัตรแต่ละปีจะมีชงเกิดขึ้นในทุก 6 ปี ซึ่งจะทำให้ชีวิตได้เกิดปัญหาต่าง ๆ และส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของผู้ที่เกิดในปีนักษัตรนั้น ดังนั้นการมีพิธีกรรมแก้ปีชงที่ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง)

จึงได้จัดขึ้นทุกปีเพื่อแก้ปีชงทำให้ผู้ที่มาทำพิธีแก้ปีชงมีความสบายใจ และสามารถทำให้ครอบครัวสุขภาพ โชคลาภ ไม่มีปัญหาใดเกิดขึ้นหรือจากหนักให้เป็นเบาเป็นต้น

3.4.2 วันตรุษจีน

วันตรุษจีน เป็นวันที่มีความสำคัญอีกวันหนึ่งและถือเป็นเทศกาลที่สำคัญที่สุดของชาวจีน เพราะเป็นวันขึ้นปีใหม่ตามปฏิทินจีนเรียกว่า “วันตรุษจีน” (คล้ายกับวันสงกรานต์ของไทย) ซึ่งถือเป็นวันสำคัญมาก และชาวจีนก็จะให้ความสำคัญกับวันตรุษจีนเป็นอย่างมาก โดยในช่วงเวลานี้จะเป็นวันหยุดยาว ทั้งโรงเรียนและสถาบันการศึกษาจะปิดการเรียนการสอนในช่วงนี้ แต่จะมีบางอาชีพที่จะต้องทำงานในช่วงเวลาพิเศษนี้ และไม่สามารถหยุดงานได้ ซึ่งในวันตรุษจีนของชาวจีนจะเป็นช่วงวันหยุดยาว ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะได้เตรียมการจัดงานเพื่อเฉลิมฉลองกับครอบครัวในวันปีใหม่ โดยศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) ก็ได้มีการจัดพิธีกรรมขึ้นในวันตรุษจีนด้วย ทั้งนี้ก็เพื่อขอพรจากองค์เทพเจ้าต่าง ๆ ที่ประดิษฐานภายในศาลเจ้า อีกทั้งยังสามารถช่วยให้ชีวิตของผู้ศรัทธาได้มีความสุข และได้มีความโชคดีตลอดทั้งปี

ช่วงเทศกาลตรุษจีนของศาลเจ้าแห่งนี้จะเริ่มตั้งแต่วันที่ “หฺซุซี (除夕)” ซึ่งจะเป็นวันสุดท้ายของเดือน 12 ตามปฏิทินจีน และหฺซุซีของปี พ.ศ. 2565 ได้ตรงกับวันที่ 31 มกราคม 2565 ในวันที่นอกจากจะเป็นเวลาที่ครอบครัวจะมารวมตัวกันและรับประทานอาหารกันอย่างพร้อมหน้าพร้อมตากันแล้ว แต่ยังมีอีกส่วนหนึ่งที่สำคัญ คือ สมาชิกทุกคนในครอบครัวจะต้องเตรียมตัวและรอช่วงเวลาเพื่อต้อนรับเทพเจ้าแห่งโชคลาภพร้อมกัน ภายในศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) โดยจะเริ่มไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์และเทพเจ้าในช่วงเวลา 23.00 น. ในวันที่จะมีพิธีกรรมที่ใหญ่ที่สุดที่ได้จัดขึ้นเพื่อฉลองวันตรุษจีน และร่วมพิธีกรรมตามขั้นตอนต่าง ๆ

โดยศาลเจ้าจะเริ่มปิดประตูวิหารใหญ่ที่ได้ประดิษฐานเทพเจ้าทุกองค์ ดังภาพที่ 32 เวลา 22.30 น. ซึ่งการปิดประตูนี้มีความหมายว่า เป็นการกำจัดสิ่งที่ไม่ดีของปีที่แล้ว และขอเทพเจ้าแต่ละองค์ภายในศาลเจ้าได้ร่วมกับผู้ศรัทธาเตรียมพร้อมเพื่อต้อนรับปีใหม่ และเมื่อถึงเวลา 23.00 น. ภายในศาลเจ้าจะมีการจุดประทัด พร้อมกับเชดสินโต จากนั้นก็จะเปิดประตูที่วิหารใหญ่ที่ประดิษฐานเทพเจ้าทุกองค์ เพื่อแสดงว่าปีใหม่มามาแล้ว สิ่งที่เป็นสิริมงคลได้เริ่มขึ้นแล้ว และอวยพรให้ทุกคนที่มาเข้าร่วมพิธีมีความสุขและพบเจอแต่สิ่งดี ๆ ตลอดด้วยทั้งปี

ภาพที่ 32 ปิตประตู่ของวิหารใหญ่ที่ประดิษฐานเทพเจ้าทุกองค์

ที่มา: WANG QINGHUA (ญาติ) ถ่ายเมื่อวันที่ 31 มกราคม 2565 ที่ศาลเจ้ามุลนิธิธรรมกัตถุญ
(เสียนหลอใต้เทียนกง)

หลังจากมีการเปิดประตูเพื่อรับพรแล้ว เจ้าหน้าที่ของศาลเจ้ากับผู้ที่มาร่วมพิธีกรรมก็จะไปไหว้เทพเจ้าด้วยกัน และผู้ที่ดูแลศาลเจ้าก็จะนำธูปมาแจกจ่ายแบ่งให้ทุกคนที่เข้าร่วมพิธีเพื่อไหว้บูชาเทพเจ้าพร้อมกัน จากนั้นผู้ที่ดูแลศาลเจ้าก็จะเก็บธูปทั้งหมด แล้วไปปักลงในกระถางธูป ซึ่งพิธีกรรมนี้ภาษาจีนเรียกว่า “插头香 (CHA TOU XIANG)” หมายถึง เป็นธูปดอกแรกในวันปีใหม่ มีพลังสูงสุดและจะได้รับพรที่ดีที่สุด และลำดับต่อไปศาลเจ้าก็จะแจกอั่งเปาและผลไม้คือ ส้ม ให้กับผู้ที่มาร่วมพิธีกรรมดังกล่าว ดังภาพที่ 33 เชื่อกันว่าหากได้รับอั่งเปาในวันปีใหม่ ก็จะทำให้มีโชคลาภเงินทองดีตลอดทั้งปี การแจกส้มนี้ ส้ม ภาษาจีนเรียกว่า “橘子 (JU ZI)” การออกเสียงคล้ายกับ “吉祥 (JI XIANG)” หมายถึง “มงคล” ผู้ที่ได้รับส้มในวันปีใหม่จะได้พรได้พบสิ่งที่เป็นสิริมงคล และชีวิตมีความสุขทั้งปี ผู้ร่วมพิธีกรรมที่ได้รับอั่งเปาและส้มแล้วก็ต้องเดินไปข้ามสะพานผิงอัน (过平安桥) ดังภาพที่ 34 ที่ศาลเจ้าได้จัดไว้ ซึ่งการข้ามสะพานผิงอันถือเป็นการแสดงให้ทราบว่าได้รับพรจากเทพเจ้าแล้ว และเทพเจ้าก็จะช่วยดูแล อวยพรให้มีความสุขกายสุขใจตลอดทั้งปี ช่วยให้การเดินทางปลอดภัย ให้มีสุขภาพแข็งแรงด้วย การฉลองวันตรุษจีนในศาลเจ้าแห่งนี้ก็เป็นการขอพรจากเทพเจ้าทุกองค์ภายในศาลเจ้า ซึ่งผู้ที่มาร่วมพิธีกรรมก็จะพบเจอแต่สิ่งดี ๆ มีความเจริญรุ่งเรือง มีความสุข ร่ำรวย ทำธุรกิจได้กำไรดี และสุขภาพแข็งแรงตลอดทั้งปี

ภาพที่ 33 แจกอั่งเปาและส้มให้ผู้ที่มาร่วมพิธีกรรมวันตรุษจีน

ที่มา: WANG QINGHUA (ญาติ) ถ่ายเมื่อวันที่ 31 มกราคม 2565 ที่ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง)

ภาพที่ 34 ผู้ศรัทธากำลังข้ามสะพานผิงอัน (过平安桥)

ที่มา: WANG QINGHUA (ญาติ) ถ่ายเมื่อวันที่ 31 มกราคม 2565 ที่ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง)

ตั้งที่ นายโหว (คนใต้หวัน) ผู้ดูแลศาลเจ้า ได้กล่าวว่า

“ตั้งแต่วันที่ 30 อยู่ภายในศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) ก็เริ่มคึกคักแล้วในช่วงเช้ากับช่วงบ่ายก็มีคนไป ๆ มา ๆ เพื่อเตรียมของเช่นไหว้ไปบ้าง ในช่วงเย็นถึงค่ำ ๆ ผู้คนมาราบไหว้ และขอพรจากเทพเจ้าภายในศาลเจ้ายิ่งเยอะขึ้น ผู้คนจะเอาของเช่นไหว้มา ส่วนใหญ่จะเป็น ขนม ลูกอม ผลไม้ เพื่อแสดงความนับถือ ความกตัญญู ความขอบคุณกับเทพเจ้าแต่ละองค์ภายในศาลเจ้า และขอผลจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เพื่อขอให้เจอแต่สิ่งดี ๆ มีความสุข สุขภาพร่างกายแข็งแรง เจริญรุ่งเรืองในปีใหม่นี้”

(นายโหว, สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2565)

จากการสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่า ก่อนเข้าสู่วันตรุษจีนก็จะมีการเริ่มเห็นบรรยากาศที่ครึกครื้นภายในศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) และก็จะมีผู้ที่เดินทางไปกราบไหว้เทพเจ้าแต่ละองค์ภายในศาลเจ้าแห่งนี้ และต่างก็ได้นำเอาของเซ่นไหว้ต่าง ๆ มากกราบไหว้บูชา ซึ่งในวันนี้ถือเป็นวันส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ และจะมีคนจำนวนมากมาเข้าร่วมพิธีกรรม โดยผู้คนที่ใส่ชุดเรียบร้อยใส่เสื้อผ้าด้วยสีที่เป็นสิริมงคล และทุกคนก็ต่างมีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือเพื่อความป็นสิริมงคล ความโชคดี ขอให้ค้าขายเจริญร่ำรวย มีเงินทอง มีความสุข และสุขภาพแข็งแรงในปีต่อไป

การประกอบพิธีกรรมจะจัดขึ้นในวันแรกของเดือนที่ 1 ตามปฏิทินจีนคือ “初一” (อ่านสำเนียงจีนกลางว่า “ซูยี่”) เป็น “วันเที่ยว” หรือ “วันทำบุญ” ในวันนี้จะถือเป็นวันขึ้นปีใหม่ ชาวจีนทุกคนจะต้องพูดคำดี ๆ และคำที่สุภาพจึงจะทำแต่สิ่งที่ดี โดยให้หลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่เป็นมงคล ภายในศาลเจ้าแห่งนี้จะมีการตั้งโต๊ะบูชาและจัดเตรียมของเซ่นไหว้ต่าง ๆ เพื่อไหว้ห้องฟ้าก่อน เพื่อเป็นการบอกกล่าวเทพเจ้าที่อยู่บนสวรรค์ว่าวันนี้เป็นวันตรุษจีน และเป็นการบอกกล่าวศาลเจ้าแห่งนี้จะมีพิธีกรรมที่จัดขึ้นเพื่อฉลองเทศกาลปีใหม่นี้ แล้วจึงไปไหว้เทพเจ้าทุกองค์ภายในศาลเจ้า เพื่อเชิญเทพเจ้าทุกองค์มาร่วมฉลองวันตรุษจีนด้วยกัน ซึ่งผู้คนที่มาสักการะบูชาเทพเจ้าในศาลเจ้าส่วนใหญ่จะใส่เสื้อผ้าที่สีแดง ดังภาพที่ 35 เพราะสีแดงแสดงความเป็นมงคลเป็นสีนำโชคของจีน ชาวจีนเชื่อว่าในวันปีใหม่อการสวมสีแดงจะรุ่งเรืองในปีหน้าอย่างแน่นอน

ภาพที่ 35 ผู้ศรัทธามากกราบไหว้บูชาเทพเจ้าอุปัชฌาย์เขียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) ในวันตรุษจีน

ที่มา: WANG QINGHUA (ญาติ) ถ่ายเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2565 ที่ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง)

ส่วนวันที่ 2 กับวันที่ 3 ในช่วงตรุษจีนคือ “初二” (อ่านสำเนียงจีนกลางว่า “ซูอี้อ”) กับ “初三” (อ่านสำเนียงจีนกลางว่า “ซูซัน”) ในสองวันนี้จะมีผู้ที่มากราบไหว้บูชาเทพเจ้าทุกองค์ภายในศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) จำนวนมาก สองวันนี้ยังถือเป็นวันดีสำหรับ

ผู้ที่ได้เดินทางมาที่ศาลเจ้าเพื่อทำบุญ ซึ่งชาวจีนไต้หวัน ชาวไทยเชื้อสายจีนไต้หวัน และรวมถึงคนไทย ก็จะมาเดินทางมากราบไหว้เพื่อขอพรจากเทพเจ้าทุกองค์จำนวนมาก

ตั้งที่ คุณชู (คนไทยเชื้อสายจีนไต้หวัน) คนมาสักการะที่ศาลเจ้า ได้กล่าวว่า

“บ้าไม่ค่อยมาบ่อย ๆ แต่ในวันตรุษจีนบ้าจะมาทุกวัน โดยเฉพาะวันที่สอง ในวันนี้ตื่นเต้นมาก ผู้คนเริ่มมาทำบุญที่ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) ตั้งแต่ตี 5 เลย เพราะถ้ามาสายแถวนี้ จะรถติดมาก มีคนเต็มไปหมด ในวันนี้ผู้คนจะเน้นใส่เสื้อสีแดง ไม่ว่าจะเป็นผู้ใหญ่อายุสูง หรือเป็นเด็ก ๆ อายุน้อย ครอบครัวจะพากันมาทำบุญ เด็ก ๆ จะเล่นอย่างสนุกสนาน เพราะได้อั่งเปาจากผู้ใหญ่สามารถเอาไปซื้อของกินของเล่นได้ ในช่วงตรุษจีนทุกคนจะพูดแต่สิ่งดี ๆ ทำดีคิดดีจะได้โชคดีในปีใหม่นี้”

(คุณชู, สัมภาษณ์, 2 กุมภาพันธ์ 2565)

จากการสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่า ชาวไทยเชื้อสายจีนไต้หวันยังคงให้ความสำคัญกับวันตรุษจีนเป็นอย่างมาก ในวันที่สองและวันที่สามของช่วงเทศกาลวันปีใหม่ ก็จะมีคนที่ตื่นเวลาเช้า และได้ใส่เสื้อผ้าสีแดงแต่งตัวให้เรียบร้อยเพื่อเดินทางไปศาลเจ้าและนำของเซ่นไหว้ไปบูชากราบไหว้เทพเจ้า เพื่อขอพรขอความสิริมงคลจากเทพเจ้าที่ประดิษฐานภายในศาลเจ้า ชาวไทยเชื้อสายจีนไต้หวัน ต่างก็เชื่อกันว่า สีแดง หมายถึง สิริมงคล โชคลาภ มีความสุข และยังเชื่อกันว่าในวันขึ้นปีใหม่ให้พูดแต่คำสุภาพและทำแต่สิ่งที่ดี หลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่เป็นมงคล ก็จะทำให้ปีนี้จะได้ผลดี โชคดี ทำอะไรก็จะประสบความสำเร็จ

ในวันตรุษจีนภายในศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) ยังมีการจัดตกแต่งโคมไฟอย่างสวยงาม โดยเฉพาะวันตรุษจีนที่มีการตกแต่งศาลเจ้าที่ใช้โคมไฟลักษณะต่าง ๆ และจะเปิดไฟในโคมไฟในช่วงเวลาเย็น จึงทำให้ภายในศาลเจ้าแห่งนี้จะได้มีความสวยงามด้วยโคมไฟมีสีแดง ซึ่งได้สอดคล้องกับวัฒนธรรมความเชื่อของชาวจีนว่า เป็นสิริมงคล และบนตัวโคมไฟจะมีอักษรภาษาจีนเขียนว่า “福” ความหมายคือ ขอให้รับปีใหม่รับความสุข นอกจากนี้ยังมีโคมไฟที่เป็นรูปเคารพเทพเจ้าด้วย ดังภาพที่ 36 คือโคมไฟที่ตกแต่งเป็นเทพเจ้าอู่ฟู่เซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) ที่มีความสวยงาม

ภาพที่ 36 โคมไฟเป็นรูปเคารพของเทพเจ้าห้าพระองค์

ที่มา: WANG QINGHUA (ญาติ) ถ่ายเมื่อวันที่ 31 มกราคม 2565 ที่ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง)

จึงสรุปได้ว่า พิธีกรรมที่ได้จัดขึ้นในวันตรุษจีนถือเป็นเทศกาลสำคัญที่สุดสำหรับกลุ่มชาวจีนใต้หวันและลูกหลานของพวกเขา ภายในศาลเจ้าซึ่งตามประเพณีของกลุ่มชาวจีนใต้หวันที่อพยพมาจากภาคใต้ของประเทศไทย ผู้คนที่มาไหว้เทพเจ้าทุกองค์ภายในศาลแห่งนี้ จะมีการทำบุญในวันตรุษจีนเป็นจำนวนมาก และในเทศกาลตรุษจีนทุก ๆ ครอบครัวจะมารวมตัวกันเพื่อจัดพิธีการเช่นไหว้บรรพบุรุษที่บ้านและนำของเซ่นไหว้มากกราบไหว้เทพเจ้าทุกองค์ภายในศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) เพื่อขอพรให้พบเจอแต่สิ่งดี ๆ มีความเจริญรุ่งเรือง มีความสุข ทำธุรกิจได้กำไรดี และสุขภาพแข็งแรงตลอดทั้งปี

3.4.3 วันเทศกาลหยวนเซียว

วันหยวนเซียว ภาษาจีนเรียกว่า 元宵节 (YUAN XIAO JIE) หมายถึง วันสุดท้ายของวันตรุษจีน และเป็นอีกหนึ่งในเทศกาลสำคัญของคนจีน คำว่า “หยวน” 元 (YUAN) หมายถึง วันที่ 15 ของเดือนที่ 1 ตามปฏิทินจันทรคติจีน และออกเสียงเหมือนกันกับคำว่า 圆 (YUAN) หมายถึง กลม และการอยู่พร้อมหน้าพร้อมตา คำว่า “เซียว” 宵 (XIAO) หมายถึง กลางคืน รวมกันคำว่าหยวนเซียว ก็คือ คืน 15 ของเดือนที่ 1 ตามปฏิทินจันทรคติของจีน ซึ่งเป็นวันพระจันทร์เต็มดวงครั้งแรกในรอบ 1 ปี และจะมีการอยู่รวมกับของสมาชิกในครอบครัวเพื่อรับความหมายที่ดี วันหยวนเซียวมีประวัติมากกว่า 2,000 ปี ดังนั้นวันเทศกาลหยวนเซียว จึงถือเป็นเทศกาลที่สำคัญสำหรับชาวจีน ซึ่งวันเทศกาลหยวนเซียวในประเทศไทยจะจัดตามประเพณี ตามเทพบรรพบุรุษที่สามารถสืบทอดต่อ ๆ กันมา และเพื่อการฉลองวันสุดท้ายของปีใหม่ของจีน ศาลเจ้าแห่งนี้ได้มีการจัดพิธีกรรมในวันเทศกาลหยวนเซียวขึ้นด้วย ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นการขอพรเรื่องต่าง ๆ กับเทพเจ้าทุกองค์ โดยได้มีการทำพิธีเพื่ออัญเชิญเทพเจ้าทุกองค์เพื่อมาเข้าร่วมพิธีกับผู้ศรัทธาด้วย อีกทั้งยังเป็นการได้กราบไหว้บูชาเทพเจ้าที่เป็นการไหว้ใหญ่ครั้งที่สองของช่วงวันปีใหม่ของจีนจึงทำให้ผู้ศรัทธาที่ได้เดินทางมาสักการะบูชาเทพเจ้าทุกองค์ภายในศาลเจ้าแห่งนี้ ก็จะมีพรคุ้มครองไปตลอดทั้งปี

วันหวนเซียวของศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) จากที่ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2565 ถือเป็นวันที่ 15 เดือน 1 ของปฏิทินจันทรคติจีน ในวันนั้นจะมีคณะโรงเจมาทำพิธีสวดมนต์ที่ศาลเจ้าคือวันที่ 15-16 กุมภาพันธ์ 2565 ในศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) จะมีพิธีกรรมการไหว้ใหญ่ ซึ่งการไหว้ใหญ่ คือ การจัดของเซ่นไหว้ เพื่อบูชาเทพเจ้าทุกองค์ที่ประดิษฐานภายในศาลเจ้าแห่งนี้ โดยสมาชิกและกรรมการของศาลเจ้าจะเริ่มพิธีกรรมไหว้ท้องฟ้าก่อน เพื่อเป็นการบอกกล่าวเทพเจ้าที่อยู่บนสวรรค์ว่าวันนี้เป็นวันเทศกาลหวนเซียว และเพื่อบอกว่าศาลเจ้าแห่งนี้จะมีพิธีกรรมที่จัดขึ้นเพื่อฉลองเทศกาลหวนเซียวนี้ จากนั้นจึงจะไปไหว้เทพเจ้าแต่ละองค์ภายในศาลเจ้า เพื่ออัญเชิญเทพเจ้าให้มาร่วมฉลองในวันเทศกาลหวนเซียวร่วมกับผู้ศรัทธาด้วย

วันหวนเซียวของศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) จะมีอีกชื่อว่าเทศกาลโคมไฟ เพราะในวันหวนเซียวบริเวณลานด้านหน้าของศาลเจ้าแห่งนี้ จะมีการประดับไปด้วยโคมไฟที่สวยงามซึ่งได้นำเข้ามาจากจีนใต้หวัน จำนวนมากกว่า 5,000 ชิ้น เป็นโคมไฟจีนสีแดง ดังภาพที่ 37 และยังสามารถนำมาประดับเป็นซุ้ม ห้อยระย้าเต็มพื้นที่บริเวณด้านหน้าของศาลเจ้า อีกทั้งยังเป็นโคมไฟที่ประดิษฐ์เป็นรูปทรงต่างๆ แล้วนำมาประดับไว้เป็นกลุ่ม ๆ เช่น โคมไฟรูปเทพเจ้าห้าพระองค์ โคมไฟรูปเจ้าแม่กวนอิม โคมไฟรูปสัตว์ใน 12 นักษัตร รูปต้นไม้ ดอกไม้ มังกร สัตว์มงคล เป็นต้น การจัดตกแต่งโคมไฟเช่นนี้ก็เพื่อเป็นการฉลองวันหวนเซียวของชาวจีนใต้หวัน

ภาพที่ 37 โคมไฟภายในศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง)

ที่มา: WANG QINGHUA (ญาติ) ถ่ายเมื่อวันที่ 31 มกราคม 2565 ที่ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง)

ตั้งที่ คุณฟาง (คนใต้หวัน) เจ้าหน้าที่ที่ดูแลศาลเจ้า ได้กล่าวว่า

“ในวันเทศกาลหยวนเซียวศาลเจ้ามุลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) จะจัดพิธีกรรมแบ่งเป็น 3 อย่าง คือ พิธีกรรมการไหว้ พิธีกรรมการเปิดโคมไฟ และพิธีกรรมการเฉลิมฉลอง ชาวไทยส่วนใหญ่ก็เรียกวันนี้เป็น เทศกาลโคมไฟ เพราะในวันนี้หลังจากพิธีกรรมการเปิดโคมไฟแล้ว โคมไฟที่จัดภายในศาลเจ้าแห่งนี้มีประมาณ 5000 หลอดไฟ อันนี้ก็จะเป็นลักษณะพิเศษของศาลเจ้าด้วย”

(คุณฟาง, สัมภาษณ์, 31 มกราคม 2565)

จากการสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่า พิธีกรรมที่จัดขึ้นในวันหยวนเซียวนั้น ในศาลเจ้ามุลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) จะมีพิธีกรรม 3 อย่าง คือ พิธีกรรมการไหว้เทพเจ้า พิธีกรรมการเปิดโคมไฟเพื่อเป็นการบอกเทพเจ้าทุกองค์ภายในศาลเจ้า และบอกผู้ที่มาเข้าร่วมพิธีกรรมนี้ว่า ขณะนี้ได้ถึงเวลาเทศกาลหยวนเซียวแล้ว และพิธีกรรมการเฉลิมฉลองเพื่อเชิญองค์เทพเจ้าต่าง ๆ ภายในศาลเจ้าและผู้ที่มีร่วมงานได้มาเข้าร่วมเฉลิมฉลองเทศกาลหยวนเซียวด้วยกัน ซึ่งมีความสำคัญต่อศาลเจ้าแห่งนี้ แล้วคนไทยเรียกว่าวันนี้เป็นงานเทศกาลโคมไฟ เนื่องจากคนไทยเห็นว่าศาลเจ้าแห่งนี้มีการจัดตกแต่งโคมไฟจำนวนมากและยังมีความสวยงาม ดังนั้นถือว่าเป็นเทศกาลโคมไฟ

จากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลทำให้เห็นว่า วันหยวนเซียวของศาลเจ้ามุลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) จะมีการประกอบพิธีกรรมในการแก้ปีชงด้วย โดยในช่วงเวลาเช้า ศาลเจ้าจะมีการเชิญ 法師 (FA SHI) คือ พระอาจารย์มาทำพิธีแก้ปีชง เจ้าหน้าที่ดูแลศาลเจ้าจะนำของสีแดงมาให้เขียนอายุ วันเกิด และปีนักษัตรของผู้คนที่มาแก้ปีชง จากนั้นนำไปวางไว้บนโต๊ะบูชาที่เทพเจ้าให้ส่วยเอี้ย โดยพระอาจารย์จะประกอบพิธีช่วยแก้ปีชงให้ เมื่อประกอบพิธีเสร็จแล้วก็จะนำของสีแดงไปเผาเพื่อแสดงว่าการแก้ปีชงเรียบร้อย ลำดับต่อไปสมาชิกของศาลเจ้าและพระอาจารย์จะไปประกอบพิธีกรรมการไหว้ตามลำดับต่อไป โดยเริ่มตั้งแต่ไหว้ห้องฟ้าก่อนไปจนถึงไหว้เทพเจ้าแต่ละองค์ที่ประดิษฐานภายในศาลเจ้า พระอาจารย์จะกล่าวคำที่เป็นสิริมงคล แก่ผู้ที่ได้มาร่วมในเทศกาล และขอพรจากเทพเจ้าทุกองค์ ให้มีความสุข โชคดีตลอดทั้งปี

3.4.4 งานวันเกิดของเทพเจ้า

วันเกิดเทพเจ้าอู๋ฟูเซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) ถือเป็นพิธีกรรมที่จัดขึ้นเพื่อบูชาและฉลองวันเกิดของเทพเจ้า 5 พระองค์นี้ โดยพิธีกรรมนี้ได้จัดขึ้นทุกปี ในวันนั้นจะผู้ที่เดินทางเพื่อมาเข้าร่วมพิธีกรรมต่าง ๆ จำนวนมาก เนื่องจากผู้เข้าร่วมพิธีกรรมมีความเชื่อว่า ในวันเกิดของเทพเจ้า หากได้มาเข้าร่วมงานก็จะทำให้มีความสุขตลอดทั้งปี ดังนั้น เมื่อถึงวันเกิดเทพเจ้าก็จะมีผู้ศรัทธา นำสิ่งของต่าง ๆ มาเช่นไหว้บูชาและขอพรกับองค์เทพเจ้าอู๋ฟูเซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) เป็นจำนวนมาก

ศาลเจ้าได้จัดงานวันเกิดขึ้นเทพเจ้าขึ้นวันที่ 26 เดือน 4 ตามปฏิทินจันทรคติจีนทุกปี โดยทางศาลเจ้าจะมีการจัดเตรียมสิ่งของบูชา เช่น รูป เทียน กระดาษไหว้เทพเจ้า สำหรับผู้คนที่มาร่วมพิธีกรรมด้วย ซึ่งผู้ศรัทธาส่วนใหญ่จะไม่ต้องเตรียมของเซ่นไหว้มาเอง แต่จะบริจาคเป็นเงินให้กับศาลเจ้า ถือว่าเป็นการทำบุญและผู้ดูแลศาลเจ้าจะจัดเตรียมของเซ่นไหว้ในวันเกิดเทพเจ้าอู่ฟู่เซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) โดยเป็นขนมที่ทำเป็นลักษณะของ ลูกท้อ ดังภาพที่ 38 ซึ่งจะมีการใช้กระดาษสีแดงเขียนชื่อของผู้บริจาคเงิน เพื่อเป็นการแสดงความศรัทธาต่อเทพเจ้า ต่อไปคือของเซ่นไหว้ท้องฟ้า (拜天宮) เพื่อเป็นการบอกแก่เทพเจ้าที่อยู่บนสวรรค์ว่าวันนี้เป็นวันเกิดของเทพเจ้าอู่ฟู่เซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) โดยของเซ่นไหว้จะมีดอกไม้ รูปเทียน กระดาษสีทอง ผลไม้ ขนม ลูกอม ชาและเหล้า เป็นต้น ดังภาพที่ 39 และของเซ่นไหว้สุดท้ายสำหรับเซ่นไหว้ เทพเจ้าอู่ฟู่เซียนส่วย คือ ผลไม้สามอย่าง หรือห้าอย่างประกอบไปด้วย ส้ม แอปเปิ้ล สับปะรด หรือกล้วย เป็นต้น ในภาษาจีนเรียกว่า 三果 (SAN GUO) 五果 (WU GUO) มีความหมายว่า เป็นสิริมงคล และมีการไหว้โหงวแซ (五牲 WUSHENG) หมายถึง ไหว้เนื้อสัตว์ 5 อย่างที่นำมาหนึ่งแล้วนำมาบูชา ประกอบไปด้วย เนื้อไก่ เนื้อหมู เนื้อแกะ ปลา และเนื้อเป็ด) และมีการไหว้ซานแซ (三牲 SAN SHENG) หมายถึง การไหว้ด้วยเนื้อสัตว์ 3 อย่าง) ดังภาพที่ 40 ทั้งนี้ เพื่อเป็นการบอกกล่าวกับองค์ เทพเจ้าอู่ฟู่เซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) ว่าวันนี้เป็นวันเกิดของท่าน จึงทำให้มีผู้ที่ศรัทธาต่างเดินทางมาราบไหว้อวยพรและขอพรจากเทพเจ้าด้วย

ภาพที่ 38 ขนมลูกท้อที่ได้จัดบูชาของศาลเจ้าเนื่องในวันเกิดของเทพเจ้าอู่ฟู่เซียนส่วย

ที่มา: WANG QINGHUA (ญาติ) ถ่ายเมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 2564 ที่ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง)

ภาพที่ 39 โต๊ะที่จัดไหว้เทพเจ้าอยู่บนสวรรค์

ที่มา: WANG QINGHUA (ญาติ) ถ่ายเมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 2564 ที่ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญญ (เสียนหลอใต้เทียนกง)

ภาพที่ 40 ของเซ่นไหว้บูชาเทพเจ้าในวันเกิดเทพเจ้าอู่ฟูเซียนส้วย (เทพเจ้า 5 พระองค์)

ที่มา: WANG QINGHUA (ญาติ) ถ่ายเมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 2564 ที่ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญญ (เสียนหลอใต้เทียนกง)

วันเกิดของเทพเจ้าอู่ฟูเซียนส้วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) จะมีขั้นตอนการไหว้ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่หนึ่ง ผู้มาบูชาจะต้องเริ่มจากการไปไหว้ท้องฟ้า (拜天宮) ก่อน เพื่อเป็นการบอกกล่าวกับเทพเจ้าที่อยู่บนสรวงสวรรค์ โดยบอกกล่าวว่าเป็นวันเกิดของเทพเจ้าอู่ฟูเซียนส้วย ขั้นตอนที่สอง ผู้เข้าร่วมพิธีกรรมต้องเตรียมสิ่งของสำหรับไหว้บูชาเทพเจ้าและนำของไหว้ต่าง ๆ ที่เตรียมไว้ไปวาง

บริเวณด้านหน้าขององค์เทพเจ้าอุปัชฌาย์เซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) จากนั้นจะมีผู้ที่เป็นตัวแทนประกอบพิธีกรรมกล่าวคำอวยพรวันเกิดของเทพเจ้าอุปัชฌาย์เซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) วิธีนี้ถือเป็นการบูชาและฉลองวันเกิดเทพเจ้าอุปัชฌาย์เซียนส่วย และขั้นตอนที่สามคือ เจ้าหน้าที่ของศาลเจ้าจะไปไหว้เทพเจ้าที่เป็นเจ้าของที่ดินคือที่ตั้งของศาลเจ้าแห่งนี้ เพื่อเป็นการขอบคุณเทพเจ้าที่ได้ดูแลพื้นที่แห่งนี้ และดูแลศาลเจ้าแห่งนี้ด้วย

ตั้งที่ คุณจาง (คนไต้หวัน) ผู้ที่ทำงานที่สมาคมไต้หวัน ได้กล่าวว่า

“วันเกิดเทพเจ้าอุปัชฌาย์เซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) ก็มีขั้นตอนการไหว้เหมือนวันปกติ แต่มีคนที่มากราบไหว้มากกว่าปกติ จะมีชาวจีนไต้หวัน ชาวไทยเชื้อสายจีนไต้หวัน และคนไทยมาขอพรในวันเกิดวันเกิดเทพเจ้าอุปัชฌาย์เซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) ในด้านการทำงาน การค้าขาย โชคลาภ ขอให้ชีวิตมีความสุข เพราะเชื่อว่าเป็นวันที่ขอพรศักดิ์สิทธิ์จริง ๆ มาไหว้วันไหนก็มีความศักดิ์สิทธิ์เหมือนกัน แต่เป็นความเชื่อในสังคม”

(คุณจาง, สัมภาษณ์, 6 มิถุนายน 2564)

จากการสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่า วันเกิดเทพเจ้าอุปัชฌาย์เซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) จะมีผู้ศรัทธานำสิ่งของต่าง ๆ มาถวายแก่เทพเจ้าอุปัชฌาย์เซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) จำนวนมากกว่าวันปกติ ซึ่งในกลุ่มผู้ศรัทธาที่มาสักการะในวันเกิดเทพเจ้าอุปัชฌาย์เซียนส่วยนี้นั้น ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มชาวจีนไต้หวันและชาวไทยเชื้อสายจีนไต้หวัน ส่วนคนไทยก็จะมีบ้างบางส่วนและส่วนใหญ่ก็จะเป็นคนไทยที่อาศัยอยู่ไม่ไกลจากศาลเจ้า

จึงสรุปได้ว่า การจัดพิธีกรรมวันเกิดของเทพเจ้าอุปัชฌาย์เซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) มีจุดมุ่งหมาย 3 ประการ ได้แก่ 1) จัดเพื่อฉลองวันเกิดขององค์เทพเจ้าอุปัชฌาย์เซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) และขอพรจากเทพเจ้า 5 พระองค์นี้ 2) เพื่อแสดงความเคารพนับถือ และแสดงความปรารถนาดีแก่องค์เทพเจ้าเทพเจ้า 5 พระองค์นี้ 3) เพื่อเป็นการตอบแทนต่อองค์เทพเจ้า 5 พระองค์นี้ ที่จะทำให้ผู้ศรัทธาได้มีความสุข และสามารถประทานพรให้กับผู้ศรัทธา รวมถึงจะทำให้องค์เทพเจ้าห้าพระองค์นี้ได้สถิตอยู่ในศาลเจ้าตลอดไป ในช่วงจัดพิธีกรรมวันเกิดเทพเจ้าอุปัชฌาย์เซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) จะมีชาวจีนไต้หวัน ลูกหลานของคนไทยเชื้อสายจีนไต้หวัน และคนไทยได้เดินทางมาเข้าร่วมงานเป็นจำนวนมาก ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึง ปัจจุบันยังคงมีผู้ศรัทธาเคารพนับถือ องค์เทพเจ้าอุปัชฌาย์เซียนส่วยเป็นอย่างมาก

3.4.5 งานเทศกาลประจำปี

งานเทศกาลประจำปี ภาษาจีนเรียกว่า 盂兰盆会 (YU LAN PEN HUI) เป็นประเพณีอย่างหนึ่งของชาวจีนนิยมจัดขึ้นในเทศกาลผี ซึ่งพิธีกรรมนี้ได้มาจากแนวคิดของชาวจีนได้รับอิทธิพล

มาจากความเชื่อทางพุทธศาสนา (佛教) และได้ผสมผสานศาสนาเต๋า (道教) ด้วย โดยจะเป็นประเพณี การกราบไหว้ดวงวิญญาณและการทำบุญให้กับบรรพบุรุษ ดังที่ ต้วน ลี เซิง และบุญยิ่ง ไร่สุขสิริ (2543, น. 36-37) ได้กล่าวว่า ในวันงานเทศกาล เทพเจ้าที่รับผิดชอบแผ่นดินโลกจะได้ลงมาจาก สวรรค์เพื่อมาตรวจดูความดีความชั่วของมนุษย์ นักบวชจะต้องสวดมนต์ในวันนั้น พวกเขาฝึกุร้ายเพื่อให้ ผู้ศรัทธาเข้ามารับส่วนบุญด้วย

ศาลเจ้าแห่งนี้จะจัดพิธีกรรมนี้ขึ้นในวันที่ 24 สิงหาคมของทุกปี ในวันนั้น ศาลเจ้าจะ จัดพิธีกรรมอยู่ด้านหน้าของศาลเจ้า โดยจะมีผู้ใหญ่บ้าน ชาวบ้าน และคณะครู-นักเรียน จำนวนกว่า 150 คน มาเข้าร่วมกับพิธีกรรมด้วย

ดังเช่นในวันที่ผู้วิจัยลงเก็บข้อมูลคือ วันที่ 24 สิงหาคม 2564 ผู้วิจัยได้เห็นบรรยากาศ ของการจัดงานเทศกาลด้วย คือ ได้เห็นผู้ที่มารับสิ่งของบริจาคมารับของบริจาคตั้งแต่เวลาเช้า ดังภาพที่ 41-42 โดยชาวจีนไต้หวัน ชาวไทยเชื้อสายจีนไต้หวัน รวมถึงคนไทย ก็ได้มาร่วมกันทำบุญ บริจาคทานโดยการแจกข้าว ขนม เครื่องดื่มต่าง ๆ ฟรี และศาลเจ้ายังได้เชิญพระอาจารย์ทั้งชาวไทยที่ เป็นพระสงฆ์และพระสงฆ์หรือนักบวชชาวจีนมาทำพิธีสวดมนต์บูชาเทพเจ้า และสวดมนต์ให้กับ บรรพบุรุษ ที่ได้ล่วงลับไปแล้ว อีกทั้งยังมีการสวดมนต์เพื่ออวยพรให้กับผู้มาร่วมงานและผู้มารับสิ่งของในวันนั้นด้วย

ภาพที่ 41 ผู้ที่รอรับสิ่งของต่าง ๆ ภายในศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง)

ที่มา: Google WANG QINGHUA (ญาติ) ค้นมาเมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2564

ภาพที่ 42 ผู้ที่ได้รับสิ่งของจากศาลเจ้า

ที่มา: Google WANG QINGHUA (ญาติ) ค้นมาเมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2564

ศาลเจ้าแห่งนี้ได้จัดงานเทศกาลประจำปีจนถึงปัจจุบันเป็นปีที่ 15 แล้ว แต่เนื่องจากการเกิดโรคระบาด โควิด-19 จึงทำให้ ปี พ.ศ. 2565 ยังไม่มีการจัดพิธีกรรมนี้ขึ้น การจัดงานเทศกาลจะเริ่มจากคณะกรรมการมูลนิธิธรรมกัตถุญและผู้มีความศรัทธาต่อองค์เทพเจ้าต่าง ๆ เดินทางมาเข้าร่วมงานกัน บริจาคสิ่งของต่าง ๆ สำหรับพิธีเทศกาล ซึ่งถือเป็นการทำบุญให้กับผู้ยากไร้ และยังเป็น การได้ร่วมกันอุทิศส่วนบุญส่วนกุศลให้แก่ ดวงวิญญาณที่ยากไร้ด้วย ดังนั้นผู้ร่วมงานเทศกาลจึงต้อง ประกอบไปด้วย 2 ส่วน คือ ก่อนถึง วันเทศกาลผู้ร่วมงานจะต้องแบ่งหน้าที่กันโดยการมาจัดเตรียม สิ่งของต่าง ๆ ภายในศาลเจ้าก่อนเพื่อจะได้ง่ายต่อการบริจาค และส่วนที่สองคือ ผู้ที่จะมาแจกสิ่งของ ในวันงาน ประกอบไปด้วยกรรมการ ประชาชน และรวมถึงครู-นักเรียน ที่มาพร้อมกันแจกจ่ายสิ่งของต่าง ๆ ในวันนั้นด้วย

ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) จะมีวันที่จัดพิธีไหว้เทพเจ้าภายในศาลเจ้า ประจำปี โดยการจัดงานจะตรงกับวันหยุดตามประเพณีของประเทศจีนและตรงตามปฏิทินจันทรคติจีน หรือตรงกับวันที่สำคัญของเทพเจ้าที่ประดิษฐานภายในศาลเจ้าแห่งนี้ เป็นต้น การจัดงานพิธีกรรมต่าง ๆ นั้นก็เพื่อเป็นการแสดงความเคารพต่อเทพเจ้า และยังสามารถทำบุญกับศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) ด้วย ซึ่งการประกอบพิธีกรรมแต่ละพิธีอาจมีความหมายที่ไม่เหมือนกัน ตามช่วงเวลาและตามระบบการเช่นไหว้บูชาที่ได้สืบทอดมาจากจีนได้หวนในทุกขั้นตอน ได้รวมถึง กระบวนการจัดงานต่าง ๆ ยังได้สะท้อนให้เห็นถึงศาลเจ้าแห่งนี้ ยังสามารถได้ทำให้การสืบทอด คติความเชื่อและพิธีกรรมต่าง ๆ ได้ดี อีกทั้งยังได้แสดงให้เห็นว่า ชาวจีนได้หวนที่มีร่วมกันในสังคมไทย ได้สร้างสามัคคีด้วย และอีกทั้งยังมีผู้ศรัทธาต่างได้เข้าร่วมพิธีกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับองค์เทพเจ้าอุปัชฌาย์ สามารถแสดงความเคารพความศรัทธาต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์คือ องค์เทพเจ้าห้าพระองค์นี้และเทพเจ้าองค์อื่น ๆ ที่ประดิษฐานอยู่ในศาลเจ้าแห่งนี้ด้วย

ผู้วิจัยจึงสามารถได้สรุปว่า พิธีกรรมที่เกี่ยวกับศาลเจ้าแห่งนี้ มีจำนวนทั้งสิ้น 5 พิธีกรรม คือ การแก้ปีชง วันตรุษจีน เทศกาลวันหยวนซีว วันเกิดขององค์เทพเจ้าอู่ฟู่เซียนส่วย และวันเทศกาลประจำปี ซึ่งปัจจุบันศาลเจ้าแห่งนี้ถือว่ายังคงสืบทอดพิธีกรรมต่าง ๆ ได้อย่างเข้มแข็งซึ่งการประกอบพิธีกรรมจะมีลักษณะเดียวกันกับที่จีนไต้หวันอีกด้วย พิธีกรรมเหล่านี้ได้สะท้อนให้เห็นถึงความเคารพนับถือของผู้สร้างศาลเจ้าและรวมถึงผู้ศรัทธาที่ได้เดินทางมาสักการะเทพเจ้าทุกองค์ภายในศาลเจ้า อีกทั้งยังได้ให้ความสำคัญในการเข้าร่วมพิธีกรรมต่าง ๆ ที่ ศาลเจ้าแห่งนี้ได้จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ดังนั้นจึงทำให้สังคมไทยได้เห็นถึงประเพณีโบราณของชาวจีนไต้หวันที่ยังคงสืบทอดต่ออยู่ในปัจจุบัน อีกทั้งยังเป็นการผสมผสานวัฒนธรรมไทยร่วมกันระหว่างไทย-จีนไต้หวันได้อย่างกลมกลืน

บทที่ 4

บทบาทของศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) ที่มีต่อคนไทยเชื้อสายจีนใต้หวัน ในสังคมไทย

จากได้ลงพื้นที่เพื่อศึกษาความเชื่อ พิธีกรรมและบทบาทของศาลเจ้าจินใต้หวัน : กรณีศึกษา ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) จังหวัดสมุทรปราการ ทำให้ผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญของศาลเจ้ากับเทพเจ้าต่าง ๆ ได้ประติษฐานอยู่ในศาลเจ้าแห่งนี้ว่ามีบทบาทและมีความสำคัญต่อคนไทยเชื้อสายจีนใต้หวันในสังคมไทย ซึ่งบทบาทของศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) แห่งนี้ได้ปรากฏบทบาทที่ชัดเจนประกอบด้วย บทบาทด้านจิตใจ บทบาทด้านสังคม บทบาทด้านวัฒนธรรม บทบาทด้านเศรษฐกิจ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์บทบาทของศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) และบทบาทของเทพเจ้า ที่มีต่อคนไทยเชื้อสายจีนใต้หวันในสังคมไทย ดังนี้

4.1 บทบาททางด้านจิตใจ

4.1.1 ทำให้จิตใจสงบสุข

4.1.2 ช่วยให้อำลางใจในการดำรงชีวิต

4.2 บทบาททางด้านสังคม

4.2.1 เป็นศูนย์รวมใจสร้างความสามัคคี

4.2.2 ส่งเสริมการมีคุณธรรมจริยธรรม

4.2.3 การช่วยเหลือสังคม

4.3 บทบาทด้านวัฒนธรรม

4.3.1 การสืบทอดและเผยแพร่วัฒนธรรมความเชื่อของชาวจีนใต้หวัน

4.3.2 การผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมจีนใต้หวัน

4.4 บทบาทด้านเศรษฐกิจ

4.4.1 สร้างรายได้ให้กับศาลเจ้า

4.4.2 ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ

ผลการวิจัยมีดังต่อไปนี้

4.1 บทบาททางด้านจิตใจ

จากการศึกษาบทบาทของความเชื่อและพิธีกรรมที่เกี่ยวกับศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) ที่มีต่อสังคมไทย ผู้วิจัยจึงได้เห็นว่า ศาลเจ้าแห่งนี้ถือเป็นศาสนสถานที่เป็นที่พึ่งทางใจของชาวจีนใต้หวันในสังคม อีกทั้งยังได้ประกอบไปด้วยความเชื่อและพิธีกรรมต่าง ๆ ภายใน

ศาลเจ้าแห่งนี้ด้วย ที่ได้เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของผู้ศรัทธา และยังเป็นขวัญและกำลังใจแก่ผู้ศรัทธา ผ่านความเชื่อและพิธีกรรมต่าง ๆ และยังมีบทบาทต่อจิตใจของผู้ศรัทธาเป็นอย่างมาก สามารถแบ่งออกเป็นสองด้าน คือ การทำให้จิตใจสงบสุข และการช่วยให้กำลังใจในการดำรงชีวิต โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1.1 ทำให้จิตใจสงบสุข

ความเชื่อของบุคคลที่มีต่อเทพเจ้าและการปฏิบัติพิธีกรรมต่าง ๆ เพื่อความเป็นสิริมงคลของศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) เนื่องจากผู้ศรัทธาเชื่อว่า การที่ได้บูชาเทพเจ้าภายในศาลเจ้าแห่งนี้ จะสามารถทำให้จิตใจสงบสุข ไม่ว่าจะสิ่งทีขอจากเทพเจ้านั้นจะเป็นจริงหรือไม่ ก็ถือเป็นการทำให้จิตใจสงบสุขได้

ดั่งที่ คุณป้าหลิน (คนใต้หวัน) ผู้มาสักการะที่ศาลเจ้า ได้กล่าวว่า

“ป้ามาบูชาที่ศาลเจ้าแห่งนี้บ่อย ๆ เพราะบ้านของป้าก็อยู่บริเวณใกล้ ๆ กับศาลเจ้า ป้ามาที่ประเทศไทยประมาณยี่สิบปีแล้ว เมื่อป้าอยู่ที่ใต้หวันก็ไปบูชาที่ศาลเจ้าหนานคุนเซินใต้เทียนฟู (南鯤鯓代天府) บ่อย ๆ กับพ่อแม่ แล้วป้าอพยพมาอาศัยที่ประเทศไทยได้รู้ศาลเจ้าแห่งนี้ก็มาบูชาที่ศาลเจ้าแห่งนี้บ่อย ๆ ปกติมาขอพรเพื่อให้ครอบครัวชีวิตได้มีความสุข เมื่อป้าตั้งอธิษฐานขอให้เทพเจ้าอุฟูเซียนส่วย ภายในศาลเจ้าแห่งนี้ ช่วยดูแลชีวิตของป้าแล้ว ป้าก็รู้สึกจิตใจสงบ หลังจากการบูชาก็รู้สึกสบายใจมากขึ้น”

(คุณป้าหลิน, สัมภาษณ์, 5 มิถุนายน 2564)

จากการสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่า ชาวจีนใต้หวันต่างมีความนับถือเทพเจ้าอุฟูเซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) ภายในศาลเจ้าแห่งนี้เป็นอย่างมาก เพราะไม่ว่าจะอยู่ที่ใดหรือทำอะไร ผู้ศรัทธาก็จะระลึกถึงเทพเจ้าอุฟูเซียนส่วย ดังนั้นจึงได้เดินทางมาบูชาองค์เทพเจ้าที่ศาลเจ้า แห่งนี้บ่อย ๆ เพราะเชื่อว่าเทพเจ้าอุฟูเซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) จะสามารถทำให้ผู้ศรัทธามีจิตใจที่สงบและมีความสุข

ดั่งที่ คุณฉิน (คนใต้หวัน) ผู้ที่มาสักการะที่ศาลเจ้า ได้กล่าวว่า

“ตั้งแต่วัยเป็นเด็ก ๆ ก็ตามย่ามาบูชา และทำบุญที่ศาลเจ้าแห่งนี้ ย่าก็บอกว่าความเชื่อและพิธีกรรมต่าง ๆ ของศาลเจ้านี้เป็นการสืบทอดมาจากใต้หวัน พวกเราไม่ว่าจะอยู่ที่ไหน แล้วทุกครั้งที่ฉินจะต้องเดินทางไปไหน ย่าจะพาฉินมาขอพรจากเทพเจ้าอุฟูเซียนส่วย ขอให้เดินทางปลอดภัย คนในบ้านก็จะไม่กังวล ทุกครั้งที่ฉินมาบูชาที่ศาลเจ้าฉินก็รู้สึกจิตใจสงบ มีความสบายใจ เพราะว่าเราเคารพนับถือเทพเจ้าอุฟูเซียนส่วย

เทพเจ้า 5 องค์นี้จะช่วยดูแลเรา และสามารถให้ชีวิตของเราอยู่เย็น เป็นสุข”

(คุณเฉิน, สัมภาษณ์, 30 กันยายน 2564)

จากการสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่า ความเชื่อของชาวจีนได้หันส่วนใหญ่เป็นการสืบทอดมาจากครอบครัว จึงได้เข้าร่วมพิธีกรรมต่าง ๆ ภายในศาลเจ้า อีกทั้งยังทำให้พวกเขาารู้สึกถึงการมีจิตใจที่สงบและมีความสุข และหากต้องการสิ่งใดก็สามารถที่จะมาขอพรพร้อมทั้งถวายสิ่งของต่าง ๆ ยังเทพเจ้าที่ประดิษฐานอยู่ในศาลเจ้าแห่งนี้

ตั้งที่ ZHANG JINZHONG (คนไต้หวัน) ผู้ที่ดูแลศาลเจ้า ได้กล่าวว่า

“บางคนที่มากราบไหว้บูชาและขอพรจากเทพเจ้าต่าง ๆ อยู่ในศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) ก็จะมาถามว่า ในช่วงนี้ในชีวิต การศึกษา และการทำงาน เป็นต้น เจอสิ่งที่ทำให้ชีวิตของตนเองมีปัญหาต่าง ๆ และทำให้จิตใจ ไม่สบาย จะไปไหว้เทพเจ้าองค์ไหนดี แล้วพวกเราพาผู้ศรัทธาไปที่ไหว้เทพเจ้าทุกพระองค์ ได้ไหว้เรียบร้อยแล้ว ก็จะได้เห็นว่า ผู้ศรัทธาก็จะพึงพอใจแล้ว ใบหน้าก็เป็นดีใจ”

(ZHANG JINZHONG, สัมภาษณ์, 24 พฤษภาคม 2564)

ซึ่งได้สัมพันธ์กับคำให้สัมภาษณ์ของผู้ที่มาสักการะที่ศาลเจ้า ได้กล่าวว่า

“ฉันมาจุดธูปบูชาถวายของไหว้แต่เทพเจ้าอุปัชฌาย์และเทพเจ้าอื่น ๆ ภายในศาลเจ้าแห่งนี้ หรือว่าเข้าไปสวดมนต์ในวันที่จัดพิธีสวดมนต์ทำให้ฉันรู้สึกจิตใจสงบ มีความสบายใจ เพราะว่าฉันเคารพนับถือเทพเจ้าอุปัชฌาย์ เทพเจ้าอุปัชฌาย์ก็จะช่วยเหลือฉัน ไม่ว่าจะฉันขออะไร เทพเจ้าองค์นี้ก็ให้ฉัน ทำให้ชีวิตของฉันอยู่เย็นเป็นสุข ถ้าเจอปัญหาอะไรที่ทำให้ฉันไม่สบายใจ ก็สามารถมาขอพรจากเทพเจ้าอุปัชฌาย์ได้ เทพเจ้าองค์นี้ก็คุ้มครองชีวิตของฉัน”

(คุณน้ำ, สัมภาษณ์, 29 มิถุนายน 2564)

จากการสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่า ผู้ศรัทธาเชื่อว่าเทพเจ้าทุกองค์ภายในศาลเจ้าแห่งนี้ จะสามารถช่วยคุ้มครองชีวิตของตนเอง และการนับถือเทพเจ้าภายในศาลเจ้าก็จะทำให้ผู้ศรัทธามีความสุขในการดำเนินชีวิต จึงนิยมมากราบไหว้เทพเจ้าเพื่อขอพรจากท่าน และเพื่อให้เทพเจ้าทุกองค์ช่วยประทานให้พ้นจากปัญหาต่าง ๆ ไปได้ด้วยดี

จึงสรุปได้ว่า การนับถือบูชาเทพเจ้าทุกองค์ที่ประดิษฐานภายในศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) แห่งนี้ จะสามารถทำให้ผู้ที่มีความศรัทธาได้เกิดความมั่นใจในการดำรงชีวิต และเมื่อผู้ศรัทธาได้พบเจอกับอุปสรรคหรือปัญหาต่าง ๆ จนไม่สามารถหาทางออกได้ ก็ จะเดินทางมาสักการะขอพรจากเทพเจ้าทุกองค์ภายในศาลเจ้าแห่งนี้เสมอ

4.1.2 ช่วยให้อำนาจใจในการดำรงชีวิต

ความเชื่อและพิธีกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอ ไต้เทียนกง) จะช่วยให้ผู้ศรัทธามีกำลังใจในการดำรงชีวิตได้ด้วย เนื่องจากผู้ศรัทธาต่างเชื่อกันว่า เมื่อเราได้พบเจอกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิต ก็จะนิยมมากราบไหว้เทพเจ้าทุกองค์ภายในศาลเจ้าแห่งนี้ โดยเฉพาะคนไทยเชื้อสายจีนได้หันและรวมถึงผู้ที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียงกับศาลเจ้า เพราะเชื่อกันว่าเทพเจ้าทุกองค์จะสามารถทำให้ผู้ศรัทธามีกำลังใจในการผ่านพ้นปัญหาต่าง ๆ ได้ดี

ดั่งที่ นายปลื้ม (คนไทยเชื้อสายจีน) ผู้ที่มาสักการะที่ศาลเจ้า ได้กล่าวว่า

“จริง ๆ ว่า ผมมาไหว้ขอพรที่นี่ประมาณ 1 ปีครับ ก็เป็นเมื่อผมเริ่มทำงานจึงมาที่นี่มาไหว้ขอพร เพราะยายของผมเชื่อเทพเจ้าอุปัชฌาย์ (เทพเจ้า 5 พระองค์) และเทพเจ้าต่าง ๆ ภายในศาลเจ้าแห่งนี้อย่างมาก จึงมาไหว้ขอพรบ่อย ๆ ผมตามคุณยายมาหลายครั้งแล้ว แต่ไม่ได้ไหว้ขอพรก่อน เมื่อผมทำงานแล้ว ก็จะเจอปัญหาต่าง ๆ ในทำงานของตนเอง คุณยายก็พาผมมาที่นี่ให้ผมไหว้และขอเทพเจ้าอุปัชฌาย์ (เทพเจ้า 5 พระองค์) และเทพเจ้าต่าง ๆ ภายในศาลเจ้าแห่งนี้ช่วยผมแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เมื่อไหว้แล้วผมก็รู้สึกมีพลังในการทำงานมากขึ้น เวลาผมกลับไปทำงาน มันก็ทำให้ผมรู้สึกสดชื่น”

(นายปลื้ม, สัมภาษณ์, 24 พฤษภาคม 2564)

จากการสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่า ผู้ศรัทธาเชื่อว่า เทพเจ้าอุปัชฌาย์ (เทพเจ้า 5 พระองค์) ที่ประดิษฐานอยู่ภายในศาลเจ้าแห่งนี้จะสามารถช่วยคุ้มครองและประทานพรให้กับผู้ศรัทธาได้มีกำลังใจในการทำงาน และเมื่อผู้ศรัทธาได้พบเจอปัญหาต่าง ๆ ในการทำงาน ก็จะนิยมเดินทางมาไหว้เทพเจ้าองค์นี้เพื่อขอความช่วยเหลือจากท่าน ซึ่งจะทำให้ตนเองมีพลังใจในการทำงาน อีกทั้งจะทำให้ผู้ศรัทธามีกำลังใจในการดำรงชีวิตต่อไปได้

ดั่งที่ นางสาวฝน (คนไทยเชื้อสายจีน) ผู้ที่มาสักการะที่ศาลเจ้า ได้กล่าวว่า

“เมื่อฉันเจอปัญหาในการเรียนก็ชอบมากราบไหว้เทพเจ้าอุปัชฌาย์ ส่วนใหญ่ คือ สอบได้คะแนนไม่ดี จึงมาขอพรให้เทพเจ้าอุปัชฌาย์ช่วยเหลือให้สอบผ่านหรือได้คะแนนดี ๆ หลังจากการขอก็ทำให้ฉันรู้สึกมีกำลังใจในการเรียนมากขึ้น แม้ได้คะแนนไม่ดีก็ไม่ได้ท้อแท้ใจ เพราะรู้สึกว่ายังมีเทพเจ้าอุปัชฌาย์ช่วยฉันอยู่ นอกจากขอพรจากเทพเจ้าอุปัชฌาย์ ฉันก็จะพยายามหาวิธีแก้ไขเหมือนกัน แต่ต้องมาขอเทพเจ้าองค์นี้ก่อน เพราะทำให้ฉันรู้สึกมีความหวัง และพลังในการเรียน”

(นางสาวฝน, สัมภาษณ์, 30 กันยายน 2564)

จากการสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่า ผู้ศรัทธาเชื่อว่าการที่ได้มาขอพรจากเทพเจ้าอุพฺุเขียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) นั้นจะสามารถทำให้ตนเองมีกำลังใจในการเรียน เพราะผู้ศรัทธาเชื่อว่าเทพเจ้าองค์นี้จะสามารถประทานพรให้การเรียนราบรื่นและได้ผลการเรียนที่ดี ดังนั้นเมื่อผู้ศรัทธาได้พบเจอกับปัญหาในด้านการเรียน ก็จะมาราบไหว้และขอพรจากเทพเจ้าองค์นี้ เพื่อให้ตนเองมีความมั่นใจและมีกำลังใจในการเรียนต่อไป

ตั้งที่ นางสาวจิรฐา นิลผาย (คนไทย) ผู้ที่มาสักการะที่ศาลเจ้า ได้กล่าวว่า

“ที่มาสักการะบูชาเทพเจ้าแป๊ะกง เพื่อขอให้ค้าขายดีมีเงินมีทอง ที่ได้เปิดร้านตัวเอง แต่ช่วงนี้ค้าขายไม่ค่อยดี จึงมาขอพรจากเทพเจ้าแป๊ะกง เชื่อว่าเทพเจ้าองค์นี้จะช่วยที่ได้ เพราะที่ศรัทธาเทพเจ้าองค์นี้หลังจากที่ที่ได้ถวายของเช่นไหว้ขอพรจากเทพเจ้าแป๊ะกง ก็ทำให้รู้สึกมีกำลังใจมากขึ้น แม้ว่าค้าขายไม่ดีขึ้นทันทีก็ไม่ได้ทำให้พ้ท้อแท้ใจ จะพยายามหาสาเหตุและแก้ไขปรับปรุง”

(นางสาวจิรฐา นิลผาย, สัมภาษณ์, 30 กันยายน 2564)

จากการสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่า ผู้ศรัทธายังได้มีความเชื่อว่า เทพเจ้าแป๊ะกงที่ประดิษฐานภายในศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) จะสามารถช่วยประทานพรให้ผู้ที่ประกอบอาชีพค้าขายหรือประกอบธุรกิจมีผลประกอบการที่ดี ดังนั้นหากการประกอบธุรกิจค้าขายมีผลประกอบการไม่ดีก็จะเดินทางมาไหว้เทพเจ้าแป๊ะกง เพราะเชื่อกันว่าท่านจะช่วยอวยพรและทำให้การค้าขายได้ผลกำไรที่ดี มีเงินมีทองไหลมาเทมาด้วย

จึงสรุปได้ว่า ความเชื่อความศรัทธาที่มีต่อเทพเจ้าทุกองค์ภายในศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) จะสามารถทำให้ผู้ศรัทธาเกิดความสบายใจและมีกำลังใจที่จะไปแก้ไขปัญหาและก้าวผ่านอุปสรรคต่าง ๆ ไปได้ ไม่ว่าจะ เป็นปัญหาในด้านการงาน ด้านการเรียน และการค้าขายประกอบธุรกิจ และเมื่อผู้ศรัทธาได้มาราบไหว้และขอพรจากเทพเจ้าภายในศาลเจ้าแห่งนี้ก็จะสามารถทำให้ผู้ศรัทธาเกิดความรู้สึกสบายใจและมีกำลังใจเกิดขึ้นในการใช้ชีวิตต่อไปได้

จากการศึกษาบทบาททางด้านจิตใจของศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) สะท้อนให้เห็นว่า ผู้ศรัทธามีความเชื่อว่า การนับถือศรัทธาและได้มาราบไหว้ขอพรจากเทพเจ้าทุกองค์ภายในศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) แห่งนี้ จะสามารถทำให้ผู้ศรัทธาเกิดความรู้สึกสบายใจมีจิตใจสงบสุข เนื่องจากผู้ศรัทธาเชื่อว่าเมื่อได้พบเจอกับอุปสรรคหรือปัญหาต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อจิตใจและการดำเนินชีวิต การมาขอจากเทพเจ้านั้นก็จะช่วยให้มีพลังและมีกำลังใจในการดำรงชีวิตได้ต่อไป

4.2 บทบาททางด้านสังคม

ศาลเจ้าแห่งนี้ถือเป็นศาสนสถานที่มีความศักดิ์สิทธิ์ และยังมีความสำคัญต่อชาวจีนไต้หวัน และรวมถึงคนไทยเชื้อสายจีนไต้หวันด้วย จากการลงพื้นที่ผู้วิจัยได้เห็นถึงบทบาทของศาลเจ้าแห่งนี้ ที่มีผลต่อสังคมไทยได้อย่างชัดเจนคือเรื่อง การเป็นศูนย์รวมใจสร้างสามัคคี ส่งเสริมการมีคุณธรรมจริยธรรม และการช่วยเหลือสังคม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

4.2.1 เป็นศูนย์รวมใจสร้างสามัคคี

ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) เป็นศาสนสถานที่มีผู้ศรัทธาได้เดินทางมาจากพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อมากราบไหว้บูชาเทพเจ้าเป็นจำนวนมาก ดังนั้นศาลเจ้าแห่งนี้จึงถือเป็นศูนย์รวมใจของผู้ที่มาสักการะ นอกจากนี้ศาลเจ้าแห่งนี้ยังมีการจัดพิธีกรรมต่าง ๆ ในวันสำคัญของศาลเจ้าด้วย ซึ่งถือเป็นโอกาสที่ดีที่จะทำให้ผู้ศรัทธาทั้งชาวจีนไต้หวัน ชาวไทยเชื้อสายจีนไต้หวัน และรวมถึงคนไทยได้มาเข้าร่วมพิธีกรรมด้วยกัน ดังภาพที่ 43 ซึ่งจะทำให้ผู้ที่มาเข้าร่วมพิธีกรรมได้เกิดความรู้สึกที่มีความใกล้ชิดต่อกัน จึงทำให้ศาลเจ้าแห่งนี้ได้กลายเป็นศูนย์รวมใจเพื่อสร้างสามัคคีต่อกันได้เป็นอย่างดี

ภาพที่ 43 ผู้ศรัทธาเข้าร่วมพิธีกรรมในวันเกิดของเทพเจ้า

ที่มา: WANG QINGHUA (ญาติ) ถ่ายเมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 2564 ที่ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง)

ดังที่ ZHANG JINGZHONG (คนไต้หวัน) ผู้ที่ดูแลศาลเจ้า ได้กล่าวว่า
“คนที่มาเข้าร่วมพิธีกรรมวันเกิดของเทพเจ้า มีชาวจีนไต้หวัน ชาวไทยเชื้อสายจีนไต้หวัน และคนไทยที่มากราบไหว้เทพเจ้าต่าง ๆ จำนวนมาก แม้ว่าพวกเขาบางคนไม่ได้รู้จักกันมาก่อน แต่พวกเขาที่มีความเชื่อที่

เหมือนกัน คนที่เข้าร่วมพิธีกรรมก็จะพูดคุยกันและช่วยกัน ทำให้รู้สึกถึงความสามัคคีกันของผู้คนที่เข้าร่วมพิธีกรรม”

(ZHANG JINGZHONG, สัมภาษณ์, 6 มิถุนายน 2564)

จากการสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่า พิธีกรรมที่จัดขึ้นในช่วงวันเกิดของเทพเจ้าทำให้มีผู้เคารพและศรัทธาต่อเทพเจ้าได้เดินทางมาจากพื้นที่ต่าง ๆ ทั้งนี้ก็เพื่อต้องการที่จะมาเข้าร่วมพิธีวันเกิดเทพเจ้าที่ศาลเจ้าแห่งนี้ ซึ่งถือเป็นโอกาสที่ดีที่สามารถทำให้ผู้ศรัทธาในเทพเจ้าองค์เดียวกันได้พูดคุยกันเรื่องความเชื่อที่มีต่อเทพเจ้าองค์เดียวกัน ดังนั้นศาลเจ้าแห่งนี้และรวมถึงการจัดงานพิธีกรรมต่าง ๆ จึงได้กลายเป็นศูนย์รวมใจของผู้ที่มีความศรัทธาต่อเทพเจ้าองค์เดียวกัน และยังได้ช่วยจัดงานพิธีต่าง ๆ ของภายในศาลเจ้าร่วมกัน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสามัคคีที่มีร่วมกันในการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ผ่านพ้นไปด้วยดี

ตั้งที่คุณหลิน (คนไต้หวัน) คนมาสักการะที่ศาลเจ้า ได้กล่าวว่า

“ฉันมาเข้าร่วมพิธีกรรมในวันตรุษจีนของศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) ทุกปี ตั้งแต่เมื่อฉันประมาณสามสิบปีอพยพมาที่ประเทศไทย ทุกครั้งที่มางานนี้ก็จะได้เจอเพื่อนและได้รู้จักคนใหม่ ๆ ที่เป็นลูกศิษย์ของศาลเจ้า เป็นโอกาสที่ดีที่ได้นั่งด้วยกัน พูดคุยกัน และชื่นชมโคมไฟด้วยกัน คนที่มาวันตรุษจีนมีใจเดียวกัน คือขอพรให้ผู้ล่วงลับไปแล้วไปเกิดในภพภูมิที่ดีบรรยาภาสในพิธีดีมาก ทำให้เห็นเราถึงความสามัคคีกันเป็นสิ่ง”

(คุณหลิน, สัมภาษณ์, 2 สิงหาคม 2564)

ซึ่งได้สัมพันธ์กับคำให้สัมภาษณ์ของคนมาสักการะที่ศาลเจ้า ได้กล่าวว่า

“ป่าได้พาครอบครัวมากราบไหว้เทพเจ้าผู้เขียนส่วยพาลูกมาไหว้ด้วย เพราะคิดว่าเป็นโอกาสที่ครอบครัวได้อยู่ร่วมกันทำบุญทำให้คนในครอบครัวรู้สึกมีความใกล้ชิดกัน และทำให้ลูกได้สัมผัสความเชื่อและบรรยาภาสในศาลเจ้า เรียนรู้วิธีการไหว้เพื่อขอพร คิดว่ามาเข้าร่วมพิธีกรรมต่าง ๆ บ่อย ๆ สามารถทำให้คนในครอบครัวมีใจเดียวกัน ถ้ามาในเทศกาลตรุษจีนหรือพิธีกรรมต่าง ๆ ของศาลเจ้าก็จะเจอเพื่อนบ้านและนักท่องเที่ยวมาไหว้กันเยอะ เราก็ได้ทักทายกัน พูดคุยกันบ้าง เรามีความศรัทธาที่เหมือนกัน จะทำให้เรารู้สึกถึงความสามัคคีในกลุ่มคนที่มาสักการะที่ศาลเจ้าแห่งนี้ค่ะ”

(ปณิตดา มาลายน, สัมภาษณ์, 6 มิถุนายน 2564)

จากการสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่า การจัดพิธีกรรมต่าง ๆ ภายในศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) ถือเป็นโอกาสที่ดีที่ทำให้ผู้ศรัทธาได้เข้ามาประกอบพิธีกรรมร่วมกัน อีกทั้งยังเป็นโอกาสที่ดีที่ทำให้ครอบครัวได้ใช้เวลาอยู่ด้วยกันและมีความใกล้ชิดกันมากขึ้น นอกจากนี้การจัดพิธีกรรมยังทำให้ผู้ที่มาเข้าร่วมพิธีได้พบกับเพื่อนฝูงและกลุ่มคนใหม่ ๆ ที่มีความเชื่อความศรัทธาเหมือนกัน และได้เข้ามาร่วมพิธีกรรมเดียวกัน ซึ่งได้สะท้อนให้เห็นถึงความสามัคคีระหว่างคนในสังคม

ตั้งที่ คุณฟาง (คนไต้หวัน) เจ้าหน้าที่ที่ดูแลศาลเจ้า ได้กล่าวว่า

“สมาชิกของคณะกรรมการศาลเจ้าส่วนมากเป็นชาวไต้หวัน และคนไทยเชื้อสายจีนไต้หวันหรือมีความศรัทธาเทพเจ้าภายในศาลเจ้านี้ ตั้งแต่บรรพบุรุษ รุ่นพ่อแม่หรือรุ่นปู่ย่าตายายและเป็นกรรมการศาลเจ้า ถึงแม้ปัจจุบันย้ายไปอาศัยอยู่นอกสถานที่อื่น ๆ แล้ว แต่ยังร่วมมือร่วมใจกันดูแลศาลเจ้าถึงปัจจุบัน”

(คุณฟาง, สัมภาษณ์, 30 กันยายน 2564)

จากการสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการดูแลศาลเจ้าแห่งนี้ ได้ช่วยกันดูแลรักษาศาลเจ้าแห่งนี้เป็นอย่างดี เนื่องจากผู้ดูแลศาลเจ้าเป็นผู้มีความเชื่อความศรัทธาต่อเทพเจ้าทุกองค์ภายในศาลเจ้าแห่งนี้ และยังคงดูแลด้วยจิตใจที่บริสุทธิ์ด้วย อีกทั้งยังมีผู้ที่อาศัยอยู่บริเวณศาลเจ้าและรวมถึงผู้ศรัทธาที่มาจากพื้นที่อื่นยังได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยดูแลศาลเจ้าแห่งนี้อีกด้วย ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) ได้เป็นศูนย์รวมในการสร้างความสามัคคีระหว่างกันได้อย่างดี

จึงสรุปได้ว่า ความเชื่อและพิธีกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) จะสามารถทำให้ผู้ที่มีความเชื่อ ความศรัทธาต่อเทพเจ้าทุกองค์ภายในศาลเจ้าแห่งนี้ เดินทางมาประกอบพิธีกรรมร่วมกัน ซึ่งเป็นโอกาสที่ดีที่สามารถทำให้ผู้ศรัทธาได้สื่อสารเรื่องความเชื่อที่มีต่อเทพเจ้าองค์เดียวกัน อีกทั้งยังได้ร่วมมือร่วมใจกันในการจัดพิธีกรรมต่าง ๆ ของศาลเจ้า ดังนั้นศาลเจ้าแห่งนี้จึงถือเป็นศูนย์รวมในการสร้างความสามัคคีระหว่างผู้ศรัทธาได้เป็นอย่างดี

4.2.2 ส่งเสริมการมีคุณธรรมจริยธรรม

คุณธรรม หมายถึง ความดีงาม คุณความดีหรือความถูกต้อง ซึ่งสามารถแสดงออกมา โดยการกระทำทางกาย วาจา และจิตใจของแต่ละบุคคลทั่วไป จริยธรรม หมายถึง หลักธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติในหมู่คณะศีลธรรม และกฎศีลธรรม ซึ่งการมีศาลเจ้าเกิดขึ้นในสังคม ถือเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้ผู้ที่มีความเชื่อ ความศรัทธาได้ยึดถือในคุณธรรมจริยธรรม เนื่องมาจากความเชื่อในตำนานของเทพเจ้าองค์ต่าง ๆ ของชาวจีนแต่ละกลุ่ม ที่เชื่อกันว่าเทพเจ้าที่ตนเคารพนับถือนั้นเป็นเทพที่ดี มีคุณธรรม ดังนั้นเทพเจ้าถือเป็นปัจจัยสำคัญในการช่วยเพื่อเผยแพร่ธรรมะ ความดีงามและ

การสร้างบุญกุศลแก่สาธุชน เมื่อมีผู้คนที่เกิดความเชื่อและนับถือเทพเจ้าแล้วจึงเป็นผลทำให้ผู้ศรัทธาปฏิบัติตามคุณงามความดีและการมีคุณธรรมจริยธรรมของเทพเจ้าที่ตนเองเคารพนับถือด้วย อีกทั้งยังมีความเชื่อว่า หากผู้ศรัทธาได้ปฏิบัติตามโดยกระทำแต่ความดีนั้นแล้ว เทพเจ้าก็จะคอยปกป้องคุ้มครองรักษาชีวิตให้พ้นภัยต่าง ๆ อีกทั้งยังประทานพรให้มีชีวิตที่ดีด้วย

ดั่งที่ JIANG CHUHAO (คนไทยเชื้อสายจีน) ผู้ที่ดูแลศาลเจ้า ได้กล่าวว่า

“เทศกาลงานเทศกาลประจำปีที่ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) เป็นเทศกาลทำบุญให้ตามความเชื่อ วัฒนธรรม และประเพณี และทำตามความดีงามคุณธรรมจริยธรรมของ เทพเจ้าทุกองค์ ภายในศาลเจ้าแห่งนี้ ผู้คนมาทำบุญงานเทศกาลประจำปีสามารถช่วยได้ ทั้งผู้ที่เสียชีวิตและช่วยผู้ยากไร้ที่ยังมีชีวิตอยู่ในโลกนี้ ก็คือช่วยได้ทั้งผู้ไร้ญาติ ขาดมิตรและผู้ยากไร้ ในพิธีกรรมนี้จะจัดของเซ่นไหว้และเชิญพวกผีมากิน ตามความเชื่อทำให้พวกผีมารับของเพื่อโปรดสรรพวิญญาณนั้น ส่วนของไหว้ หลังจากเสร็จพิธีกรรมแล้วก็สามารถแจกของให้คนที่มาช่วยงานกินหรือให้ คนยากจนกินไม่ใช่ให้คนตายกินจริง ๆ สามารถช่วยครอบครัวที่ยากจน ขึ้นแค่นิดได้”

(JIANG CHUHAO, สัมภาษณ์, 30 กันยายน 2564)

จากการสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่า งานเทศกาลประจำปี เป็นงานประจำปีที่ศาลเจ้าแห่งนี้ได้จัดขึ้นทุกปี ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นการช่วยเหลือผู้ที่ยากไร้และสงเคราะห์คนที่ยากจน จึงแสดงให้เห็นถึงหลักคำสอนที่สำคัญของศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) ว่า “ต้องเป็นคนที่มีความดีงาม มีคุณธรรมจริยธรรมให้ความช่วยเหลือคนอื่น” ซึ่งในพิธีกรรมงานเทศกาลประจำปี ถือเป็นเป็นการทำบุญที่ยิ่งใหญ่ที่ได้ทำให้กับผู้ยากไร้และดวงวิญญาณที่ไร้ญาติด้วย

ดั่งที่ คุณอ้อย (คนไทย) ผู้มาสักการะที่ศาลเจ้า ได้กล่าวว่า

“พวกเรานับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์เทพเจ้าทุกองค์ภายในศาลเจ้าแห่งนี้ โดยเฉพาะพวกเรากราบไหว้เทพเจ้าอุปัชฌาย์เซียนสัว๊ว ครอบครัวตาม คำสั่งสอนของเทพเจ้าอุปัชฌาย์เซียนสัว๊ว ชื่อว่าทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เพราะว่า พวกเราอ่านป้ายนำเสนขอข้อความของเทพเจ้าอุปัชฌาย์เซียนสัว๊วได้รู้จักความดีงามของเทพเจ้า 5 พระองค์นี้ เช่น เมฆแม่ธรรมะและบุญกุศลแก่สาธุชนให้ความช่วยเหลือกับคนยากจน อย่างนี้ถือเป็นคนที่มีคุณค่าต่อสังคมอย่างยิ่ง ดังนั้นพวกเราก็อยากเป็นคนที่มีความดีงามด้วย”

(คุณอ้อย, สัมภาษณ์, 23 มิถุนายน 2564)

ซึ่งได้สัมพันธ์กับคำให้สัมภาษณ์ของคณมาส์การะที่ศาลเจ้า ได้กล่าวว่า

“แม่สอนความรู้เกี่ยวกับด้านศีลธรรม และบอกให้ทำตาม
ความดีงาม คุณธรรมจริยธรรมของเทพเจ้าทุกองค์ภายในศาลเจ้ามูลนิธิ
ศีลธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) เพราะว่าพวกเราเป็นลูกหลานของ
เทพเจ้าแต่ละองค์ต้องรำลึกถึงความดีงามคุณธรรมจริยธรรมของทุกท่าน
และช่วยสืบทอดเผยแพร่อะไรก็ตามคุณธรรมจริยธรรมของเทพเจ้าแต่ละ
องค์ได้”

(นายหลุย, สัมภาษณ์, 30 กันยายน 2564)

จากการสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่า เรื่องของคุณธรรมจริยธรรมถือเป็นสิ่งที่มี
ความสำคัญและจะต้องมีอยู่ในตัวบุคคลแต่ละคน และการที่เราจะมีคุณธรรมจริยธรรมได้นั้นสามารถ
ดำรงได้ตามเทพเจ้าที่ตนเองได้เคารพนับถือ และส่งผลให้ตนเองและสมาชิกในครอบครัวได้พบเจอแต่
ความสุขและความเจริญยิ่งขึ้นไป

จึงสรุปได้ว่า การมีคุณธรรมจริยธรรมนั้นผู้ศรัทธาต่อเทพเจ้าสามารถยึดถือได้ตามที่
ตนเองได้เคารพนับถือเทพเจ้าองค์นั้น ๆ นอกจากนี้ศาลเจ้ายังถือเป็นศาสนสถานที่จะช่วยเผยแพร่อะไรก็ตาม
คุณธรรมจริยธรรมของเทพเจ้าทุกองค์ที่ประดิษฐานภายในศาลเจ้าแห่งนี้ด้วย โดยผ่านวิธีการต่าง ๆ
ดังนั้นผู้ที่มากราบไหว้เทพเจ้าทุกองค์ภายในศาลเจ้ามูลนิธิศีลธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) แห่งนี้
จึงเป็นผู้ที่มีความเชื่อกันว่าเทพเจ้าที่ตนเคารพนับถือเป็นเทพเจ้าที่มีความดีงามและมีคุณธรรม
จริยธรรม ดังนั้นเทพเจ้าถือเป็นปัจจัยสำคัญในการช่วยเผยแผ่คุณธรรมจริยธรรม ความดีงามและ
การสร้างบุญกุศลแก่สาธุชน เมื่อผู้คนที่ได้เกิดความเชื่อและความเคารพนับถือเทพเจ้าแล้วจึงสามารถ
ส่งผลทำให้ผู้ศรัทธาได้ปฏิบัติตามคุณงามความดีและมีคุณธรรมจริยธรรม ตามเทพเจ้าที่ตนเองเคารพ
นับถือและเชื่อกันว่าเทพเจ้าที่ตนเองได้เคารพนับถือเหล่านั้นจะประทานพรให้ชีวิตเจริญก้าวหน้า

4.2.3 การช่วยเหลือสังคม

ศาลเจ้ามูลนิธิศีลธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) มีบทบาทในการช่วยเหลือคนใน
สังคมด้วย ซึ่งบทบาทนี้จะเห็นได้อย่างชัดเจน ผ่านพิธีกรรมงานเทศกาลประจำปี ซึ่งพิธีกรรมนี้ได้มี
ผู้ศรัทธามาร่วมกันทำบุญบริจาคสิ่งของต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก โดยสิ่งของที่บริจาคจะประกอบไปด้วย
เงินและสิ่งของ ที่จำเป็นในการดำรงชีวิตเพื่อบริจาคให้กับผู้ยากไร้ ดังภาพที่ 44- 45 ในวันที่มีการจัดงาน
เทศกาลประจำปีนั้น จะมีผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือเดินทางเข้ามารับข้าวสารอาหารแห้งต่าง ๆ
จากศาลเจ้าแห่งนี้เป็นประจำ

ภาพที่ 44 เจ้าหน้าที่กำลังแจกสิ่งของให้กับชาวบ้านและผู้ยากไร้

ที่มา: Google ค้นมาเมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2564

ภาพที่ 45 ผู้ได้รับสิ่งของจากศาลเจ้า

ที่มา: Google ค้นมาเมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2564

ตั้งที่ ZHANG JINGZHONG (คนไต้หวัน) ผู้ที่ดูแลศาลเจ้า ได้กล่าวว่า
 “ในวันงานเทศกาลประจำปี ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู
 (เสียนหลอใต้เทียนกง) จะจัดพิธีกรรมแจกสิ่งของให้คนที่ยากจน ชาวจีน
 ไต้หวัน ชาวไทยเชื้อสายจีนไต้หวัน และคนไทยก็ร่วมกันทำบุญ ทำความดี
 แจกข้าว ขนม เครื่องดื่มต่าง ๆ ให้ฟรี”

(ZHANG JINGZHONG, สัมภาษณ์ , 6 มิถุนายน 2564)

จากการสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่า งานเทศกาลประจำปีจะสามารถช่วยเหลือผู้ยากไร้ในสังคมได้ เนื่องจากศาลเจ้าแห่งนี้ได้เปิดรับสิ่งของต่าง ๆ และรวมถึงเงินที่ผู้ศรัทธาต่างมีความต้องการที่จะนำมาช่วยเหลือผู้ยากไร้ในงานเทศกาลประจำปี อีกทั้งยังถือเป็นการทำบุญกับศาลเจ้าด้วย

จึงสรุปได้ว่า ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) ได้มีการจัดพิธีงานเทศกาลประจำปี เนื่องด้วยเหตุผลที่ว่าเป็นการร่วมกันทำความดีระหว่างผู้ศรัทธา ซึ่งถือเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันในสังคม และการที่ศาลเจ้าแห่งนี้ได้มีการแจกสิ่งของต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือผู้ยากไร้ นั้น ทำให้ศาลเจ้าแห่งนี้เป็นศาลเจ้าที่เป็นที่พึ่งให้กับผู้ด้อยโอกาสในปัจจุบัน

จากการศึกษาบทบาททางด้านสังคมของศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) สะท้อนให้เห็นว่า ความเชื่อและพิธีกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับศาลเจ้าแห่งนี้จะทำให้ผู้ที่มีความเชื่อความศรัทธาต่อเทพเจ้าองค์เดียวกันหรือที่ตนเองได้ความเคารพนับถือ ได้เดินทางมาเข้าร่วมพิธีกรรมการบูชาเทพเจ้าในงานพิธีต่าง ๆ ซึ่งศาลเจ้าแห่งนี้จึงถือเป็นศูนย์รวมใจในการสร้างความสามัคคีระหว่างคนในสังคมได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) ยังถือเป็นศาสนสถานที่จะช่วยเผยแพร่วัฒนธรรมจริยธรรมของเทพเจ้าทุกองค์ที่ประดิษฐานภายในศาลเจ้าแห่งนี้ด้วย เนื่องจากผู้ศรัทธาเชื่อกันว่าได้ปฏิบัติตามคุณงามความดีและมีคุณธรรมจริยธรรมตามเทพเจ้าที่ตนเองเคารพนับถือ และได้รับพรจากเทพเจ้าให้มีชีวิตที่ดี จากการลงพื้นที่ผู้วิจัยยังได้พบว่า ศาลเจ้าแห่งนี้ได้มีการช่วยเหลือผู้ยากไร้ด้วย โดยผ่านงานเทศกาลประจำปี เนื่องจากพิธีกรรมนี้เป็นงานที่ได้ร่วมกันทำความดี และยังมีผู้ศรัทธาได้เดินทางมาร่วม งานบุญ เพื่อร่วมกันบริจาคสิ่งของต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก

4.3 บทบาทด้านวัฒนธรรม

กลุ่มชาวจีนใต้หวันได้อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน จึงได้นำวัฒนธรรมของตนเองเข้ามาด้วย และปัจจุบันก็ยังคงปฏิบัติตามคติความเชื่อแบบดั้งเดิมรวมถึงสืบทอดพิธีกรรมต่าง ๆ ไว้จนถึงปัจจุบัน ดังนั้นชาวจีนใต้หวันจึงได้สร้างศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) แห่งนี้ขึ้น เพื่อเป็นการประดิษฐานองค์เทพเจ้าตามความเชื่อแบบดั้งเดิม อีกทั้งยังได้ช่วยสืบทอดและเผยแพร่วัฒนธรรมของชาวจีนใต้หวันให้คงอยู่สืบไป เนื่องจากศาลเจ้าแห่งนี้เป็นศาลเจ้าที่สร้างขึ้นในประเทศไทยจึงทำให้เกิดการผสมผสานวัฒนธรรมไทย-จีนใต้หวันเข้าด้วยกัน ดังนั้น ศาลเจ้าแห่งนี้จึงมีบทบาทสำคัญต่อด้านวัฒนธรรมในสังคมไทย ซึ่งบทบาทในด้านวัฒนธรรมสามารถแบ่งได้เป็น 2 ด้าน คือ การสืบทอดและเผยแพร่วัฒนธรรมความเชื่อของชาวจีนใต้หวัน และการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมจีนใต้หวัน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.3.1 การสืบทอดและเผยแพร่วัฒนธรรมความเชื่อของชาวจีนใต้หวัน

ชาวจีนใต้หวันได้ให้ความสำคัญกับศาลเจ้าเป็นอย่างมาก ซึ่งเมื่อชาวจีนใต้หวันได้ตั้งถิ่นฐานที่ใดที่หนึ่งก็จะต้องมีการสร้างศาสนสถานขึ้นเพื่อให้อยู่คู่กับพื้นที่ที่ตนเองได้อาศัยอยู่ และเพื่อเป็นการประดิษฐานของเทพเจ้าตามความเชื่อแบบดั้งเดิมของตนเอง ที่ได้สืบทอดต่อกันมาจากรบรรพบุรุษ ซึ่งศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) แห่งนี้ ถือได้ว่ายังคงรักษาวัฒนธรรม

ของตนเองไว้ได้อย่างดี ทั้งในด้านลักษณะการสร้างศาลเจ้า ความเชื่อความศรัทธาต่อเทพเจ้า และพิธีกรรมต่าง ๆ อีกทั้งยังเป็นการสืบทอดและเผยแพร่วัฒนธรรมของตนเอง โดยผ่านองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบคือ ผ่านบุคคล ผ่านสิ่งของ และผ่านสื่อโซเชียลมีเดีย (Social Media) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ประการที่หนึ่ง คือ การสืบทอดและการเผยแพร่วัฒนธรรมจีนไต้หวันโดยบุคคล เมื่อได้ดำรงชีวิตอยู่ในครอบครัวเดียวกัน ก็จะย่อมได้รับอิทธิพลจากสมาชิกในครอบครัว ซึ่งความเชื่อต่าง ๆ นี้ถือเป็นความเชื่อที่ได้สืบทอดต่อกันมาจากบรรพบุรุษและยังได้ปลูกฝังไว้ในจิตใจของชาวจีนไต้หวันไว้อย่างเข้มแข็ง จึงทำให้ชาวจีนไต้หวันยังคงมีความเชื่อความศรัทธาต่อเทพเจ้าที่ตนเองนับถือมาจนถึงปัจจุบัน

ตั้งที่ คุณป้าหลิน (คนไต้หวัน) ผู้มาสักการะที่ศาลเจ้า ได้กล่าวว่า

“วันนี้ข้ามาเอง แต่วันอื่นป้าได้พาหลานมากราบไหว้เทพเจ้าอุฟูเซียนส่วย เพื่อขอพรจากเทพเจ้าองค์นี้ให้ท่านคุ้มครองชีวิตของเราให้มีความสุข ป้าก็ได้สอนให้หลาน ขั้นตอนการไหว้เทพเจ้าอุฟูเซียนส่วย และบอกเขาด้วยว่าเทพเจ้าองค์นี้ในสมัยโบราณเป็นเทพเจ้าทำหน้าที่อย่างไร สอนให้เขาต้องนับถือและเคารพเทพเจ้าต่าง ๆ ภายในศาลเจ้าแห่งนี้ ทำให้เขาได้เรียนรู้วัฒนธรรมจีนไต้หวันพอโตขึ้นเขาก็มาไหว้เองได้ ก็เหมือนเป็นการทำบุญให้เขาเอง”

(คุณป้าหลิน, สัมภาษณ์, 30 กันยายน 2564)

ซึ่งได้สัมพันธ์กับคำให้สัมภาษณ์ของผู้มาสักการะที่ศาลเจ้า ได้กล่าวว่า

“ฉันเป็นคนไทยเชื้อสายจีนคะ ในครอบครัวของฉัน พ่อเป็นคนไต้หวัน แม่เป็นคนไทย สมาชิกของครอบครัวฉันนับถือเทพเจ้าอุฟูเซียนส่วย สืบเนื่องมาจากคุณพ่อคะ ตอนฉันเป็นเด็ก ๆ คุณพ่อก็พามากราบไหว้เทพเจ้าอุฟูเซียนส่วย และเทพเจ้าต่าง ๆ ภายในศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) และร่วมงานพิธีกรรมต่าง ๆ ของศาลเจ้าแห่งนี้ที่จัดขึ้น”

(วิภาภรณ์ นาสมวงศ์ , สัมภาษณ์ , 6 กรกฎาคม 2564)

จากการสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่า ชาวจีนไต้หวันและคนไทยเชื้อสายจีนไต้หวันถือเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการช่วยสืบทอดวัฒนธรรมของชาวจีนไต้หวัน ซึ่งพวกเขายังคงให้ความสำคัญกับความเชื่อเรื่องเทพเจ้าเป็นอย่างมากและยังได้มีการปฏิบัติตามความเชื่อและพิธีกรรมต่าง ๆ จากรุ่นสู่รุ่นซึ่งได้สืบทอดมาจากบรรพบุรุษคือ การกราบไหว้เทพเจ้าเพื่อแสดงความนับถือ อีกทั้งยังมีการสั่งสอนลูกหลาน ได้รับรู้และเข้าใจถึงประวัติความเป็นมาและตำนานความเชื่อในการ ขอพรจากเทพเจ้า

ทุกองค์ภายในศาลเจ้าแห่งนี้ อีกทั้งยังมีการพาลูกหลานให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดงานพิธีกรรมต่าง ๆ ตามประเพณีของชาวจีนไต้หวันอีกด้วย จึงทำให้เกิดการสืบทอดวัฒนธรรมของชาวจีนไต้หวันจากรุ่นสู่รุ่น

ประการที่สอง คือ การสืบทอดและการเผยแพร่วัฒนธรรมจีนโดยสิ่งของ เช่น การ์ดสวดมนต์ของเทพเจ้าอู่ฟู่เซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) ที่เป็นภาษาจีน และยังมีสถาปัตยกรรมที่สวยงามตามแบบจีนไต้หวัน เป็นต้น ซึ่งการ์ดสวดมนต์ของเทพเจ้าอู่ฟู่เซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) ได้แกะสลักเป็นรูปของเทพเจ้าอู่ฟู่เซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) ดังภาพที่ 46 การตกแต่งของการ์ดนั้น จะใช้สีทองพร้อมกับมีตัวอักษรภาษาจีนที่บอกข้อมูลเกี่ยวเทพเจ้าห้าพระองค์ ภายในศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุณู (เสียนหลอใต้เทียนกง) จะมีป้ายความรู้ที่ให้ข้อมูลประวัติความเป็นมาเกี่ยวกับเทพเจ้าที่ได้ประดิษฐานอยู่ภายในศาลเจ้าแห่งนี้ การตกแต่งภายในศาลเจ้าได้แสดงออกให้เห็นถึงสถาปัตยกรรมตามแบบชาวจีนไต้หวันได้อย่างสวยงาม และทำให้เห็นถึงความ เป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาวจีนไต้หวันได้เป็นอย่างดี

ภาพที่ 46 การ์ดสวดมนต์ของเทพเจ้าอู่ฟู่เซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์)

ที่มา: WANG QINGHUA (ญาติ) ถ่ายเมื่อวันที่ 26 กันยายน 2564 ที่ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุณู (เสียนหลอใต้เทียนกง)

ประการที่สาม คือ การสืบทอดและการเผยแพร่วัฒนธรรมจีนไต้หวันโดยผ่านสื่อโซเชียลมีเดีย (Social Media) เนื่องจากการพัฒนาของเทคโนโลยี จึงทำให้โซเชียลมีเดียเป็นสื่อที่มีความทันสมัยและยังได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในปัจจุบัน อีกทั้งยังมีบทบาทสำคัญในการช่วย

สื่อบทและเผยแพร่วัฒนธรรมจีนได้วันที่ได้สะท้อนออกมา โดยผ่านศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) เช่น การถ่ายทอดผ่านช่องทางเฟซบุ๊ก (Facebook) ที่ได้เผยแพร่ข้อมูลและพิธีกรรมผ่านคลิปวิดีโอ จากการลงภาคสนามและการสัมภาษณ์จากเจ้าหน้าที่ ผู้วิจัยได้พบว่า ทางศาลเจ้าได้มีการใช้สื่อเฟซบุ๊ก (Facebook) เพื่อเป็นเครื่องมือในการช่วยเผยแพร่วัฒนธรรม ซึ่งศาลเจ้าได้ตั้งเพจเฟซบุ๊ก (Facebook) ของตนเองขึ้นมา โดยใช้ชื่อว่า “ศาลเจ้าเสียนหลอใต้เทียนกง” จึงทำให้คนที่สนใจสามารถติดตามได้อย่างสะดวก เพจเฟซบุ๊กของศาลเจ้านั้น ได้มีการลงรูปภาพเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และรวมถึงเทศกาลด้วย เช่น วันตรุษจีน งานพิธีเทศกาลประจำปี เป็นต้น เพื่อเป็นการเผยแพร่วัฒนธรรมจีนได้วันให้กับสังคมภายนอกได้เห็นถึงคุณค่าของศาลเจ้าแห่งนี้ อีกทั้งยังสามารถดึงดูดความสนใจจากนักท่องเที่ยวได้อีกด้วย ดังภาพที่ 47 นอกจากนี้ ยังได้มีการเผยแพร่คลิปวิดีโอด้วยสื่ออื่น ๆ เช่น ยูทูบ (YouTube) ด้วย ซึ่งเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่สามารถเข้าถึงบุคคลภายนอกได้ง่าย การใช้สื่อโซเชียลมีเดียนี้ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับศาลเจ้าเพื่อให้สังคมภายนอกได้รู้จักกับศาลเจ้าจีนได้วันแห่งนี้มากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังได้สร้างชื่อเสียงให้กับศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) ได้อย่างดี ดังภาพที่ 48

ภาพที่ 47 เพจเฟซบุ๊ก (Facebook) ของศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง)

ที่มา: Facebook (ศาลเจ้าเสียนหลอใต้เทียนกง) ค้นมาเมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2565

ภาพที่ 48 วิดีโอที่ได้เผยแพร่ข้อมูลต่าง ๆ ของศาลเจ้าที่ได้เผยแพร่ลงในสื่อยูทูป (YouTube)

ที่มา: YouTube (ศาลเจ้าเสียนหลอไต้หวัน) ค้นมา เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2565

จึงสรุปได้ว่า ศาลเจ้ามุลินีธรรมกตัญญู (เสียนหลอไต้หวัน) ได้รับการสืบทอดจากบุคคลภายในครอบครัว จากของที่ระลึกของศาลเจ้า และจากสื่อโซเชียลมีเดีย ที่ได้ช่วยในการสืบทอดและเผยแพร่วัฒนธรรมของศาลเจ้าจีนไต้หวันแห่งนี้ให้คงอยู่สืบไป อีกทั้งเนื่องจากชาวจีนไต้หวันและชาวไทยเชื้อสายจีนไต้หวันต่างยังคงมีความเชื่อความศรัทธาต่อเทพเจ้าภายในศาลเจ้าแห่งนี้ และยังได้สั่งสอนลูกหลานเพื่อไม่ให้ลืมวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมของตนเองที่ได้สืบทอดต่อกันจากบรรพบุรุษ

4.3.2 การผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมจีนไต้หวัน

เนื่องจากชาวจีนไต้หวันได้ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันกับคนไทยในสังคมไทยมาเป็นระยะเวลายาวนาน อีกทั้งยังได้มีการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมไทยในชีวิตประจำวัน จึงทำให้วัฒนธรรมมีการผสมผสาน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

จากการลงภาคสนาม ผู้วิจัยได้พบว่า เนื่องจากศาลเจ้ามุลินีธรรมกตัญญู (เสียนหลอไต้หวัน) เป็นศาลเจ้าจีนไต้หวัน จึงต้องมีป้ายทั้งภาษาจีนและป้ายภาษาไทย เช่น ป้ายของศาลเจ้าจะมีตัวอักษรทั้งภาษาจีนและภาษาไทย ดังภาพที่ 49 รวมถึงป้ายที่นำเสนอประวัติความเป็นมาของเทพเจ้าอู่ฟู่เซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) ดังภาพที่ 50 และป้ายที่นำเสนอขั้นตอนในการไหว้เทพเจ้าทุกองค์ภายในศาลเจ้าแห่งนี้ ดังภาพที่ 51 เป็นต้น

เนื่องจากผู้ที่มีความเชื่อความศรัทธาที่ได้เดินทางมากราบไหว้เทพเจ้าทุกองค์ภายในศาลเจ้าแห่งนี้จะมีทั้งชาวจีนไต้หวัน คนไทยเชื้อสายจีนไต้หวัน และนักท่องเที่ยวที่เป็นคนไทย ที่ได้เข้ามากราบไหว้เทพและชื่นชมศิลปะความสวยงามของศาลเจ้าแห่งนี้ ดังนั้นศาลเจ้ามุลินีธรรมกตัญญู (เสียนหลอไต้หวัน) จึงมีป้ายข้อมูลทั้งภาษาจีนและภาษาไทยติดไว้เพื่อเป็นข้อมูลความรู้ที่เกี่ยวกับเทพเจ้าทุกองค์ที่ประดิษฐานภายในศาลเจ้าแห่งนี้และรวมถึงป้ายประวัติของศาลเจ้าก็ยังมีทั้งภาษาไทยและภาษาจีนด้วย ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้วิจัยได้เห็นถึงการผสมผสานทางวัฒนธรรมไทย-จีนไต้หวันได้อย่างชัดเจน

ตั้งที่ JIANG CHUHAO (คนไทยเชื้อสายจีน) ผู้ที่ดูแลศาลเจ้า ได้กล่าวว่า
 “เราดูจากการตั้งชื่อของศาลเจ้ามุลินีธรรมกตัญญู (เสียนหลอ
 ได้เทียนกง) ทั้งชื่อไทยและชื่อจีนเราก็สามารถมองออกว่าศาลเจ้านี้ได้
 ผสมผสานวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมจีนได้ห้วน ชื่อภาษาจีนของศาลเจ้า
 มุลินีธรรมกตัญญู (เสียนหลอได้เทียนกง) คือเสียนหลอได้เทียนกง
 (暹罗代天宫) แปลออกมา คือ เทพเจ้าอุฟู่เซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์)
 จะเห็นได้ว่าชาวจีนได้ห้วนกับคนไทยเรียกไม่เหมือนกัน แต่เป็นที่เดียวกัน
 บางทีก็ทำให้คนไทยที่มาไหว้เข้าใจผิดว่าศาลเจ้านี้แค่มีเทพเจ้าอุฟู่เซียนส่วย
 (เทพเจ้า 5 พระองค์) แต่หลังจากมาไหว้ศาลเจ้านี้ก็จะได้ว่าศาลเจ้าแห่งนี้
 มีเทพเจ้าหลายพระองค์ที่ประดิษฐานภายในศาลเจ้าแห่งนี้ด้วย”

(JIANG CHUHAO, สัมภาษณ์ ,31 มกราคม 2565)

จากการสัมภาษณ์ได้พบว่า การตั้งชื่อของศาลเจ้าแห่งนี้ สามารถมีการเขียนและเรียกชื่อ
 ศาลเจ้าทั้งภาษาไทยและภาษาจีน ซึ่งมีจะความหมายแตกต่างกันไป ในภาษาจีนเรียกว่า เสียนหลอได้
 เทียนกง (暹罗代天宫) หมายถึง เป็นศาลเจ้าที่แผ่ขยายความศักดิ์สิทธิ์จากศาลเจ้าจีนได้ห้วน จึงได้
 เรียกว่า “ได้เทียนกง (代天宫)” และ “เสียนหลอ (暹罗)” ที่เป็นชื่อเรียกดั้งเดิมของชาวจีนได้ห้วน
 ที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยในช่วงแรก ส่วนภาษาไทยคนไทยจะเรียกว่า “ศาลเจ้า 5 พระองค์” ซึ่งจะมี
 ความหมายว่า ศาลเจ้าแห่งนี้เป็นศาลเจ้าที่ประดิษฐานเทพเจ้าห้าพระองค์เพียงอย่างเดียวเท่านั้น ทั้งที่
 ภายในศาลเจ้าแห่งนี้ได้ประดิษฐานเทพเจ้าหลายองค์ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ภายในศาลเจ้าแห่งนี้จะมีทั้ง
 เทพเจ้าห้าพระองค์และยังมีเทพเจ้าองค์อื่นที่ชาวจีนได้ห้วนและรวมถึงคนไทยได้ให้ความเคารพนับถือด้วย
 จากการใช้ภาษาที่แตกต่างกันจึงทำให้มีความหมายที่แตกต่างกันไปด้วย ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการผสมผสาน
 วัฒนธรรมไทย-จีนได้ห้วนได้อย่างชัดเจน

ภาพที่ 49 ป้ายชื่อของศาลเจ้ามุลินีธรรมกตัญญู (เสียนหลอได้เทียนกง)

ที่มา: WANG QINGHUA (ญาติ) ถ่ายเมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2564 ที่ศาลเจ้ามุลินีธรรมกตัญญู
 (เสียนหลอได้เทียนกง)

ภาพที่ 50 ป้ายเขียนประวัติความเป็นมาของเทพเจ้าอุปัชฌายีนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์)

ที่มา: WANG QINGHUA (ญาติ) ถ่ายเมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2564 ที่ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญญ (เสียนหลอใต้เทียนกง)

ภาพที่ 51 ป้ายบอกลำดับการเซ่นไหว้องค์เทพเจ้าภายในศาลเจ้า

ที่มา: WANG QINGHUA (ญาติ) ถ่ายเมื่อวันที่ 30 มกราคม 2565 ที่ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญญ (เสียนหลอใต้เทียนกง)

ศาลเจ้าแห่งนี้เป็นกลุ่มชาวจีนไต้หวันสร้างขึ้น ชาวจีนกลุ่มนี้จะนำวัฒนธรรม คติความเชื่อ และพิธีกรรมต่าง ๆ จากจีนไต้หวันเข้ามาถึงประเทศไทย ผู้ที่มาสักการะเทพเจ้าทุกองค์ภายในศาลเจ้าแห่งนี้ ไม่เพียงแต่เป็นคนจีนไต้หวัน คนไทยเชื้อสายจีนไต้หวันเท่านั้น แต่ยังมีคนไทยเข้ามากราบไหว้เทพเจ้าทุกองค์ด้วย นอกจากนี้ ผู้ดูแล ศาลเจ้าในปัจจุบันก็ได้มีทั้งชาวจีนไต้หวัน คนไทยที่มีเชื้อสายจีนไต้หวัน และคนไทยด้วย ดังนั้นผู้ที่ดูแลศาลเจ้าแห่งนี้จึงได้มีโอกาสเรียนรู้ทั้งภาษาและวัฒนธรรมไทย-จีนไต้หวันในชีวิตประจำวัน ซึ่งการมีส่วนร่วมในการจัดพิธีกรรมต่าง ๆ ภายในศาลเจ้าแห่งนี้ได้นำเสนอถึงวัฒนธรรม ความเชื่อ และพิธีกรรมต่าง ๆ ของศาลเจ้าตามคติความเชื่อของชาวจีนไต้หวันโบราณ ซึ่งทำให้ผู้ที่มากราบไหว้เทพเจ้าทุกองค์ภายในศาลเจ้าแห่งนี้ได้รับรู้ถึงความศักดิ์สิทธิ์ของเทพเจ้าทุกองค์ ซึ่งจากผู้ดูแลศาลเจ้านั้นสามารถสะท้อนให้เห็นถึงการผสมผสานวัฒนธรรมไทย-จีนไต้หวันในด้านบุคคลได้เป็นอย่างดี

ตั้งที่ ZHANG JINGZJONG (คนไต้หวัน) ผู้ดูแลศาลเจ้า ได้กล่าวว่า

*“ผู้คนที่ยอมมาช่วยดูแลศาลเจ้าไม่ใช่ชาวจีนไต้หวัน
 อย่างเดียว ก็ยังมีคนไทยด้วย แต่ผู้ที่ดูแลศาลเจ้าไม่ว่าจะเป็นชาวจีนไต้หวัน
 และคนไทยก็ต้องเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมทั้งไทยและจีนไต้หวันด้วย
 จากนั้น จึงสามารถทำหน้าที่ผู้ดูแลศาลเจ้าได้อย่างดี และเผยแพร่ความรู้
 วัฒนธรรม และความเชื่อต่าง ๆ ของศาลเจ้านี้ได้ถูกต้อง นอกจากนี้ คนที่มา
 สักการะที่ศาลเจ้ายังมีคนไทยด้วย ผู้ที่ดูแลศาลเจ้าเป็นคนไทยไปแนะนำ
 ความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับศาลเจ้าแห่งนี้ได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น”*

(ZHANG JINGZJONG, สัมภาษณ์ , 30 กันยายน 2564)

จากการสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่า ผู้ที่มาช่วยดูแลศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอไต้เทียนกง) จะมีอยู่หลายกลุ่ม ซึ่งเป็นคนที่เป็ชาวจีนไต้หวัน คนไทยเชื้อสายจีน และคนไทยด้วย เนื่องจากศาลเจ้าแห่งนี้เป็ศาลเจ้าที่ชาวจีนไต้หวันได้สร้างขึ้นในประเทศไทย จึงได้มีการเปิดเผยคติความเชื่อและวัฒนธรรมแบบจีนให้กับสังคมไทยอีกด้วย นอกจากนี้ ผู้ดูแลศาลเจ้ายังได้มีการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมไทย-จีนไต้หวันซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการผสมผสานวัฒนธรรมไทย-จีนไต้หวันด้านบุคคลด้วย

จึงสรุปได้ว่า การผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมจีนไต้หวันมีการผสมผสานอยู่สองด้าน ได้แก่ ด้านภาษาและด้านบุคคล การใช้ภาษาไทยกับภาษาจีนภายในศาลเจ้าแห่งนี้ เพื่อให้ผู้ที่มาสักการะที่ศาลเจ้าได้รับความรู้และเข้าใจวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับศาลเจ้าและเทพเจ้ารวมถึงประวัติความเป็นมาของศาลเจ้าด้วย อีกทั้งผู้ดูแลศาลเจ้าจะมีทั้งชาวจีนไต้หวัน คนจีน และคนไทย จึงทำให้ต้องใช้ทั้งภาษาไทยและภาษาจีนเพื่อการเรียนรู้ความเชื่อและวัฒนธรรมไทย-จีนไต้หวันด้วยกัน ซึ่งสะท้อนถึงการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมจีนไต้หวันในด้านภาษาและบุคคลได้เป็นอย่างดี

จากการศึกษาบทบาทด้านวัฒนธรรมของศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) สรุปได้ว่า ในด้านการสืบทอดและเผยแพร่วัฒนธรรมความเชื่อของชาวจีนไต้หวัน และด้านการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมจีนไต้หวัน ได้มีการสืบทอดและเผยแพร่วัฒนธรรม โดยผ่านปัจจัยต่าง ๆ คือ บุคคลในครอบครัว ผ่านของที่ระลึกของศาลเจ้า และผ่านสื่อโซเชียลมีเดียจึงทำให้เกิดการสืบทอดและเผยแพร่วัฒนธรรม ประเพณี และความเชื่อ ไปยังสังคมภายนอกและสร้างชื่อเสียงรวมทั้งรายได้มายังศาลเจ้าในจังหวัดสมุทรปราการแห่งนี้ การมีอยู่ของศาลเจ้ายังทำให้มีการเรียนรู้ด้านภาษาและวัฒนธรรมไทยในชีวิตประจำวัน เพราะภายในศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) จะมีการใช้ทั้งภาษาไทยและภาษาจีนเพื่อสื่อสารกัน และรวมถึงผู้ที่ดูแลศาลเจ้ามีความหลากหลาย จึงทำให้เกิดการผสมผสานกันทั้งในด้านของภาษาและด้านบุคคลได้อย่างดี

4.4 บทบาทด้านเศรษฐกิจ

ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) ตั้งอยู่ในจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งศาลเจ้าแห่งนี้ถือได้ว่าเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความสำคัญแห่งหนึ่งของจังหวัดสมุทรปราการ ดังนั้นศาลเจ้าแห่งนี้จึงเป็นอีกแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไทย-จีน ในพื้นที่ของจังหวัดสมุทรปราการ มีรายละเอียดต่อไปนี้

4.4.1 การสร้างรายได้ให้กับศาลเจ้า

จากการลงภาคสนามและการสัมภาษณ์ผู้ศรัทธา ผู้วิจัยได้พบว่า ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) เป็นศาลเจ้าที่ได้สร้างขึ้นและอยู่ใกล้จากชุมชน และยังตั้งอยู่บริเวณริมถนนสุขุมวิท จังหวัดสมุทรปราการ โดยรายได้หลักของศาลเจ้าส่วนใหญ่จะมาจากการจัด พิธีกรรมและงานเทศกาลต่าง ๆ เนื่องจากผู้ศรัทธาส่วนใหญ่จะเป็นคนจีนไต้หวันรวมถึงคนไทยเชื้อสายจีนไต้หวันที่มีความเชื่อต่อเทพเจ้าทุกองค์ภายในศาลเจ้าแห่งนี้อย่างมาก จึงได้มีการทำบุญและบริจาคเงินให้กับศาลเจ้าเพื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การจัดงานพิธีกรรมเนื่องในวันเกิดของเทพเจ้าแต่ละองค์ในการจัดงานจะมีผู้ศรัทธามาเช่นไหว้บูชาเทพเจ้าพร้อมกับทำบุญด้วยเงิน ส่วนเจ้าหน้าที่ภายในศาลเจ้าก็จะนำเงินบริจาคไปใช้ในการเตรียมงานกิจกรรมต่าง ๆ ทางความเชื่อ ของศาลเจ้า ดังภาพที่ 52 รวมถึงการจัดเตรียมเครื่องเช่นไหว้ในการฉลองวันเกิดของเทพเจ้าที่เป็นงานที่ยิ่งใหญ่ของศาลเจ้าจากการจัดงานพิธีกรรมต่าง ๆ ดังกล่าว จึงทำให้มีผู้ที่มาเข้าร่วมงานเป็นจำนวนมากและยังถือเป็นอีกวิธีหนึ่งในการสร้างรายได้ให้กับศาลเจ้าอีกด้วย ดังภาพที่ 53

ภาพที่ 52 สิ่งของของผู้ศรัทธานำมากราบไหว้บูชาของค์เทพเจ้าต่าง ๆ

ที่มา: WANG QINGHUA (ญาติ) ถ่ายเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2564 ที่ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง)

ภาพ 53 ของเซ่นไหว้บูชาเทพเจ้าของศาลเจ้า

ที่มา: WANG QINGHUA (ญาติ) ถ่ายเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2564 ที่ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง)

ตั้งที่ ZHANG JINZHONG (คนใต้หวัน) ผู้ที่ดูแลศาลเจ้า ได้กล่าวว่า

“สิ่งของที่ศาลเจ้าเตรียมให้ก็เป็นสิ่งของที่มีชนมกับกระดาษเงินกระดาษทอง ชุดไหว้ชุดละ 100 บาท ก็ไม่ค่อยแพงเท่าไรเลย ผู้ศรัทธา นำของเซ่นไหว้ที่ตนเองซื้อมาก็ได้ หรือมาซื้อที่จากศาลเจ้าก็ได้ เมื่อไหว้เสร็จ ชนมต่างๆ ผู้ศรัทธาจะสามารถเอากลับบ้านกินได้ เพราะสิ่งของนี่ที่เป็น สิ่งของที่ไหว้บูชาเทพเจ้าและได้พรจากเทพเจ้าแต่ละองค์ ก็เป็นสิ่งของที่ สิริมงคลต่อตนเอง”

(ZHANG JINZHONG, สัมภาษณ์ , 26 กันยายน 2564)

ซึ่งได้สัมพันธ์กับคำให้สัมภาษณ์ของผู้มาสักการะที่ศาลเจ้า ได้กล่าวว่า

“ในวันที่ศาลเจ้าแห่งนี้ได้จัดพิธีกรรมต่าง ๆ ก็จะมาช่วย
จัดงาน และแต่ละครั้งที่เข้าไปร่วมพิธีกรรมต่าง ๆ ก็จะมาบริจาคเงินด้วย คิดว่า
ไม่ว่าจะบริจาคเงินเท่าไรก็เป็นสิ่งที่ดี จะเป็นทำบุญต่อศาลเจ้าด้วย ซึ่งจะได้
รับประทานพรจากเทพเจ้าทุกองค์ภายในศาลเจ้าแห่งนี้ค่ะ”

(คุณหวัง, สัมภาษณ์ , 2 กรกฎาคม 2564)

จากการสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่า รายได้อีกส่วนหนึ่งของศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ
(เสียนหลอใต้เทียนกง) จะมาจากการขายเครื่องเซ่นไหว้ให้กับผู้ศรัทธา นอกเหนือจากการบริจาคเงินที่
ผู้ศรัทธาได้เข้าร่วมงานพิธีกรรมต่าง ๆ ของศาลเจ้าอีกด้วย ดังนั้นการขายเครื่องเซ่นไหว้จึงเป็นอีกวิธี
หนึ่งในการหารายได้ให้กับศาลเจ้า

4.4.2 ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ

ปัจจุบันศาลเจ้าจีนต่าง ๆ ได้กลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้วย เนื่องจากได้มี
นักท่องเที่ยวเดินทางมากกราบไหว้เทพเจ้าภายในศาลเจ้าจีนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ
(เสียนหลอใต้เทียนกง) ถือเป็นศาลเจ้าจีนใต้หวันอีกแห่งหนึ่งที่มีความนิยมและเป็นที่ยึดมั่นใน
จังหวัดสมุทรปราการ มีผู้มาสักการะบูชาเทพเจ้าที่ศาลเจ้าทั้งชาวไทย ชาวจีน และนักท่องเที่ยว
ที่มาจากต่างประเทศ เนื่องจากศาลเจ้าแห่งนี้ได้อยู่ใกล้กับสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงในจังหวัด
สมุทรปราการอื่น ๆ ด้วย เช่น เมืองโบราณ ฟาร์มจระเข้ เป็นต้น ดังนั้นจึงได้เพิ่มโอกาสให้กับ
นักท่องเที่ยวได้มาเที่ยวสถานที่ใกล้เคียงกับศาลเจ้าแห่งนี้ด้วย

ตั้งที่ คุณฟาง (คนใต้หวัน) เจ้าหน้าที่ที่ดูแลศาลเจ้า ได้กล่าวว่า

“ในเทศกาลต่าง ๆ จะมีนักท่องเที่ยวมาที่นี่เยอะ เช่นวัน
ตรุษจีน และพิธีกรรมต่าง ๆ ของศาลเจ้า จะมีคนมากกราบไหว้เทพเจ้า
ทุกองค์ภายในศาลเจ้าแห่งนี้เยอะ นักท่องเที่ยวที่มาใหม่ ๆ ก็จะไม่รู้ต้องซื้อ
อะไรบ้าง ไหว้ยังไง ปากก็จะแนะนำให้เขา และพาเข้าไปไหว้ สอนลำดับวิธีให้
เขาด้วย บางคนที่ไม่รู้จักชื่อของเทพเจ้าต่าง ๆ ก็แนะนำที่ละองค์ให้ ถือเป็น
การเรียนรู้วัฒนธรรมไทยจีน ครั้งต่อมาพวกเขาจะมากราบไหว้เทพเจ้า”

(คุณฟาง, สัมภาษณ์ , 30 กันยายน 2564)

ซึ่งได้สัมพันธ์กับคำให้สัมภาษณ์ของผู้ดูแลศาลเจ้า ได้กล่าวว่า

“ในวันเทศกาลจีนจะมีผู้คนต่าง ๆ จำนวนมากมาศาลเจ้านี้
นักท่องเที่ยวมาเล่นที่นี่ก็มี โดยเฉพาะในเทศกาลวันตรุษจีน และวันเทศกาล
หยวนเซียวนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวที่ศาลเจ้าแห่งนี้มีจำนวนมาก เพราะ

ศาลเจ้าจะมีจัดงานโคมไฟ พวกเขาชอบมาดูและมาถ่ายรูป รู้สึกสวยงามและสนุก ถ้าคนที่มาศาลเจ้าเยอะรูปกับเทียนจะขายดี”

(JIANG CHUHAO, สัมภาษณ์ , 6 มิถุนายน 2564)

ซึ่งยังได้สัมพันธ์กับคำให้สัมภาษณ์ของผู้ที่ดูแลศาลเจ้า ได้กล่าวว่า

“ในเทศกาลต่าง ๆ จะมีนักท่องเที่ยวมาที่นี่เยอะ เช่น วันตรุษจีน จะมีคนมาท่องเที่ยวถ่ายรูป และกราบไหว้บูชาเทพเจ้าต่าง ๆ จำนวนมาก นักท่องเที่ยวที่มาใหม่ ๆ ก็จะไม่รู้ต้องซื้ออะไรบ้าง ไหว้ยังไง ที่ก็จะแนะนำให้พวกเขา และพาพวกเขาไปไหว้ สอนลำดับวิธีให้พวกเขา บางคนที่ไม่รู้จักชื่อของเทพเจ้าต่าง ๆ ก็แนะนำแต่ละองค์ให้ ถือเป็น การเรียนรู้วัฒนธรรมจีนได้วัน ครั้งต่อมาพวกเขามากกราบไหว้เทพเจ้าต่าง ๆ ภายในศาลเจ้าก็จะได้อีกแล้ว”

(นายโหว, สัมภาษณ์ , 30 กันยายน 2564)

จากตัวอย่างการสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่า ในวันเทศกาลหรือวันที่ศาลเจ้าได้จัดพิธีกรรมต่าง ๆ จะมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาร่วมพิธีกรรมเป็นจำนวนมาก และผู้ที่มาร่วมงานจะต่างได้มีการจัดเตรียมหาซื้อเครื่องเช่นไหว้จากศาลเจ้าแห่งนี้ ซึ่งนักท่องเที่ยวที่มาที่ศาลเจ้า เมื่อได้มาเยือนแล้วก็จะกลับมายังศาลเจ้าอีกครั้ง ทำให้สร้างรายได้กับศาลเจ้าด้วย โดยนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมากราบเช่นไหว้บูชาเทพเจ้าที่ศาลเจ้าแห่งนี้ ดังภาพที่ 54 มาเที่ยวชมความสวยงามมาก ซึ่งได้เรียนรู้วัฒนธรรม รวมถึงความเชื่อของชาวจีนไต้หวัน

ภาพที่ 54 นักท่องเที่ยวชมโคมไฟของศาลเจ้า

ที่มา: WANG QINGHUA (ญาติ) ถ่ายเมื่อวันที่ 30 มกราคม 2565 ที่ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง)

จากการศึกษาบทบาทด้านวัฒนธรรมของศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) จึงสรุปได้ว่า เนื่องจากศาลเจ้าแห่งนี้มีความโดดเด่นในด้านศิลปะและวัฒนธรรมจีนใต้หวัน จึงทำให้นักท่องเที่ยวทั้งภายในและภายนอกประเทศ มากrabไหว้บูชาเทพเจ้าทุกองค์ภายในศาลเจ้าแห่งนี้ และยังทำให้เป็นการสร้างเศรษฐกิจที่ดีทั้งภายในศาลเจ้าและสร้างรายได้ให้กับจังหวัดสมุทรปราการด้วย การที่ศาลเจ้าได้มีการจัดงานพิธีกรรมต่าง ๆ นั้นทำให้ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก ดังนั้นการที่ศาลเจ้าได้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมจึงได้มีส่วนช่วยในการสืบทอดและเผยแพร่วัฒนธรรมแบบจีนใต้หวันให้คงอยู่ต่อไปได้ อีกทั้งยังเป็นการช่วยส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจของศาลเจ้าแห่งนี้ให้มีความเจริญรุ่งเรือง

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องความเชื่อ พิธีกรรมและบทบาทของศาลเจ้าจิ้นไต้หวัน : กรณีศึกษา ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) จังหวัดสมุทรปราการ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาความเชื่อและพิธีกรรมที่อยู่ในศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) จังหวัดสมุทรปราการ 2) เพื่อวิเคราะห์บทบาทของศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) ที่มีต่อคนไทยเชื้อสายจิ้นไต้หวันในสังคมไทย งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลเบื้องต้นจากเจ้าของศาลเจ้าหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับศาลเจ้า คนดูแลศาลเจ้า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสมาคมไต้หวัน และคนที่มาสักการะที่ศาลเจ้า โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง แบบเจาะจงจำนวน 30 คน รวมทั้งการสังเกตการณ์ การศึกษาข้อมูลเอกสาร และเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ พร้อมทั้งสรุปผลการวิจัยอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ความเชื่อและพิธีกรรมของศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง)

1) ประวัติความเป็นมาของศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) ในจังหวัดสมุทรปราการ

ศาลเจ้าแห่งนี้เป็นศาลเจ้าที่ได้รับการถ่ายทอดและได้นำคติความเชื่อมาจากศาลเจ้าคุณเขินใต้เทียนฟูที่จิ้นไต้หวัน ดังนั้นศาลเจ้าแห่งนี้ได้อัญเชิญและเซ่นไหว้บูชาเทพเจ้าห้าพระองค์เป็นหลัก ซึ่งถือได้ว่าเป็นศูนย์รวมความศรัทธาของชาวจิ้นไต้หวัน รวมถึงชาวไทยเชื้อสายจิ้นไต้หวัน ในจังหวัดสมุทรปราการด้วย ศาลเจ้าแห่งนี้มีขนาดใหญ่และเป็นศาลเจ้าที่เก่าแก่ที่สุด อีกทั้งยังเป็นศาลเจ้าที่ขยายความศักดิ์สิทธิ์มาจากศาลเจ้าหนานคุณเขินใต้เทียนฟูที่จิ้นไต้หวัน โดยชาวจิ้นไต้หวันโพ้นทะเลได้อัญเชิญเทพเจ้าห้าพระองค์ได้เข้ามาในประเทศไทยตั้งแต่ พ.ศ. 2519 แต่เพิ่งมาสร้างศาลเจ้าแห่งนี้ขึ้นในภายหลังเมื่อปี พ.ศ. 2534 ศาลเจ้าแห่งนี้ได้สร้างบนที่ดิน 26 ไร่ ศาลเจ้าแห่งนี้บูชาองค์เทพเจ้าห้าพระองค์ ฉิ่งหวงเหย่ ไท่ส่วยเอี้ย เจ้าแม่กวนอิม แป๊ะกง ว่านซ่านเหย่ พระแม่บังเกิดเกล้า และจวงจิ้นหู่ด้วย

ศาลเจ้าแห่งนี้ยังมีความศักดิ์สิทธิ์ได้อย่างมาก อีกทั้งยังเป็นศูนย์รวมยึดเหนี่ยวในด้านจิตใจของชาวจิ้นไต้หวัน คนไทยเชื้อสายจิ้นไต้หวัน รวมถึงผู้ที่มีความศรัทธาต่อศาลเจ้าด้วย การสร้างศาลเจ้าแห่งนี้เกิดจากชาวจิ้นไต้หวันที่ได้อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทย ซึ่งเมื่อได้อพยพมาอาศัยอยู่ในประเทศไทย กลุ่มชาวจิ้นไต้หวันจึงได้นำความเชื่อของตนเองมาด้วย เพื่อเป็นการแสดง

ให้เห็นถึงผู้ที่มีความเชื่อความศรัทธาต่อเทพเจ้าที่ตนนับถือและจึงสามารถสร้างศาลเจ้าแห่งนี้ขึ้นมา อีกทั้งยังได้มีการอัญเชิญองค์เทพเจ้าที่กลุ่มของตนเองนับถือมาประดิษฐานภายในศาลเจ้าแห่งนี้ด้วย

2) ลักษณะของศาลเจ้าและรูปเคารพภายในศาลเจ้ามุลินีธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง)

ลักษณะของศาลเจ้าแห่งนี้แสดงให้เห็นว่าลักษณะศิลปะวัฒนธรรมของจีนได้หวนโอบรณอย่างชัดเจน ผู้วิจัยได้ศึกษาศิลปะสถาปัตยกรรมที่สวยงามตั้งแต่หลังคา โดยที่ได้มีการใช้แนวคิดและศิลปะแบบจีนที่เรียกว่า “เซียนซานต้ง” (歇山顶) ซึ่งภายในศาลเจ้ายังได้ตกแต่งด้วยศิลปะที่นำเสนอศิลปะแบบการแสดงงิ้ว ที่มีการนำเสนอเรื่องราวตามคติความเชื่อของชาวจีนใต้หวัน คือ เรื่องที่เกี่ยวกับเทพเจ้าฮก ลก ชิว (福禄寿) เรื่องที่เกี่ยวกับงิ้วจีน (中国戏曲) และยังมีการตกแต่งด้วยปูนปั้นที่มีการใช้สีสันทันในภาพจิตรกรรมตามรูปแบบเดียวกันกับที่ปรากฏให้เห็นแบบโบราณจีนใต้หวันเพราะศาลเจ้าแห่งนี้ถือเป็นการสืบทอดศิลปะแบบจีนใต้หวันและทำให้ศาลเจ้าจะได้รับความงดงาม จึงสามารถสะท้อนให้เห็นคติความเชื่อดั้งเดิมของชาวจีนใต้หวันในอดีตด้วย

รูปเคารพขององค์เทพเจ้าต่าง ๆ ที่ประดิษฐานภายในศาลเจ้าแห่งนี้ ตั้งตามวัตถุประสงค์จากความเชื่อของกลุ่มชาวจีนใต้หวัน โดยรูปเคารพของศาลเจ้าได้มีการผสมผสานกับความเชื่อพื้นบ้าน ความเชื่อศาสนาพุทธ (เต๋า 道教) และความเชื่อศาสนาพุทธ (佛教) ดังนั้น รูปเคารพองค์เทพเจ้าทุกองค์ที่ประดิษฐานในศาลเจ้าแห่งนี้มีความเชื่อที่แตกต่างกัน ความเชื่อดังกล่าวได้มีการถ่ายทอดผ่านประเพณีการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มชาวจีนใต้หวันที่ปรากฏให้เห็น สืบทอดจากอดีตมาจนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะกลุ่มชาวจีนใต้หวันที่อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทยก็ยังคงสืบทอดคติความเชื่อต่าง ๆ มาด้วย

3) ความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับเทพเจ้าภายในศาลเจ้ามุลินีธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง)

ความเชื่อถือเป็นสิ่งที่อยู่ในชีวิตของมนุษย์ทุกคน โดยผู้วิจัยจึงจะได้ศึกษากลุ่มชาวจีนใต้หวัน เมื่อกลุ่มนี้ได้อพยพเข้ามาในประเทศไทยต่างจึงสามารถได้นำคติความเชื่อของตนเข้ามาด้วย อีกทั้งพวกเขายังได้ร่วมกันสร้างศาลเจ้าขึ้นเพื่อได้เชิญองค์เทพเจ้าต่าง ๆ ที่ตนเองได้เคารพนับถือเข้ามาเช่นไหว้บูชาในศาลเจ้าด้วย จึงทำให้เห็นถึงคติความเชื่อต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในศาลเจ้าแห่งนี้ ทั้งหมดมี 8 ประการ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1) ด้านสุขภาพ ขอให้สุขภาพแข็งแรง ไม่เจ็บป่วย เทพเจ้าอุ่ฟูเซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) เป็นเทพเจ้าองค์หลักของศาลเจ้าแห่งนี้ และท่านก็มีความศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งผู้มาราบไหว้จะมีความนับถือเทพเจ้าห้าพระองค์นี้ และมีความเชื่อว่าหากเกิดเจ็บป่วยมีปัญหาด้านสุขภาพร่างกายหรือสุขภาพไม่ค่อยแข็งแรง เมื่อได้มาราบไหว้เทพเจ้าอุ่ฟูเซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) ท่านก็จะช่วยประทานพรและคุ้มครองช่วยขจัดโรคป่วยต่าง ๆ ให้มีสุขภาพแข็งแรง ไม่เจ็บป่วย

3.2) ด้านความมั่นคงของชีวิต ขอให้ป้องกันรักษาความมั่นคงของชีวิต และช่วยให้ชีวิตของผู้ศรัทธามีความเจริญก้าวหน้า ซึ่งเทพเจ้าเฉิงหวงเหยถือือเป็นเทพเจ้าที่มีความซื่อสัตย์และ

ซื้อตรง ผู้ที่มาไหว้ขอพรกับเทพเจ้าองค์นี้ก็จะมีความมั่นคงของชีวิตและเกิดความปลอดภัยในครอบครัว และช่วยให้ชีวิตของผู้คนมีความเจริญก้าวหน้าด้วย

3.3) ด้านดวงชะตา ขอให้คนที่มากราบไหว้ได้โชคดี และประทานพรให้กับผู้ที่ขอพร ให้มีความโชคดีมีดวงชะตาที่ดี ซึ่งองค์เทพเจ้านิยามว่า ให้อภัยเสีย ท่านจะช่วยดูแลดวงชะตาของ ชีวิตมนุษย์ เทพเจ้าองค์นี้จะมีหน้าที่ควบคุมดูแลความดีความชั่วประจำปีของชีวิตของมนุษย์ ดังนั้น ผู้ศรัทธาที่มาสักการะและขอพรจากองค์เทพเจ้านี้ มีความเชื่อว่าท่านจะสามารถช่วยคุ้มครองป้องกัน จากอุปสรรคผ่านพ้นไปได้อย่างดี ทำให้มีความสุขสบายใจและสามารถทำให้ชีวิตครอบครัว สุขภาพ โชคลาภไม่มีปัญหาเกิดขึ้น

3.4) ด้านความเมตตา ขอให้ผู้ศรัทธามั่นใจ ดีใจ และสบายใจ เนื่องจากเจ้าแม่กวนอิม เป็นเทพเจ้าที่มีความเมตตาท่านจะคอยช่วยเหลือคนที่ยากลำบาก เมื่อได้พบเจอกันปัญหาต่าง ๆ ผู้คน ก็จะไปกราบไหว้เจ้าแม่กวนอิม ซึ่งจากความเชื่อที่เชื่อกันว่าเจ้าแม่กวนอิมจะประทานพรช่วยให้ แก้ปัญหาต่าง ๆ และเจ้าแม่กวนอิมยังประทานพรให้ผู้ศรัทธามีการดำรงชีวิตที่ดีต่อไปได้ และประทานพร ให้มีชีวิตที่เจริญรุ่งเรืองด้วย

3.5) ด้านการค้าขาย ขอให้การค้าขายดีขึ้น มีเงินมีทอง ซึ่งเทพเจ้าแป๊ะกง ถือเป็น เทพเจ้าที่อวยพรให้ผู้ศรัทธาที่มาขอพรให้ค้าขายดี ซึ่งผู้ศรัทธาที่นับถือเทพเจ้าแป๊ะกง เชื่อกันว่าท่าน จะคอยส่งเสริมด้านการค้าขาย จึงทำให้มีผู้มาขอพรด้านการค้าขายเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะผู้ที่ ประกอบธุรกิจต่าง ๆ ก็จะมากกราบไหว้เทพเจ้าแป๊ะกง และอธิษฐานขอพรให้ท่านประทานพรให้ ค้าขายดี มีเงินมีทองและมีกำไรดี

3.6) ด้านการขอโชคลาภเงินทอง ขอให้การค้าขายดี ธุรกิจราบรื่นมีเงินมีทอง จะต้องมาขอพรกับเทพเจ้าว่านชานเหย่ เพราะท่านเป็นเทพเจ้าแห่งโชคลาภเงินทองเหมือนกับเทพเจ้า แป๊ะกง ซึ่งผู้ศรัทธาสามารถมาขอพรด้านโชคลาภเงินทองกับเทพเจ้าว่านชานเหย่ได้ โดยเฉพาะผู้คนที่ ทำธุรกิจและทำการค้าขายก็จะนิยมมากกราบไหว้เทพเจ้าว่านชานเหย่เช่นกัน เนื่องด้วยความศักดิ์สิทธิ์ ในด้านโชคลาภเงินทอง ไม่ว่าผู้คนที่ประกอบธุรกิจประเภทใด องค์เทพเจ้าว่านชานเหย่ก็จะสามารถ พิจารณาพรให้ได้ผลที่ดี จากมาขอพรนั้นทำให้ผู้ศรัทธามีกำลังใจและมั่นใจพร้อมที่จะลงมือทำ ประกอบธุรกิจ และยังช่วยให้เกิดความสบายใจด้วย

3.7) ด้านการขอบุตร จะต้องมาขอพรกับเทพเจ้าที่มีนามว่า พระแม่บังเกิดเกล้า ที่ได้ ประดิษฐานภายในศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) ซึ่งท่านมีความศักดิ์สิทธิ์ในด้านการขอบุตร เป็นอย่างมาก และยังเป็นที่ยึดมั่นในสังคมไทยคนจีนได้หวน รวมทั้งลูกหลานของคนจีนเชื้อสายจีนได้หวนด้วย ที่เชื่อกันว่าพระแม่บังเกิดเกล้าจะช่วยประทานพรให้ครอบครัวได้มีบุตรโดยเร็ว ซึ่งความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับ การขอบุตรจากพระแม่บังเกิดเกล้าจะคอยช่วยให้ผู้ศรัทธาที่ต้องการได้มีบุตรในเร็ววัน อีกทั้งยังทำให้ เกิดความสบายใจและมั่นใจขึ้นด้วยเพราะท่านจะช่วยประทานพรไปยังครอบครัวที่ต้องการมีบุตร

3.8) ด้านการงาน จะต้องมาขอพรกับเทพเจ้าจิ้งจอก โดยเชื่อกันว่าเทพเจ้าจิ้งจอกจะช่วยประทานพรและให้กำลังใจในการหางานและการทำางาน รวมทั้งให้มีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานด้วย ดังนั้นไม่ว่าผู้ศรัทธาจะมาราบไหว้บูชาและขอพรจากเทพเจ้าให้กับตัวเองหรือให้กับคนในครอบครัวก็ตาม ต่างก็เชื่อกันว่าองค์เทพเจ้านิยามว่า จิ้งจอก จะสามารถช่วยประทานพรให้สมหวังได้จริง

การศึกษาความเชื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับศาลเจ้าแห่งนี้ จึงทำให้เห็นว่า ความเชื่อหรือความศรัทธาดั้งเดิมของศาลเจ้าแห่งนี้มีมาอย่างยาวนาน ดังนั้นจึงมี ผู้ศรัทธาที่มีความเชื่อเทพเจ้าในศาลเจ้าแห่งนี้ อีกทั้งยังทำให้ผู้ที่มีความศรัทธาได้เดินทางมาราบไหว้บูชาและขอพรจากองค์เทพเจ้าทุกองค์ จึงสามารถทำให้ผู้ศรัทธาจะได้รับการประทานพรและความช่วยเหลือในด้านทั้งสุขภาพร่างกาย ความมั่นคงของชีวิต ความสำเร็จของชีวิต ความเมตตา การค้าขาย โชคลาภเงินทอง การขอบุตรและการทำงานด้วย ซึ่งผู้ที่เดินทางมาราบไหว้บูชาองค์เทพเจ้าที่ประดิษฐานภายในศาลเจ้า ส่วนใหญ่จะเป็นชาวบ้านที่อาศัยอยู่แถวบริเวณศาลเจ้าที่มีความเชื่อความศรัทธาต่อองค์ เทพเจ้าต่าง ๆ ด้วย ดังนั้น ผู้ที่มาราบไหว้บูชาและขอพรจากองค์เทพเจ้าทุกองค์ที่ประดิษฐานภายในศาลเจ้า เพื่อต้องการให้ชีวิตของตนเองและครอบครัวมีความสุข และมีความเจริญก้าวหน้าด้วย

4) พิธีกรรมที่จัดขึ้นในรอบปีภายในศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง)

พิธีกรรมรอบปีที่จัดในศาลเจ้าแห่งนี้มีจำนวนทั้ง 5 พิธีกรรม ได้แก่ พิธีกรรมการแก้ปีชงวันตรุษจีน วันเทศกาลหยวนเซียว งานวันเกิดของเทพเจ้าอุปัชฌาย์ และงานเทศกาลประจำปี โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1) พิธีกรรมการแก้ปีชง เป็นพิธีกรรมที่จะจัดในช่วงวันที่ 3 กุมภาพันธ์ของทุกปี ตามปฏิทินจันทรคติของจีน พิธีกรรมการแก้ปีชงที่ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) ได้จัดขึ้นเพื่อให้ผู้ที่กำลังพบเจออุปสรรคหรือปัญหาต่าง ๆ ในชีวิต มาราบไหว้และขอพรจากเทพเจ้าให้ส่วยเอี้ย เพื่อให้ท่านช่วยคุ้มครองดวงชะตา จะได้ทำให้คนที่มาที่ศาลเจ้าเพื่อแก้ปีชงรู้สึกสบายใจและไม่วิตกกังวล และยังทำให้ผู้มีกำลังใจดำรงชีวิตต่อไป

4.2) พิธีกรรมวันตรุษจีน เป็นเทศกาลที่สำคัญที่สุดสำหรับชาวจีน พิธีกรรมนี้จะจัดขึ้นเริ่มต้นในวันที่ 1 เดือน 1 พิธีกรรมที่จัดในวันตรุษจีนภายในศาลเจ้าถือเป็นงานเทศกาลสำคัญที่สุดสำหรับกลุ่มชาวจีนไต้หวันและลูกหลานของชาวไทยเชื้อสายจีนไต้หวัน ซึ่งในวันตรุษจีนนี้จะมีผู้คนที่เดินทางมาราบไหว้เทพเจ้าต่าง ๆ ภายในศาลแห่งนี้ และมีการทำบุญในวันตรุษจีนเป็นจำนวนมาก ในเทศกาลตรุษจีนสมาชิกในครอบครัวจะมารวมตัวกันเพื่อเฉลิมฉลองและร่วมกันประกอบจัดพิธีการ เช่นไหว้บรรพบุรุษที่บ้านและนำของเซ่นไหว้มาราบไหว้เทพเจ้าภายในศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) เพื่อได้รับพรจากเทพเจ้า และจะทำให้พบเจอแต่สิ่งดี ๆ มีความเจริญรุ่งเรืองมีความสุข ทำธุรกิจได้กำไรดี และสุขภาพแข็งแรงตลอดทั้งปี

4.3) พิธีกรรมวันเทศกาลหยวนเซียว หรือคนไทยเรียกกันว่า “เทศกาลโคมไฟ” จัดขึ้นวันที่ 15 ของเดือนที่ 1 ตามปฏิทินจันทรคติจีนเป็นวันสุดท้ายของวันตรุษจีน เพื่อเป็นการฉลองวันสุดท้ายของปีใหม่ของจีน ศาลเจ้าแห่งนี้ ได้มีการจัดพิธีกรรมในวันเทศกาลหยวนเซียว เพื่อเป็นการขอพรจากองค์เทพเจ้าทุกองค์ เนื่องจากศาลเจ้าจะมีการจัดพิธีกรรมการอัญเชิญองค์เทพเจ้าต่าง ๆ ช่วยประทานพรให้กับผู้ที่มาเข้าร่วมพิธีกรรมด้วย

4.4) พิธีกรรมงานวันเกิดของเทพเจ้าอุปัชฌาย์เซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) การจัดพิธีกรรมนี้ขึ้น มีจุดมุ่งหมาย 3 ประการ ได้แก่ 1) จัดเพื่อฉลองวันเกิดขององค์เทพเจ้าหวิงเซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) และขอพรจากเทพเจ้า 5 พระองค์นี้ 2) เพื่อแสดงความเคารพนับถือ และแสดงความปรารถนาดีแก่องค์เทพเจ้าเทพเจ้า 5 พระองค์นี้ 3) เพื่อเป็นการตอบแทนต่อองค์เทพเจ้า 5 พระองค์นี้ ที่จะทำให้ผู้ศรัทธาได้มีความสุข และสามารถประทานพรให้กับผู้ศรัทธา รวมถึงจะทำให้องค์เทพเจ้าห้าพระองค์นี้ได้สถิตอยู่ในศาลเจ้าตลอดไป ในช่วงจัดพิธีกรรมวันเกิดเทพเจ้าอุปัชฌาย์เซียนส่วย (เทพเจ้า 5 พระองค์) จะมีคนจีนไต้หวัน คนไทยเชื้อสายจีนไต้หวัน และคนไทย เดินทางมาเข้าร่วมพิธีกรรมเป็นจำนวนมาก โดยสะท้อนให้เห็นถึง ปัจจุบันยังคงมีผู้ศรัทธาที่มีความเคารพนับถือต่อองค์เทพเจ้าห้าพระองค์เป็นอย่างมาก

4.5) พิธีกรรมงานเทศกาลประจำปี มาจากความเชื่อทางพุทธศาสนาและได้ผสมกับเทศกาลผีของศาสนาเต๋าด้วย เป็นวันทำบุญใหญ่ของศาลเจ้าแห่งนี้เพื่ออุทิศให้กับดวงวิญญาณที่ไร้ญาติด้วย และในวันงานจะมีการแจกข้าวสารและขนมต่าง ๆ แก่ให้ผู้ยากไร้ ศาลเจ้าแห่งนี้ได้จัดพิธีกรรมนี้ ซึ่งถือเป็นพิธีกรรมที่มีความหมายพิเศษ เนื่องจากการจัดพิธีกรรมนี้จะสามารถได้การช่วยเหลือทั้งดวงวิญญาณที่ไม่มีญาติและได้ช่วยเหลือผู้คนที่มีความทุกข์ยากลำบากในสังคมด้วย

พิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาลเจ้าแห่งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 5 พิธีกรรม คือ การแก้ปีชงวันตรุษจีน เทศกาลวันหยวนเซียว วันเกิดของเทพเจ้าอุปัชฌาย์เซียนส่วย(เทพเจ้า 5 พระองค์) และงานวันเทศกาลประจำปี ซึ่งปัจจุบันศาลเจ้าแห่งนี้ถือได้ว่ายังคงสืบทอดพิธีกรรมต่าง ๆ ได้อย่างเข้มแข็ง ซึ่งการประกอบพิธีกรรมจะมีลักษณะเดียวกันกับที่จีนไต้หวันอีกด้วย พิธีกรรมเหล่านี้ได้สะท้อนให้เห็นถึงความเคารพนับถือของผู้สร้างศาลเจ้าและรวมถึงผู้ศรัทธาที่ได้เดินทางมาสักการะเทพเจ้าภายในศาลเจ้า อีกทั้งยังได้ให้ความสำคัญในการเข้าร่วมพิธีกรรมต่าง ๆ ที่ศาลเจ้าแห่งนี้ได้จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ดังนั้นจึงทำให้สังคมไทยได้เห็นถึงประเพณีโบราณของชาวจีนไต้หวันที่ยังคงสืบทอดต่ออยู่ในปัจจุบัน อีกทั้งยังเป็นการผสมผสานวัฒนธรรมไทยร่วมกันระหว่าง ไทย-จีนไต้หวันได้อย่างกลมกลืน

5.1.2 บทบาทของศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) ที่มีต่อคนไทยเชื้อสายจีนไต้หวันในสังคมไทย

จากการลงพื้นที่ศาลเจ้าทำให้ผู้วิจัยสามารถเห็นว่าศาลเจ้าและองค์เทพเจ้าต่าง ๆ มีความสำคัญต่อสังคม และยังสามารถทราบว่าศาลเจ้าและองค์เทพเจ้าได้มีบทบาทสำคัญต่อคนไทย

เชื้อสายจีนได้หวั่นในสังคมไทยเป็นอย่างมาก โดยได้ปรากฏบทบาทที่ชัดเจนประกอบด้วย บทบาทด้านจิตใจ การทำให้จิตใจสงบสุขและช่วยสร้างกำลังใจให้แก่คนที่อยู่ภายใต้ความกดดันในเรื่องต่าง ๆ บทบาทด้านสังคมทำให้คนในสังคมได้มารวมตัวกัน บูชาเทพเจ้าและประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ มีโอกาสได้พบกัน พุดคุยกัน เป็นศูนย์รวมใจสร้างความสามัคคีความสัมพันธ์อันดีต่อสังคม นอกจากนี้ศาลเจ้าแห่งนี้ยังถือเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจีนได้หวั่นด้วย อีกทั้งยังเป็นศาสนสถานที่มีการผสมผสานวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมจีนได้หวั่นได้เป็นอย่างดี มีรายละเอียดต่อไปนี้

1) บทบาททางด้านจิตใจ การทำให้จิตใจสงบสุขและช่วยให้กำลังใจในการดำรงชีวิต ผู้ศรัทธามีความเชื่อว่า การนับถือศรัทธาและได้มากราบไหว้ขอพรจากเทพเจ้าทุกองค์ภายในศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) แห่งนี้ จะสามารถทำให้ผู้ศรัทธาเกิดความรู้สึกสบายใจมีจิตใจสงบสุข เนื่องจากผู้ศรัทธาเชื่อว่าเมื่อได้พบเจอกับอุปสรรคหรือปัญหาต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อจิตใจและการดำเนินชีวิต การมาขอจากเทพเจ้านั้นก็จะช่วยให้มีพลังและมีกำลังใจในการดำรงชีวิตได้ต่อไป

2) บทบาททางด้านสังคม เป็นศูนย์รวมใจสร้างความสามัคคี ส่งเสริมการมีคุณธรรม จริยธรรม และการช่วยเหลือสังคม ความเชื่อและพิธีกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) จะสามารถทำให้คนในสังคมที่มีความเชื่อเดียวกันได้มารวมตัวกัน พบปะกัน แสดงความเคารพนับถือต่อเทพเจ้าทุกองค์ภายในศาลเจ้าแห่งนี้ อีกทั้งยังทำให้เกิดการพบปะพูดคุยกัน และช่วยกันประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน ซึ่งศาลเจ้าแห่งนี้ถือเป็นศูนย์รวมใจที่สร้างความสามัคคีระหว่างผู้ศรัทธาในสังคม นอกจากนี้ การสืบทอดความเชื่อโดยการยอมรับคำสั่งสอนเรื่องการทำความดี ศาลเจ้าแห่งนี้ยังเป็นส่วนหนึ่งของทำให้ชาวจีนได้หวั่น ชาวไทยเชื้อสายจีนได้หวั่น รวมถึงคนไทยให้มีคุณธรรม จริยธรรมโดยเกิดจากการเคารพนับถือเทพเจ้าทุกองค์ภายใน ศาลเจ้าแห่งนี้ด้วย ทั้งยังมีบทบาททางด้าน การช่วยเหลือสังคม ศาลเจ้าแห่งนี้เป็นศาลเจ้าที่คอยช่วยเหลือสังคมโดยได้บริจาคสิ่งของต่าง ๆ ให้กับผู้ยากไร้และยังได้มีการช่วยเหลือและการสนับสนุนให้คนในสังคมมีชีวิตที่ดี

3) บทบาทด้านวัฒนธรรม ในด้านการสืบทอดและเผยแพร่วัฒนธรรมความเชื่อของชาวจีนได้หวั่น และด้านการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมไทย-จีนได้หวั่น ได้มีการสืบทอดและเผยแพร่วัฒนธรรมโดยผ่านปัจจัยต่าง ๆ คือ สมาชิกในครอบครัว ผ่านของที่ระลึกของศาลเจ้า และผ่านสื่อโซเชียลมีเดีย จึงทำให้เกิดการสืบทอดและเผยแพร่วัฒนธรรม ประเพณี และความเชื่อไปยังสังคมภายนอกและยังช่วยสร้างชื่อเสียงรวมทั้งรายได้มายังศาลเจ้าแห่งนี้ด้วย โดยการมีอยู่ของศาลเจ้ายังทำให้มีการเรียนรู้ด้านภาษาและวัฒนธรรมไทย-จีนในชีวิตประจำวัน เพราะภายในศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) จะมีการใช้ทั้งภาษาไทยและภาษาจีนเพื่อสื่อสารกัน และรวมถึง ผู้ที่ดูแลศาลเจ้าต่างมีความหลากหลายคือเป็นคนไทยและคนจีนด้วย จึงทำให้เกิดการผสมผสานกันทั้งในด้านภาษาและด้านบุคคลได้อย่างดี

4) บทบาทด้านเศรษฐกิจ ศาลเจ้าแห่งนี้มีความโดดเด่นในด้านศิลปะและวัฒนธรรมจีนได้หวั่น จึงทำให้สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งภายในและภายนอกประเทศที่เดินทางมาท่องเที่ยวและมากราบไหว้บูชาเทพเจ้าทุกองค์ภายในศาลเจ้าแห่งนี้ อีกทั้งยังช่วยสร้างเศรษฐกิจที่ดีให้กับศาลเจ้าและสร้างรายได้ให้กับจังหวัดสมุทรปราการด้วย การที่ศาลเจ้าได้มีการจัดงานพิธีกรรมต่าง ๆ ขึ้นนั้นสามารถทำให้ศาลเจ้าได้เป็นที่รู้จัก รวมถึงเป็นสถานที่ที่นิยมจากนักท่องเที่ยวด้วย เนื่องจากนั้นจึงทำให้ศาลเจ้าแห่งนี้ ได้เป็นอีกแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีส่วนช่วยในการสืบทอดและเผยแพร่วัฒนธรรมแบบจีนได้หวั่นให้คงอยู่ต่อไปได้ และยังสามารถส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจของศาลเจ้าแห่งนี้ให้มีความเจริญรุ่งเรือง

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 ความเชื่อและพิธีกรรมของศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง)

เนื่องจากกลุ่มชาวจีนได้หวั่นได้อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทย แล้วได้ไม่ลืมนำความเชื่อและพิธีกรรมต่าง ๆ ของตนเอง โดยได้แสดงให้เห็นถึงการสร้างศาลเจ้าด้วย ดังนั้นคติความเชื่อของกลุ่มชาวจีนได้หวั่นจึงได้สืบทอดต่อมา เพื่อจะทำให้ลูกหลานของพวกเขาสามารถเกิดความเชื่อและความเคารพนับถือต่อองค์เทพเจ้าต่าง ๆ ที่ประดิษฐานในศาลเจ้า จึงสามารถทำให้ผู้ศรัทธาได้มีความเชื่อและนับถือองค์เทพเจ้าต่าง ๆ ภายในศาลเจ้าจำนวนมาก เพราะองค์เทพเจ้าต่าง ๆ ที่ประดิษฐานในศาลเจ้าแห่งนี้จะสามารถคุ้มครองชีวิตของมนุษย์ในหลายด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพ ด้านความมั่นคงของชีวิต ด้านดวงชะตา ด้านความเมตตา ด้านการค้าขาย ด้านการขอโชคลาภเงินทอง ด้านการขอบุตร และด้านการทำงานด้วย ซึ่งจากความเชื่อเหล่านี้จึงได้เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ อีกทั้งยังเป็นสิ่งที่พึ่งทางใจต่อผู้ที่มีความเชื่อความศรัทธาต่อองค์เทพเจ้าต่าง ๆ ที่ภายในศาลเจ้า

การศึกษาพิธีกรรมต่าง ๆ ของศาลเจ้าแห่งนี้ที่ได้จัดขึ้นจึงได้พบว่า ในปัจจุบันศาลเจ้ายังได้จัดพิธีกรรมในรอบปี ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าศาลเจ้ายังสามารถได้การสืบทอดคงและรักษาพิธีกรรมต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี เนื่องจากศาลเจ้าได้จัดพิธีกรรมต่าง ๆ ถือเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ รวมถึงช่วยเหลือสังคม อีกทั้งยังสามารถช่วยสร้างความสามัคคีต่อชาวจีนได้หวั่นในสังคมไทยด้วย ดังนั้นยังสามารถสะท้อนให้เห็นถึง กลุ่มชาวจีนได้หวั่น คนไทยเชื้อสายจีนได้หวั่น รวมถึงคนไทยยังคงมีความเชื่อต่อองค์เทพเจ้าอย่างมาก ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ พรธณี ชูจิรวงศ์ (2552, น. 1) ได้กล่าวว่า ความเชื่อเป็นพลังที่จะสร้างสิ่งต่าง ๆ มนุษย์สร้างโลก ความเป็นจริงของมนุษย์ และเป็นสิ่งที่ตกลงใจแล้วว่าความเชื่อทุกเรื่องที่อยู่ลึกในจิตใจ และผลักดันจะให้เกิดเป็นการกระทำ ในงานวิจัยนี้จะเห็นได้ว่าเนื่องจากผู้ศรัทธามีความเชื่อต่อเทพเจ้าห้าพระองค์นั้นว่า ท่านมีความศักดิ์สิทธิ์ในการคุ้มครองชีวิต ซึ่งเป็นพลังที่ทำให้ผู้ศรัทธามีความเชื่อเกี่ยวกับศาลเจ้าแห่งนี้เกิดขึ้นและอยู่ในใจของผู้ศรัทธาทุกคน

ผลักดันให้พวกเขาเกิดความเคารพนับถือต่อเทพเจ้าและจะนิยมมากราบไหว้เทพเจ้าเพื่อขอพร ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ SU SHENGYING (2562) ที่ศึกษาวิจัย เรื่อง ความเชื่อและบทบาทของ ศาลเจ้า: กรณีศึกษาตลาดน้อยเขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร พบว่า ศาลเจ้าภายในตลาดน้อย มีประวัติศาสตร์ที่ยาวนานเพราะมีอายุไม่ต่ำกว่า 100 ปีขึ้นไป ศาลเจ้าถือได้ว่าเป็นวิถีชีวิตของคนไทยเชื้อสายจีนในชุมชนตลาดน้อยมาตั้งแต่อดีต และศาลเจ้าที่ตั้งอยู่ภายในตลาดน้อยแห่งนี้ มีจำนวน 5 ศาล โดยการสร้างศาลเจ้าเกิดจากกลุ่มชาวจีนที่ได้อพยพเข้ามาอยู่ในบริเวณตลาดน้อย จำนวน 3 กลุ่ม คือ กลุ่มจีนฮกเกี้ยน กลุ่มจีนแคะ (ฮากกา) และกลุ่มจีนไหหลำ การก่อสร้างศาลเจ้าทุกศาลจะสร้างแบบสถาปัตยกรรมจีนแต่ละกลุ่ม จึงแสดงให้เห็นถึงการสังสมสืบทอดวัฒนธรรมดั้งเดิมที่ถูกปลูกฝังมาอย่างเหนียวแน่น ซึ่งการสร้าง ศาลเจ้าของชาวจีนกลุ่มนี้มีเหตุปัจจัยมาจากคติความเชื่อเรื่องเทพเจ้า ที่เห็นได้จากการตั้งชื่อของ ศาลเจ้าที่เป็นชื่อของเทพเจ้าองค์พระประธานที่ได้อันเชิญมาจากประเทศจีน และด้วยความเชื่อเรื่องเทพเจ้านั้นจึงทำให้มีการกราบไหว้ ขอพรจากเทพเจ้ามาตั้งแต่อดีตและสืบทอด ความเชื่อนี้มาจนถึงปัจจุบัน

5.2.2 วิเคราะห์บทบาทของเทพเจ้าและศาลเจ้ามุลินีธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) ที่มีต่อคนไทยเชื้อสายจีนได้หวันในสังคมไทย

จากการศึกษาความเชื่อและพิธีกรรมของศาลเจ้ามุลินีธรรมกัตถุญ (เสียนหลอใต้เทียนกง) ทำให้เห็นบทบาทของศาลเจ้า ได้แก่ บทบาทด้านจิตใจ การทำให้จิตใจสงบสุข ทำให้สบายใจ และช่วยให้กำลังใจในการดำรงชีวิต บทบาทด้านสังคม ที่มีปลูกฝังให้เป็นคนดีมี คุณธรรมจริยธรรมและให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ บทบาทด้านวัฒนธรรมที่มีการสืบทอดและเผยแพร่วัฒนธรรมจีนได้หวันที่ผสมผสานกับวัฒนธรรมไทยได้เป็นอย่างดี ทำให้สร้างความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมไทยกับวัฒนธรรมจีนได้หวัน บทบาทด้านเศรษฐกิจ ศาลเจ้าแห่งนี้ถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์เชิงวัฒนธรรมจีนได้หวันในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการและยังช่วยให้ ศาลเจ้ามีรายได้ที่ดีด้วย ซึ่งผู้วิจัยถือว่าการมีอยู่ของศาลเจ้าถือเป็นการแสดงให้เห็นถึง ความเชื่อที่เข้มแข็งของชาวจีนได้หวันแห่งนี้และยังคงมีการสืบทอดให้คงอยู่สืบไป ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Huang Liyu (2561) ที่ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ความเชื่อและพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับไต้ฮงกง มีบทบาทด้านเศรษฐกิจ การค้าขายและการท่องเที่ยว บทบาทต่อสังคมด้านคุณธรรม จริยธรรม การเป็นศูนย์รวมใจสร้างความสามัคคี และยังมีบทบาทต่อวัฒนธรรมด้านการสืบทอดวัฒนธรรมจีนที่ผสมผสานกับวัฒนธรรมไทย ดังนั้นจึงเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นว่าผู้คนได้ให้ความสำคัญกับไต้ฮงกงเป็นอย่างมาก โดยการแสดงออกมาผ่านความเชื่อ ความศรัทธาและพิธีกรรมที่มีต่อไต้ฮงกงร่วมกัน ทั้งยังเป็นสิ่งที่จะช่วยในการสืบทอดและสืบสานความเชื่อต่อไต้ฮงกงนี้ให้คงอยู่ตลอดไป ศึกษาวิจัยเรื่อง ศาลเจ้าน่าจาซาไท้จื้อ ความเชื่อรูปเคารพและบทบาท พบว่า บทบาทของศาลเจ้าน่าจาซาไท้จื้อ คือ เป็นสถานที่พึ่งทางจิตใจ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ YANG HAIYAN (2563) ที่ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ความเชื่อและพิธีกรรมเกี่ยวกับศาลเจ้า

พ่อเสือในสังคมไทย : กรณีศึกษาเฉพาะกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจุบันศาลเจ้าพ่อเสือยังคงมีความเชื่อและได้ปฏิบัติพิธีกรรมต่าง ๆ อยู่เสมอ ซึ่งความเชื่อและพิธีกรรมที่เกี่ยวกับศาลเจ้าพ่อเสือทั้ง 2 แห่งมีบทบาทต่อสังคมไทยเป็นอย่างมาก สามารถสรุปเป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านจิตใจ ทำให้ผู้ศรัทธาจิตใจสงบสุขและมีกำลังใจในการดำรงชีวิต 2) ด้านสังคม เป็นศูนย์รวมใจสร้างความสามัคคีทั้งภายในและภายนอกชุมชนและทำให้เกิดการแบ่งปันและสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อสังคม 3) ด้านเศรษฐกิจ สร้างรายได้ให้กับชุมชนบริเวณศาลเจ้า และช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม 4) ด้านวัฒนธรรม เป็นการผสมผสานและสืบทอดวัฒนธรรมไทย-จีนให้สืบทอดต่อไป

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา ความเชื่อและบทบาทของศาลเจ้าจันทน์: กรณีศึกษา ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกัตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) จังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ควรศึกษาความเชื่อและพิธีกรรมต่าง ๆ ที่ปรากฏให้เห็นชัดเจนอยู่ในศาลเจ้าจันทน์หรือศาลเจ้าจันทน์ในพื้นที่อื่น ๆ
2. ควรศึกษาเชิงเปรียบเทียบศาลเจ้าจันทน์ที่ตั้งอยู่ในพื้นฐานของประเทศไทยและจันทน์ในประเทศไทย ประเด็นทางความเชื่อ พิธีกรรม สถาปัตยกรรมต่าง ๆ เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กนกพร เจริญแสนสวย. (2557). *การศึกษามิติสัมพันธ์ของความเชื่อส่วนบุคคลในเทพเจ้ากวนอู สำหรับการสร้างแรงผลักดันทางธุรกิจของชาวไทยเชื้อสายจีนย่านเยาวราช*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพมหานคร.
- กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม. (2552). *พิธีกรรมและประเพณี 9-10*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม. (2558). *เสวนา ความเชื่อ ศาสนา คุณธรรม จริยธรรม อาเซียน*. กรุงเทพมหานคร: การศาสนา.
- กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม. (2559). *ความเชื่อ ศาสนา คุณธรรม จริยธรรม อาเซียน*. กรุงเทพมหานคร: การศาสนา.
- กาญจนา แก้วเทพ. (2553). *การสื่อสารในพิธีกรรม พิธีกรรมในการสื่อสาร*. กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กุลศิริ อรุณภาคย์. (2553). *ศาลเจ้า ศาลจีนในกรุงเทพ*. กรุงเทพมหานคร: มิวเซียมเพรส.
- ชนิษฐา จิตชินะกุล. (2545). *คติชนวิทยา*. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- ขรรค์ชัย อภิสุภาพ. (2547). *ความเชื่อที่เกี่ยวกับศาลเจ้าจีนในเทศบาลสงขลาอำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา.
- คณะฉื่อไห่เนี่ยนจีเหวยหยวนห้วย. (2552) *ฉื่อไห่*. เชียงใหม่: เชียงใหม่ชูชูพานเซ่อ.
- เฉลิมรัฐ ขนอม. (2544). *ความเชื่อและพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับเจ้าแม่กวนอิมของชาวไทยเชื้อสายจีนในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่อำเภอหาดใหญ่จังหวัดสงขลา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา.
- ฐาปณี. (2549). *พิธีกรรมและความเชื่อท้องถิ่น*. กรุงเทพมหานคร: แสงดาว.
- ถ้วน ลี เริง และบุญยิ่ง ไร่สุขสิริ. (2543) *ความเป็นมาของวัดจีนและศาลเจ้าจีนในประเทศไทย*. กรุงเทพมหานคร: คณะกรรมการศาสนาเพื่อการพัฒนา.
- นุกูล ธรรมจง. (2556). *บทบาททางเศรษฐกิจและสังคมของศาลเจ้าจีนในเขตเทศบาลเมืองโพธาราม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยรังสิต, ปทุมธานี.
- เนตรนภา แก้วแสงธรรม ยานะโชโกวา. (2554) *ไหว้เทพเจ้า 9 ศาลจีนมงคล*. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์.
- ปัญญา นันทะภิกขุ. (2561). *ปฏิรูปพิธีกรรม ประโยชน์สูง ประหยัดสุด ประยุกต์ธรรมกรุงเทพมหานคร : ธรรมสภา*.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ประธานคณะกรรมการมูลนิธินานคุณเงินใต้เทียนฟู. (2537). อัลบั้มของเสียนหลอใต้เทียนกงที่ประเทศไทย. เมืองไถหนาน: หลิงเว่ย พรินต์ติ้ง บจก.
- ประธานคณะกรรมการมูลนิธินานคุณเงินใต้เทียนฟู. (2555) *การก่อสร้างอาคารศาลเจ้า ซุ้มประตู และพิพิธภัณฑสถาน ศาลเจ้ามูลนิธินานคุณเงินใต้เทียนกง (เสียนหลอใต้เทียนกง)*. เมืองไถหนาน : วัฒนธรรมต้าเฉิงเป่ย์.
- ปิยะแสง จันทร์วงศ์ไพศาล. (2552) 108 *สัญลักษณ์จีน (1)*. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น,บมจ.
- ปิยะแสง จันทร์วงศ์ไพศาล. (2553) 108 *สัญลักษณ์จีน (2)*. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น,บมจ.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (2542). *กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.*
- พรธณี ชูจิรวงศ์. (2552). *พลังการขอบคุณ*. กรุงเทพมหานคร: ต้นไม้.
- พระครูภูมิธรรมสถิต. (2547). *ความเชื่อและพิธีกรรมเรื่องความตายของชุมชนปากห้วยปากคาน ตำบลหนองผือ อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย*. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, เลย.
- พระพรหมคุณาภรณ์. (2559). *พิธีกรรม ใครว่าไม่สำคัญ (พิมพ์ครั้งที่ 19)*. กรุงเทพมหานคร : ผลิตัมมิโนเครือ.
- พรศักดิ์ พรหมแก้ว. (2544). *ความเชื่อและพิธีกรรมเกี่ยวกับการนับถือผีกับบทบาททางสังคมของไทย ที่ถือศาสนาพุทธในภาคใต้*. (สารนิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). กระทรวงศึกษาธิการ, กรุงเทพมหานคร.
- พิมุต รุจิรากุล. (2554). *ประเพณีและพิธีกรรม ๔ ภาคของไทย*. กรุงเทพมหานคร: ครีเอทีฟบุ๊คส์.
- รตพร ปัทมเจริญ. (2544). *บทบาทของศาลเจ้าจีนในการธำรงอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ : ศึกษากรณี ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒*. กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.
- รุ่ง สุจินันท์กุล. (2542). *การศึกษาเพื่อเสนอแนวคิดในการอนุรักษ์ศาลเจ้าจีนในกรุงเทพฯ ที่สร้างขึ้นในช่วงรัชกาลที่ 1 ถึง รัชกาลที่ 5*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- เรื่อนแก้ว ภัทรานุประวัติ. (2551). *ความต่อเนื่องและการเปลี่ยนแปลงของศาลเจ้าจีนในจังหวัดสมุทรสงคราม*. (รายงานการวิจัย) มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, กรุงเทพมหานคร.
- ลักขณา ศกุนะสิงห์. (2556). *ความเชื่อและประเพณี : เกิด แต่งงาน ตาย*. กรุงเทพมหานคร: พราวเพรส.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- วีรชญา เปล่งปรัชญา. (2560). ความเชื่อโบราณ กุศโลบายเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีสติ. กรุงเทพมหานคร: ยูโรปา เพรส.
- วีระพล ภูวนนท์. (2548). ความเชื่อและพิธีกรรมเกี่ยวกับพระพุทธรูปหลวงพ่อสองพี่น้องบ้านหนองเขียดอำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น. สถาบันราชภัฏเลย, เลย.
- ศิริพร ณ ถลาง. (2548). ทฤษฎีคติชนวิทยา : วิธีวิทยาในการวิเคราะห์ตำนาน-นิทานพื้นบ้านพิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สกุตลลา ปัญญากุล และศิริมงคลศุภ ธนาเศรษฐ์. (2555). รายงานการศึกษา : ศาสนสถานประเภทศาลเจ้าในเขตกรุงเทพมหานครปี พ.ศ. 2554. กรุงเทพมหานคร: สำนักผังเมือง.
- สร้อยญา แสงลับ. (2548). ความเชื่อและพิธีกรรมเกี่ยวกับเจ้าพ่อพระยาศรีโตนของชุมชน ตำบลหนองบัว อำเภอกุเวร จังหวัดเลย. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, เลย.
- สุริยา รัตนกุล. (2549). พิธีกรรมในศาสนา. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุภาวดี เจริญเศรษฐมท. (2548). “ความเชื่อ : มิติแห่งเหตุผลและความหมาย” วารสารรามคำแหง. 22 (3).
- สร้อยสุดา ไชยเหล็ก. (2558). ตำนานไต้ส่วยเอี้ยะ 60 องค์และพิธีแก้ปี่ซงในศาสนสถานจีนในสังคมไทยร่วมสมัย. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร. (2559). ศาลเจ้าครุฑศาลาแห่งบางกอก. กรุงเทพมหานคร: สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร.
- เสาวลักษณ์ อนันตศานต์.(2560). การศึกษาวิถีชีวิตพื้นบ้าน. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เสาวลักษณ์ อนันตศานต์ และ สุภัทรา บุญปัญญาโรจน์.(2560). ระบบความเชื่อและศาสนาพื้นบ้าน. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อชิรัชญ์ ไชยพจน์พานิช. (2561). ศาลเจ้าจีนในกรุงเทพฯ. กรุงเทพมหานคร: มติชน.
- อภิวัฒน์ สุธรรมดี. (2558). คติชนวิทยา. กรุงเทพมหานคร: มติชน.
- Gao Feng. (2555). “การศึกษาศาลเจ้าจีนจากอดีตถึงปัจจุบัน” วารสารการหาฐาน, (4), 88-90.
- HE Zhonghuan. (2563). ความเชื่อและพิธีกรรมของศาลเจ้ากวนอูในพื้นที่กรุงเทพมหานคร : กรณีศึกษาฝั่งธนบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ, สมุทรปราการ.
- Jin Limin. (2551). การศึกษาหลังคาของศาลเจ้าตั้งอยู่ในบริเวณหมื่นหนาน. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเจียงหนาน, เจียงซู.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Liyu Huang. (2561). *ความเชื่อและพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับไต้ฮงกงในสังคมไทย: กรณีศึกษาเฉพาะ กรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ, สมุทรปราการ.
- Long Gaoyun. (2557). *ศาลเจ้าหน้าจาช่าให้จื่อ: ความเชื่อรูปเคารพและบทบาท*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- Shan Linyu. (2561). *การศึกษาความเชื่อที่เกี่ยวกับมาจู่ของชาวไทยเชื้อสายจีนแต้จิ๋ว : กรณีศึกษาเฉพาะย่านเยาวราชของกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล, กรุงเทพมหานคร.
- SU SHENGYING. (2562). *ความเชื่อและบทบาทของศาลเจ้า: กรณีศึกษาตลาดน้อยเขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ, สมุทรปราการ.
- Yulu Zhong. (2562). *ความเชื่อและพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาลเจ้าแม่ทับทิมของคนไทยเชื้อสายจีนในย่านเยาวราช*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ, สมุทรปราการ.
- YANG HAIYAN. (2563). *ความเชื่อและพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาลเจ้าพ่อเสือในสังคมไทย : กรณีศึกษาเฉพาะกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ, สมุทรปราการ.

ฐานข้อมูลออนไลน์

- ณัฐพงษ์ สังข์กลิ่นหอม. (ม.ป.ป.). "ความหมายของพิธีกรรมและศาสนาพิธี" วิชาวิถีธรรมวิถีไทย. ค้นคืนจาก <https://sites.google.com/site/nathphngssangkhklinhxmiom/>
- ศาลเจ้าเสียนหลอใต้เทียนกง-สมุทรปราการ. (ม.ป.ป.). ศาลเจ้าเสียนหลอใต้เทียนกง. ค้นคืนจาก <https://www.ceediz.com/th/travel/samutprakarn/sp/a/ศาลเจ้าเสียนหลอใต้เทียนกง-สมุทรปราการ.1722/>
- ปรากฏการณ์. (2563). *มูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) จัดงานประเพณีเทวกราบประจำปี*. ค้นคืนจาก <https://prakanews.com/2020/08/25/>
- ยูทูป (YouTube) ของสุขสันต์ นิรันดร. (2562). ค้นคืนจาก https://youtu.be/W7Esg-yJ_c4
- ยูทูป (YouTube) ของMadima619 TV. (2564). *เที่ยววัด EP.09 "เทพเจ้า 5 พระองค์" มูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) สมุทรปราการ*. ค้นคืนจาก <https://youtu.be/Xly8AzymUoY>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เอกสารรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย

เขียนผู้เพื่อรับใช้สังคม

เอกสารรับรอง

(Certificate of Exemption)

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

วันที่ 2 พฤศจิกายน 2564

ชื่อเรื่อง ความเชื่อ พิธีกรรมและบทบาทของศาลเจ้าจีนได้หัววัน : กรณีศึกษา ศาลเจ้ามุสลิฮิซรรมาตุดดูฮู
(เสียนหลอใต้เทียนกง) จังหวัดสมุทรปราการ

ชื่อนักวิจัย/หัวหน้าโครงการ MS. WANG QINGHUA

คณะวิชา/หลักสูตร

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ขอรับรองว่า งานวิจัยดังกล่าวข้างต้นได้ผ่านการพิจารณาเห็นชอบโดยสอดคล้องกับ
ประกาศเขตเชิงก จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ลงนาม

(อาจารย์ ดร.วิรัตน์ ทองรอด)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

วันที่รับรอง

วันที่ 2 พฤศจิกายน 2564

เลขที่รับรอง

อ.1144/2564

วันที่ให้การรับรอง: 2 พฤศจิกายน 2564

วันหมดอายุใบรับรอง: 1 พฤศจิกายน 2566

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์

คำถามสัมภาษณ์ของบทที่ 3

ข1. สำหรับเจ้าของศาลเจ้าหรือผู้เกี่ยวข้อง

- 1) ชื่อ-สกุล หรือ (ชื่อเล่น) อายุ เชื้อชาติ เป็นคนที่ไหน เบอร์โทร/line ตำแหน่ง ประสบการณ์ การดูแลศาลเจ้า
- 2) เทพเจ้าหฺวู่เฟียนสวย (五府千岁) สามารถดูแล/คุ้มครองอะไรบ้าง
- 3) คุณมีความเชื่อเทพเจ้าหฺวู่เฟียนสวย (五府千岁) ไหม มีความเชื่อด้านไหน ทำไมจึงเชื่อท่าน
- 4) ประวัติความเป็นมาของศาลเจ้านี้เป็นอย่างไร
- 5) ศาลเจ้ามูลนิธิธรรมกตัญญู (เสียนหลอใต้เทียนกง) ได้มาประดิษฐานที่นี่ได้อย่างไร ช่วงเวลาใด
- 6) ศาลเจ้านี้มีรูปเคารพของเทพเจ้าหฺวู่เฟียนสวย (五府千岁) ที่รูปเคารพมีลักษณะอย่างไรบ้าง
- 7) ศาลนี้มีรูปเคารพของเทพองค์อื่นอะไรบ้าง ทำไมจึงมี
- 8) ในรอบปีมีพิธีกรรมอะไรบ้างที่เกี่ยวกับศาลเจ้านี้ การจัดงานพิธีกรรมอยู่ในเดือนไหนบ้าง ระยะเวลาการจัดพิธีกรรมจำนวนกี่วัน
- 9) การจัดพิธีกรรมมีกระบวนการอย่างไรบ้าง ต้องเตรียมของไหว้อะไรบ้าง มีข้อห้ามหรือข้อระวังอะไรบ้าง
- 10) การไหว้ในวันปกติไหว้อย่างไร มีข้อห้ามหรือข้อระวังอะไรบ้างไหม
- 11) ข้อห้ามในการประกอบพิธีกรรมมีอะไรบ้าง
- 12) ทำไมพื้นที่นี้จึงมีความเชื่อเกี่ยวกับเทพเจ้าหฺวู่เฟียนสวย (五府千岁)
- 13) คุณคิดว่าการสักการะเทพเจ้าหฺวู่เฟียนสวย (五府千岁) สามารถได้ผลจริง ๆ ไหม ทำไม
- 14) มีนิทานหรือเรื่องเล่าอะไรที่เกี่ยวกับศาลเจ้านี้ไหม
- 15) วันปกติคนมาสักการะเทพเจ้าหฺวู่เฟียนสวย (五府千岁) มากไหม ประมาณวันละกี่คน
- 16) วันจัดพิธีกรรมคนมาสักการะเทพเจ้าหฺวู่เฟียนสวย (五府千岁) มากไหม ประมาณวันละกี่คน
- 17) คุณคิดว่าความเชื่อและพิธีกรรมของศาลเจ้าแห่งนี้มีเปลี่ยนแปลงไหม อย่างไร และอะไรที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง (เช่น เศรษฐกิจ ความเจริญ การเดินทาง)
- 18) ศาลเจ้านี้มีช่วยเหลือคนในสังคมไหม อย่างไร (เช่น ทิ้งกระดาษ)
- 19) คุณคิดว่าความเชื่อและพิธีกรรมของเทพเจ้าหฺวู่เฟียนสวย (五府千岁) ส่งผลต่อคุณ อย่างไร (เช่น ด้านจิตใจ ชีวิต)
- 20) คุณคิดว่าศาลเจ้าแห่งนี้ส่งผลต่อชุมชนที่อาศัยอยู่บริเวณนี้อย่างไร
- 21) คุณคิดว่าศาลเจ้าแห่งนี้มีบทบาทต่อการท่องเที่ยวอย่างไร
- 22) คุณคิดว่าศาลเจ้าแห่งนี้มีบทบาทต่อวัฒนธรรมอย่างไร

แบบสัมภาษณ์ (ต่อ)

- 23) ศาลเจ้าสร้างรายได้ให้กับศาลเจ้าอย่างไร
- 24) มีสื่อออนไลน์อะไรบ้าง ใครดูแล ทำไมจึงมี
- 25) พิธีกรรมที่ใหญ่ที่สุดของศาลเจ้านี้คืออะไร มีขั้นตอนอะไรบ้าง

2. สำหรับคนดูแลศาลเจ้า

- 1) ชื่อ นามสกุล อายุ เชื้อชาติ เป็นคนที่ไหน ศาสนา
- 2) ดูแลศาลเจ้าแห่งนี้มานานหรือยัง กี่ปีแล้ว
- 3) ทำไมท่านถึงมารับช่วงต่อในการดูแลศาลเจ้าแห่งนี้
- 4) ศาลเจ้าแห่งนี้เปิดปิดกี่โมง ในวันหยุดให้คนเข้ามากกราบไหว้ไหม
- 5) ท่านช่วยเล่าประวัติความเป็นมาของศาลเจ้าได้ไหม
- 6) ภายในศาลมีเทพเจ้าหฺวู่เฟี้ยนสวย (五府千岁) เป็นองค์ประธานใช่ไหม แล้วยังมีเทพองค์ใดอีกบ้างไหม
- 7) ภายในศาลเจ้าทำไมยังมีเทพเจ้าองค์อื่นด้วย เพราะอะไร
- 8) คนในพื้นที่นี้มีประวัติความเป็นมาอย่างไร ทำไมมาตั้งศาลที่นี่
- 9) ท่านมีความเชื่ออย่างไรบ้างเกี่ยวกับเจ้าหฺวู่เฟี้ยนสวย (五府千岁) หรือเทพองค์อื่น ๆ ภายในศาลเจ้า
- 10) สามารถขอพรอะไรบ้างจากเจ้าหฺวู่เฟี้ยนสวย (五府千岁) สิ่งไหนที่ขอพรได้ และสิ่งไหนที่ขอพรไม่ได้
- 11) มีพิธีกรรมใดบ้างในรอบปี และจัดในเดือนใด แต่ละพิธีกรรมจัดเพื่ออะไร มีความเชื่ออย่างไร
- 12) พิธีกรรมที่ใหญ่ที่สุดของศาลคืออะไร มีขั้นตอนอะไรบ้าง
- 13) ของเซ่นไหว้ในพิธีกรรมมีอะไรบ้าง และมีขั้นตอนการไหว้อย่างไรบ้าง
- 14) ของเซ่นไหว้เจ้าหฺวู่เฟี้ยนสวย (五府千岁) ในวันธรรมดาต่างจากวันพิเศษอย่างไร
- 15) ช่วงไหนมีคนมาบูชากราบไหว้มากที่สุด
- 16) ข้อห้ามในการประกอบพิธีกรรมมีอะไรบ้าง
- 17) คนที่มากราบไหว้ส่วนใหญ่จะทำอาชีพอะไร และมาขอพรอะไรบ้าง และต้องถวายของเซ่นไหว้อะไร
- 18) มีเครื่องรางของขลังใดบ้างที่เกี่ยวกับเจ้าหฺวู่เฟี้ยนสวย (五府千岁) ที่คนมากลับไหว้นิยมนำกลับไปบูชา มีความเชื่ออย่างไรบ้าง
- 19) ศาลเจ้ามีการก่อตั้งมูลนิธิ หรือบริจาคเงินช่วยเหลือคนยากไร้ในสังคมไทยบ้างไหม การมีศาลเจ้าช่วยส่งเสริมการมีอาชีพของคนภายนอกไหม

แบบสัมภาษณ์ (ต่อ)

- 20) ศาลเจ้าแห่งนี้มีนักท่องเที่ยวมากราบไหว้เจ้าหฺวู่เฟวเซี่ยนสวย (五府千岁) บ้างไหม ส่วนใหญ่เป็นคนชาติใด และวันไหนคนมากราบไหว้มากที่สุด
- 21) ท่านคิดว่าศาลเจ้ามีความเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้างจากช่วงแรกที่มีศาลเจ้าแห่งนี้เมื่อเปรียบเทียบกับปัจจุบัน
- 22) คนมากราบไหว้เปลี่ยนแปลงไปบ้างไหม ส่วนใหญ่เป็นคนไทยหรือต่างชาติ ส่วนใหญ่จะอยู่ในวันไหนบ้างที่ท่านเห็นจากสายตา

คำถามสัมภาษณ์ของบทที่ 4

3. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากสมาคมไต้หวัน

- 1) ชื่อ นามสกุล อายุ เชื้อชาติ เป็นคนที่ไหน ศาสนา
- 2) ทำงานที่สมาคมแห่งนี้มานานหรือยัง ก็ปีแล้ว
- 3) ทำไมท่านถึงมารับช่วงต่อในการทำงานที่สมาคมแห่งนี้
- 4) สมาคมแห่งนี้เปิดปิดกี่โมง ในวันหยุดให้คนเข้ามากราบไหว้ไหม
- 5) ท่านช่วยเล่าประวัติความเป็นมาของสมาคมไต้หวัน
- 6) ท่านมีความเชื่ออย่างไรบ้างที่เกี่ยวกับเจ้าหฺวู่เฟวเซี่ยนสวย (五府千岁) หรือเทพองค์อื่น ๆ ภายในศาลเจ้า
- 7) สามารถขอพรอะไรบ้างจากเทพเจ้าหฺวู่เฟวเซี่ยนสวย (五府千岁) สิ่งไหนที่ขอพรได้ และสิ่งไหนที่ขอพรไม่ได้
- 8) คุณคิดว่าสมาคมแห่งนี้มีเปลี่ยนแปลงไหม อย่างไร และอะไรที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง (เช่น เศรษฐกิจ ความเจริญ การเดินทาง)
- 9) คุณคิดว่าสมาคมนี้ช่วยสร้างความสามัคคีในชาวจีนไต้หวันทั้งภายในและภายนอกของชุมชนไหม ทำไม
- 10) คุณคิดว่าสมาคมนี้มีช่วยเหลือสังคมไหม อย่างไร

4. คำถามสำหรับผู้ที่มาสักการะที่ศาลเจ้า

- 1) ชื่อ นามสกุล อายุ เชื้อชาติ ศาสนา เป็นคนที่ไหน
- 2) ท่านรู้จักศาลเจ้านี้ได้อย่างไร
- 3) ท่านรู้จักเทพเจ้าหฺวู่เฟวเซี่ยนสวย (五府千岁) ได้อย่างไร
- 4) ท่านมาศาลเจ้านี้ส่วนใหญ่ท่านมากับใคร และมาบ่อยแค่ไหน

แบบสัมภาษณ์ (ต่อ)

- 5) ท่านมีความเชื่อเกี่ยวกับศาลเจ้านี้อย่างไรบ้าง
- 6) ท่านมาราบไหว้เทพเจ้าหฺวู่เซียนสวย (五府千岁) เพื่อหวังจะให้เกิดผลสิ่งใดกับตัวท่าน

ภาคผนวก ค
รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

ZHANG JINZHONG. ชาวไต้หวัน.	สัมภาษณ์ , 24 พฤษภาคม 2564.
JIANG CHUHAO. คนไทยเชื้อสายจีนไต้หวัน.	สัมภาษณ์ , 24 พฤษภาคม 2564.
นายสมศักดิ์. คนไทย.	สัมภาษณ์ , 24 พฤษภาคม 2564.
คุณน้ำ. คนไทยเชื้อสายจีนไต้หวัน.	สัมภาษณ์ , 29 มิถุนายน 2564.
คุณอ้อย. คนไทย.	สัมภาษณ์ , 23 มิถุนายน 2564.
ศิริพรรณษา ซาติดา. คนไทย.	สัมภาษณ์ , 26 กันยายน 2564.
คุณดาริน. คนไทย.	สัมภาษณ์ , 24 มิถุนายน 2564.
นายพลุย. คนไต้หวัน.	สัมภาษณ์ , 30 กันยายน 2564.
คุณป่าหลิน.คนไต้หวัน.	สัมภาษณ์ , 30 กันยายน 2564.
คุณหวัง. คนไต้หวัน.	สัมภาษณ์ , 2 กรกฎาคม 2564.
นายนิ. คนไต้หวัน.	สัมภาษณ์ , 2 กรกฎาคม 2564.
คุณชู. คนไทยเชื้อสายจีนไต้หวัน.	สัมภาษณ์ , 2 กรกฎาคม 2564.
ณัฐวรา กลัดบุบผา.	สัมภาษณ์ , 2 กรกฎาคม 2564.
คุณหลิน. คนไต้หวัน.	สัมภาษณ์ , 30 กันยายน 2564.
นายเฉิน. คนไต้หวัน.	สัมภาษณ์ , 2 กรกฎาคม 2564.
นายหวาง. คนไต้หวัน.	สัมภาษณ์ , 2 กรกฎาคม 2564.
คุณหมี. คนไต้หวัน.	สัมภาษณ์ , 2 กรกฎาคม 2564.
ฐานิภูธร. คนไทย.	สัมภาษณ์ , 6 กรกฎาคม 2564.
วิภาภรณ์ นาสมวงศ์.	สัมภาษณ์ , 6 กรกฎาคม 2564.
คุณเหยา. คนไต้หวัน.	สัมภาษณ์ , 2 กรกฎาคม 2564.
คุณอรณิชา. คนไทย.	สัมภาษณ์ , 2 กรกฎาคม 2564.
คมกฤษ์ ชิตตวัตร. คนไทย.	สัมภาษณ์ , 6 กรกฎาคม 2564.
คุณหยุ. คนไต้หวัน.	สัมภาษณ์ , 24 มิถุนายน 2564.
จิรพัฒน์ ปราโมทกุล.	สัมภาษณ์ , 2 กรกฎาคม 2564.
นันทน์ภัส. คนไทยเชื้อสายจีน.	สัมภาษณ์ , 2 สิงหาคม 2564.
นางศรียพร.คนไทย.	สัมภาษณ์ , 2 กรกฎาคม 2564.
นายโหว. คนไต้หวัน.	สัมภาษณ์ , 30 มกราคม 2565.
คุณชู. คนไทยเชื้อสายจีนไต้หวัน.	สัมภาษณ์ , 2 กุมภาพันธ์ 2565.

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ (ต่อ)

คุณฟาง. คนใต้หวัน.	สัมภาษณ์ , 31 มกราคม 2565.
คุณจาง. คนใต้หวัน.	สัมภาษณ์ , 6 มิถุนายน 2565
นายปลื้ม. คนไทยเชื้อสายจีน.	สัมภาษณ์ , 24 พฤษภาคม 2564.
นางสาวฝน. คนไทยเชื้อสายจีน.	สัมภาษณ์ , 30 กันยายน 2564.
นางสาวจิรัฐา นิลผาย. คนไทย.	สัมภาษณ์ , 30 กันยายน 2564
ปนัดดา มาลายน. คนไทย.	สัมภาษณ์ , 6 มิถุนายน 2564

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – นามสกุล MISS WANG QINGHUA (ฉวนฉวี)
วัน เดือน ปีเกิด 16 ธันวาคม 2539
ที่อยู่ปัจจุบัน หอพักนักศึกษา มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
เลขที่ 18/18 ถนนเทพรัตน (กม.18) ตำบลบางโฉลง อำเภอบางพลี
จังหวัดสมุทรปราการ 10540

ประวัติการศึกษา
พ.ศ. 2559 – 2563 คณะภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยซินฮาร์มอล ประเทศจีน
สาขาวิชาภาษาไทย